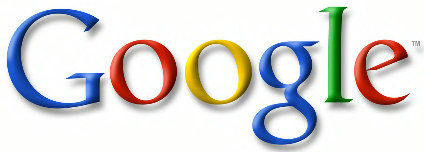

1437
VULTUS IN HOSTEM
LIBER COLL OMN ANIM
FIDEL DEFVNCT IN OXON

FORNMANNA SÖGUR.

EPTIR GÖMLUM HANDRITUM

ÚTGEFNAR

AÐ TILHLUTUN HINS

KONÚNGLIGA

NORRÆNA FORNFRÆÐA FÈLAGS.

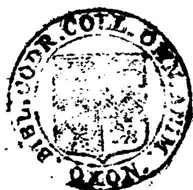
Urðar orði
kveðr engi maðr.
Fjölsvinnsmál.

TÓLFTA BINDI.

Ríkisár Noregs og Dana-konúnga; áratal markverðustu viðburða; vísur færðar til rètts máls; registr yfir staðanöfn, hluti og efni og yfir sjaldgæf orð.

Kaupmannahöfn, 1837.

Prentaðar í S. L. Möllers prentsmiðju.

BIBL. CODR. COLL. OMN. ANIM.
OXON.

FORMÁLI.

Að lokinni útgáfu vorri af þessum Norðrlandanna Fornmanna Sögum höfum vèr álitið nauðsynlegt að láta hið tólfta bindi fylgja þeim undanförnu, til nauðsynlegrar útskíríngar og leiðarvísis námfúsum lesurum, og hefir það þannig þessa aukaritlínga og registr að innihalda:

1. *a*) Ríkisár Noregs-konúnga frá Haraldi hárfagra til Magnúsar lagabætis og
   b) Danakonúnga frá Gormi gamla til Eiríks Kristóferssonar.
   c) Áratal markverðustu viðburða á Norðrlöndum frá 851 til 1273. Allt samið af fornritadeildarinnar meðlim Aðjúnktus Sveinbirni Egilssyni.
2. Vísur í öllum þessum sögum, færðar til rètts máls, af sama höfundi.
3. Registr yfir landa-, staða-, þjóða- og fljóta nöfn í sömu sögum, í öndverðu samantekið, og að nokkru leiti lagað eptir deildarinnar meðlims Registrator N. M. Petersens á Dönsku samda frumriti sama efnis í Oldnordiske Sagaer 12ta Bindi, af Hra. Stepháni Eiríkssyni, sem, því miðr, áðr enn hann hafði því fullkomlega lokið, lagðist af þúngum sjúkdómi, var lengi rúmfastr og andaðist á næstliðnu vori. Var það síðan, til prentunar, hreinskrifað af tveimr höfundsins hèr stúderandi landsmönnum og loksins gegnumsèð af Prófessor Finni Magnússyni.
4. Annað registr yfir hluti og efni, — og loks
5. hið þriðja yfir sjaldgæf orð eðr orðstiltæki í sjálfum sögunum, bæði samin af Aðjúnktus Sveinbirni Egilssyni.

Lector við háskólann í Christíaníu Herra P. A. Munch, sem mjög hefir stundað Noregs sagnafræði og líka í nokkr ár með mikilli kostgæfni yðkað gegnumlestr gamallra norrænnra lögbóka og skinnbrèfa, hefir, eptir bón vorri, látið oss fá nokkrar athugasemdir viðvíkjandi þeim af oss við útgáfu 8da, 9da og 10da bindinis brúkuðu skinnbókum, og mannanafna registrinu yfir þau öll. Útlagðar á Íslendsku fylgja þær nærverandi bindi.

Þeim námgjörnu Íslendíngum er með athygli lesa þennan, Noregi, Danmörk og Svíaríki mest viðvíkjandi, söguflokk, verðr það því auðveldara að ná svo fullkominni þekkíng sem orðið getr um nám og ástand sinnar egin fóstrjarðar á fyrri öldum, sem að miklu leiti orsökuðust eðr smámsaman löguðust af þeim helztu viðburðum er skeðu í meginlandsins nálægu ríkjum. Þannig var ofríki Haralds hárfagra í Noregi aðalorsök til Íslands byggíngar, en uppreist og sigrvinníngar Birkibeina í konúngsríkinu leiddu loks til landsins undirokunar af Hákoni gamla; án herfara Þýzkalands keisara til Danmerkur, og inntöku Englands af Danakonúngum, mundi kristnin vart svo snemma hafa fest fót í Noregi eðr Íslandi. Þannig ryðr útlend sagnafræði ljósastan veg til hinnar innlendu, — og nú virðist þessvegna Fèlagi voru tækr tími kominn til að láta sjálfar Íslendinga Sögur, þessum næst, á prent útgánga, að loknum þeim undirbúníngi til þess starfs er mjög mikils ómaks og aðgætnis krefr. Vèr vonum staðfastlega að þessi og önnur vor viðleitni virðist af góðfúsum lesendum á hægra veg, og óskum loksins Íslandi af öllu hjarta þess heiðrs og heilla er það að fornu og nýu verðskuldað hefir.

Kaupmannahöfn, þann 29da Sept. 1837.

RÍKISÁR NOREGSKONÚNGA
FRÁ HARALDI HÁRFAGRA TIL MAGNÚSAR LAGABÆTIS.

Haraldr hárfagri	ríkti 70[1]	ár, hóf að ríkja	861.
Eiríkr blóðöx	4[2]		931.
Hákon Aðalsteinsfóstri	26		935.
Haraldr gráfeldr	15[3]		961.
Hákon jarl Sigurðarson	19[4]		976.
Ólafr Tryggvason	5		995.
Eiríkr jarl Hákonarson	12		1000.
Sveinn Hákonarson	3		1012.
Ólafr helgi Haraldsson	15		1015.
Sveinn Alfífuson	5		1030.
Magnús góði Ólafsson	12		1035.
Haraldr Sigurðarson	19		1047.
Ólafr kyrri Haraldsson	27		1066.
Magnús berfætti	10		1093.
Sigurðr jórsalafari	27		1103.
Haraldr gilli	6		1130.
Íngi Haraldsson	25		1136.
Hákon herðabreiðr	1		1161.
Magnús Erlíngsson	22[5]		1162.
Sverrir	18		1184.
Hákon Sverrisson	1		1202.
Guttormr Sigurðarson	½		1203.

[1]) *Noregs konúngatal* (10. B.), 73, nl. til dauða Haralds. [2]) *Nkt.*, 5, nl. frá því Haraldr lét af landstjórn, og til þess Eiríkr stökk úr landi 936. [3]) *Nkt.*, 9, og telr þá ei Haraldi þá 6 seinustu vetr (1. B. bls. 89). [4]) *Nkt.*, 33, nl. frá því hann varð jarl. [5]) *Nkt.*, 17, nl. til 1179, þá Erlíngr fell, og Magnús hélzt ei framar við í Niðarósi.

Íngi Bárðarson - -	ríkti	13½ ár,	hóf að ríkja	1203½.
Hákon gamli Hákonarson -		46	- - - - - -	1217.
Magnús lagabætir - - -		17	- - - - - -	1263.

RÍKISÁR DANAKONÚNGA
FRÁ GORMI GAMLA TIL EIRÍKS KRISTÓFERSSONAR.

Gormr gamli - -	ríkti	70 ár,	hóf að ríkja	842.
Haraldr Gormsson - - - -		80	- - - - - -	912.
Sveinn tjúguskegg - - -		16	- - - - - -	992.
Knútr ríki - - - - - -		27	- - - - - -	1008.
Hörðaknútr - - - - - -		7	- - - - - -	1035.
Magnús góði, Nor. kon., -		5	- - - - - -	1042.
Sveinn Úlfsson - - - -		29	- - - - - -	1047.
Haraldr hein Sveinsson -		4	- - - - - -	1076.
Knútr helgi Sveinsson -		6	- - - - - -	1080.
Ólafr húngr Sveinsson -		8 (9)	- - - - -	1086.
Eiríkr góði Sveinsson - -		8	- - - - - -	1095.
Nikulás Sveinsson - - -		30 (31)	- - - - -	1103.
Eiríkr eymuni Eiríksson		4	- - - - - -	1134.
Eiríkr spaki Hákonarson		8	- - - - - -	1138.
Sveinn svíðandi Eiríksson eymuna - - - - - / Knútr Magnússon sterka Nikulássonar - - -		12	- - - - - -	1146.
Valdimar Knútsson lávarðar		26	- - - - - -	1158.
Knútr Valdimarsson - -		18	- - - - - -	1184.
Valdimar gamli Valdimarsson		39	- - - - - -	1202.
Eiríkr (helgi) Valdimarsson		9	- - - - - -	1241.
Abel Valdimarsson - - -		2	- - - - - -	1250.
Kristófer Valdimarsson -		7	- - - - - -	1252.
Eiríkr Kristófersson - -		27	- - - - - -	1259.

ÁRATAL.

851 fæddr Haraldr hárfagri.
872. Hafursfjarðar orusta, 1, 239.
874. Íngólfr Arnarson fór að byggja Ísland, 1, 239. 276.
911 gaf Haraldr hárfagri konúnganöfn sonum sínum, 1, 5.
920 fæddr Hákon góði, 1, 14.
925 tók konúngdóm Aðalsteinn Englakonúngr, 1, 15.
926. Hákon góði sendr Aðalsteini til fóstrs, 1, 15-16.
931 lèt Haraldr hárfagri af ríkisstjórn, 1, 17-18.
933 dó Hálfdán svarti Haraldsson, 1, 18.
934 dó Haraldr hárfagri.
935. Eiríkr blóðöx felldi bræðr sína. Hákon Aðalsteinsfóstri tekinn til konúngs 15 vetra gamall, 1, 20-21.
936. Eiríkr blóðöx stökk úr landi.
937 fæddr Hákon jarl Sigurðarson, 1, 31. 219.
940 dó Aðalsteinn Englakonúngr, 1, 23.
955. Hákon góði barðist við Eiríkssyni á Rastarkálfi, 1, 39-40.
961. Bardagi í Storð: dó Hákon góði. Haraldr gráfeldr tók ríki.
963. Sigurðr Hlaðajarl brendr inni af Haraldi gráfeld. Deilur með Hákoni jarli og Gunnhildarsonum 3 ár.
966. Sætt Hákonar Hlaðajarls og Gunnhildarsona: Hákon sitr um kyrt 3 vetr.
967 fæddr Sigmundr Brestisson, 2, 92. 97.
968. Samband Hákonar jarls við konúngana Tryggva Ólafsson og Guðröð Bjarnarson, 1, 58.

969. **Fall Tryggva Ólafssonar og Guðröðar Bjarnarsonar: Haraldr grænski flýr til Upplanda, og er þar 2 vetr, til 971. Fæddr Ólafr Tryggvason, 1, 67. Ófriðr milli Hákonar jarls og Gunnhildarsona í 6 ár til 975, 1, 89.**
970. **Ólafr Tryggvason fer til Svíþjóðar, og er þar 2 vetr til 972.**
971. **Haraldr grænski fór til Svíþjóðar, og var þar 5 vetr, 1, 61.**
972. **Ólafr Tryggvason hertekinn, er 6 vetr á Eístlandi, 1, 78.**
975. **Haraldr gráfeldr rak Hákon jarl úr landi, 1, 64. Vèlræði Hákonar jarls í Danmörk, 1, 82.**
976. **Fall Haraldar gráfelds og Gullharalds, 1, 87-88. Hákon jarl og Haraldr grænski taka Noreg í lèn af Haraldi Gormssyni, 1, 89-90. Dráp Brestis og Beinis í Færeyum, 2, 97.**
977. **Sigmundr Brestisson kom til Víkurinnar, og var þar 2 vetr.**
978. **Orusta Hákonar jarls við Ragnfreð Gunnhildarson, 1, 95. Ólafr Tryggvason kom til Garða, og var þar 9 vetr, 1, 81.**
979. **Sigmundr Brestisson kemr til Úlfs, og er hjá honum 6 vetr.**
981 **kom Friðrekr biskup til Íslands að boða trú, 1, 276.**
985. **Eiríkr rauði fann Grænland, 2, 215. Sigmundr Brestisson kom til Hákonar jarls, og var með honum 4 vetr, 2, 107.**
986 **fór Friðrekr biskup og Þorvaldr Koðránsson frá Íslandi.**
987. **Ólafr Tryggvason fór frá Garðaríki til Vindlands, og fèkk Geiru Burislafsdóttur, og var á Vindlandi 3 ár, 1, 101-103.**
988. **Ottó keisari og Ólafr Tryggvason unnu Danavirki.**

989. Sigmundr Brestisson fór til Færeya, og kúgaði þránd til sætta.
990 dó Geira Burislafsdóttir: Ólafr Tryggvason fór frá Vindlandi, og var 4 ár í vestrvíkíng, 1, 145. Hákon jarl sættir þá Sigmund Brestisson og þránd í Götu.
992. Haraldr Gormsson fèll: Sveinn tjúguskegg tók ríki, 1, 164.
993. Ólafr Tryggvason skírðr í Syllíngum, 1, 148. 164.
994. Sveinn tjúguskegg drakk erfi Haralds föður síns að vetrnóttum: heitstreingíngar Jómsvíkínga að fara herför til Noregs, 1, 164; þeir komu á Jaðar jólanótt, 1, 166.
995. Jómsvíkínga orusta á Hjörúngavogi um miðsvetrarskeið (10, 257). Hákon jarl sendir þóri klökku til Írlands: Ólafr Tryggvason fer frá Írlandi til Orkneya, og þaðan til Noregs. Uppreist bænda móti Hákoni jarli. Hákon jarl drepinn um vetrinn (ís var á Gaul, 1, 215). Ólafr Tryggvason tekinn til konúngs.
996. Erlíngr Skjálgsson kvongast. Stefnir sendr til Íslands, gerðr útlægr á alþíngi. Kjartan, Bolli og Hallfreðr skírðir. þrændir kristnaðir.
997 sendr þángbrandr til Íslands, var þar 2 vetr. Skírðr Sigmundr Brestisson, 2, 123.
998. Sigmundr Brestisson kristnar Færeyar, 2, 125. Kristnað Hríngaríki. Ólafr Haraldsson (helgi) skírðr þrevetr, 2, 129. Ólafr Tryggvason fær þyri Haraldsdóttur, 2, 131. þorvaldr tasaldi í Noregi, 2, 144.
999. þángbrandr kemr frá Íslandi til Noregs. Gissr hvíti og Hjalti Skeggjason fara utan.
1000. Kristni lögtekin á Íslandi. Svoldarorusta, Ólafr Tryggvason hvarf; Eiríkr og Sveinn Hákonarsynir taka ríki í Noregi.

1001. Sigurðr sýr fær Ástu, móður Ólafs helga.
1007. Ólafr helgi, 12 vetra, fer í hernað, herjar í Svíaríki og Gotlandi.
1008. Ólafr helgi herjar í Eysýslu, Finnlandi og Féíslandi; veitir lið Aðalráði Englakonúngi móti Dönum í 3 ár.
1012 dó Aðalráðr konúngr í Englandi. Knútr ríki herjar á England. Eiríkr jarl fer til Englands með her, og setr eptir Hákon son sinn til landgæzlu. Hernaðr Ólafs helga í Hríngsfirði, Gíslupollum, Fetlafirði, Seljupollum, Karlsám, Peitu, 2 sumur og einn vetr.
1013 dó Eiríkr jarl Hákonarson.
1014. Ólafr helgi kom til Noregs og handtók Hákon Eiríksson.
1015 fæddr Haraldr Sigurðarson (harðráði). Nesjaorusta: Sveinn jarl Hákonarson flýr til Svíþjóðar, og deyr þar.
1016. Hjalti Skeggjason kemr til Noregs. Sætt Ólafs konúngs og Erlíngs Skjálgssonar. Ólafr konúngr byggir Sarpsborg.
1017. Björn stallari og Hjalti Skeggjason sendir til Svíþjóðar til friðgerðar. Ólafr helgi sigrar 5 konúnga á Upplöndum.
1018. Sigurðr sýr dó. Þorgnýr lögmaðr þreyngir Ólaf Svíakonúng til að gera frið við Noregsmenn á Uppsalaþíngi. Hrærekr konúngr sendr til Íslands. Hjalti Skeggjason fer til Íslands. Sighvatr skáld sendr til Gautlands.
1019. Ólafr konúngr fær Ástríðar, dóttur Ólafs Svíakonúngs. Sættafundr í Konúngahellu. Víg Eyvindar úrarhorns.
1020. Víg Einars jarls í Orkneyum. Hallæri í Þrándheimi.
1021. Ólafr konúngr skiptir ríki í Orkneyum. Dráp Ölvis á Eggju. Skírðr Dala-Guðbrandr.

1022 dó Ólafr Svíakonúngr. Sætt Ólafs helga við Erlíng Skjálgsson og Einar þambaskelfi. Selþórir rænir Ásbjörn Selsbana.
1023. Víg Selþóris. Einar þambaskelfir fer Rómför. Dó Hrærekr konúngr á Kálfskinni.
1024 fæddr Magnús góði. Víg Ásbjarnar selsbana. þórarinn Nefjólfsson sendr til Íslands. Dó Guðmundr ríki á Möðruvöllum.
1025. Steinn Skaptason, þóroddr Snorrason, Gellir þorkelsson, Egill Síðuhallsson koma til Noregs. Sendimenn Knúts ríka koma í Noreg. Ólafr helgi gerir samband við Önund Svíakonúng.
1026. Bjarmalandsferð Karla. Víg þórálfs úr Dímon. Sighvatr skáld fer kaupferð til Rúðuborgar. Flótti Steins Skaptasonar. þóroddr Snorrason sendr til Jamtalands, Gellir þorkelsson til Íslands.
1027. Steinn Skaptason fer til Englands til Knúts ríka. þórir hundr fer á fund Knúts. Víg Karla mærska. Ólafr helgi og Önundr konúngr herja á Sælandi og Skáney. Íslendíngar neita skattgjöfum við Noregskonúng á alþíngi. Bardagi í Ánni helgu. Víg Úlfs jarls. Gellir kemr til Noregs frá Íslandi. Knútr ríki svíkr höfðíngja undan Ólafi konúngi með fègjöfum.
1028. Rauðúlfs þáttr. Knútr ríki leggr undir sig Noreg. Fall Erlíngs Skjálgssonar. Ólafr helgi flýr til Svíaríkis.
1029. Ólafr helgi fer til Garðaríkis. Sighvatr fer til Róms. Kálfr Árnason býðst til uppreistar móti Ólafi konúngi.
1030. Stiklastaðabardagi: fèll Ólafr helgi. Sveinn Alfífuson tekr ríki.
1033. Sveinn Alfífuson fellir Tryggva Ólafsson við Bókn.
1034. Einar þambaskelfir og Kálfr Árnason fara til

Hólmgarðs eptir Magnúsi góða Ólafssyni. Karl vesæli sendr til Noregs.

1035. Magnús góði tekinn til konúngs í Noregi; Sveinn Alfífuson fer til Danmerkr. Dó Knútr ríki.

1036 dó Sveinn Alfífuson. Fundr í Elfi: friðr settr milli Magnúsar góða og Hörðaknúts.

1040 dó Haraldr Knútsson í Englandi.

1042 dó Hörðaknútr. Játvarðr góði varð konúngr í Englandi. Magnús góði tekinn til konúngs í Danmörk á Vebjargaþíngi.

1043. Sveinn Úlfsson verðr jarl.

1044. Sveinn Úlfsson lætr taka sig til konúngs yfir Danmörk. Magnús góði fer herför til Danmerkur; herjar á Jómi, Re; berst við Vindr á Hlýrskógsheiði; berst við Svein við Erri og Árós. Haraldr Sigurðarson fer frá Miklagarði til Hólmgarðs, og fær Ellisifjar Jarisleifsdóttur.

1045. Magnús rekr Svein af Sjálandi og Fjóni; bardagi við Helganes; hernaðr á Skáney, Falstri og Fjóni. Magnús góði gerir tilkall til Englands við Játvarð góða. Haraldr Sigurðarson fer frá Hólmgarði til Svíþjóðar, hittir Svein Úlfsson í Sigtúnum, og gerir við hann samband.

1046. Sveinn Úlfsson og Haraldr Sigurðarson herja á Sælandi og Fjóni. Haraldr bregðr vináttu við Svein, og gerir fèlagsskap við Magnús góða og geingr til ríkis með honum. Hreiðar heimski kom til Noregs.

1047. Arnór jarlaskáld flytr drápur sínar þeim Magnúsi og Haraldi konúngum. Hernaðr konúnga í Danaveldi. Magnús góði verðr sóttdauðr 25. octóber. Haraldr fær Þóru Þorbergsdóttur.

1048. Haldór Snorrason fer til Íslands. Haraldr Sigurðarson herjar á Jótlandi, brennir bæ Þorkels geysu, berst við Þjólarnes.

1049. Haraldr konúngr herjar um vorið í Danmörk. Haldór Snorrason kemr aptr frá Íslandi.
1050. Stríð Haldórs Snorrasonar við Harald konúng. Sveinn Úlfsson og Haraldr Sigurðarson mæla sèr mót í Elfi.
1051. Haldór Snorrason geingr úr þjónustu Haralds, og siglir til Íslands. Þorleikr fagri kemr frá Íslandi, og yrkir drápu um Svein Úlfsson. Haraldr fer til Elfar, herjar í Danmörk, brennir Heiðabæ, verðr fyrir flota Sveins hjá Hlèsey, og kemst nauðulega undan.
1052. Dráp Einars þambaskelfis.
1053. Finnr Árnason sættir þrændi og Hákon Ívarsson við Harald; Hákon Ívarsson fer til Danmerkur. Kálfr Árnason kemr í land aptr.
1054. Haraldr herjar á Fjóni. Fall Kálfs Árnasonar.
1055. Finnr Árnason fer til Sveins Úlfssonar.
1058. Haraldr efiir kaupstað í Oslu.
1060. Hákon Ívarsson kemr aptr til Noregs, fær Ragnhildar Magnúsdóttur góða, og fær jarlsnafn.
1061. Haraldr konúngr herjar á Jótlandi, verðr kvíaðr inní Limafirði, og dregr skip sín yfir Lúsbreið. Herbúnaðr í Noregi.
1062. Nizarorusta, 10. ágúst; Haraldr vinnr sigr. Auðun vestfirzki finnr Harald í Oslu.
1063. Haraldr veitir aðför Hákoni Ívarssyni; Hákon flýr til Svíþjóðar.
1064. Friðr settr milli Sveins Úlfssonar og Haralds Sigurðarsonar. Haraldr berst við Hákon Ívarsson í Gautlandi og vinnr sigr; víg Halls Koðránsbana.
1065. Haraldr konúngr kúgar bændr á Raumaríki, Heiðmörk og Haðalandi, og herjar á þá 3 missiri.
1066. Haraldr Goðvinsson varð konúngr í Englandi eptir Játvarð góða. Tosti Goðvinsson kemr til

Noregs, og biðr Harald liðveizlu. Dó Úlfr stallari Óspaksson. Haraldr fór herför til Englands með Tosta, þeir falla báðir í bardaga við Stafnfurðubryggju 25. september. Haraldr Goðvinsson fellr í bardaga móti Vilhjálmi bastarð 14 octób.

1067. Ólafr kyrri og Magnús Haraldssynir verða konúngar í Noregi. Endrnýaðr friðr við Danmörk.

1069 dó Magnús konúngr Haraldsson. Fæddr Hákon Magnússon þórisfóstri.

1073 fæddr Magnús berfætti.

1076 dó Sveinn Úlfsson Danakonúngr.

1080 dó Haraldr hein Danakonúngr.

1086 dó Knútr helgi Danakonúngr.

1089 fæddr Eystein Magnússon Noregs konúngr.

1090 fæddr Sigurðr Jórsalafari Noregs konúngr.

1093 dó Ólafr kyrri N. k.; konúngar Magnús berfætti og Hákon Magnússon þórisfóstri.

1095 dó Hákon konúngr Magnússon þórisfóstri. Magnús k. berfætti herjar í Hallandi. Uppreisn Steigar-þóris. Gísl Illugason kemr til Noregs. Dó Ólafr húngr Danakonúngr.

1096. Víg Gjafalds. Sveinki rekinn af eignum sínum í Elfi. Hákon Pálson kemr til Noregs. Ráðin herför til Suðreya.

1097, hernaðr Magnúsar berfætts í Suðreyum.

1098, fæddr Ólafr Magnússon Noregs konúngr.

1099. Ágreiníngr um landamerki Noregs og Svíaríkis; Magnús herjar á Gautland, gerir virki í Kvaddingsey í Væni.

1100 Íngi Steinkelsson vinnr borgina í Kvaddingsey um vetrinn. Magnús konúngr berst við Gauta um vorið hjá Foxerni, og hefir ósigr. Seinna berst hann aptr hjá Foxerni, og fær sigr.

1101. Friðarfundr í Elfi milli Ínga Steinkelssonar

Svíakonúngs, Magnúsar berfætts N. k. og Eiríks Sveinssonar D. k. Magnús fær Margretar, dóttur Inga konúngs.

1102. Skopti Ögmundarson fer úr landi og dó í Rómaborgarlandi. Magnús konúngr fer herför til Írlands.

1103. Fall Magnúsar konúngs berfætts á Írlandi. Synir hans, Sigurðr, Eysteinn, Ólafr, verða konúngar í Noregi.

1105 Hákon Pálsson verðr jarl yfir Orkneyum.

1107, hefst Jórsalaferð Sigurðar konúngs Magnússonar; hann er í Englandi um vetrinn.

1108 Sigurðr konúngr siglir til Vallands, og er í Gallizíulandi um vetrinn.

1109. Orusta Sigurðar við Lissabon, Alkassi, hernaðr í Forminteru, Ivizu og Manork; hann kemr um vorið til Sikileyar, siglir um sumarið til Jórsalalands, og er þar um vetrinn.

1110, Sigurðr jórsalafari vinnr Sætt (Sídon), kemr til Kípurs, Miklagarðs, fer þaðan landveg til Danmerkur, og þaðan til Noregs.

1113, Mannjafnaðr Sigurðar og Eysteins konúnga. Veizla á Mærinni í Þrándheimi: upphaf deilu þeirra Sigurðar konúngs og Sigurðar Hranasonar. Ívar af Fljóðum sendr til Írlands.

1114. Þíng í Kepsisey, Niðarósi, Þrándarnesi. Ívar af Fljóðum kemr frá Írlandi.

1115, Þíng á Frostu, sætt Sigurðar Hranasonar og Sigurðar konúngs. Litlu síðar (22 december) dó Ólafr konúngr Magnússon.

1121, dó Eysteinn Magnússon Noregs konúngr.

1123, Herför Sigurðar jórsalafara til Smálands.

1124, fæddr Jón Loptsson. Stór sólarformyrkvun, 7, 152.

1130, veginn Knútr lávarðr 7. janúar, 11, 341;

fæddr Valdimar Knútsson D. k., 14. janúar. 11, 335. 348. Dó Sigurðr jórsalafari N. k. Magnús Sigurðarson blindi og Haraldr gilli taka ríki.

1134. Bardagi á Fyrirleif: Haraldr gilli flýr til Danmerkur, fær Halland í lèn af Eiríki eymuna, kemr með her til Björgvinar affángadag jóla. Bardagi í Fótvík, fèll Magnús sterki Nikulásson.

1135, Magnús konúngr Sigurðarson verðr kvíaðr í Björgvinarvogi, handtekinn, blindaðr og settr í klaustr í Niðarholmi. Konúngahella rænd af Vindum, 10 ágúst. Fall Haraldar kesju, 11, 344.

1136. Eiríkr eymuni vann Arkún á Vindlandi, 11, 344. Sigurðr slembir drap Harald gilla í Björgvin, 14 decemb. Sigurðr munnr og Íngi Haraldssynir gilla taka ríki í Noregi.

1137. Sigurðr slembir tekr Magnús blinda úr klaustri. Bardagi við Mynni, á Krókaskógi. Herför Eiríks eymuna í Noreg. Sigurðr slembir herjar við Erri, Mön, í Elfi, Konúngahellu, kemst undan við Portyrju, og er um vetrinn í Álaborg.

1138. Dráp Beinteins. Íngi konúngr elti Sigurð slembi norðr á Hálogaland.

1139. Magnús blindi og Sigurðr slembir vinna mörg manndráp í Noregi. Bardagi við Hólminn-grá, 13. nóvember, Magnús blindi fellr, Sigurðr slembir píndr til dauða. Dó Össr erkibiskup í Lundi, Áskell varð erkibiskup, 11, 349.

1142, Eysteinn Haraldsson gilla kom í Noreg, og varð konúngr með bræðrum sínum. Fall Ólafs Haraldssonar kesju, 11, 350.

1147, fæddr Hákon herðabreiðr. Krossför til Jórsala, 11, 351. Bardagi við Þorsteinsþorp: Sveinn svíðaudi vann sigr yfir Knúti Magnússyni, 11, 352.

1148. Orusta við Vebjörg, 11, 358.
1151, fæddr Sverrir Noregs konúngr.
1152, Nikulás kardínáli kom í Noreg, 7, 240. Konráðr keisari dó, Fridrekr varð keisari; orusta við Geitabekk, 11, 354.
1154, sættarstefna á Upplöndum með Eysteini og Sigurði Noregs konúngi.
1155, Sigurðr munnr drepinn af Ínga í Björgvin, 10. júní.
1156, Sætt milli Ínga konúngs og Eysteins í Seleyum. Fæddr Magnús Erlíngsson Noregs konúngr. Sverrir fer til Færeya.
1157, Íngi og Eysteinn Haraldssynir fundust í Grænfngasundi, Eysteinn flúði austr í Vík, og var þar drepinn. Sveinn svíðandi D. k. sveik Knút Magnússon, en Valdimar Knútsson komst undan og tók konúngsnafn, 11, 367. Hákon herðabreiðr tekinn til konúngs.
1158, Gregoríus Dagsson fór frægðarför til Konúngahellu, 7, 253. Bardagi á Graðarheiði, fall Sveins svíðanda D. k.; Absalon varð biskup, 11, 371-3.
1159, Íngi konúngr vann sigr yfir Hákoni herðabreið í Elfi.
1160, Bardagar milli manna Ínga konúngs í Björgvin; árásir Gregoríuss og Hákonar herðabreiðs, 7, 270-1.
1161, Gregoríus fèll, 3 janúar. Íngi konúngr fèll í Oslu, 3 febr. Magnús Erlíngsson tekinn til konúngs. Erlíngr skakki gerir samband við Valdimar Knútsson D. k., og stökkvir Hákoni herðabreið úr Túnsbergi. Eysteinn erkibiskup vígðr, 7, 299.
1162, Bardagi við Sekk, fèll Hákon herðabreiði. Upplendíngar taka til konúngs Sigurð Sigurðarson munns.

1163. Sigurðr jarl fyrirdæmdr í Túnsbergi. Bardagi á Re, Sigurðr jarl fèll. Sigurðr konúngr og Markús fóstri hans drepinn.

1164. Magnús Erlíngsson vígðr undir kórónu af Eysteini erkibiskupi í Björgvin. Kröfum Valdimars D. k. er neitað á Borgarþíngi.

1165, Ófriðr milli Danmerkur og Noregs. Valdimar D. k. fer herför til Noregs.

1166, hefjast Hettusveinar á Upplöndum og í Vík, og taka Ólaf ógæfu Guðbrandsson til konúngs.

1167. Bardagi á Ryðjökli, Erlíngr kemst naumlega undan: fèll Ari þorgeirsson, faðir Guðmundar biskups góða.

1168. Bardagi á Staungum, Ólafr ógæfa flýr til Danmerkur.

1169. Ólafr ógæfa deyr í Álaborg. Kristín konúngsdóttir, kona Erlíngs skakka, fer á fund Valdimars D. k. að semja um frið milli landa.

1170. Erlíngr semr sætt við Valdimar D. k. í Rauðárósi, og tekr Víkina í lèn af honum og jarlsnafn.

1173, Áskell erkibiskup gekk í klaustr; Absalon biskup varð erkibiskup, 11, 392.

1174, hófust Birkibeinar; Eysteinn meyla, foríngi þeirra, er 2 vetr í Vík.

1176, Eysteinn meyla siglir til þrándheims, og er þar tekinn til konúngs. Sverrir kemr í Noreg, er í Selju, Túnsbergi, Konúngahellu; fer til Gautlands á fund Birgis jarls brosu.

1177. Magnús konúngr Erlíngsson berst við Birkibeina á Re: Eysteinn meyla drepinn á flótta; Birkibeinar tvístrast. Sverrir fer frá Gautlandi í Vermaland, er þar tekinn til fyrirliða af Birkibeinum; fer þaðan til Víkur, og er honum þar gefið konúngsnafn af flokksmönnum; þaðan fer

hann aptr á Vermaland, og þaðan með Eystra Salti gegnum Járnberaland og Jamtaland ofan í Niðarós; er tekinn til konúngs á Eyraþíngi, 8, 15-59.

1178. Sverrir sigrar Magnús Erlíngsson við Hirtubrú, 8, 59-82.

1179, Bardagi í Niðarósi, Erlíngr jarl fellr; Magnús Erlíngsson flýr til Björgvinar, 8, 82-109.

1180, Bardagi á Íluvöllum; Heklúngar flýa, Magnús Erlíngsson fer til Valdimars D. k., og er með honum um vetrinn, 8, 109-122.

1181. Bardagi við Norðnes, Magnús konúngr verðr sár, Heklúngar flýa. Sverrir tekr við frændsemi Eiríks bróður síns. Magnús konúngr tekr skip Sverris í Niðarósi, en brennir sum, meðan Sverrir er í Vík austr, 8, 123-168.

1182. Magnús konúngr hrekr Birkibeina í Niðarósi. Sverrir lætr víggirða bæinn í Niðarósi, 8, 169-180.

1183. Sverrir fer að Magnúsi í Björgvin, rekr hann á flótta, tekr allan skipastól hans og vígsluskrúð allt. Magnús fer til Danmerkur á fund Valdimars D. k. 8, 181-197.

1184. Bardagi í Sogni, Magnús konúngr Erlíngsson fellr, 8, 198-244.

1185. Sverrir fèkk Margretar, dóttur Eiríks Svíakonúngs. Kúflúngar hefjast og haldast til 1188.

1188. Eysteinn erkibiskup andast; Eiríkr biskup, nefndr til erkibiskups, fór til Róms. Jón kuflúngr drepinn af Birkibeinum, 8, 258-265.

1189. Fall Sigurðar brennis. Eiríkr erkibiskup kemr í land. Nikulás Árnason verðr biskup í Oslu, 8, 266-269.

1190. Varbelgir hefjast og falla. Eiríkr jarl Sigurðarson andast, 8, 273-275.

1191. Þorleifr breiðskeggr drepinn. Eiríkr erkibiskup

stökkr úr landi og fer til Absalons erkibiskups, 8, 276-280.

1192. Upphaf Eyarskeggja, 8, 280.

1193. Eyarskeggjar koma í Noreg: Sigurðr Magnússon tekinn til konúngs í Túnsbergi; þeir fara í víkíng til Danmerkur, og eru í Björgvin um vetrinn, 8, 281-284. Dó þorlákr biskup helgi, 8, 297.

1194. Bardagi í Flóruvogum: fèll Sigurðr Magnússon, sigraðir Eyarskeggjar, 8, 284-292. Sverrir vísar burt legáta páfans; lætr vígja sig undir kórónu í Björgvin. Páll Jónsson Loptssonar, kosinn biskup til Skálholts, kemr til Niðaróss, 8, 284-297.

1195. Páll biskup vígðr af Absalon erkibiskupi. Biskupafundr í Björgvin. Sætt Haralds Orkneyíngajarls og Sverris konúngs. Kirialax (Alexius Angelus Comnenus) Grikkjakonúngr sendir Sverri gullbóluskrá. Dó Knútr Svíakonúngr, en Sörkvir Karlsson kom til ríkis. Sendimenn frá Róm urðu bráðdauðir, 8, 297-303.

1196. Nikulás biskup reisti Baglaflokk; Sverrir átti í orustum og ófriði við þá til dauðadags, 8, 303-443.

1202 dó Sverrir konúngr, Knútr Valdimarsson D. k., Byrgir jarl brosa, en Jón Sörkvisson varð konúngr í Svíaríki, 8, 448. Hákon Sverrisson varð konúngr í Noregi. Íngi Baglakonúngr drepinn í Mjörs, 9, 1. 2. 217. Guðmundr Arason biskupsefni kom til Noregs, 9, 3. Hákon konúngr sitr í Niðarósi um vetrinn, 9, 67. 217. (í Björgvin, 9, 3, rángt).

1203. Hákon konúngr fór um sumarið austr í Vík, en um haustið til Björgvinar, tekr sótt að jólum. Erlíngi steinvegg boðið vald af Norðmönnum, 9, 4.

1204. Hákon Sverrisson andast 1. janúar; Guttormr Sigurðsson lávarðar tekinn til konúngs. Baglar taka Erlíng steinvegg til konúngs og Filippus Símonarson til jarls með ráði Nikulásar biskups og Valdimars D. k., 9, 6. 7. Guttormr konúngr andaðist eptir Jónsmessu um sumarið; Íngi Bárðarson tekinn til konúngs, Hákoni galni gefið jarlsnafn. Fæddr Hákon Hákonarson (N. k.) í Borgarsýslu, 9, 232.

1205. Erlíngr steinveggr er tekinn til konúngs, og Filippus til jarls á Eyraþíngi. Íngi konúngr sitr í Niðarósi, Hákon í Björgvin.

1206. Hákon Hákonarson kemr til Ínga konúngs. Baglar fara að Ínga konúngi í Niðarósi; Íngi kemst undan, 9, 17-27. Dó Haraldr Maddaðarson Orkneyíngajarl, en Jón og Davíð urðu jarlar, 9, 193.

1207. Erlíngr steinveggr andast, Filippus tekinn til konúngs á Eyraþíngi, 9, 48.

1208. Sætt Bagla og Birkibeina í Hvítíngsey: Filippus konúngr fastnar Kristínu Sverrisdóttur konúngs. Sörkvir konúngr og Eiríkr konúngr börðust, 9, 56. Bjarni biskup sendr til Noregs af Orkneyíngajörlum, 9, 193.

1209. Brúðkaup Filippuss Baglakonúngs og Kristínar Sverrisdóttur. Farið í víkíng úr Noregi til Suðreya. Pètr steypir og Hreiðar sendimaðr fara til Jórsala, og koma ei aptr.

1210. Jón og Davíð Orkneyíngajarlar og Bjarni biskup sættast við Ínga konúng, 9, 195.

1213. Skúli Bárðarson drap Pál dróttseta, 9, 207.

1214, dó Hákon jarl galinn þegar eptir jól, 9, 207. 245. Dó Þórir erkibiskup um sumarið, Guttormr varð erkibiskup, 9, 209. Íngi konúngr barðist við þrændi við Vogsbrú (Vágsbrúar sumar) 9, 247-48.

1217, dó Íngi konúngr Bárðarson, 23. apríl; Skúli varð jarl, 9, 250. Hákoni Hákonarsyni gefið konúngsnafn 13 vetra. Dó Filippus Baglakonúngr, 9, 267. Jórsalaferð Hróars konúngsfrænda, 9, 270. Hófust Slittúngar, 9, 271. Sæmundr Jónsson í Odda rændi norræna menn á Eyrum, 9, 276.

1218. Baglar berjast við Slittúnga hjá Gunnarsbæ, 9, 272. Slittúngar ræna í Oslu. Ínga ber járn til faðernis Hákoni konúngi, 9, 283. Baglar gerast handgeingnir Hákoni konúngi og leggja niðr flokksnafnið, 9, 286. Slittúngar flýa austr á Markir, 9, 287. Víg Orms Jónssonar, bróður Sæmundar í Odda; Snorri Sturluson kemr til Noregs, 9, 292.

1219. Trúlofan Hákonar konúngs og Margretar Skúladóttur, 9, 292. Um vetrinn hófust Ribbúngar, 9, 293.

1220, ráðin herför til Íslands af Skúla jarli; Snorra Sturlusyni gefið lends manns nafn; Snorri fer til Íslands, 9, 294-95.

1221. Víg Björns Þorvaldssonar á Breiðabólstað, Snorri sendir Jón (murt) til Noregs, 9, 206. Slittúngar sameina sig við Ribbúnga, 9, 298. Hákon konúngr eltir Ribbúnga af skipum við Vörnu, 9, 298-302. Skúli jarl felldi Gunnar Ásuson og 90 Ribbúnga, 9, 311.

1222. Guðmundr biskup góði kom til Noregs. Bardagi í Grímsey, 9, 317. Herferð til Bjarmalands, 9, 319.

1223. Sigurðr Ribbúngr geingr á vald Skúla jarls, og gefr upp flokkinn; friðr um allan Noreg, 9, 323. Skúli jarl fer til Kaupmannahafnar; Heinrekr greifi handtók Valdimar gamla D. k., 9, 323-24. Höfðíngjafundr í Björgvin: dæmt Hákoni konúngi land af lögmönnum og erkibiskupi, 9, 324-36.

1224. Gúttormr erkibiskup andast; Pètr fór til páfa, 9, 337-38. Sigurðr Ribbúngr hefr flokkinn að nýu.

1225. Hernaðr Hákonar konúngs í Vermalandi og stríð við Ribbúnga, 9, 344-71. Brullup Hákonar konúngs og Margrètar Skúladóttur, 9, 372. Pètr erkibiskup kom í land, 9, 375. Dó Nikulás biskup Árnason, 9, 383.

1226, dó Sigurðr Ribbúngr, Knútr Hákonarson gerist konúngr Ribbúnga, 9, 390-91. Dó Pètr erkibiskup, kosinn þórir þrænzki, 9, 412.

1227. Ribbúnga öld endast, Knútr Hákonarson fer á vald konúngs, 9, 408. Fæddr Ólafr Hákonarson; dó Hónóríus páfi (annar), varð páfi Gregoríus (níundi), 9, 412.

1228. þórir erkibiskup kom frá Rómi, 9, 413. Skúli fór til Kaupmannahafnar og fèkk hálft Halland í lèn af D. k., 9, 415.

1229. Andrès skjaldarband hvarf í Jórsalaferð, 9, 417.

1230, dó þórir erkibiskup, kosinn Sigurðr; herför Norðmanna til Suðreya, 9, 418-23.

1231. Sigurðr erkibiskup kom í land, 9, 423. Dráp Jóns jarls í Orkneyum, 9, 424.

1232, fæddr Hákon Hákonarson úngi, 9, 428.

1233. Sáttafundr í Björgvin milli Hákonar konúngs og Skúla jarls. Sturla Sighvatsson fer utan til páfa. Ófriðr á Íslandi, 9, 435.

1234, fædd Kristín Hákonardóttir konúngs, 9, 433. Ínga konúngs móðir deyr, 9, 434. Sturla Sighvatsson lófar að koma Íslandi undir konúng, 9, 435.

1235. Samníngr með Hákoni konúngi og Skúla jarli. Sturla Sighvatsson fer til Íslands.

1236. Sighvatr og Sturla reka Snorra Sturluson frá

Reykjaholti. Órækja fór utan. Bardagi í Bæ í Borgarfirði, 9, 435-36. Várbelgir hófust, 9, 443-44.

1237. Sættargjörð Hákonar og Skúla. Þorleifr í Görðum, Snorri Sturluson, Þórðr kakali og Ólafr hvítaskáld fara til Noregs. Skúla gefið hertoganafn, 9, 449.

1238, fæddr Magnús Hákonarson (lagabætir), 9, 454. Snorri Sturluson er með Skúla hertoga. Bardagi á Örlygstöðum í Skagafirði, 9, 456.

1239. Snorri Sturluson, Órækja, Þorleifr fara til Íslands í óleyfi Hákonar konúngs. Skúli hertogi lætr gefa sèr konúngsnafn á Eyrum, og hefr upp ófrið móti Hákoni konúngi.

1240. Knúti Hákonarsyni gefið jarlsnafn, 9, 483. Bardagi á Láku milli Birkibeina og Varbelgja, 9, 490. Gefið Hákoni únga konúngsnafn. Bardagi í Oslu. Fall Skúla hertoga.

1241, dó Valdimar gamli, D. k.; andaðist Gregoríus páfi (níundi), kom aptr Innócentíus (fjórði). Veginn Snorri Sturluson. Hákon konúngr fer til Konúngahellu að finna Eirík Svíakonúng. Sendimenn koma í Noreg frá Friðreki keisara, 10, 3.

1242. Órækja Snorrason, utan rekinn af Kolbeini og Gissuri, sættist við Hákon konúng, 10, 3-4.

1244. Gissr Þorvaldsson kemr til Noregs, 10, 5. Þórðr kakali fer til Íslands og á deilur við Kolbein únga, 10, 5. Hákon konúngr fèkk blessunarfullt brèf frá páfa, 10, 6.

1246. Gissr og Þórðr kakali koma til Noregs; bardagi Þórðar kakala við Brand Kolbeinsson (Haugsnessfundr), 10, 8.

1347. Vilhjálmr kardínáli kom í Noreg: Hákon konúngr vígðr undir kórónu í Björgvin. Stríð Dana við Lybikumenn. Heinrekr Kársson vígðr til

biskups að Hólum á Íslandi, og fer með þórði kakala til Íslands.
1248. Haraldr Manarkonúngr fèkk Cecilíu konúngsdóttur, og týndist í hafi. Bæarbruni í Björgvin.
1249. Andlát Alexanders Skotakonúngs. Fundr Birgis jarls Magnússonar og Hákonar konúngs: Rikiza, dóttir jarls, fest Hákoni konúngi únga. Heinrekr Hólabiskup kom til Noregs af Íslandi.
1250, dó Eiríkr Eiríksson Svíakonúngr; Valdimar Birgisson jarls verðr konúngr. Abel hertogi drap Eirík Danakonúng Valdimarsson bróður sinn, og lèt taka sig til konúngs. Sigurðr biskup og þórðr kakali koma af Íslandi til Noregs. Dó Friðrekr keisari, 10, 48.
1251. Friðr settr milli Garðaríkis og Noregs. Tattarar herja á Hólmgarð. Sigurðr biskup, þórðr kakali og Jón Sturluson eru í Noregi; Heinrekr biskup, Gissr og þorgils skarði verða aptrreka til Noregs; skip Sæmundarsona týndist, 10, 45. Ófriðr í Svíþjóð: fundr við Heitnaðrsbrú, Birgir jarl lèt handtaka og hálshöggva mótstöðumenn sína, 10, 46. 47. Brúðkaup Hákonar konúngs únga og Rikizu Birgisdóttur, 10, 46.
1252, dó Sigurðr erkibiskup; Sörli kórsbróðir kosinn í hans stað, 10, 50. Ráðin herför af Hákoni konúngi og Birgi jarli á hendr Dönum. Heinrekr biskup, Gissr og þorgils skarði fara til Íslands. þórðr kakali fær sýslu í Gaulardal, en sendir Kolbein grön til Íslands. Abel D. k. átti stríð við Frísi, og fèll: Kristófer varð konúngr, 10, 52.
1253. Flugumýrar brenna, 10, 59. Herför Hákonar konúngs og Birgis jarls til Danmerkur, og sætt við Dani, 10, 52-57.
1254. Sörli erkibiskup dó; kosinn Einar smjörbakr,

10, 58. Hákon og Kristófer konúngar og Birgir jarl finnast í Elfi, og skilja konúngar ósáttir, 10, 58. Dó Sigurðr Hákonarson konúngs, 10, 59. Ófriðr á Íslandi; Sigurðr biskup sendr til Íslands; Gissr þorvaldsson fer utan, 10, 59-60.

1255. Einar erkibiskup kom í land. Dráp Odds þórarinssonar í Geldíngaholti; bardagi á þveráreyrum, fèll Eyólfr (ofsi). Ívar Englason sendr til Íslands; Gissuri þorvaldssyni skipuð sýsla í þrándheimi, en þórði kakala austr á Skíðu. Hákon sendi gjafir konúngi af Kastel í Spaníu, 10, 60-62.

1256. Skagfirðíngar og Eyfirðíngar og mestr hluti Norðlendínga játa skatti, 10, 61. Hákon konúngr herjar í Danmörk, og leggr fègjald á Dani, 10, 63-70. Sendimenn frá Spaníu koma í Noreg, 10, 69.

1257. Hákon konúngr úngi fer á fund Birgis jarls, 10, 71-72, og andast, 73. Send frú Kristín Hákonardóttir til Spaníu, 10, 75. Absalon sendr frá Danakonúngi til Hákonar konúngs, 10, 76. Magnús Hákonarson tekinn til konúngs, 10, 80. Hákon konúngr siglir með her til Kaupmannahafnar, 10, 81-82. Kristófer konúngr og Hákon konúngr sættast, 10, 83-84.

1258. Jarmar og Álfssynir gera ófrið í Danmörk. Fundr Birgis jarls og Hákonar konúngs í Elfi. Bæarbruni í Túnsbergi. Hákon konúngr gaf Gissuri þorvaldssyni jarlsnafn og sendi hann til Íslands, 10, 93-94. Víg þorgils skarða, 10, 94.

1259, dó Kristófer D. k. Hákon konúngr fór til Kaupmannahafnar til hjálpar Dönum; sætt Dana við Álfssyni, 10, 94-95.

1260. Ívar og Páll sendir af Hákoni konúngi til Íslands; Sunnlendíngar neita skatti við Noregskon-

úng, 10, 97. Hákon konúngr og Birgir jarl finnast í Elfi, 10, 97. Dó Heinrekr biskup, 10, 98. Deila Hákonar konúngs og Einars erkibiskups, 10, 98-99. Sendir menn til Saxlands um bónorð Magnúsar konúngs, 10, 100.

1261. Íngilborg, dóttir Eiríks helga Valdimarssonar, sótt til Danmerkur af Norðmönnum; trúlofan, brúðkaup og vígsla þeirra Magnúsar konúngs Hákonarsonar, 10, 101-111. Andlát Knúts jarls; Grænlendíngar gánga undir skatt, 10, 111. Hallvarðr gullskór sendr til Íslands, 10, 112.

1262. Íslendíngar sóru skatt Hákoni konúngi, 10, 112-114. Sendiför til Danmerkur um eignir Eiríksdætra, 10, 115. 117. Sendir menn með gjafir til Soldáns af Túnis, 10, 116. Hallvarðr gullskór kom frá Íslandi, og Sighvatr Böðvarsson, Sturla Rafnsson, Brandr Jónsson ábóti, 10, 116. Fæddr Ólafr Magnússon, 10, 117. Yfirgángr Skota í Suðreyum, 10, 117.

1263. Brandr ábóti Jónsson vígðr biskup til Hóla á Íslandi. Hákon konúngr fer herferð til Skotlands, 10, 118-126. Sólarformyrkvan, 10, 1[illegible] Hernaðr á Skotlandi, 10, 126-45. [illegible] úngr verðr sjúkr í Kirkjuvogi og and[illegible] cember, 10, 145-50. Dó Einar erkibis[illegible] inn Birgir ábóti af Tötru, 10, 155.

1264. Lík Hákonar konúngs flutt til Noregs, og [illegible] í Björgvin, 10, 150-51. Friðar umleitun [illegible] Skotakonúngs og Magnúsar Hákonarsonar [illegible] 10, 155-56. Hallvarðr gullskór kemr frá Ísl[illegible] Þorvarðr Þórarinsson gekk á vald Magnúss k[illegible] úngs; allir Íslendíngar geingnir undir hlý[illegible] við Noregs konúng, 10, 156-57.

1265. Magnús konúngr sendir sendimenn til Skotakonúngs um frið, 10, 158. Skotar herja í Suðr-

Bls. 25, 2.

Glúmr Geirason: Gunna vinr[1] rak dólgeisu[2] at gamni dísar gjóðum[3]; mörg drótt írskrar þjóðar kom á flótta. Freyr sverðfoldar[4] rauð mækis[5] eggjar í manna dreyra, ok felldi seggi; sigr var of-orðinn.

1) konúngrinn. 2) hernað. 3) þ. e. hræfuglum; *dís*, valkyrja, *gjóðr*, fugl (kannskè s. s. kjói), 4) skjaldar Freyr, mk. 5) sverðs.

Bls. 27, 1.

Guttormr sindri: Konúngr trað bláröst bekkjar[1] bifroknum[2] árum; mætr mildíngr hlóð[3] ýtum í drífu Mistar nífs[4]. Jálfaðar svangœðir[5] rak síðan skjótt[6] flótta at mun[7] sínum; hylja[8] hrafnvíns geljaðar[9] hrot[10].

1) bláan veg skipsins, þ. e. sjóinn. 2) særoknum. 3) drap. 4) *í orustunni; Mistar* (valkyrju) *nífr* (hnífr), sverð, þess *drífa*, bardagi. 5) hermaðr; *Jalfaðar* (Óðins) *svanr*, hrafn. 6) þannig Hk. 7) eptir vild sinni. 8) s. s. hula, þ. e. hlíf. 9) hermannsins; sem lokkar hrafninn með drykk; *geljaðr* (eða *giljaðr*, Skb. E. Hk.), sá sem lokkar; *gyljaðr*, sá sem gleðr; *vín* er hèr drykkr. 10) s. s. *hrøt, hraut,* þ. e. brast, eins og *brot, brøt, braut.*

Bls. 27, 2.

Sami: Álmdrósar eisu elrunnr[1] fór sunnan einum tveim tíngls mörum[2] á grœna selmeina trjónu[3]: þá er allreiðr vandar valsendir[4] rauð[5] allar ellifu skeiðar Dana, víðfrægr síðan at þat[6].

1) mk., Hákon konúngr; *álmdrós*, ör, *álmdrósar eisa*, örva drífa, hennar *el*, bardagi. 2) skipum; *tíngl*, ennisspænir framan á skipum til prýðis; *marr*, hestr. 3) líklega Helsíngjaeyri (fyrrum Háleyri); má vera, að þar hafi verið selveiði, og kallist eyrin því *Selmeina trjóna.* 4) mk., *vals vöndr*, sverð. 5) hrauð, eyddi. 6) af því.

Bls. 28, 1.

Sami: Þá náði sóknheggr[1] síðan leggja und sik Sælund ok frelsi Vinda vals[2] við Skáneyjar síðo[3].

1) hermk., Hakon konúngr; *sókn*, bardagi, *heggr*, trè. 2) *Vinda val* (ekki *valr*), vindverskir hermenn, þeirra *frelsi*, herskip eða virki. 3) þannig Hk.

Bls. 28, 2.

Sami: **Skaut-jálfaðar skyldir[1] vann[2] Gauta skattgilda: gjöflastr gullskýflir[3] vann[4] geirveðr[5] í þeirri för.**

1) hermk., sem hlífir sèr með skildi; *jalfaðar skaut*, Óðins tjald, skjöldr. 2) gerði. 3) mk., ör af gulli. 4) háði. 5) orustu.

Bls. 29.

Sami: **Ok sóknháttar svellrjóðr[1] setti hraustan[2] geðbœti[3] austr at því eiki-grœnu[4] Ónars fljóði[5]: þann er áðr of kom liði þángat frá Írum (á) svanfángs skíðum[6], iðvandr Sveigðis salbrigðandi[7].**

1) hermk., Hákon konúngr; *sóknhöttr*, hjálmr, hans *svell*, sverð. 2) þannig Hk. 3) s. s. Tryggva: sú grein, er Skálda kallar ofljóst. 4) þannig Hk. 5) landi, nl. Víkinni. 6) skipum; *svanfángr, s. s. svanvángr*, sjór. 7) hermk. nl. Tryggvi; *Sveigðir* (*Svegðir, Svigðir, Sigðir*), Óðins heiti, en mjög sjaldgæft; hèr er *Sveigðis salr* skjaldborg, hennar *brigðandi, sá sem bregðr skjaldborginni, rýfr hana.*

Bls. 30.

Glúmr Geirason: **Undir austrlöndum[1] fèksk[2] mörgum gunnhörga slög[3]; allvaldr[4], sá er gaf skáldum, hann fèkk gagn[5] at gunni[6]. Gramr lèt gullvarpaðar[7] slíðrtúngur[8] syngja, sendi snarpar sverðleiks reginferðar[9] at grundu.**

1) í austrvegi við Eystrasalt. 2) þannig Hk., þ. e. feingu margir. 3) högg á skildi. 4) konúngr. 5) sigr. 6) í bardaga. 7) gullbúnar. 8) sverð (eiginl. brandrinn á sverðinu). 9) stóra herflokka.

Bls. 38.

Guttormr sindri: **Gildir valþögnar[1] lèt vígnestr[2] bresta saman of höfðum (á) vegnum handar nafs[3] hlymmildíngum[4]. Njörðr víðra sunda landa[5] gekk þar af vopnunduðum Nirði nadds hámána raddar valbrands[6].**

1) hermk., Hákon konúngr; *valþögn*, valkyrja (hèr, bardagi), *gildir*, sá sem eykr. 2) skildi. 3) þannig Hk. 4) herkonúngum, nl. Eiríkssonum; *handar naf*, (hjólnöf), skjöldr, hans *hlymr*, orusta. 5) Hákon Noregs konúngr; Noregr er mjög vogskorið og eyótt land, og kallast hèr því *sunda lönd*, eins og *fjörð-jörð*, 2,

328, 1. 6) hermk., nl. Guttormi Eirikssyni; *naddr*, skjaldarnagli, hans *hámáni*, hár skjöldr, hans *rödd*, bardagi, hans *valbrandr* (eldr), sverð: þetta er rekið.

Bls. 39.

Sami: Barma öld[1] álmdrøgar ægis[2] varð optsinn vita ríkis[3] firir bensíks baldri[4]: ek minnumst þess. Flæðu-bríkar böðsækir[5] hèlt snekkjum[6] á haf, ok rak undan allar kindir[7] Eirekks[8] bræðr[9] síns.

1) s. s. *barmar*, bræðr, hèr bróðursynir, eins og *bls.* 29. *l.* 1. 2) hermk., nl. Hákonar konúngs: *álmdrøg*, ör. 3) varð opt að kenna á ofriki. 4) hermk., Hákoni; *síkr*, eldr, *bensíkr*, þ. e. sverð. 5) hermk., Hákon konúngr; *flæðu-brík*, skip, *böð*, bardagi. 6) þann. Hk. 7) syni. 8) þann. Hk., s. s. Eiriks. 9) bróður.

Bls. 40.

Sami: Hjörva raddar[1] herr fór hræddr fur málma þverri[2]: ráðsterkr ræsir rógeisu[3] gekk framar merkjum. Gramr, hinn er gat[4] yfrinn Óðs kvánar jöfra mána byr[5], gerra[6] hlífa sèr í snerru geirvífa[7].

1) stríðs. 2) mk., Hákoni konúngi. 3) *sjá bls.* 25, 1, *skgr.* 4. 4) fekk, átti. 5) mikið gull; *Óðs kvan*, Freya: *jöfri* (*s. s. öfri, efri*) augabrún, *jöfra máni*, auga, þess *byr* (hèr s. s. þeyr), tár: Freyju tár er gull. 6) þ. e. gerir eigi. 7) *geir víf*, valkyrja, hennar *snerra*, bardagi.

Bls. 41.

Eyvindr skáldaspillir: Tjá[1] hefnendr[2] Blóðöxar beiða ens hvassa fetilstínga brynþíngs[3]: setu efni gjörast[4] oss hnept. Heldr er vant, (at) segja drotni hersögu, en ek vilda veg þinn, konúngr; fám[5] fljótt til fornra vopna!

1) menn segja. 2) syni. 3) orustu; *fetilstingr*, sverð, þess *brynþíng* (harðr fundr), bardagi. 4) þannig Hk. 5) tökum.

Bls. 42.

Sami: Njörðr[1] naddregns! samira[2] hvötum þegni (at) færa borðmærar ske[3] enn norðar; vèr getum at bölva bili[4]. Nú er þat, er Haraldr rökkr[5] breiðan flota á rakna rymleið[6] sunnan; grípum vèr gunnborð[7] í greipar[8].

1) þann. Hk.; hermk. 2) sæmir eigi. 3) skipið; *borðmær*, borða land þ. e. sjór, hans *sker* (hestr), skip. 4) vèr viljum ei fresta bardaganum, *sjá bls.* 56, 1. *skgr.* 2. 5) hrökkr, hrekr. 6) á hafið, sjókonúngsins rymjandi leið. 7) þann. Hk., þ. e. skjöld. 8) þann. Hk.

Bls. 44.

Þórðr Sjáreksson: Herr gekk lystr[1] til hjörva hnits, þar er böðharðir landa bands jódraugar[2] börðust á Fitjum í Storð. Ok nausta blakks hlèmána gífrs drífu gimslöngvir[3] þorði gánga hit næsta Norðmanna gram.

1) fús. 2) mk.; *landa bands,* (sjóar) *jór,* skip. 3) hermk., nl. þórálfr; *nausta blakkr,* skip, þess *hlèmáni,* skjöldr, hans *gífr* (tröllkona), öxi, hennar *drífa,* bardagi, hans *gim* (eldr), sverð; rekið til fimtu kenníngar.

Bls. 45.

Eyvindr skáldaspillir: Ek veit, at enn bitri benvöndr, or báðum konúngs höndum, beit meðal-dyggvan byggving búlka skíðs[1]. Úfælinn ála galtar eldraugr[2], grandráðr[3] Dana, klauf skarar[4] hauga[5] gullhjaltaðum brandi.

1) mk.; *búlki,* vöruhlaði, h. *skíð,* skip, þ. *byggvíngr,* skipverji, víkingr, hèr *Álfr askmaðr.* 2) þannig Hk.; hermk., Hákon konúngr; *ála* (sjókonúngs) *galtar* (skips) *el,* bardagi. 3) sá sem vinnr skaða. 4) þannig Hk. 5) höfuð, *skör,* höfuðhár.

Bls. 46, 1.

Þórðr Sjáreksson: Víga myrðir[1] varði vítt öndvert fólk[2]: svá skal slíta frið[3]; vildo[4] þann jöfur eldast á löndum. Starf hófst upp, þá er arfi Gunnhildar sunnan, vanr ótta gulls[5], kom á flótta, er gramr var fallinn.

1) sem eyðir vígaferlum, konúngr; hèr Hákon. 2) s. s. fylki, *hèr merkist* sá hluti Hörðalands, er veit til hafs, þar er bardaginn stoð í Storð. 3) heya bardaga. 4) menn vildu. 5) vanr örlæti, örlátr.

Bls. 46, 2.

Sami: Þrot[1] var sýnt[2], þá er úfár sárir bændr settust við sinn stinnan róðrs[3] þröm[4]; maðr lèt önd ok annar. Þat veit[5] afreks, er allríkr göndlar njörðr[6],

sá er gerði huglns drekku[7], gekk næst jöfri[8] í slíkum styr.

1) þróttleysi. 2) auðsynilegt. 3) þannig Hk. 4) keip eða hástokk. 5) er merki til. 6) hermk., nl. þórolfr. 7) gaf hrafninum að drekka, feldi óvinina. 8) Hákoni konúngi.

Bls. 48, 1.

Glúmr Geirason: **Haraldr hefir vel hefnt Gamla, en berdraugar[1] hjörs hafna[2] fjörvi; fólkrakkr fylkir vann framligt, er dólgbands dökkvalir[3] drekka dreyra Hákonar; ek frá reyr rauðra benja[4] roðin fur handan ver[5].**

1) þannig Hk., A og Fagrsk., mk. s. s. *sverðberendr.* 2) tíðaskipti, fyrir *höfnuðu,* mistu. 3) svartir hrafnar; *dólgband,* líkl. Oðinn eða valkyrja. 4) sverð. 5) í Storð, hinumegin Harðángrsfjarðar.

Bls. 48, 2.

Eyvindr skáldaspillir: **Flugvarr[1] konúngr[2] rauð fyrr sparra Fenris varra[3] í blóði Gamla (málmhríðar meiðum[4] svall móðr[5]), þá er ústirfinn[6] of-rak alla Eiríks arfa á sjá; nú tregar grams fall gætigauta geira[7].**

1) óflóttagjarn. 2) nl. Hákon konúngr. 3) sverð, *gómsparri, Fenris.* 4) mk. 5) þannig Hk. 6) *Hákon* goði. 7) mk.

Bls. 49.

Sami: **Landvörðr Hörða! lítt kváðu (menn) þik láta geð fálma[1], er benja hagl[2] brast á brynjum, álmar bugust[3]: þá er ófólgin[4] fullegg[5] fetla svell[6] gullu endr[7] or þinni hendi, Haraldr, til ylgjar[8] fyllar.**

1) hug bila. 2) blóð. 3) bogar svignuðu. 4) nakin. 5) bitr. 6) sverð. 7) fyrr meir. 8) úlfs.

Bls. 50, 1.

Sami: **Ullr ímunlauks[1]! bárum Fýrisvalla fræ[2] á hauka fjöllum[3] of alla æfi Hákonar; nú hefir fólkstríðir[4] of fólgit meldr fjölglýjaðra Fróða þýja[5] í holdi móður mellu dólgs[6].**

1) sverðs, mk. 2) gull. 3) höndum, handleggjum. 4) óvinr þjóðarinnar. 5) gull, mjöl ambáttanna Menju og Fenju; *fjöl-*

glýjaðr, mjög glaðr. 6) *móðir męllu dólgs* (tröllkonu óvinar, Þórs), jörð.

Bls. 50, 2.

Sami: Fullar brávallar fallsól[1] skein á Ullar kjöls fjöllum[2] skáldum of allan aldr Hákonar; nú er elfar álfröðull[3] of fólginn í líki móður jótna dólgs[4]; ráð rammrar þjóðar eru rík.

1) gull, *höfuðband Fullu*; *brávöllr*, höfuð, *fallsól*, faldsól; gullið kallast hèr sólin á höfuðduki Fullu. 2) höndum; *Ullar kjölr* (*skip*), skjöldr, h. *fjöll*, hendr. 3) gullið. 4) í jörðu.

Bls. 50, 3.

Sami: Dýrr jöfurr, hefig áttan einn drottinn fyrra en þik; ek bið mèr ei hins þriðja: bragníngr, elli bellr[1]. Ek var trúr dýrum tiggja; ek leik aldri tveim skjöldum; ek fylli þinn flokk, stillir! elli fellr á hönd[2] mèr.

1) þannig Hk., þ. e., mèr, þ. e. *stigr yfir mig*. 2) þannig Hk.

Bls. 51.

Sami: Skerja foldar skíðrennandi[1]! ek skylda um síðir finna þinn góðan þursa bæs byr[2], fyrir[3] þvísa[4] er verðum selja þèr, valjarðar[5] mens veljandi, þat lýngva látr[6], er faðir minn átti lengi.

1) Mk., *skerja foldar* (sjóar) *skíð*, skip. 2) *þursa bæs byr*, vindr, sem kemr frá trölla býlum; en með því að hèrmeð teiknast *hugr*, *vindr tröllkvenna*, þá má vera, að orðið, *bæs*, sè hèr eigi hið rètta. 3) þannig Hk. 4) því. 5) hand-mens, armbaugs. 6) orms ból, gull.

Bls. 52.

Glúmr Geirason: Hallinskíða tanna ógnarstafr[1], sá er tíðum sótti fram, kunni tólf of-jöfra[2] íþróttir.

1) Mk., nl. Haraldr gráfeldr; *Hallinskíða* (Heimdalls) *tennur*, gull, þ. *ógnarstafr*, auðugr eða örlátr maðr, *sjá bls.* 46, 1. *skgr.* 5. 2) konúnglegar *íþróttir*.

Bls. 56, 1.

Einar skálaglamm: Ok eiðvandr oddneytir[1] hafði úti breiðan flota; glaðr gramr svafði bil[2] í Göndlar veðrum[3]. Ok Hèðins bóga rauðmána[4] reynir upp hóf rógsegl[5] (af) kappi, at setja etjulund[6] jöfra[7].

1) hermk., Hákon jarl. 2) frestaði ei, *sjá bls.* 42. *skgr.* 4. 3) bardögum. 4) skjaldar. 5) brá upp skildi, þ. e. lagði til orustu. 6) lægja kappgirni. 7) þ. e. Gunnhildarsona.

Bls. 56, 2.

Sami: Sverða sverrifjarðar svanglýjaði[1] var-at at frýja of byrjar örva[2] í drífu odda vífs[3]. Brakrögnir[4] skók rakliga[5] bogna[6] hagl[7] or Hlakkar segli[8]; óþyrmir hjörs[9] barg[10] varga[11] fjörvi.

1) mk., nl. Hákoni; *sverrifjörðr* (þúngr straumr) *sverða*, blóð, þ. *svanr*, hrafn, h. glýjaðr, sá sem gleðr (seðr) hræfugla. 2) það þurfti ekki að frýja honum skothríðar (segja, að hann hefði ei verið í skothríðinni). 3) í bardaganum. 4) hermk., þ. e. Hákon. 5) rakklega, hraustliga. 6) þannig Hk. og Sn. Edda, þ. e. boga. 7) örvar. 8) skildinum. 9) hermk., sá sem hlífir ei sverðinu. 10) bjargaði. 11) úlfa.

Bls. 56, 3.

Sami: Mart ála el[1] varð af ríki[2], áðr randarlauks rækilundr[3] of tæki austrlönd[4] at mun banda[5].

1) bardagi; *áli*, sjokonúngr. 2) afli. 3) hermk., nl. Hákon jarl; sá sem rækir (elskar) *randar lauk* (sverðið). 4) *sjá bls.* 30. *skgr.* 1. 5) goðanna, *sjá bls.* 27. *skgr.* 7.

Bls. 56, 4.

Sami: Ek ber hljóms lof fyrir[1] þá hefnd síns föður, er vörðr hranna hrafna[2] vann; þat nam at vinna toginn skjóma[3].

1) þannig Hk. 2) skipa, mk., Hákon. 3) brugðið sverð, nl. það kostaði bardaga.

Bls. 57.

Sami: Meel-regni[1] hjörs-hríðremmis[2] rigndi víða á fjör hersa; þrymlyndr[3] of[4]-jók þundi þegns gnótt[5]. Ok haffaxa hjaldviðurr[6] lèt vaxa lífköld[7] laufa-veðr[8] at lífum[9] Hárs-drífu-hölda[10].

1) járnregni, skothríð. 2) hermk., nl. Hákonar. 3) hermk., hann Hákon. 4) þannig Hk. 5) hann jók tölu Einherjanna í Valhöll. 6) hermk.; *haffaxi*, skip, þ. *hjaldr*, sjóorusta; *viðurr*, Óðins heiti. 7) mannhætt. 8) orustu. 9) hlífum. 10) hermannanna.

Bls. 63.

Glúmr Geirason: Orðrakkr jöfra þrýstir[1] rauð brennanda brand austr, fyrir norðan bý[2], þar er (hann) lèt bjarmskar kindir[3] renna[4]. Úngum öðlíngi fèkkst geirveðr[5] í þeirri för: gumna sættir[6] laut[7] gott orð á Vínu borði[8].

1) mótstöðumaðr; Haraldr gráfeldr. 2) bygðina. 3) Bjarma. 4) flýa. 5) orusta. 6) konungr. 7) hlaut. 8) bakka.

Bls. 65.

Einar skálaglamm: Harðr[1] hjálmfaldinn hilmir vann barða fjandr sína: því kom vöxtr í vinu Lopts vinar vinheims[2]. Þat fær þróttar snytri[3] tírar[4], at þrír forsnjallir jarls synir fèllu í skúrum þundar furs[5].

1) þannig Hk. 2) því fjölguðu Einherjar í Valhöll; *Loptr*, Loki, *Lopts vinr*, Óðinn, h. *vinheimr* (kæri bústaðr), Valhöll, h. *vinir*, Einherjar. 3) hermk., sá sem prýðir bardagann. 4) orðstírs. 5) í Óðins elda (sverða) *skúrum*, bardaga.

Bls. 88, 1.

Glúmr Geirason: Mætra hjalta málmóðinn[1], sá er þorði rjóða þjóðum völl, mælti þróttarorð[2]: víðlendr Haraldr of bað verðúng[3] vinda[4] sverðum at morði; þat fylkis orð þótti flotnum[5] frægt.

1) hermk., *hjalta málmr*, sverð. 2) hreystiorð. 3) hirðina. 4) bregða. 5) mönnum.

Bls. 88, 2.

Sami: Gætir gamla sóta garðs[1], hollr viggjum[2], varð at liggja á víðu borði[3] Eylimafjarðar. Sendir sævar báls[4] fèll á sandi at Hálsi; orðheppinn jöfra spjalli[5] olli því morði.

1) hermk., *gamla* (*s. s. glamma*, sjókonúngs) *sóti* (hestr), skip, þ. *garðr*, skjöldr. 2) skipum. 3) strönd. 4) mk., Haraldr. 5) vinr konúnga, nl. Gullharaldr.

Bls. 91, 1.

Einar skálaglamm: Grandvarr geymir brúna-grundar silkis-síma[1] kom und sik sjau fylkjum; þat var landi snúnaðr[2].

1) mk., Hákon jarl; hann er hèr kendr við búníng sinn, silkihlað, er tignir menn höfðu um höfuð sèr. 2) gipta, hamíngja.

Bls. 91, 2.

Sami: **Enn svinni[1] lèt senn of herjoð hofsland Einriða[2] ok öll sönn banda ve[3], hverjum mönnum kunn: áðr geira garðs Hlóriði[4], þeim goð stýra, farði[5] úr[6]-jötna valfalls vitni[7] of allan sjó.**

1) nl. Haraldr gráfeldr. 2) Þórs. 3) helgistaðr goðanna. 4) hermk., Hákon jarl; *geira garðr*, skjöldr, h. *Hlóriði* (Þór), mk. 5) þannig Hk. þ. e. flutti. 6) þannig Skb. E. Hk. 7) skip sitt; *úrjötnar* (*A vejötnar*, kannske sama), hinir elztu jötnar, Hrímþursar, þeirra *valfall* (bani), ýmisblóð, sjór, h. *vitnir* (vargr), skip.

Bls. 91, 3.

Sami: **Nú liggr allt fyrir norðan Vík und jarli; ríki Hákonar, ímunborðs veðrgæðis[1], stendr víða.**

1) hermk.; *ímunborð*, skjöldr, h. *veðr*, bardagi, h. *gæðir*, hermaðr.

Bls. 92.

Glúmr Geirason: **Hálf auðván fèllumk[1], þá er hjördrífa[2] brá lífi hilmis: dauði Haralds[3] rèðat[4] oss til auðar[5]. En ek veit, at hvaðartveggi[6] hans bróðir hefir heitit mèr góðu; seggfjöld[7] getr sjá þar til sælu.**

1) brást mèr. 2) orusta. 3) gráfelds. 4) varð ei. 5) lukku. 6) hvurtveggi. 7) margir menn.

Bls. 94, 1.

Einar skálaglamm: **Hitt var meir[1], er morðfíkinn[2] Mœra fólkverjandi[3] lèt um görva för fyrva[4] norðan til Sogns. Freyr Hèðins byrjar[5] ýtti allri yrþjóð[6] af fjórum fólklöndum; Ullr branda[7] sá stoð[8] af því.**

1) enn fremr. 2) hergjarn. 3) verjandi Mæra fylkis, Hákon jarl. 4) mannför, þ. e. leiðángr. 5) hermk., Hákon. 6) (ekki *ýrþjóð*) s. s. *verþjóð*, menn. 7) mk., hann (Hákon). 8) styrk.

Bls. 94, 2.

Sami: **Allr Noregr glumdi, þá er Ullar Hèðins veggjar[1] fóro saman (til) eggþíngs[2]; gnótt nás flaut**

fyrir nesjum. Ok sjau landrekar[3] þorðo[4] fram[5] til móts með randa svarfa[6] svörgœli[7] á mjúkhurðum Meita[8].

1) hermk., *Héðins veggr*, skjöldr. 2) orustu. 3) jarlar. 4) *s. s.* þurðu þ. e. þustu. 5) þannig Hk. 6) þannig Hk. 7) hermk., Hákon jarl; *randa svarf*, bardagi, h. *svörr* (fugl), hrafn, h. *gœlir, sá sem gleðr hræfuglinn.* 8) *Meita* (sjokonúngs) *hurð* er skjöldr, þá er *á* s. s. með.

Bls. 95, 1.

Sami: **Gramr[1] varð fyrir víga myrði[2] við annan styr, en síðan gjörðist mest víðfrægt mannfall at morði[3]. Hlífarflagðs hlunnarfi[4] bað hverfa at landi, ok lagði öndurvörp jálks[5] við[6] öndvert fylki.**

1) nl. Ragnfreðr. 2) Hákon jarl. 3) í bardaganum. 4) hermk., Hákon jarl; *hlífar flagð*, öxi, h. *hlunnr*, skjöldr. h. *arfi* (jötun), hermaðr. 5) skildina; *jálkr*, Óðinn, h. *öndurvarp*, það sem hann bregðr fyrir sig, hans hlíf, skjöldr; hér skiljast skjölduð skip. 6) þannig Hk.

Bls. 95, 2.

Sami: **Guðr[1] varð straung, áðr gunnar lunda[2] þröngvimeiðr[3] of[4] þryngvi[5] þrimr hundruðum und hramma náss gammi[6]. Fólkeflandi fángsæll[7] fylkir[8] knátti gánga þatan[9] at[10] höfðum hafs-bragna[11]; þat var hagnaðr.**

1) orustan. 2) hermanna. 3) sá sem rekr á flótta, nl. Hákon jarl. 4) þannig Hk. 5) þannig Hk., þ. e. þreyngði, ræki. 6) á hræfuglinum. 7) sigrsæll. 8) nl. Hákon. 9) þaðan. 10) þannig Hk., þ. e. á manna höfðum. 11) Ragnfreðar manna, sem komnir voru vestan um haf.

Bls. 100.

Hallarsteinn: **Vegmildr vörðr víðrar foldar[1] þá fóstr í Görðum; vellbjóðr[2], sá er gekk hæst manna, vann vísa dáðir. Þróttarela blikrøðr[3]! Ólafr réð brátt allprútt brigðamiklum skipastóli, þeims[4] hann átti.**

1) konúngr, nl. Ólafr Tryggvason. 2) gulls bjoðr, mk. 3) maðr, *þróttar* (Óðins) *ela* (bardaga) *blik*, sverð; *røðr*, sá sem rjoðar. 4) þeim er.

Bls. 101.

Hallfreðr vandræðaskáld: Hilmir lèt hörð hræskóð[1] roðin blóði at Hólmi[2] ok austr í Görðum; hvat of dyldi höldar[3] þess?

1) sverð; *skóð* er skaðaverkfæri, voði. 2) Borgundarhólmi. 3) þannig Hk.; hví skyldu menn dylja þess?

Bls. 105.

Hallarsteinn: Vargholl Ólafr rak allfljótt vestr mestan hernað allra jöfra, ok rèð brjóta Vinda borgir. Hrælinns hljómvâttandi[1], sannfróðr svölnis dóms[2], mátti hverju sinni ráða sigri í rómu.

1) hermk.; *hrælinns* (sverðs) *hljómr*, bardagi. 2) *svölnis* (Óðins) *dómr*, orusta.

Bls. 122.

Einar skálaglamm: Hitt var ok, er ørborðs eykir[1] runnu[2] norðan und svinnum sigrunni[3] sunnr á vit[4] Danmarkar. En Dofra drottinn[5], valdr hölda, of-faldinn hólmfjötrs hjálmi[6], of-sótti fund danskra jöfra.

1) skip; *aurborð*, annað borð frá kjöl. 2) þannig Hk. 3) hermk.; *sig*, bardagi. 4) til að vitja. 5) Hákon jarl, kallaðr svo af bygð nokkurri í Noregi nálægt *Dofrafjalli*, sú bygð hèt Dofrar. 6) ægishjálmi, því *hólmfjötr* (eya band, sjór) er s. s. ægir; faldinn ægishjálmi heitir sá, er öllum stendr ótti af.

Bls. 123, 1.

Sami: Ok fèmildr konúngr[1] vildi at-freista þess myrk[2]-markar hlóðynjar álfs[3], er kom norðan, við morðfrost[4]: þá er gramr[1] bað stirðan[5] valserkjar veðrhirði[6] varða[7] virki[8] fyrir Hagbarða-hurðar hlunnnjörðum[9].

1) Haraldr Gormsson. 2) þannig Hk. 3) Hákonar jarls; *myrkmarkar* (skógar) *hlóðyn* (land), Noregr, h. *álfr*, Noregs ráðandi. 4) í bardaga. 5) harðan, hraustan. 6) í staðinn fyrir *valveðr* (orustu) *-serkjar* (brynju) *hirði*, hermk., Hákon jarl. 7) verja. 8) Danavirki. 9) hermönnum; *Hagbarða* (sjókonungs) *-hurðar* (skjaldar) *hlunnr*, sverð.

Bls. 123, 2.

Sami: Var-at gengiligt[1] at gánga í gegn her[2] þeirra[3], þó at geirrásar garðröknir[4] gjörði harðan styr: þá er gunnviðurr[5] fór sunnan með fylki Frísa, Frakka ok Vinda; vågs blakkriði[6] kvaddi vígs[7].

1) árenniligt. 2) þannig Hk. 3) nl. Norðmanna. 4) hermk., keisari Ottó; *geirrásar* (skotspjóta) *garðr*, skjöldr; *röknir s. s. rögnir*, Óðinn. 5) hermk., Ottó. 6) mk., Ottó; sá sem ríðr sjóar hesti (skipi). 7) eggjaði til orustu.

Bls. 124.

Sami: þrymr þriðja logs[1] varð[2], er odda[3] leikmiðjúngar[4] lögðu saman randir; arngreddir[5] varð andvígr. Sækiþróttr sundfaxa[6] kom Söxum á flótta; þar er svå, at gramr[7] með gumnum varði óþjóðum garð.

1) *þriðja* (Óðins) *log*, sverð, þ. *þrymr*, bardagi. 2) þann. Hk. 3) þann. Hk. 4) hermenn. 5) hermk., sá sem gerir örninn graðugan, hèr Hákon jarl. 6) mk., Hákon; *sundfaxi*, sjóar hestr, *skip*, *sækiþróttr*, sá sem sækir. 7) hèr Hákon jarl.

Bls. 125.

Hallfreðr: Vegrimmr[1] allvaldr lèt endr Jamta ok Vinda kindir falla í styr; hann vandist snimma á þat. Hjördjarfr hersa drottinn var hættr Gota fjörvi; ek frá gullskerði[2] gjörðo geirþey[3] á Skáneyju.

1) hernaðargjarn, af *ve*, grið, eða grimmr við heiðna helgistaði (*ve*). 2) mk., Ólafr konúngr. 3) bardaga.

Bls. 130.

Sami: Hleypimeiðr hlunnviggja[1] hjó böðserkjar birki[2] barklaust[3] í Danmörku fyrir sunnan Heiðaby.

1) mk., sá sem ræðr herskipum, hèr Ól. Tryggvason. 2) hermenn, af *böðserkr*, brynja, *birki*, trè. 3) þ. e. svo að þeir urðu hlífarlausir.

Bls. 131.

Einar Skálaglamm: Fellinjörðr flótta[1] gekk til frèttar á velli; draugr Hèðins våða[2] gat dagráð dólga sagu[3]; ok hildar haldboði[4] sá ramma hrægamma[5], sá týr týra[6] teinlautar[7] vildi[8] fjör Gauta.

1) hermk., sá sem fellir (leggr að velli) flýandi óvini, hèr Hákon jarl. 2) hermk. 3) *dagráð*, (hæfiligr og heillavænligr tími), *dólga sagu* (*til bardaga*); *dólga saga* (ekki *sága*), orusta, eins og *dólga senna*. 4) hermk., hann Hákon. 5) hrafna. 6) gizkað; allar bækr, sem eg hefi sèð, hafa hèr *týna*. 7) í staðinn fyrir *týr týra lautar teins*, mk. *s. s. sverða týr*, af *týra* (sverða) *lautar* (skjaldar) *teinn*, sverð. 8) nfl. hafa.

Bls. 132.

Sami: **Jarl háði þíng hjörlautar hyrjar[1], þars[2] aungr maðr áðan[3] kom und sörva skýranni[4] at herja. Maðr bar-a randir, lýngs-barða loptvarðaðar[5], enn lengra frá seá; gramr vann um-gengit allt Gautland.**

1) sverðs þíng, orusta; *hjörlaut*, skjöldr, h. *hyrr*, sverð. 2) þar er. 3) áðr. 4) undir skildi; *sörva* (sjókonúngs) *skýran* (*himin*), skjöldr. 5) gull-lagðar; *lýngs barði* (fiskr), ormr, h. *lopt*, gull; *varðaðr*, *s. s. varinn*, umkríngðr.

Bls. 133.

Hallfreðr: **Tiggi, sonr Tryggva, lèt tíðhöggvit ljótvaxin hræ Saxa fur styggvan leiknar hest[1], á lesti[2]. Vinhróðigr[3] vísi gaf víða blökku kveldriðu stóði[4] at drekka brúnt blóð margra Frísa.**

1) úlf, af *leikn*, *tröllkona*. 2) að síðustu. 3) vinsæll. 4) úlfum, af *kveldriða*, tröllkona.

Bls. 134.

Sami: **Ríkr lægir rógs rekka[1] brá líki valkera[2]; herstefnir[3] lèt goldit hröfnum hold Flæmíngja.**

1) konúngr, sá sem drepr niðr óeirðar seggjum. 2) sverðslíðrunum, þ. e. brá sverði; *valkeri*, sverð, þ. *líki* (hamr) slíðrar. 3) herforíngi.

Bls. 143, 1.

Hallarsteinn: **Hermörg snekkju borð hildíngs, hála torgut[1], runnu síðan öll senn or Görðum und mildum gram. Aldyggr Ólafr, arfi Tryggva, rèð herjat Vestrlönd, ok klauf virða kindir stálum.**

1) fagrliga skjölduð.

Bls. 143, 2.

Sami: Blóðugr brandr bragníngs þjóðar gall á Englandi; ek frá oddrjóð[1] valda aldrspelli[2] enskra lýða.

1) hermk. 2) aldrtjóni.

Bls. 143, 3.

Sami: Skjaldfróðr[1] of[2]-nam rjóða Skotland sköfnum[3] brandi; ódeigr oddr beit feiga Skota; úlfar söddust.

1) sá sem kann að fara með skjöld, hermaðr. 2) þannig Rekstefja. 3) fögrum.

Bls. 144, 1.

Sami: Ókvíðinn Ullar kjóla elfreyr[1] rèð síðan ugglaust endr brendar fíkula[2] Íra bygðir víða.

1) hermk., *sjá bls.* 50, 2, *skgr.* 2. 2) ákafliga.

Bls. 144, 1.

Hallfreðr vandræðaskáld: Úngr ofvægr[1] konúngr gjörðist bægja við Engla; nœrir naddskúrar[2] rèð því morði Norðimbra. Ógnblíðr úlfa greddir[3] eyddi Skotum víða; skerðir seims[4] gjörði sverðleik í Mön með sverði.

1) óvæginn, eða harðr viðreignar. 2) hermk., *naddskúr*, orusta. 3) hermk., *sjá bls.* 124, *skgr.* 5. 4) gulls, mk.

Bls. 144, 3.

Sami: Ægir ýdrauga[1] lèt eyverskan her[2] ok Íra deyja; týr dýra[3] fjörva[4] var tírargjarn. Tiggi barði byggendr brezkrar jarðar, ok hjó valskar þjóðir; gráðr[5] þvarr gjóði geira-hríðar[6].

1) hermk., *sjá bls.* 39. *skgr.* 2. 2) innbúar Orkneya og Suðreya. 3) ss. dýrra. 4) sverða, mk. 5) græðgi. 6) hræfuglinum, *bls.* 25, 2, *skgr.* 3.

Bls. 161.

Bjarni biskup: Styrkir rjóðendr dreyrgra darra[1] hèldu síðan skipum til Danmarkar; þeim gafst rausn ok ríki. Ok ógnrakkir auðbrotar[2] drukku þar erfi feðra sinna; ek frá þeim ýmsum aukast annir.

1) skotspjóta, hermk., nl. Jómsvíkingar. 2) mk.

Bls. 162.

Sami: En einkum vildu þá öldurmenn[1] leita síns ágætis, at skyldu[2]; slíkt ero yrkisefni; ok gátu hauk-ligast[3] hefja heitstrengíngar; ek frá, at[4] ölteiti ýta var eigi lítil.

1) höfðíngjar. 2) sem þeim bar. 3) hraustligast. 4) þannig Fm. S. 11, 166.

Bls. 163.

Sami: Ek frá heiptmildan Sigvalda hefja heitstrengíng; órækinn[1] Búi var örr at auka slíkan styr. Þeir hètust fíkjum[2] reka Hákon af hauðri, eða ræna lífi; fjón[3] fræknra furða[4] var gram[5].

1) sem ei verðr rekinn á flótta. 2) ákafliga. 3) hatr. 4) *fyrða*, manna. 5) ss. gröm.

Bls. 164, 1.

Þorkell Gíslason: Báru sverð ok herklæði á vali víka[1]; ek frá þeim seggjum líka vel snerreiði[2].

1) á skipin. 2) ss. snarræði.

Bls. 164, 2.

Þórðr Kolbeinsson: Ok sannliga fóru stór-hersögur of stála meiða[1] vítt sunnan; ítrir bændr sást[2] stríð. Sveiða-vángs viggmeiðr[3] frá súðlaungum Dana skeiðum sunnr of þrúngit á vatn af drögnum[4] hlunni.

1) hermk., um Jómsvíkinga. 2) óttuðust. 3) hermk., likl. Eiríkr jarl; *sveiða* (sjókonúngs) *vángr*, sjór, h. *vigg*, skip. 4) ss. *dregnum*, þ. e., máðum, slitnum.

Bls. 165, 1.

Sami: Skjaldhlynr[1] lèt mjök margar snekkjur ok knörru ok skeiðar dynja á brim; mærðar örr óðr skálds vex; mörg lind[2] var fyrir landi, [þá er ólítill oddherðir[3] fat[4] gerða[5] utan land síns föður random[6].

1) hermk., Eiríkr jarl. 2) skjöldr. 3) hermk. 4) ss. reð. 5) umkringja. 6) skjöldum; *frá [er tekið úr Fagrskinnu, því sum orðatiltæki i Fm. S. og Hk. á þessum stað þykja framkomin af misskilníngi og leiðrèttíngum skrifaranna.*

Bls. 165, 2.

Þorkell Gíslason: Harða[1] hvast hregg[2] knúði á hefils[3] völlum[4], marir barða[5] hljópu á humra fjöllum[6]. Blá hrönn þvó[7] hlýrum[8]: hin svíðkalda uðr[9] hraut af brimdýrum[10]: æst alda skaut kili.

1) mjög. 2) stormr. 3) stendr hèr í staðinn fyrir *heflis*, af *heflir*, sjókonúngr. 4) á sjónum; eða *pöllum*, á skipunum. 5) skipin, af *mar*, hestr, *barð* (á skipum, líkt og kempr á kinnúngum báðumegin stefnis). 6) öldunum, af *humar*, stór krabbi. 7) þvoði. 8) kinnúngum. 9) alda. 10) skipum.

Bls. 165, 3.

Sami: Rökn rasta[1] báru geðfasta rekka til ræsis[2] landa; þröng at randa rym[3]. Víðr Noregr nam við mörgum skipstöfnum; vopn eru grimm törgum[4]; hröfnum gafst[5] nýtt[5] nest.

1) skip, af *röst*, straumr, og *rökn*, dýr. 2) Hákonar jarls. 3) það leið að bardaganum. 4) skjöldum. 5) þannig B.

Bls. 166.

Bjarni biskup: Reynendr rauðra randa[1] segja, at Jómsvíkíngar kvæmi flota sínum at Jaðri jólanótt. Fírar voro heldr gjarnir á harðan hernat; rjóðendr randorma[2] buðu Geirmundi ríki[3].

1) menn. 2) sverða, hermk. 3) ofríki.

Bls. 167.

Þórðr Kolbeinsson: Ógnfróðr jarl, sá er atti hrefnis stóði[1] hót[2] á lög, setti háfa[3] stafna á móti Sigvalda. Margr hlumr skálf; en huggendr[3] sárgamms[4], þeir er gátu slíta seá árablöðum, ugðu hvergi bana.

1) skipum, af *hrefni*, fimta umfar frá kjöl. 2) þ. e. hátt, langt ut. 3) þannig Hk. 4) hrafns, hermk,

Bls. 169.

Bjarni biskup: Þeir Noregs jarlar buðu þá þeim greppum, er sunnan kvæmi at móti, gerla til geirhríðar[1]. Þar var mestr landherr fundinn saman á skömmu mæli[2]; margr morðremmandi[3] var at laufa leiki[4].

1) bardaga. 2) máli, tíma. 3) hermaðr. 4) orustu.

Bls. 170, 1.

Sami: Ok menn heyra, at þrír hraustir höfðíngjar voru með hvârum flokki: þjóð hefir þat í minnum: þar er hjálmaskóðs hreggviðir[1] hittust á víðum Hjörúnga vâgi; sá fundr fyrða var frægr.

1) hermk., *hjálma skóð*, sverð, þ. *hregg*, bardagi.

Bls. 170, 2.

Þórðr Kolbeinsson: Leiðángr rendi lángt með landi, en glæheims mævar[1] skriðu at gunni í gegn Dana skeiðum, þær er jarl hrauð flestar á Mœri und árum ærins gulls[2]; barms vigg[3] rak und vörmum[4] valkesti.

1) skipin, af *glæheimr*, sjór, *mær*, ss. *már*. máfr. 2) mk., *árr gulls*. 3) skip, af *barmr*, borðstokkr, og *vigg*, eykr. 4) þannig. Hk.

Bls. 171, 1.

Þorkell Gíslason: Herr bar hátt merki: grimt eggja el kom á Hamðis serki[1]; lið seggja gekk at. Grjót ok skotbroddar meiddu fjör flotna, flest hlíf varð brotna; gráir oddar glumdu.

1) herklæði, brynjur.

Bls. 171, 2.

Sami: Bæði höfuð ok hendr manna hrutu fyrir borð; herklæði brustu; vargr nam kanna hræ.

Bls. 171, 3.

Bjarni biskup: [Ólmr Gullbúi[1] klauf hjálma með yggjar eldi[2]; hann lèt hríngserkja böl[3] gánga niðr í herðar. Hávarðr rèð at stœra hart högg liði fyrða; Áslákr hefir verit fíkjum[4] illr at eiga viðr.

1) þannig Fm. S. 11, 170; *álmr gall* spillir bragarhættinum. 2) sverði. 3) sverð. 4) mjög.

Bls. 172, 1.

Sami: Vagn hefir orðit örfengr[1] ýtum at strángri böð; drengir gengu vel fram með fræknum fullhuga; þars ek frá at hann Ákasonr hinn ríki hlœði[2] brátt hugprúðum Armóði í yggjar eli[3].

1) harðfeíngr. 2) felldi. 3) orustu.

Bls. 172, 2.

Þorkell Gíslason: Herr neytti handa; branda hríð var snörp; randa fár[1] var fúst til fjörnis[2] landa. Fleinbörvar fèllu, örvar flugu af streng; hjörvar súngu hátt við gjörvar[3] hlífar.

1) sverðið. 2) þannig B, C; *fjörnis* (hjálms) *land*, höfuð. 3) sterkar.

Bls. 173, 1.

Tindr Hallkelsson: Sæng[1], sem gims gerðr[2] gjörði jarli (með) herða bjúglimum[3], varða farlig[4]; gnýr fjölnis fura[5] vóx: þá er viðurr[6] brynju varð at kasta hríngfám[7] hánga hrynserk[8]; róða-rastar riðmarar[9] hruðust.

1) saumr, sú saumaða brynja. 2) kvk., af *gim*, eldr. 3) *bjúgir limir herðanna*, handleggir, hendr. 4) fallig. 5) gnýr sverða, bardagi. 6) þannig Hk., hermk., Hákon jarl. 7) þannig Hk. 8) brynju, hrínglandi serk *Hánga* (Óðins). 9) skipin, *róða* (sjókonúngs) *rastar* (vegar, sjóar) *riðmarar* (veltandi hestar).

Bls. 173, 2.

Sami: þars[1] hríngofinn sörla serk[2] blès[3] í sundr fyrir jarli á sandi; seggja sessi[4] hefir merki þess.

1) þannig Hk. 2) brynju. 3) þannig Hk. 4) Hákon jarl.

Bls. 173, 3.

Þorkell Gíslason: Hræss haukar[1] gullu; hvassir benlaukar[2] skýfðu[3] leggi liðs; grjót lamdi seggi. Gráir málmar gnustu í fjörnis stöllum[4], hjálmar gengu sundr; en hauks fjöllum[5] var-at friðr.

1) hrafnar. 2) sverð. 3) skáru sundr. 4) höfðum. 5) *hauks fjöll*, hendr og axlir.

Bls. 174.

Bjarni biskup: Herr ægsti[1] darra gný[2]. Ek frá hölda hvarvetna hrökkva fur gunnar-rekkum[3] hjörva hreggviðum[4]: áðr Hákon, ýtum grimmr, tœki at blóta syni í örva drífu; en harða heipt kom fram.

1) lèt vaxa. 2) bardagann. 3) s. s. *rökkum*, þ. e. vopndjörfum. 4) hermönnum.

Bls. 175, 1.

Þorkell Gíslason: Ek frá Búa gánga greitt gegnum lið þeirra: geira göll[1] var vökt; hánga svanr[2] gladdist.

1) spjóta hljómr, bardagi. 2) hræfuglinn; *hángi*, sá sem hángir, eða er heingðr.

Bls. 175, 2.

Bjarni biskup: Ek frá þá hit illa el Hölga brúðar æðast or norðri; harða[1] grimt hagl glumdi á hjálmum: þars skýja grjóti[2], hreggi keyrðu, barði í ormfrán[3] augu ýtum; því náði ben blása[4].

1) s. s. harla. 2) hagli. 3) snör og hörð, sem í höggormi. 4) þessvegna þaut í undinni.

Bls. 175, 3.

Þorkell Gíslason: Hvert hagl vå[1] eyri; dreyri hraut á lög or sárum bragna; blóð þvó[2] árum bens[3]. Valr fèll þar víða; (menn) sá gyld[4] vè[5] ríða[6]; sveit barðist snarla á snekkjum jarla.

1) vóg. 2) þvoði. 3) sverðunum. 4) gullbúin. 5) merki, hermerki. 6) fara óðfluga.

Bls. 176, 1.

Sami: Hit forljóta flagð rèð skjóta snörpum örum af fíngrum sèr; slíkt er raun görpum. Hregg ok loptdrífa gerðist fíkjum[1] grimt at ríkjum[2] gumnum: hlífa gnýrr var hár.

1) ákafliga. 2) s. s. *ríkum*, voldugum.

Bls. 176, 2.

Bjarni biskup: Þá var þrekförluðum jarli þörfum meiri hugraun; ek frá, at hann hèldi braut flota sínum. Sigvaldi bað snara segl við húna í köldum byr[1]; hrönn[2] glumdi á húfum[3]; hríð fell í bug våða[4].

1) þann. Fm. S. 11, 172. 2) bylgja. 3) súðunum. 4) voða, segla.

Bls. 177.

Sami: Þar lèt vegrœkinn[1] Vígfús helfarar[2] verða veittar Ásláki; er-at þörf at segja þann þátt[3]. Höggrammr Þorleifr of vann brotit þrekstœrðum Hávarði þykkva leggi; hann vå hart með kylfu.

1) virðingagjarn. 2) bana. 3) þá sögu.

Bls. 178.

Þorkell Gíslason: Enn þrekmesti gœðir gunnskára[1]

steig fyrir húf[2] hrófs hesti[3]; naðr sára[4] gladdist. Bens[5] bára kom niðr; frækn Búi nam kistu í hvåra hönd sèr; hykk ferð[6] mistu[7] friðar.

1) hermk., gunnskári (orustu máfr), hrafn. 2) borð. 3) á skipinu. 4) hræfuglinn. 5) gizkað; þ. e. blóð. 6) hygg eg menn. 7) hafa mist.

Bls. 179, 1.

Bjarni biskup: Ek frá víst, at Vagn verði skeið með sína þegna; þá voru hroðin öll önnur skip þeirra. Þengils maðr náði þar þeygi at gánga upp; þeir rèðu at keyra ýgja[1] Eiríks menn ofan.

1) óttaliga.

Bls. 179, 2.

Þorkell Gíslason: Vagn felldi virða; en hvassleiti hrafn valdi of stirða nái; sveiti hrundi á borð. Þá rèð Eiríkr dála hrjóða skip þess unnglóða eyðis[1]; þrymr stála var hár.

1) mk., nl. *Vagns.*

Bls. 180.

Bjarni biskup: Eiríkr lèt þar átjan þegar týna öndu; frágum þá þegna lið heldr þverra fyrir Vagni. Hraustar hetjur mæltu þróttar orð[1] með fyrðum (þat var fíkjum haukligt[2]), þau hafa þjóðir uppi.

1) hreystiyrði. 2) mjög hraustligt.

Bls. 181, 1.

Sami: Ok Þorketill leira fór með fjörnis fálu[1], þá er menbroti[2] mælti mansaung[3] um hrínga gná[4]. Hann gjörðist at höggva hauklyndan son Áka; heiptörr Vagn gat heldr vegit furri at hånum.

1) öxi, tröllkonu hjálms. 2) mk. 3) ástarorð. 4) kvk.

Bls. 181, 2.

Sami: Hyggjugegn hrínga hreytir kvað at[1] Vagni: yggjar elsvellandi[2], viltu of þiggja yðvart líf? Ullr egghríðar[3] kvað svå at[1] jarli: eigi mun ek þiggja fjör, nema (ek) efna þat heit, er nam strengja úngr.

1) sagði til. 2) hermk. 3) hermk.

Bls. 182.

Sami: Örr Eiríkr lèt gefit grið ok aura 12 stórum þegnum með Vagni; þjóðir leyfa[1] þat mjök.

1) lofa.

Bls. 183, 1.

Tindr Hallkelsson: Hugins ferðar verðbjóðr[1] vann leggja sverðs eggja spor[2] á Vinda sinni[3] (seilar sólgagarr[4] beit), áðr hjörmeiðar mætti hrjóða hálfan þriðja tög lángra skipa leiðar[5] liðs; þat var hættíng[6].

1) hermk., Hákon jarl; sá sem býðr hrafna flokkum verð. 2) sár. 3) herliði. 4) sverðið, af *seil*, skjaldarband, þ. *sól*, skjöldr, h. *gagarr* (hundr), sverð. 5) leiðángrs. 6) hætta.

Bls. 183, 2.

Bjarni biskup: Örlyndr Ullr randa þrymu[1] gekk þá at eiga mæta Ingibjörgu; margir menn fýstu þess.

1) hermk., *Vagn.*

Bls. 187.

Einar Skálaglamm: Hvar viti öld, hjarl ok[1] sextán jarla liggja svá und einum jarðbyggvi[2]? þat skyli herr[3] of hugsa.

1) þ. Hk. 2) þ. Hk.; þ. e. höfðíngja. 3) landsfólk.

Bls. 194.

Þorbjörn hornklofi: Margspakr menfergir[1] bar margar randir[2] í sandmens bý[3] (lundr[4] niðar varga[5] vann sókn á sandi), áðr allr herr lögðis læbrautar seiðs[6] varð flæja[7] af láði fyrir[8] eljunprúðum[9] Skota þverri[10].

1) eyðir gulls, mk., Haraldr hárfagri. 2) skjöldu. 3) sjóarbygð, nl. Mön. 4) þ. Hk. 5) lundr skipa, mk., konúngrinn. 6) *herr lögðis* (sverðs) *læbrautar* (— hættuligs (háls) vegar, skjaldar), *seiðs* (— saungs, bardaga), herfólk. 7) flýa. 8) þ. Hk. 9) þrautgóðum, fræknum; hèr við mætti líka taka saman *lögðis læbrautar seiðs.* 10) óvini Skota, Haraldi konúngi.

Bls. 197.

Torfeinar: Margr seggr með fögru skeggi verðr sekr um sauði[1], en ek at falli úngs allvalds sonar í[2]

eyjum. Höldar segja mèr hætt við hugfullan stilli; hefik höggvit skarð í skildi Haralds: skal-at[3] ugga þat.

1) fyrir sauðatöku. 2) þann. Hk. 3) þann. Hk.

Bls. 218.

Þorleifr Rauðfeldarson (*jarlsskáld*): Hákon! vitum hvergi þèr fremra jarl und mána ferli; ránar fólkrunnr[1] hefir hafizt af gunni.

1) hermk., Hákon jarl, af *ránar fólk*, sjóorusta; eða *fólk*-(orustu) *runnr hefir hafizt af ránar gunni* (sjóorustu, Jómsvíkinga bardaga), þann. J. Ólafsson í *Nordens gamle Digtekonst. bls.* 163.

Bls. 224.

Þórðr Kolbeinsson: Rennir meinvarga[1]! ljóða læ[2] brá litlu síðar æfi Hákonar; sköp fýsa margs. En, þá er herr fór vestan, hygg ek son Tryggva komu til þess lands, er lindar láðstafr[3] hafði vegit[4].

1) sem rekr óaldarflokka úr landi, Eiríkr jarl, er sigraði Jómsvíkinga. 2) svik landsmanna. 3) hermaðr, af *lindar* (sverðs) *láð* (-land, skjöldr), nl. Hákon jarl. 4) unnið með hernaði.

Bls. 232.

Sami: Eiríkr hafði meira í hug sèr við[1] særi auðs[2], en upp of kvæði[3]; slíks var vân at hânum. Reiðr þrænskr jarl sótti sænskan gram at ráðum; því rann eingi manna. Þrændum gafst þrályndi.

1) móti. 2) mk., Ólaf Tryggvason. 3) en hann gerði uppskátt.

Bls. 267.

Þorvaldr Koðránsson: Ek fór með enn dýra dóm[1]; engi drengr hlýddi mèr; gátum varliga[2] góðan hróðr frá hríngs hreyti[3]. En aldin[4] rygr[5] gall við[6] skáldi með enga svinnu of[7] heiðnum stalli[8]; guð greypi[9] þá gyðju[10].

1) nl. kristniboðið. 2) valla. 3) mk., nl. Skeggja Þórarinssyni. 4) gömul. 5) kona, þ. e. Friðgerðr. 6) kallaði, sendi mèr tóninn. 7) þann. Húngrv., þ. e. hjá. 8) blótstalli, altari eða bekkr í hofum heiðingja. 9) leiki hart, hegni henni. 10) hofgyðju.

Bls. 283.

Hallarsteinn: Fèmildr fylkir vildi láta brenna firna mörg blóthús ok hörga[1]; hann bað meiða heiðin goð. Síðan kendi siðvandr herlundr[2] góða trú sannfróðum hölda kindum[3]; hann er ríkstr konúngmanna.

1) blótstaði. 2) mk., eða s. s. *herlundaðr*, hergjarn. 3) sonum, þ. e. mönnum.

Bls. 286.

Nú hefir fjallrænt felliveðr brotit allan stafnvalinn[1] Stefnis; straumr af fjalli ferr um hol knerri. Á geisar með ísi: ek kveð heldr víst, at ásríki[2] valdi slíkum gný; bönd[3] munu vera í landi.

1) skipið. 2) máttr goðanna. 3) goðin.

ANNAD BINDI.

Bls. 9.

Hallfreðr vandræðaskáld: Reiði allheiðins sannargs sökkvis margra troga[1] verðr mèr svá nökku[2] ægilig[3] fyrir augum, sem úlítill gamall búrhundr stúri[4] úti, alls mest[5] við för gesta; ek stæri brag fyrir búri[6].

1) ill mk., sá sem leggr trog í bleyti. 2) nokkuð, nokkut. 3) þannig Flat. 4) gjammi. 5) einkanliga. 6) fyrir framan dýngjuna.

Bls. 17, 1.

Sami: Færum festar vorar! særoka ferr at knerri. Svörð[1] tekr heldr at herða. Hvar er Akkerisfrakki?

1) streingr úr rostúngshuðum.

Bls. 17, 2.

Ólafr Tryggvason: Ek fèkk enn[1] dreng í grænni ólpu til strengja, þann er hnykkir hnakkmiðum[2]. Hèr er Akkerisfrakki.

1) einn. 2) akkeris dublum.

Bls. 40.

Hallfreðr vandræðaskáld: Ek hlaut þann guðföður,

er var vorðinn einna æðstr manna norðr und Norðra niðbyrði[1]; ek sanna þat.

1) undir norðr-heimsskauti, á Norðrlöndum; *Norðra niðr*, dvergr, h. *byrðr*, himin.

Bls. 52, 1.

Sami: Ek veit, at víðlendr konúngr sendi vísu-skreyti[1] nökðan[2] brand[3]; nú ák[4] dýra Sýrar mey[5] at[6] nökkvi[7]. Hjölt verða skrautlig fyrir skavlkvíngs[8] herði[9], þá ek skjálga[10] konúngs nauti[11]; höfum framdan[12] kera[13], gramr.

1) mér, skáldinu. 2) nakinn. 3) sverð. 4) á eg. 5) hnoss, gersemi, grip. 6) getg. 7) að nokkuru leiti. 8) sverðs. 9) mk., þ. e. *mér*. 10) veifa. 11) sverðinu, er konúngr gaf mér. 12) framm réttan, eða prýddan, fallegan. 13) brand, sverðblað.

Bls. 52, 2.

Sami: Hitt var fyrr, er ek gat vel blóta sjálfan geðskjótan Hliðskjálfar harra[1]; skipt[2] er á giptu gumna[3].

1) Óðin. 2) umskipti. 3) manna.

Bls. 52, 3.

Sami: Öll átt aldar[1] hefir skipat ljóðum[2] til hylli Óðins; ek man allgilda iðju várra niðja[3]. En, þvíat vald Viðris[4] hugnaðist skáldi vel, legg ek trauðr fjón[5] á frumver Friggjar[6], þvíat þjónum Kristi.

1) allir menn. 2) kveðit. 3) forfeðra. 4) Óðins. 5) hatr. 6) Oðin.

Bls. 53, 1.

Sami: Hölda reifnir[1]! höfuum goða nafni Hrafn-blóta[2], þess er öl[3] lóm[4] í heiðnum dómi við lof lýða.

1) konúngr, sem reifir menn þína gjöfum! 2) Óðins. 3) ól. 4) svik.

Bls. 53, 2.

Sami: Freyr ok Freyja, ok enn rammi þórr við Grimni[1], skyli[2] mèr gröm; ek læt fjarð[3] aðul[4] Njarðar; líknist gramr! Ek vil kveðja Krist einn ok guð allrar ástar; reiði sonar erumk[5] leið: (hann) á frægt vald foldar und feðr.

1) með Óðni. 2) afl. *vera*, séu. 3) eg firrist; hafna. 4) börn, þann. Hallfreðar þáttr. 5) er mèr.

Bls. 53, 3.

Sami: Sás[1] siðr með Sygna ræsi[2], at blót eru kviðjut[3]; verðum at forðast flest fornhaldin skaup[4] Norna. Allir ýtar láta ætt Óðins[5] fyrir-roða[6]; ek verð neyddr at biðja Krist, frá Njarðar niðjum[7].

1) sá er. 2) Noregskonúngi. 3) bönnuð. 4) hégóma. 5) Æsi og átrúnað þeirra. 6) slá hendinni af, yfirgefa hana. 7) en sleppa Frey og Freyu.

Bls. 56.

Sami: Eitt er þat sverð sverða, er gerði mik sverðauðgan; nú mun verða sverðótt fyrir sverða svipnjörðum[1]; mun-at verða vansverðat, ef jarðarmens[2] umgjörð yrði at því sverði; ek em verðr þriggja sverða.

1) hermk. 2) steind, máluð.

Bls. 83.

Sami: Ek ól þar hrafnvíns[1] hyrjar[2] njót[3] á mínu hvítu fè[4], en[5] aldri vildag væla[6] auðgildanda[7]. Ek vann, sem ek kunna, til góðs fyrir gunnmárs[8] grenni[9], en hjörva furskerðir[10] færði at mèr fjörtál.

1) blóðs. 2) — elds, sverðs. 3) mk., þ. e. Önund. 4) silfri. 5) getg. 6) véla, svíkja. 7) mk., hann. 8) hrafns. 9) mk., hann Önund. 10) s. s. gullskerðir, mk.

Bls. 86.

Sami: Hnigbaldr baugs[1]! erum[2] svipt[3] at svegi sárlinns[4] hefk rekið svá hermila[5] harma minna í gný skjalda, at ek lèt lofhnugginn[6] Auðgíslbana[7] liggja dauðan í gunnar dyn[8] sunnr[9]; ekk[10] um hefnda okkar svá.

1) mk. 2) mèr er. 3) eptirsjá. 4) sverðs, mk., þ. e. Auðgísli. 5) grimmliga. 6) lofi sviptan, ófrægan. 7) Önund. 8) bardaga. 9) fyrir sunnan, þ. e. á Gautlandi. 10) eg.

Bls. 87.

Sami: Ek brá hundgeðjaðum ölna[1] skeiðs[2] elda[3] stökkvi[4] undir: ek lagða hendr at hundi af reiði. Sá

hlakkar[5] skíða[6] els[7] sendir[8] stendr eigi síðan á vèlum fyrir þjóð; ek rauð Yggjar[9] ela[10] bál[11].

1) fiska. 2) sjóar. 3) gulls. 4) þ. e. manni, honum Önundi. 5) valkyrju. 6) sverða. 7) -drífu. 8) þ. e. maðr. 9) Óðins. 10) bardaga. 11) sverð.

Bls. 148.

Bárðr upplenzki: Hitt hugða ek, at ek hefða harðhendit þat[1] stundum, at ek skylda einn of halda skotskum skálpgrana[2].

1) tekið so fast á. 2) hirðmanni.

Bls. 181, 1.

Nökkvamaðr: Dökkr Ormr brunar at nökkva; minn hárr[1] errinn[2] hlýri[3] með stóra hyggju ok vinnr[4] stendr of fjarri. Ef værim hèr báðir tveir hárir bræðr, synir Harðráðs, þá nè[5] flæðim[6] við; snákr[7] skríðr, þar er brim blikir[8].

1) gráhærði. 2) vaski. 3) broðir. 4) afrek. 5) ekki. 6) flýðum. 7) Ormrinn lángi. 8) er hvítt.

Bls. 181, 2.

Sami: Sextigi ára leika fyrir þèr einum á borði barðs[1] byrhreins[2]: fárr gramr mun fremri á foldu. Einn ok annarr[3] öldu sveipr[4] leikr í greipum mèr á borðs barða[5]: því verð ek, bæginn, vægja fyrir.

1) s. s. barðaðs, sjá bls. 310. 2) skips. 3) þ. e. tvær. 4) árar. 5) nökkvanum.

Bls. 202.

Reynir randa ryðfjónar[1] suðr á landi[2] gat halda í sig[3] tölum[4] bænar smiðju[5] beðs[6] baldrs[7]. Hjaldrs snjallr siðreynir[8] lèt síðan[9] morðhamar[10] gjalla í hattar hauðrs[11] steðja Vetrliða skáldi.

1) sverðs. 2) þ. e. Vetrliði. 3) í taumi, stoð í móti. 4) ræðum. 5) kirkju. 6) þ. e. knèbeðs. 7) þ. Njál., þ. e. prestsins, þángbrands. 8) þángbr. prestr. 9) þ. Njál. 10) sverðið. 11) höfuðs.

Bls. 203, 1.

Þorvaldr veili: Ek mun senda úlfi Yggs bjálba[1],

syni Ugga, einhendis[2] boð (mèr er stygglaust við stála stýri), at hann fyrir reki[3] geitis[4] gný[5]-feta[6], argan guðs varg, þann er of regnir við[7] rögn[8], en ek annan.

1) (þjálfa) — brynju, mk. 2) gagngjört. 3) fyrirfari. 4) jötuns. 5) — máls, gulls. 6) mk. 7) stendr móti. 8) goðunum.

Bls. 203, 2.

Úlfr Uggason: Ek tekkat[1] við tanna-hvarfs[2] hleypi-skarfi[3] vea[4] fjarðar[5] harðbarðs[6]. Raung mál eru á gángi; ek sè við miklu meini. Erat[7] mínlíkt[8], ráfáka[9] ræki[10], gína at flugu[11].

1) tek ekki. 2) munns. 3) flugu. 4) guða. 5) skáldskapar. 6) Oðins, þ. e. skáldsins, þorvalds veila. 7) það er ekki. 8) mèr líkt, eptir mèr. 9) skipa. 10) mk. 11) að vera eggjunarfífl annara.

Bls. 204.

Steinunn: þórr brá or stað laungu þvinnils[1] dýri[2] þángbrands, hristi ok beysti borð barðs[3], ok laust við jörðu. Skíð atals[4] grundar[5] mun-at síðan sundfært um seá, þvíat hart hregg, kent hánum[6], tók leggja[7] í spánu.

1) þ. Njál., þ. e. sjókonúngs. 2) skipi. 3) skipsins. 4) sjó-konúngs. 5) þ. e. skipið. 6) þór. 7) nfl. *það*.

Bls. 205.

Sama: Mellu[1] mög fellandi[2] braut allan móstalls[3] vísund[4] fyrir bjöllu gæti[5] bönd[6] ráku strandar val[7]. Kristr hlífði-t málfeta[8] varrar[9], þá er[10] kneyfði[11] knörr; ek hygg, at guð gætti gylfa hreins[12] at einu[13] lítt.

1) tröllkonu. 2) þór. 3) sjóar. 4) — uxa, skipið. 5) þáng-brandi. 6) goðin. 7) skipið. 8) hesti. 9) — sjóar, skipinu. 10) þ. e. þór. 11) lesti. 12) skipsins. 13) einúngis, heldr.

Bls. 248.

Hallfreðr vandræðaskáld: Varr lundr viggs[1] laut-ar[2] hefir hætt til sprunda. Ek hirði lítt, þótt ek verða höggvinn í höndum svarra, ef ek næða sofa lauss meðal arma slæðu karms[3] Sif[4]. Ek máttkat[5] bindast of ræktar[6] við ljósa lind[7].

1) skips. 2) — jarðar, sjóar, mk.; cg. 3) fatabúrs. 4) kk. 5) mátti ekki. 6) ástar. 7) kk.

Bls. 249, 1.

Sami: Ást rennumst[1] til Ilma[2] unnar dags[3]. Ek veitkat[4] hitt, hvat Móða verglóðar[5] skal verða á munni, ef fjölgegnir fagnendr jötuns sagna[6] fregna, hvat mik teitir. Ek fló geitbelg af gyltar grísi.

1) rennr mèr. 2) gyðja. 3) — gulls, þ. e. kvenna. 4) veit ekki. 5) — gulls, mk.; mèr. 6) gulls, mk.

Bls. 249, 2.

Sami: Allar slèttfjallaðar[1] hirði-naumur sæfar báls[2] koma heim or seljum; góðr hams er á fljóðum. Nú sel ek af ábyrgð mína, þótt ölbekkjar Syn[3] ýfist nökkut; hverr seggr taki við sínum svarra.

1) hörundsmjukar. 2) konur. 3) kk.

Bls. 250.

Gríss Semingsson: Námskorð[1]! nú þikkir mèr vera orðinn nökkr sveimr[2], meðan ek var heiman; ek lít, hve[3] sumr mun sæta. Gestir hafa gerva hèr fjandsliga slaug[4]: kona gengr út þrútin, sjáligr svarri þerrir augu.

1) kk. 2) ófriðr. 3) hverju. 4) slag, þ. e. ágáng.

Bls. 258, 1.

Hallarsteinn: Hjaldr-ríkr hilmir sáði hafglóð[1], ok gaf skjaldu, vâpn ok skikkjur: veitti stètt-hríngs[2] stöfum[3] stikka[4]. Stórráðr stillir fèkk steinda[5] knörru, en ekki[6] hæfði[7] mildi hildíngs[8]. Hann er ríkstr konúngmanna —

1) gulli. 2) gulls. 3) mk. 4) yrkisefni. 5) málaða. 6) ekkert. 7) jafnaðist við. 8) konúngs.

Bls. 258, 2.

Sami: Hirðmenn konúngs knáttu spenna gyld[1] horn hverja húns[2] nótt[3]; vísi, glaðr græðis meldrar[4], drakk þaðra[5]. Víðfrægr allvaldr tæði velja[6] vín sínum einkar mildum hirðmönnum. Ólafr und vegsólar —

1) gylt. 2) bjarnar. 3) þ. e. vetr. 4) gulls. 5) þar. 6) valdi.

Bls. 259.

Sami: **Móðþrútinn[1] morðlinns[2] hvessi-meiðr[3] bjó mörgu sinni úti á skeiðum[4]; húfr[5] svali[6], hrannir[7] fèllu. Gunnfíkinn[8] herruðr[9] lèt gylt hlýr[10] blikja[11] fjarri höfnum; skoltar[12] gnöptu[13]. — höll ok fremstr at öllu[14].**

1) hugdjarfr. 2) sverðs. 3) eggjandi, hermk. 4) herskipum. 5) skips borðin. 6) þrútnuðu af vætu. 7) bárur. 8) hergjarn. 9) hermk. 10) kinnúnga. 11) skína. 12) dreka höfuðin. 13) göptu. 14) þetta vísuorð, svo og þau tvö síðustu í tveim næstundanfarandi vísum, eru stef í drápunni, *þau skal so upp taka: hann Ólafr er ríkstr konúngmanna ok fremstr at öllu und vegsólar* (vegligrar sólar) *höll* (þ. e. himni).

Bls. 274.

Hallarsteinn: **Ek tel vinnr[1] tiggja. Gramr framdi tvær íþróttir senn, þær ek veit færi[2] gunnelds[3] geymirunna[4]. Hnigbaldr hvítra skjalda[5], frárr flestra dáða, lèk vandla handsöxum, ok gekk á árum, fleinrjóðr[6]!**

1) íþróttir. 2) færri. 3) sverðs. 4) menn, nl. framið hafa. 5) hermk., konúngrinn. 6) mk.

Bls. 275.

Sami: **Viti menn, at ek frá tvenna konúngs hirðmeðr[1] vætki[2] valstafns[3] rofna[4] veðja manns haus (og) ljósum hríngi. Hvárr hjörva snyrtir[5] grams lèzt öðrum færri[6] í hamri. Styrremdr[7] stillir framdi hermart[8] stærra.**

1) hirðmenn. 2) ekki. 3) handar, þann. Rekstefja. 4) þann. Rekst., þ. e. óknáa. 5) maðr. 6) færari. 7) öflugr í striði. 8) mjög mart.

Bls. 276.

Sami: **Síðan rèð annar öðlíngs manna ókvíðinn at gánga í berg; stígr varð strángr stála sveigi[1]. Ölna foldar[2] eldruðr[3] mátti hvárki klífa[4] hátt fjall upp eða niðr frá miðju; hans líf var þrotit.**

1) manninum. 2) sjóar. 3) = *gulls runnr*, maðr. 4) klifra.

Bls. 277.

Sami: Ek frá bildíng[1] gánga hratt í bratta gnípu; ráðvandr hilmir rendi[2] ríp[3]; hann rèð[4] prúdt[5] eptir manni. Þrekleyfðr[6] þengill hafði sinn dreng und hendi, stillir bar svá sigrþoll[7] ok gekk lengra; þat var endr[8].

1) konúng. 2) hljóp upp. 3) bergið. 4) sótti. 5) hraustliga. 6) lofaðr fyrir hreysti. 7) manninn. 8) fyrrum.

Bls. 279.

Sami: Ek fet inna[1] hin fjórðu dáðstyrk dýrðarmerki dólgminnigs[2] Sköglar borðs[3] skelfihríðar[4] ský-bjóðs[5]. Stórlyndr skyndir stirðra branda[6] storms[7] nam hrinda hvatlyndum Þorkatli hart fur borð á Ormi.

1) eg inni. 2) þess hergjarna. 3) skjaldar. 4) orustu. 5) skjaldar bjoðs hermanns, þ. e. konúngsins. 6) sverða. 7) orustu, hermk.

Bls. 280.

Sami: Mikill meingarðr[1] margra jarða[2] vann spell dýrðligri skikkju spjótrunns[3]; stillir sparðit[4] skaða bótir. Guðvefr ok grán[5] skinn und hánum gjörðist síðan jöfri, eina svipstund, jafn-sjónfagr eða fríðri.

1) hjálparmaðr. 2) konúngrinn. 3) mk., Þorkels. 4) sparaði ekki. 5) grá.

Bls. 282.

Sami: Dimmt dvergs regn[1] magnat[2]. Örrjóðr[3] gat[4] bjartar jarteinir[5] allra dýrðar dáða í hit fimta sinn. Sigrgjarn, dygðar fúss döglíngr var sènn[6] prýddr, sólu fegri, í húsi með skrýddum drottins englum.

1) þann. Rekst. 2) þ. e. nú eykst yrkis efnið. 3) hermk., konúngr. 4) fèkk. 5) merki. 6) seðr.

Bls. 288, 1.

Bandadrápa: Jöfur vann meir síðan miklu fleiri málmhríðir[1]; frágum[2] aðra þat[3] áðr (Eiríkr und sik geira —*); þá er gerði[4] vala[5] garð[6] virvils[7] strandar[8] vala[9] of[10] vídt herjat Gotland. (Veðrmildr ok semr hildi —*).

1) orustur. 2) eg spurði. 3) að því. 4) haði. 5) herkonúngs. 6) veðr, þ. e. orustu. 7) sjókonúngs. 8) jarðar, sjóar. 9) hauka, þ. e. skipa, þ. e. skipa orustu, sjóorustu. 10) um.

*) Þessi tvö vísuorð, so og 4. og 8. vísuorð í næstu vísu, eru stefjaorð drápunnar, en þau hánga af einu stefsorði, sem Snorra-edda til færir, *dregr land at mun banda*, og skal þau so upp taka: *geira-veðrmildr* (hergjarn) *Eiríkr dregr land und sik at mun* (eptir vilja) *banda* (goðanna), *og semr hildi gunnblíðr* (kátr í orustum), *ok réð síðan hjarli* (landi): *goð vörðu jarl.*

Bls. 288, 2.

Sama: Størir[1] stafnviggs[2] lèt höfuð gumna liggja at Stauri; gramr vælti[3] svá. Unda márr[4] sleit svörð[5] víkínga á eyri, at hörðu sverða móti[6].

1) þ. e. stýrir. 2) skips, Eiríkr jarl. 3) þ. e. velti, bjó so um. 4) hrafn. 5) höfuð. 6) Um stefið sjá bls. 288, 1, *.

Bls. 289.

Sama: Lægis[1] log[2] fágandi[3] fór síðan eyða Valdamars land oddhríðar brandi[4]; hríð óx af því. Ægir gumna[5]! þú brauzt Aldegju: sú hildr[6] var hörð: komt[7] austr í Garða með höldum. Oss numnast skil[8].

1) sjóar. 2) gulls. 3) mk., Eiríkr jarl. 4) orustu eldi, þ. e. með sverði. 5) mk., þú Eiríkr. 6) orusta. 7) þú komst. 8) eg veit deili á því.

Bls. 294.

Haldór ókristni: Gunnbliks[1]-el[2]-móðr[3] jöfra hneitir[4] bauð út miklu liði af Svíþjóðu; gramr hèlt sunnr[5] til gunnar. Hrægeitúnga[6] feitir[7]! hverr[8] hölda vildi þá fylgja Eiríki. Sára már[9] fèkk sylg[10] á sjá.

1) sverðs. 2) stríðs. 3) — hugaðr. 4) hnekkir, þ. e. Eiríkr jarl. 5) suðr. 6) hrafna. 7) mk. 8) þannig Hk. 9) hrafn. 10) drykk.

Bls. 297.

Sami: Konúngr fór sunnan sjav tigum skeiða ok einu[1]; mætr unnviggs[2] meiðr[3] rauð sverð at ona[4] morði[5], þá er jarl[6] hafði of krafða hún-hreina[7] Skánunga[8] lagar fundar; sætt seggja ættar gekk sundr.

1) þ. e. skipi. 2) skips. 3) mk., konúngr. 4) sverða. 5) orustu. 6) Sigvaldi. 7) skip. 8) þ. e. til.

Bls. 299.

Hallarsteinn: Avrrjóðr[1] þorði beita átta ok þrinnum[2] skeiðum efsta[3] sinn at Svöldrar mynni; brýnn byrr varð. Ormr hinn lángi skreið ölna váng[4], prúð hirð knúði árar, hilmir stýrði.

1) hermk., Ólafr konúngr. 2) þrem. 3) síðasta. 4) hafið.

Bls. 305.

Hallfreðr: Frægr flugþverrir[1] nam aldregi vægja furri, heldr lèt hauka[2] skyldir[3] hugrekki þekka sèr.

1) flótta stöðvandi, hermk. 2) hermanna. 3) hermk.

Bls. 306.

Sami: Geta skal þess máls, er dólga fángs menn[1] kváðu dáðöflgan gram mæla við drengi at vápna sennu[2]. Hertr ygðar[3] hnekkir[4] bað-a sína rekka hyggja á flótta; þróttar[5] orð þess þjóðar sessa[6] lifa.

1) hermenn. 2) í orustunni. 3) ótta. 4) konúngr. 5) hreysti-. 6) — vinar, konúngs.

Bls. 307.

Sami: Hykk[1] gram, þann er framdi gunni, mistu[2] þar víst til[3] mjök gengis þrænzkra drengja; mörg drótt kom á flótta. Næfr[4] allvaldr[5] vá[6] einn við två snjalla jöfra ok jarl inn þriðja; frægr siðr er at segja til slíks.

1) eg hygg. 2) hafa mist. 3) of. 4) knár. 5) konúngr. 6) barðist.

Bls. 311, 1.

Skúli Þorsteinsson: Ek fylgða Frísa dólgi[1] ok Sigvalda; úngr fèkk ek aldrbót[2], þar er spjörr[3] súngu; (nú finnr öld[4], at ek eldumst) þar er bárum roðinn sárlauk[5] til móts við málmþíngs-mætan[6] sunnr fur Svöldrar mynni.

1) Eiríki jarli. 2) fè og frægð. 3) spjót. 4) menn. 5) sverð. 6) kappann Ólaf Tryggvason.

Bls. 311, 2.

Hallfreðr: Örvar liðu gjörva fram á lopti; brodda flaug[1] var lítt hept, áðr brjótendr bauga[2] skyti spjótum. Hitt var orð mest, at minn hvarkunnr[3] drottinn sótti harðast fram í málma gnaustan[4] fyr sunnan lög.

1) flug. 2) menn. 3) alþektr. 4) orustunni.

Bls. 312, 1.

Hallarsteinn: Avrbragðs[1] ærir[2] lögðu annat sinn sex tigum flausta[3] at linna[4]; Göndlar borða[5] gnaust varð grimt. Mörg drótt hnè, þar er danskr herr sótti dýran harra; hirð fèll, hrafnar gullu[6].

1) orustu. 2) þjónar, þ. e. hermenn. 3) skipa. 4) Orminum. 5) skjalda. 6) krúnkuðu.

Bls. 312, 2.

Sami: Sterklig stöng jöfurs merkis reið[1], stálin súngu, gramr skaut, rimmu gángr gerðist á Orminn lánga. Nýtr nærr[2] her orðprúðs Noregs gætiss[3] var-a trauðr at særa Jóta ferðir[4].

1) fór óðfluga. 2) knár. 3) Ólafs konúngs. 4) lið. Stefið, sjá bls. 259.

Bls. 313, 1.

Hallfreðr: Hundmargr[1] herr sótti drasil[2] sunda[3], þar er harðfengr hilmir hætti[4], en varði Dönum hjálmspjótum[5]. Þar fèllu meirr fleiri hollvinir mínir með þeim geyma[6] skævaðar[7] þolli[8]; ek hlaut mein af því.

1) mjög margr. 2) hest. 3) skipið, Orminn. 4) þ. e. sèr. 5) skotvopnum. 6) sjóar. 7) — hests, skips. 8) mk., konúngi.

Bls. 313, 2.

Sami: Herskerðir[1] klauf kunnum eldviðum[2] harðan svarðar stofu[3] með sverði; hann gekk reiðr of skeiðar. Gramr kunni rásárka[4] barkað[5] hold at gunni; margr gunnþíngs heggr[6] lá of höggvinn á þunnum hjör.

1) liðsforíngi. 2) = sverðviðum, mönnum. 3) höfuð. 4) særa til skemda. 5) brynjað. 6) hermk.

Bls. 314, 1.

Hallarsteinn: Sveini gekk meinilla myrkt mækis

eggja hregg[1]; ek frá sár dreyra drengjum; Danir skunduðu undan.

1) bardagi.

Bls. 314, 2.

Hallfreðr: Rammr vígstyrs[1] rymr varð um Vinda myrði[2] und randa himni[3]; spjör[4] knáttu glymja. Varghollr hirðir víðiss[5] velti-reyðar[6] með fjöld seggja stóðst marga þrimu[7] við harðan hnitvegg[8].

1) réttara *vígskýs*, skjaldar. 2) Ólaf konúng. 3) skildinum. 4) vopn. 5) sjóar. 6) veltandi kerru, þ. e. skips, hermk. 7) áhlaup. 8) skjöld.

Bls. 315, 1.

Hallarsteinn: Fjörnis[1] mána[2] fleyendr[3] rendu fimtán útiblökkum ekkils[4] at gram.

1) hjálms. 2) sverðs. 3) hermenn. 4) skipum.

Bls. 315, 2.

Hallfreðr: Hlífa gálkn[1], gnóg til gumna feigðar, sögðu upp lög[2] við randar bálku[3]; líf lagðisk[4] fírum skjótt.

1) sverð. 2) kváðu hátt. 3) skildina. 4) getg.

Bls. 315, 3.

Sami: Hygg, leifa[1] brautar[2] lognárúngum[3] váru leitt[4], at eiga geigrþíng[5] geirs[6] við gumna stjóra[7]: þá er fræknir fákhlaðendr farlegs[8] húfs[9] gíngu meðr hamri þæfðar[10] hríngs skyrtr[11] at[12] vin jarla[13].

1) sjókonúngs. 2) sjóar. 3) mönnum. 4) getg. 5) óttaligt þing. 6) bardaga. 7) konúnginn. 8) fallegs. 9) menn, kappar Ólafs konúngs. 10) slegnar. 11) brynjur. 12) með. 13) konúnginum.

Bls. 316, 1.

Hallarsteinn: Tveir nafnar[1] gjörðu drífu[2]: brandr[3] gall við slög randa[4]: grár tröllmarr[5], sollinn trýni, reif jafnan hræ. Svenskr herr var þorrinn[6] sigri: sverð beit, en peita[7] fló; hríð óx, höldar flýðo.

1) báðir Ólafar. 2) börðust. 3) sverðið. 4) skjaldanna. 5) úlfr. 6) sviptr. 7) valskt spjót.

Bls. 316, 2.

Sami: **Ræsir mátti at líta raunskjótt[1] tvenna[2] döglínga sennu; var-a friðr; sól Svölnis[3] jela[4] rauð[5] rít[6].**

1) mjög skjótt. 2) tvö. 3) Óðins. 4) sverðið. 5) = hrauð, ónýtti. 6) skjöldinn.

Bls. 317.

Sami: **Tandr[1] Sköglar[2] flaug; tiggi rendi[3] tveim döglíngum; hans vegr hófst með sigri.**

1) eldr. 2) valkyrju, þ. e. sverð. 3) rak á flótta.

Bls. 318, 1.

Haldór ókristni: **Snarpra sverða gángr gerðist um Orminn lánga; drengir slitu frið[2] lengi, þar er golliu[3] spjör[4] gullu. (Menn) kváðu svenska menn ok danska runna fráns[5] leggbita[6] fylgja honum[7] sunnr[8] at dólgs sennu[9].**

1) glaumr. 2) börðust. 3) gullig, gylt. 4) spjót. 5) fagrs. 6) sverðs, mk. 7) Eiríki jarli. 8) fyrir sunnan, þ. e. við Svoldr. 9) í orustunni.

Bls. 318, 2.

Hallarsteinn: **Ítr[1] jarl rendi endr[2] fimm skipum þriðja sinni at Ormi þremja[3] storms[4] þrekmanns[5].**

1) ágætr. 2) aptr. 3) sverða. 4) bardaga. 5) hraustmennis, þ. e. þess hrausta hermanns, Ólafs Tryggvas.

Bls. 318, 3.

Haldór ókristni: **Ormrinn lángi kom í heldr harðan fjörð[1]: túngl tíngla tángar[2] skárust þar: reyr dreyra[3] hitto[4] saman. Þá er brynflagðs[5] reginn[6] lagði borð-mikinn barða[7] við síðu Fáfniss[8]; jarl vann[9] hjálms hríð[10] at hólmi[11].**

1) þ. e. mikinn háska. 2) skjaldrimar túngl, skildir. 3) sverð. 4) eða *hnitu*, skullu. 5) axar. 6) mk., Eiríkr jarl. 7) Járnbarðann. 8) Ormsins lánga. 9) háði. 10) orustu. 11) við Svoldr.

Bls. 319.

Hallfreðr: **Verkendr[1] Heðins baugs-serkjar[2] gjörðu-t vægjast við í naddfárs böð[3], sukku sárir niðr af naðri[4]. Þó at aldýrr konúngr stýri Ormi, mun Ormr lengi vanr[5] slíkra drengja, þars[6] hann skríðr með lið lýða.**

1) litendr. 2) brynju, þ. e. hermenn. 3) í þeirri hættuligu orustu. 4) Orminum. 5) án vera. 6) þar er.

Bls. 321.

Hallfreðr: **Þeir ýtar, er víða nenna[1], látast enn eigi of finna fremra mann fólkreifum[2] Óleifi[3].**

1) fara. 2) glöðum í bardaga. 3) Ólafi.

Bls. 322, 1.

Sami: **Bleyði firðr Breta stríðir[1], sá er varði víð lönd, firðist vættr[2] við bráðan Héðins bekkdóm[3] rekka. Hann lèt mær[4] skóð[5] verða roðin blóði of[6] sanna sök; þar óx sverðjálmr[7] fur[8] Skylja[9]; ek frá skilit[10].**

1) Ólafr konúngr. 2) alls ekki. 3) leik, þ. e. orustu. 4) fögr. 5) vopn. 6) fyrir. 7) sverða glam. 8) fyrir. 9) konúngi. 10) eg hefi þarum sanna sögu.

Bls. 322, 2.

Sami: **Hverr maðr und sólar jaðri[1] var hræddr við örvan hugdyggan son Tryggva; málmþíngs[2] meiðar[3] óðust[4].**

1) himni, þ. e. á jörðu. 2) bardaga. 3) menn. 4) s. s. óuðust, voru smeikir.

Bls. 323, 1.

Sami: **Þjóð mundi-t varliga[1] hrjóða[2] hit lánga lúng[3] und læsíks[4] ríkum gram, blóð kom á þíðan þröm[5], meðan verðúng[6] ítrs[7] jöfurs varði atu[8] viu[9] sverðum innanborðs; sú gerðist vel[10] at morði.**

1) valla. 2) eyða. 3) skip. 4) gulls. 5) *borðstokk.* 6) hirð. 7) ágæts. 8) orustu. 9) kappann, konúnginn. 10) gekk vel framm.

Bls. 323, 2.

Hallarsteinn: **Ýtar börðust; Hyrníngr lèt bens víða heiptar gjörnum brynskíðs[1] viðum[2].**

1) sverðs. 2) mönnum.

Bls. 324.

Þórðr Kolbeinsson: **Þar var herjat blám hjörvi við dreyrgar tóptir hjálmaðs Hropts[1]; enn gerði[2] grams**

vörr[3] fèkk gott orð. Hyrníngr! höll hárra fjalla[4] bilar, áðr þat fyrnist[5].

1) Óðins, þ. e. við blóðuga skjöldu. 2) gervi, hrausti. 3) varnarmaðr, þ. e. Hyrníngr. 4) himininn. 5) gleymist.

Bls. 328, 1.

Haldór ókristni: **Hykkat ek vægð at vígi; drótt[1] sparðit sik[2]; jarl vann sóttan ógnharðan jöfur, (ok) komst at fjörð-jörðu[3]; lítt var sævar sótti[4] svángr, þá er førðot, fjarðmývils[5] fólkharðr[6]! barða[7] á mið[8] við Orminn lánga.**

1) hirðin. 2) hlífði sèr ekki. 3) því fjörðótta landi, Noregi, *samanb.* 1, 38. 4) skipið; Fagrskinna hefir *Sifjar sóti*, úlfr. 5) skips. 6) þ. e. harðr í skipa orustu. 7) Járnbarðann. 8) borð.

Bls. 328, 2.

Hallarsteinn: **Styrr[1] þreifsk[2]. Strángr rógsvellir[3] bað ránsíks[4] stæri aska[5] fella remmilauka[6] á Orminn lánga. Ættstórr Eiríkr mátti ella aldri vinna of-linn[7] í geira dyn[8].**

1) orustan. 2) óx. 3) hermk., Eiríkr jarl. 4) gulls. 5) menn sína. 6) stórtrè. 7) Orminn. 8) orustu.

Bls. 329.

Haldór ókristni: **Þjóð stökk aptr um þóptr með Óleifi[1]. Hugreifr[2] þengill hèt á sína heiptarnýta drengi: þá er[3] höfðu lokit hafvita[4] um snjallan Halllands[5] gram[6]; vápneiðr[7] varð fur Vinda myrði[8].**

1) til Ólafs konúngs. 2) hugglaðr. 3) menn. 4) skipum. 5) hèr *Hafalands*. 6) Noregs konúng. 7) vörn með vopnum. 8) Olafi konúngi.

Bls. 330.

Hallarsteinn: **Sóknstrángr hildíngr[1] skaut hvast[2] or lyptíngu; hlífar brustu. Síðan nam drekinn lángi sýnt[3] eyðast.**

1) konúngr. 2) hart. 3) auðsjáanliga.

ÞRIDJA BINDI.

Bls. 3, 1.

Hallfredr vandræðaskáld: **Gunnr[1] vóx fur sunnan haf: sverð bitu fjörrönn[2] feigra firða; gott er mönnum at frètta gerva[3] at því, hvern rekka randláðs[4] viðir[5] kváðu fylgja Ólafi rakkligazt[6]. Ek vinn slèttan[7] Surts ættar[8] sylg[9].**

1) orusta. 2) brjóst. 3) vandliga. 4) skjaldar. 5) menn. 6) vaskligast. 7) og vanda. 8) jötna. 9) — drykk, skáldskapinn.

Bls. 3, 2.

Sami: **Ógræðir armgrjóts[1] sá Trönu fljóta auða ok báða Naðra[2]; hann rauð glaðr geir at gunni: áðr hjaldrþorinn[3] hugframr Þorketill[4], snotr sunds[5], hèldi undan or ramri böð[6] á snæris vitni[7].**

1) mk., mildr af gulli; hèr Þorkell nefja. 2) Orminn lánga og skamma. 3) vopndjarfr. 4) Þorkell. 5) syndr vel. 6) orustu. 7) skipinu.

Bls. 4.

Sami: **Vinda skeiðr[1] drógu vídt at vígi, ok þunn gálkn[2] þriðja[3] hauðrs[4] vafit[5] gíndu munnum á þjóðir[6] Sverða gnýr varð á sjó; örn sleit gera[7] beitu[8]; dýrr drengja stjóri[9] vá[10]; mörg drótt kom á flótta.**

1) skip. 2) vargar. 3) Óðins. 4) — hlífar, skjaldar, þ. e. sverðin. 5) með járni vöfðum sköptum. 6) þ. e. þeir Sigvaldi höfðu sverðin á lopti, er þeir reru til bardagans. 7) úlfs. 8) hræ. 9) konúngr. 10) barðist.

Bls. 5.

Sami: **Veitkat ek[1] hitt, hvårt ek skal leyfa[2] heita[3] dýr[4]-bliks[5] dyn[6]-sæðínga[7] húngrdeyfi[8] dauðan eða þó[9] kvikvan: alls[10] seggir segja mèr hvårttveggja sannliga; at hvåru[11] mun gramr sárr; hætt er at frètta til hans.**

1) eg veit ekki. 2) lofa. 3) sjókonúngs. 4) skips. 5) skjaldar. 6) orustu. 7) — máfa, þ. e. hrafna. 8) hermk., Ólaf konúng. 9) þá. 10) með því að. 11) samt sem áðr.

Bls. 6.

Sami: Landvörðr[1] var sagðr mèr firðr lýðum ok láði fur handan sjá; en munum-a[2] of bíða meira stríð[3]; þó at ærir[4] hauka-háklifs[5] elds[6] belldi[7] þeim svikum, væri oss heila líkn[8], ef jöfr lifði.

1) konúngrinn. 2) jeg mun ekki. 3) harm. 4) þjónar. 5) handar. 6) gulls, þ. e. menn. 7) hefðu í frammi. 8) höfuð-líkn, huggun.

Bls. 7.

Sami: Hinn, er það sagði, at lofða gramr lifði, var um æfi samr[1] oddbragðs[2] árr[3] læstyggs[4] sonar Tryggva[5]. Öld kveðr Ólaf vera kominn or stála eli[6]; menn geta ferri[7] sönnu máli, mjök er verr en svá[8].

1) stöðugr. 2) stríðs. 3) þjón, þ. e. stríðsmaðr. 4) þess hrekkjalausa, góða. 5) Ólafs. 6) bardaganum. 7) fjærri. 8) því er nú miðr.

Bls. 8, 1.

Sami: Er þegnar sóttu þrótthardan gram með liði lýða, (sem) ek frá, mundu-t landherðar[1] verða þess sköp[2], at margdýrr mundjökuls[3] rýrir[4] myndi koma or slík-um styr; mèr þikkja-t gotnar[5] geta glíkligs[6].

1) þ. e. landher þar. 2) auðna. 3) silfrs. 4) mk., Ólafr konúngr. 5) menn. 6) líkliga.

Bls. 8, 2.

Sami: Enn segir sumr seggr auðar kenni[1] fra sár-um tiggja eðr braut of komnum or málma gnaustan[2] austr[3]. Nú hefk sannfregit morð siklíngs sunnan or miklum styr; ek kann (eigi) margt við[4] veifanar orði[5] manna.

1) mk., þ. e. mèr. 2) bardaganum. 3) á Vindlandi. 4) á móti. 5) óvissum sögnum.

Bls. 9, 1.

Sami: Íllt var þats[1] ek stóð fjærri úlfa sultar þverri[2], þar er málmar brustu mest[3], þó at opt sè smátt undir einum[4]. Ek em skiliðr[5] við Skylja[6], skálm-

öld[7] hefir valdit því. Ek vætti[8] virða drottins[9]; flestum er mest vil ok dul[10].

1) það, að. 2) kappanum, Ólafi. 3) í bardaganum. 4) nfl. komið. 5) skilinn. 6) konúnginn. 7) stríðið, bardaginn. 8) vænti. 9) konúngsins. 10) flestir óska margs, en fara duldir hins sanna.

Bls. 9, 2.

Sami: Týr Hèðins meyjar[1] vígþeys[2] lèt (*með*) harðgjörvum hjörvi verða sverða vind[3] á víðu hólms[4] sundi. Mörg bitr benkneif[5] óð í blóði fyrir Óleifi, áðr en Eiríkr næði Ormi eða meira hlut[6].

1) Hildar. 2) hermk., Ólafr konúngr. 3) orustu. 4) Svoldrar. 5) vopn. 6) sigri.

Bls. 10, 1.

Hallfreðr: Ek hef guðföður, þanns[1] var vorðinn[2] ríkri hverjum heiptfíknum[3] jöfri norðr und niðburði Norðra[4]. Ek mun aldregi bíða bótir þess mækis mót[5] margaukanda[6] er vann skarðan[7] breiðan barðmána[8].

1) þann er. 2) = var. 3) hergjörnum. 4) sjá 2, 40. 5) bardaga. 6) þ. e. þess hermanns, þ. e. Ólafs konúngs. 7) sundr hjó. 8) skjöld.

Bls. 10, 2.

Sami: Fyrr mun heimr ok himnar bresta í tvau, áðr en gæðíngr muni fæðast, glíkr hugreifum Óleifi at góðu; hans var mest gott[1] menskra manna. Enn hreini Kristr hafi önd kæns konúngs ofarr löndum.

1) hann var beztr.

Bls. 12, 1.

Haldór ókristni: Ormrinn lángi bar hjálmfaldinn hilmi þángat af[1] miklu hríngs[2] þíngi; þjóðir glæstu[3] þá skeiðr[4]. En jarl tók glaðr við naðri sunnr at gný gunnar; ótrauðr Hemíngs bróðir varð áðr at rjóða egg[5].

1) kannske: *at*. 2) sverðs. 3) prýddu. 4) herskipin. 5) berjast.

Bls. 12, 2.

Hallfreðr: Orðsæll jöfr rèð ítrfermdum[1] ormi

norðan ímóti Eiríki; snörp sverða snót[2] varð at[3] þat. En hefnir Hákonar[4] stýrði þeim hýjöfnum[5] hlýrs gota[6] sunnan; áðr vóx gunnr um góðan gram.

1) velmöðnum. 2) orusta. 3) eptir. 4) Eiríkr jarl. 5) kannske = *húfjöfnum*, jafnbyrðum. 6) skipi.

Bls. 14.

Þórðr Kolbeinsson: Ek veit, at flestir hersar, fur utan Erlíng, våru ár[1] vinir jarla; (menn) lofa farlands[2] fasta[3] Tý[4]. En eptir víg[5] lagðist land [und gram * norðan frá Veigo[6], eða stundu[7] lengra, (og) suðr til Agða. Ek vel orð.

1) forðum. 2) sjóar. 3) — elds, gulls. 4) nk., Erlíng. 5) Svoldar orustu. *) gizkað eptir Fagrskinnu, sem hefir „*um gram*". 6) ey á Hálogalandi. 7) nokkuð.

Bls. 15.

Sami: Aldir[1] nutu allvalds[2], vel líkar[3] una slíku; hann lèzt skyldr at halda hendi of[4] Noregsmönnum; en Sveinn konúngr sunnan[5], er sagðr dauðr: fátt fár flestra ýta bilar. En hans[6] bæir våro auðir[7].

1) menn. 2) Eiríks jarls. 3) mönnum að. 4) yfir. 5) frá Danmörk. 6) Sveins. 7) höfðíngjalausir.

Bls. 16.

Sighvatr skáld: Svå var, at Erlíngr, mágr aldyggs Ólafs Tryggvasonar, ægði[1] jarla átt[2], er skjöldúngr máttit[3]. Snarr búþegna harri[4] gaf næst Rögnvaldi[5] aðra systur sína[6], [en þat var yðr aldrgipta[7].

1) þànnig Hk. 2) *ætt jarlanna,* þ. e. jörlunum, þeim bræðrum, Eiríki og Sveini, Hákonar sonum. 3) mátti ekki (*ægja*). 4) Ólafr konúngr. 5) jarli í Gautlandi. 6) nfnl. Ingibjörgu Tryggvadóttur. 7) Hk. hefr hèr: *þat var Úlfs feðr aldrgipta,* þ. e. það varð föður Úlfs (Rögnvaldi jarli, sjá Fm. S. 4, 198), að láni; *og þykir þetta rèttara.*

Bls. 17.

Sami: Engi annarr lendra manna varð sá, er stoðþorrinn[1] átti örr[2] fleiri orrostur Erlíngi. Mildr seggr bar sinn þrek við sóknir[3], því at (hann) gekk mest[4] fyrst innan í marga hildi, en or á lesti[5].

1) svipti veizlum sínum, af *steð*, stytta og *þverra*; aðrir: *sá* sem djarflega heldr stöðu sinni í orustu, af *stoð* = *stöð*, staða, og *þorinn*. 2) þann. Hk. 3) beitti hreysti sinni í bardögum. 4) optast. 5) síðastr gekk hann úr orustunni.

Bls. 20; er ljóst.

Bls. 23.

Hallfreðr vandræðaskáld: **Ek hef fengit auðs alldrengila[1]. Gramr ok jarl hefir illrar tíðar[2] framdan[3] mik gjöllnu[4] gulli, ef ek skal, gjálfr-teigs[5] mörk[6], gjalda matvísum Grísi fur minstan verka[7], en hefk eigi glapskuldir[8].**

1) alldrengiliga. 2) óheppiliga. 3) gæddan. 4) hringlandi. 5) sjóar. 6) kona! 7) kveðskap. 8) án þess mèr sè gefið að sök, að eg hefi átt vingott við Kolfinnu.

Bls. 24, mismgr. 2.

Sami: **Öll ættlönd eru um orðin auð um[1] dauðan gram; allr friðr[2] glepst af falli flugstyggs[3] Tryggvasonar.**

1) vegna. 2) gleði. 3) þann. Fagrsk., þ. e. óflóttagjarn, hugrakkr.

Bls. 26.

Sami: **Hjaldr-örr[1], (þú) ert bærr at heyra hróðr, görvan um þik.**

1) hermaðr!

Bls. 27, 1.

Sami: **Hreggblásin úðr[1] hnauð[2] ási við hjarta síðu mèr, hefir at öðru[3] mjök aflat báru skafli[4]. Marr skotar[5] mínum knerri af nökkvi[6]; ek er mjök vátr. Mun-at úrþvegin[7] aldan eira[8] skáldi sínu?**

1) bára. 2) rak. 3) endrarnær. 4) stórsjóum; aðrar bækr hafa: *Hreggblásnum ási hnauð* (ásinn rakst) *við hjarta síðu mèr; varla hefir áfall tekit yðr svá at öðru.* 5) kastar. 6) einhvörs vegna. 7) vot. 8) vægja.

Bls. 27, 2.

Sami: **Fjölerrin[1] hörðúks Rind[2] mun þerra sèr um mjúka brá (með) hvítri hendi: fljóð gat[3] fremdar**

aði[4]: ef morðheggs[5] meiðar[6] skulu leggja mik dauðan út um borð; ek var áðr úngu fljóði at sútum.

1) sú ötula. 2) kona. 3) öðlaðist. 4) ágætt skaplyndi. 5) sverðs. 6) menn.

Bls. 28.

Sami: Ek munda nú andast sorglaust, ef ek vissa borgit sálu minni. Úngr var ek sènn[1] harðr í túngu. Dauðr verðr hverr; valdi[2] guð, hvar aldri skal slíta; ek veit, at of sýtig vætki[3], nema[4] hræðumst helvíti.

1) seðr. 2) ráði. 3) eg óttast aungvan hlut. 4) en.

Bls. 30.

Þórðr Kolbeinsson: Enn hefk leyfð[1], þar er ek frá lofkenda lofða[2] sendu boð at[3] hjálmsömum[4] jarli, hilmi hjarls drottna[5]: at Eiríkr skyldi skuldligast[6] koma endr at þeirra ástafundi; ek skil hvat gramr mân vilja.

1) lof, drápu. 2) nafnfræga menn, Knút ríka og hans ráðaneyti. 3) til. 4) hergjörnum. 5) lendra manna. 6) nauðsynliga, endiliga.

Bls. 31.

Sami: Gullkennir[1] lèt saman bundit gunni[2] fur vestan Lundún; leyfðr[3] lundr græðis hests[4] vá[5] til landa. Rönn-regn-þorinn[6] Úlfkell, fèkk ygglig[7] högg af þíngamönnum, þar er blár[8] eggjar rekka skulfu.

1) mk., Eiríkr jarl. 2) lagði til orustu. 3) frægr. 4) mk. 5) barðist. 6) herdjarfr. 7) óttalig. 8) bláar.

Bls. 54.

Tryggvaflokkr: Tíreggjaðr[1] Tryggvi fór norðan, en Sveinn konúngr (með) sinni ferð[2] sunnan, at gunni; morð[3] tókst af því. Ek var nærr þavsnum[4] þeirra; þar bar harða[5] skjótt at móti; herr týndi þar fjörvi; þat var hjörgöll[6].

1) frægðar gjarn. 2) herliði. 3) bardagi. 4) atgángi, orustu. 5) harla. 6) það var bardagi að marki.

Bls. 55.

Sama kvæði: Svanni, var-a sunnudag, sem mær bæri manni lauk eðr öl. Margr seggr hnè und eggjar

þann morgin, er Sveinn konúngr bað sína drengi tengja saman skeiðarstafna; hrafni gafst at slíta hrátt hold.

Bls. 68-69.

þessar vísur eru so óljósar, að ei verða færðar til rètts máls.

Bls. 86.

Þorkell klyppr: bjór-ranns[1] Nanna[2], ek hygg eigi byggva[3] beð hjá þèr, nè svá[4] dýnu, ok (ek) drekk eigi mèr þekkja[5] vallar dáða[6], áðr rjóðum bengjóði[7] nef í blóði dauðs bragníngs.

1) ölkera. 2) kona! 3) byggja. 4) nè heldr. 5) ljúffeinga. 6) öl. 7) hræfugli.

Bls. 92.

Þorleifr jarlaskáld: Svarri[1], hugr minn hrellir illa; drengr hefir fengit skaða báts ok knarrar; ek sèr[2] á slèttri eyri. Hverr veit, nema hinn, er rèð brenna upp öldu fíl[3] fyrir skáldi, kaldfýsi mik at gjalda kol knarrar[4].

1) kona! 2) merki þess. 3) skipið. 4) hefna skipsbrennunnar.

Bls. 93.

Sami: Hinn ítri Jóta gramr[1] (hefir) opt roðit Englandi branda[2] með ærnri giptu öðlíngs himins röðla[3].

1) Dana konúngr. 2) herjað á England. 3) guðs.

Bls. 97.

Sami: þoku dregr upp hit ytra, el festist hit vestra; mökkr naðrbíngs náms[1] mun kominn híngat at nökkvi[2].

1) mökkrinn af þvi brenda fè. 2) af einhvörri orsök.

Bls. 99.

Sveinn konúngr tjúguskegg: þorleifr greindi drengjum hroð[1] þrænda þengils; ýtar hafa víða borit frá[2] ólítið jarls níð. Njörðr[3] rèð færa virðum vellstæri[4] vestan brag, (ok) galt lands gæti gráliga brot ljóns báru[5].

1) rán. 2) út borið. 3) mk. 4) jarlinum. 5) skipsins.

Bls. 101.

Þorleifr jarlaskáld: Hinn hildar djarfi, vígdjarfr

villumaðr refilstíga[1] hvarf á velli; hvat varð af Þorgarði? Enn fjölkunni gautr gunnelds[2] hefir farit at grjóti stund ok mílu[3]; síðan mun hann hvílast í helju.

1) öræfa, firninda. 2) maðr. 3) leingi og um lángan veg.

Bls. 103.

Draummaðr: Hèr liggr þat skáld, er var mestr skörúngr skálda at flestu; ek frá nýtan naddveiti smíða níð Hákoni. Engr annara manna gat áðr nè síðan lokit[1] hånum svå fèrán: þat hefir orðit fyrðum frægt.

1) goldit, hefnt.

Bls. 147.

Hrómundr halti: Ek heyri út bláfjallaðan[1] svan sáraþorns[2] sveita[3] gjalla, er mornar; bráð vekr borginmóða[4]. Svå gól gunnar[5] haukr[6] fyrr, er gaukar[7] sögðu spá Gauts[8] bragða[9], þá er fólknárúngar[10] våru feigir.

1) svartan. 2) sverðs. 3) svan blóðs, hrafn. 4) hrafninn. 5) þann. Landnáma. 6) þann. Landn., hrafninn. 7) þann. Landn. 8) Óðins. 9) spáðu fyrir bardögum. 10) höfðingjar.

Bls. 148.

Sami: Márr valkastar báru[1], stokkinn hagli, hlakkar, er kemr at hræs sævi[2], krefr móðr morginbráðar. Svå gól hræfa gaukr[3] endr at fornum meiði, þá er eiðs haukar[4] vildu unda mjöð[5] hildínga[6].

1) hrafn. 2) blóði. 3) örn. 4) samsvarnir h. 5) blóð. 6) konúnga.

Bls. 149.

Sami: Draugr flatvallar bauga[1], búumst við ilmar jálmi[2]! Varat mèr áðr ofráðinn dauði í dag, nè görr[3]. Ek ræki lítt, þó litvöndr Hèðins fitjar[4] leiki við rauða skjöldu; oss var áðr ofmarkaðr aldr.

1) — skjaldar, mk. 2) orustu. 3) gær. 4) sverðið.

FJORDA BINDI.

Bls. 10.

Vitgeirr: þat er lítil vá[1], þótt vèr börn karla ok kerlínga seiðim[2], er Rögnvaldr rèttilbeini, hróðmögr[3] Haralds, síðr[4] á Haðalandi.

1) furða. 2) fremjum seið. 3) frægr sonr. 4) fremr seið.

Bls. 12.

Jórun skáldmær: Ek frá Hálfdán spyrja herðibrögð[1] Haralds ens hárfagra; en lögðiss[2] reyni[3] sýnist sjá[4] bragr[5] svartleitr[6].

1) snarræði, þ. e. liðsdrátt. 2) sverðs. 3) mk., honum Hálfdáni. 4) sá. 5) tiltæki Haralds. 6) iskyggiligt.

Bls. 12, mismgr.

Sama: þvíat ríkr konúngr hófst, at fagna rekka dreyra, þá er morðs magnendr[1] þorðu merkja[2] undlagar[3] reyr[4].

1) hermenn. 2) lita. 3) blóðs. 4) sverðin.

Bls. 13, mismgr. 1.

Sama: Hvar vita einka örvir jöfrar vegmeira frama gervan örveðrs[1] túngla[2] tíngl[3]-rýrondum[4], en tveir geðharðir[5] landrekar[6] gerðu gulls þollum fyri lof Sindra[7]? Óblindr ángr Yngva[8] um hófst upp.

1) orustu. 2) skjalda. 3) sverða. 4) mönnum. 5) hraustir. 6) konúngar. 7) Guttorms. 8) orustu.

Bls. 13, mismgr. 2.

Hróðr[1] hríngastríðis[2] vann framkveðinn[3] ramman harm; Goðormr laut[4] góð laun kveðins óðar af Gauti[5]. Runnr gunnar[6] brá raunframla[7] rimmu skjöldúnga; herr tveggja döglínga bjóst áðr til hjörva hreggs.

1) hreystibragð. 2) Hálfdáns. 3) kom til leiðar. 4) hlaut. 5) Óðni. 6) mk., Guttormr. 7) snilliliga.

Bls. 29.

Þjóðólfr hvinverski: Víða frægr Ólafr rèð forðum Ofsa ok Vestmari unz fótverkr náði um-viða[1] virða

vin[a] við foldar þröm. Nú liggr gunndjarfr herkonúngr vorpinn haugi á Geirstöðum[s].

1) vinna, buga. 2) konúnginn. 3) sjá 10. B. bls. 209.

Bls. 39.

Óttar svarti: Vígrakkr konúngr! úngr hratt þú væugis[1] dreyra[2] blakki[3] á vit[4] Danmarkar; þú hefir vandan[5] þik dýrum þrek[6]. För þín, konúngr, varð nýtligust[7]; nú ert ríkr af slíkri hvöt[8]; ek frá gjörva til þess, er fóruð norðan.

1) vallar. 2) vatns. 3) skipi. 4) til. 5) vanið. 6) ágætri hreysti. 7) afreksmikil. 8) röskleik.

Bls. 40, 1.

Sami: Landvörðr! öttuð skreyttum flaustum[1] austr í salt[2] með árum, (ok) báruð randir[3] á skip land[4] af landi. Neyttuð segls, ok settuð sundvarpaði[5]: stundum sleit mörg mjök róin ár mikla báru und þèr.

1) skipum. 2) í eystra salt. 3) skjöldu. 4) þann. Hk. 5) stýri, þ. e. og stýrðuð.

Bls. 40, 2.

Sami: Dólgliuns[1] svanbræðir[2], drótt varð drjúgligr ótti at þinni för; síðan namtu hrjóða[3] Svíþjóðar nes.

1) þann. Hk., *dólglinnr,* ormr orustu, spjót, *dólglinns svanr,* hrafn, hans *bræðir,* sá sem gefr hrafni bráð, hermaðr. 2) hermaðr, *Ólafr konúngr!* 3) eyða.

Bls. 41.

Sighvatr skáld: Sæmeiðr[1] bar hinn únga jöfra kund lángt út at sundi; þjóð ugði sèr síðan konúngs reiði. En hann, æztr manna, rauð fursta sinni úlfs fót[2] við Sótasker, fur austan; ek kann[3] minni til margs.

1) skip. 2) átti hina fyrstu orustu. 3) þann. Hk.

Bls. 42.

Óttar: Gildir flotna[1], þú komt gotneskum her[2] at gjaldi[3]; fírar[4] þorðut[5] at varða[6] þèr þjóðland (með) brandi. Eysýslu lið rann; ek frá húngr varga þegja austr; en margr maðr[7] býr um of-minna þrek, en ýngri[8].

1) sá sem geldr mönnum mála, eða leggr gjöld á herjað land,

herkonúngr. 2) lýð. 3) lagðir gjald á Gauta. 4) menn. 5) þorðu eigi. 6) verja. 7) þann. Hk. 8) konúngrinn.

Bls. 43.

Sighvatr: þat var enn, er unnuð: Ólafr gekk heyja odda hríð[1] í auðri Eysýslu; nè svik fálust. Allvaldr! bændr, þeir er undan runnu, áttu enn fjör sitt fótum gjalda[2]; fár beið sára or stað.

1) orustu. 2) launa.

Bls. 44.

Sami: Hin þriðja stáls hríð[1] fylkis níðs varð straung, at fundi Finnlendínga, í stríðri Herdala gaungu. En leið[2] leysti[3] víkínga skeiðar austr við lá[4], Balagarðs síða lá at barði[5] brimskíðum[6].

1) orusta. 2) sjór. 3) lysti, skall á. 4) í eystra salti. 5) fyrir stafni. 6) skipum.

Bls. 45, 1.

Sami: (Menn) kváðu gram enn valda upphöfum gunnar galdrs[1] fjórða sinni; ek frá dýrð[2] vinnast þeim, er vel varðist: þá er ólítill friðr gekk sundr[3] á miðli jöfra liðs í slíðri[4] Suðrvík, Dönum kuðri[5].

1) orustu. 2) frægð. 3) þá mikil orusta varð. 4) lángri eða mjórri. 5) kunnugri.

Bls. 45, 2.

Sami: Hlenna[1] hneigir[2]! vanntu hið fimta höldum grimt víg; hlýr[3] þoldu hríð fur hárri Kinnlima síðu: þá er herr reið ofan at ræsis skeiðum, en hilmis lið gekk við rausn[4] ígegn rekkum at gunni[5].

1) ræníngja. 2) hnekkir, konúngr. 3) kinnúngar skipanna. 4) hermannliga. 5) til orustu.

Bls. 50, 1.

Óttar: þorinn kennir yggveðrs[1] ela[2]! þú brauzt enn Lundúna bryggjur; þèr hefir snúnat[3] at vinna linns lönd[4].

1) orustu. 2) hermaðr. 3) heppnast. 4) gull.

Bls. 50, 2.

Sami: Láðvörðr, efldr ríki! komtu í land, ok lendir Aðalráði[1]; rekka reynir[2] naut þín at slíku. Harðr var

sá fundr, er færðuð niðja Eátmundar á vit[3] friðlands; ættstuðill rèð þar áðan[4] grundu.

1) komst honum aptr til ríkis. 2) Aðalr. konúngr. 3) til. 4) aðr.

Bls. 51, 1.

Sighvatr: Rètt er, at hin sètta sókn[1] (var), þar er Ólafr sótti Lundúnar bryggjur; snarr þengill bauð Englum yggs att[2]. Völsk sverð bitu, en lið víkínga varði díki; sumt lið átti búðir í slèttu Suðvirki.

1) orusta. 2) orustu.

Bls. 51, 2.

Sami: Enn lèt Ólafr endr[1] sverðþíng verða háit sjöunda sinni, á Úlfkels landi, sem ek fer málum. Ellu kind[2] stóð (um) alla Hríngmaraheiði; þar var herfall; en arfvörðr[3] Haralds olli starfi.

1) að nýu. 2) enskir menn, af *Ellu*, enskum konúngi. 3) sonr.

Bls. 51, 3.

Óttar: þengill! ek frá, at þinn herr hlóð þúnga valköstu, ferri[1] skipum, (ok) rauð Hríngmaraheiði blóði. Landsfólk laut ótt fur yðr á jörðu í branda gný, en mörg Engla ferð[2] á flótta, áðr lètti.

1) fjærri. 2) lið.

Bls. 52, 1.

Sami: Yngvi, vantu ætt siklínga mikla atgaungu; blíðr hilmir, tóktu breiða Kantaraborg of morgin. Eldr ok reykr lèk við rönn af ríki[1]; þú rèð gagni[2], konr bragna! ek frá, at um belldir aldri aldar[3].

1) geysiliga. 2) sigri. 3) að þú styttir mönnum aldr.

Bls. 52, 2.

Sighvatr: Ek veit, at víga mætir[1], hættr Vindum, gerði enn átta styr[2]; styrkr vörðr verðúngar[3] gekk at virki. Greifar máttot banna Óleifi sinn bæ, Kantaraborg; prúðum Pörtum fèkkst margt sorgar port[4].

1) hermaðr. 2) bardaga. 3) hirðmanna konúngr. 4) Partar, fólk frá Skotlandi, fellu mjög, er þeir leituðu undankomu úr borginni.

Bls. 53, 1.

Sami: Úngr konúngr vann ótrauðr Englum rauðar skarar[1]; brúnt blóð kom endr á branda í Nýjamóðu. Danskr herr fèll, er dörrum[2] dreif mest at Óleifi. Nú hefik taldar níu orrostur, ógnvaldr austan[3]!

1) höfuð: gerði Englum rauð höfuð, þ. e. feldi Engla í bardaganum. 2) spjótum. 3) Norðmanna kappi.

Bls. 53, 2.

Sami: Öld enskrar ættar[1] máttut bægjast við þèr, víðfrægr vísi, þar er tókt við vægðarlausum gjöldum. Gunnar þollar[2] guldut[3] sjaldan döglíngi göll[4]; ek frá, stór þíng[5] fóru stundum ofan til strandar.

1) enskir menn. 2) menn. 3) guldu ei. 4) gull. 5) gripir.

Bls. 54, 1.

Sami: Tögr[1] var fyldr fólkveggs[2] drífa-hreggi[3] í fögrum Hríngsfirði; lið hèlt þíngat[4], sem hilmir mælti. Hann lèt brotna hátt ból[5] á Hóli, (er) víkíngar áttu; þeir báðut[6] sèr slíks skotnaðar[7] síðan.

1) tugr. 2) skjaldar-. 3) orustu, þ. e. tíunda orustan var háð. 4) þángað. 5) kastalann. 6) báðu ei. 7) slíkrar útreiðar.

Bls. 54, 2.

Sami: Ólafr, vantu ellifta styr, þar er jöfrar fèllu í Gislupolla; úngr komtu af því þíngi, þollr[1]. Ek frá þat víg, snarla háit fur bæ Viljálms, tryggs jarls, víttu[2] hjálma; tala mín er (at) telja þat.

1) mk. 2) hafa skaddað.

Bls. 55, 1.

Sami: Tírfylgjandi[1] rauð ylgjar[2] tönn[3] tólfta sinni; mönnum varð lagit fjörbann[4] í Fetlafirði.

1) hinn frægðarfúsi konúngr. 2) úlfs. 3) átti orustu. 4) ætlaðr dauði.

Bls. 55, 2.

Sami: Snjallr þrænda drottinn! (þú) vant þrettánda kunnan styr sunnarla í Seljupollum; þat var flótta böl[1]. Gramr, genginn gjörva[2] upp í gamla Gunnvaldsborg um morgin, lèt of fengin[3] jarl: sá hèt Geirfiðr.

1) tjón flóttamanna. 2) skjótt. 3) handtók.

Bls. 58.

Óttar: Úngr ógnteitr[1] jöfurr! náðut at eyða Peitu; ræsir! reynduð steinda[2] rönd[3] á Túskalandi.

1) glaðr í bardaga. 2) málaðan. 3) skjöld.

Bls. 59.

Sighvatr: Mæra hilmir, málms munnrjóðr[1], er komt sunnan, vann gáng[2] upp at Leiru, þar er gamlir geirar[3] sprúngu. Varrandi (svá heitir bær á bygðu Peitulandi fjarri sjó) varð brendr fur[4] víga njörðum[5].

1) sá sem gerir sverðseggina rauða, hermaðr. 2) gekk. 3) sverð. 4) af. 5) hermm.

Bls. 60.

Hildr: (þèr) hafnit[1] náfna Nefju[2], rekit nú horskan hölda barma[3] gand[4] or landi; hví bellit því[5], stillir? Íllt er at ýlfast[6] við slíkan úlf Yggs valbríkar[7]; muna[8] hógr[9] við hjarðir hilmis, er hann gengr til skógar[10].

1) rekið burt. 2) Hrólf. 3) höfðíngja. 4) varg, útlægan. 5) hví farið þèr slíku fram. 6) fjandskapast. 7) Úlf skjaldar, berserk. 8) hann mun ei verða. 9) vægr. 10) fer í útlegð.

Bls. 62, 1.

Þórðr Kolbeinsson: sjá 3. B. 30. bls.

Bls. 62, 2.

Sami: sjá 3. B. 31. bls.

Bls. 63.

Sighvatr: Ok Knútr sló Aðalráðs sonu senn, eða ok útflæmdi þó hvern.

Bls. 66, 1.

Óttar: Valfasta[1] veðr-örr[2]! þú bjótt[3] tvä knörru vestan; þópti[4] skjöldúnga! èr[5] hafit opt hætt í ótta[6]. Strángr straumr á unnum[7] náði[8] ángra kaupskipum, ef verra erríngar lið[9] stæði[10] innan borðs.

1) sverðs. 2) þú hergjarni konúngr. 3) bjóst. 4) vinr. 5) þèr. 6) gengið í háska. 7) höfum. 8) hefði náð. 9) óknárra lið. 10) hefði staðið.

Bls. 66, 2.

Sami: Eigi hræddust (þèr) ægi, er fórut (um)

stóran sjá; engi allvaldr aldar[1] of-getr[2] nýtri drengi. Niðjúngr[3] Haralds! opt var neytt fars[4], en flaust hratt af sèr brattum forsi[5], áðr hittut miðjan Noreg.

1) konúngr. 2) fær. 3) niðji. 4) reynt á skipið. 5) öldum.

Bls. 69, 1.

Sighvatr: sjá 3. B. 16. bls.

Bls. 69, 2.

Sami: sjá 3. B. 17. bls.

Bls. 72.

Óttar: Bræðir[1] bengjálfs[2] blágjóða[3], gnægðr skatti[4]! tóktu skeið Hákonar með skreyttu reiði, ok þá[5] sjálfa. Þróttar[6] þíngs[7] mágrennir[8]! Úngr sóttir þú híngat áttlönd, þau er áttuð; máttit jarl standa fur því.

1) sá sem gefr bráð. 2) blóðs. 3) svarta kjóa, þ. e. hrafna. 4) sá sem hefir gnægð af fé. 5) mennina. 6) Óðins. 7) orustu. 8) sem seðr hrafn, hermaðr.

Bls. 73.

Sighvatr: Ríkr, frægðargjarn konúngr kvað sèr nauðir[1] at sækja fund Hákonar í fornu Sauðúngs sundi. Strángr úngr þengill hitti þar þann jarl, er var annar æztr ok gat[2] bezta ætt á danska túngu[3].

1) nauðsýn á vera. 2) átti. 3) á Norðrlöndum.

Bls. 89.

Sami: Eitrs fiskr[1] gekk oss at óskum, sem vèr höfum leitat at teygja leygjar[2] orm[3] or lýngvi lýsu vángs[4]. Atrennir[5] lèt aungulgripinn[6] annan hánga agngálga[7]; mèr hefir hagnat[8] vel at egna[9] örriða[10].

1) áll. 2) sjóar. 3) ál. 4) úr vatninu. 5) fiskimaðr. 6) tók með aungli, veiddi. 7) fisk; *hángi*, sá sem hángir; *agngálgi*, aungull. 8) tekist. 9) veiða. 10) sjá 5. B. 233. bls.

Bls. 90, 1.

Sami: Alltíginn meiðir myrkblakks tjalda drasils[1], hlýð mínum brag, því ek kann yrkja; þú mátt eiga eitt skáld. Þótt (þèr) öllúngis[2] nítit[3] lofun[4] annarra skálda, fæ ek þèr, allvaldr, hróðrs hlít[5] at hváru[6].

1) *tjalda drasill* (hestr), skip, þess *meiðir*, herkonúngr. 2) öldúngis. 3) neituð. 4) lofi, lofkvæðum. 5) nægiligt lof. 6) samt.

Bls. 90, 2.

Sami: Sóknar njörðr[1]! ek tók lystr[2] við þínu sverði: sá er minn vili; nè ek lasta (þat) síðan: þat var leyfð[3] iðn. þollr linns blóða látrs[4], höfum báðir ráðit vel: fèkktu hollan húskarl, en ek lánar drottinn, góðan mèr.

1) herkonúngr. 2) fús. 3) heiðarlig. 4) *linns blóði*, orms bróðir, ormr, h. *látr*, gull, mk.

Bls. 90, 3.

Sami: Ek mun heitinn[1] gjörbænn[2] gunnar gamms teitandum[3], ef ek bið nú felda[4]; vèr þágum áðr ægis eld[5]. Engjar lýru láðþverrandi[6], veit þú enn hálfa landaura afgánga af knerri; ek hefi sjálfr kraft[7].

1) kallaðr. 2) þrábæninn. 3) af mönnum. 4) um vararfeldina, landaurana. 5) gull. 6) þú örláti konúngr; *engjar lýra* (lúra), ormr, h. *láð*, gull. 7) krafið.

Bls. 94.

Hálfgjörr inni[1] allvalds brunnu við sjálfa Nið; hykk[2] at eldr felldi sal; eimr[3] skaut hrími[4] á her.

1) hús. 2) eg hygg. 3) eldr. 4) eisu.

Bls. 97, 1.

Sighvatr: Siklíngr veitti fírum mikla sókn, þar er (hann) sótti í höfn at Sveini; rautt blóð fèll á róða rein[1]. Snjallr konúngr, sá er olli þeirra fundi, hèlt sínum (skipum) eirlaust[2] at, en Sveins liðar[3] bundu saman lið[4].

1) skipið. 2) vægðarlaust. 3) menn. 4) skip sín.

Bls. 97, 2.

Sami: þat er of-kunnt[1], hve nær jarli kennir eggja frosta[2] lèt of-lagðan Karlhöfða fur austan Agðir.

1) kunnugt. 2) orustu, herkonúngr.

Bls. 98, 1.

Sami: Vara[1] svinnhuglum[2] gunn-gjóðs reifum[3],

Sveini nè Óleifi, at frýja gildrar hríðar sverðagnýs[4]; þvíat hvârirtveggju seggir áttu sín[5] kvistíngar kostu[6], þar er sóttust; herr komat í verra stað.

1) ekki var. 2) hraustum. 3) hermönnum. 4) orustu. 5) sèr. 6) komust i höggfæri.

Bls. 98, 2.

Sami: Teitr sá ek svalar brynjur falla okkr um herðar í ítru allvalds liði; þá var harðr hjördynr. En mín svört skör[1] falsk[2] und hinn valska hjálm, at fleina flug[3]; sessi[4]! ek vissa okkr svâ gjörva[5] við her[6].

1) hár. 2) fólst. 3) i orustunni. 4) felagi. 5) búna. 6) i flokkinum.

Bls. 99, 1.

Sami: Gylt staung óð, þar er greiðendr göndlur serks gnýss[1], gengu und merkjum reiðir í böð[2] með göfgum ræsi. Þeygi[3] vas[4] á þessum strengjar jó[5], fur málma kveðjur[6], sem mær bæri mjöð heiðþægum[7] hilmis.

1) liðsmenn. 2) orustu. 3) ekki. 4) var. 5) skipi. 6) bardagann. 7) hirðmönnum.

Bls. 99, 2.

Sami: Vèr drifum reiðir hvatt upp á skeiðir; rofnir brandar klufu rönd, en heyra mátti hátt vâpnabrak. En sárir bændr gengu fur borð, þar er börðust ört: úfár nár flaut við eyri: búin skip fengust.

Bls. 100, 1.

Sami: Öld vann[1] ossa[2] skjöldu rauða, þá er komu þíngat[3] hvítir: þat var auðsætt hríng-hljóm-miðluðum[4]. Hykk úngan gram gerðu gánga[5] þar upp í skip, en vèr fylgðum; gunn-svörr[6] fèkk blóð-sylg[7], þar er sverð slæðust[8].

1) þannig Hk.; gerði. 2) vora. 3) þángað. 4) mönnum. 5) þann. Hk. 6) hrafn. 7) drykk. 8) urðu sljóf.

Bls. 100, 2.

Sami: Sjálfr Sveinn bað harðliga skeina[1] svartar kylfr[2]; áðr var hánum nærr róit í øra auðvan[3]: þá er

fengum gjört hrafni til góðs, en herr lèt höggvit hræ svörtum yggs gjóði[4] of skeiðar stafna.

1) höggva. 2) stefni, hnýfla. 3) þá var komið í óefni fyrir honum. 4) hrafni.

Bls. 101.

Bersi Skáldtorfuson: **Snarreki gunnar[1] bað þenna hróðrs hagkennanda[2] líða[3] heilan, en vèr unnu svarat[4] slíku[5]. Trauðir hapts[6], seldum (vèr) knarrar úthauðrs[7] elda[8] boða[9] þau orð kynstórs[10], er ek keypta at brynju við[11].**

1) hermaðr, Ólafr konúngr. 2) skáldið, mig. 3) fara, sigla. 4) svöruðum. 5) hinu sama. 6) með því eg vildi ei láta hepta för mína. 7) sjóar. 8) gulls. 9) Ól. konúngi. 10) nl. konúngsins. 11) nl. konúngi. Meiníng síðara vísuhelmíngs er hin sama sem í fyrra helmíngi: eg svaraði konúngi hinum sömu orðum, sem hann ávarpaði mig.

Bls. 102, 1.

Sami: **Ek hefi sènar stórar raunir Sveins; við voru saman, þar er bjartar svaltúngur rekníngs[1] súngu snart. Ek mun eigi síðan fylgja út manni, helz at hvárum kosti dýrra hranna elgs hríðboða[2].**

1) sverðs oddar. 2) *hranna elgr*, skip, h. *hríð*, sjóorusta, h. *boði*, hermaðr (Sveinn konúngr), nfl. ágætara, en þessi herkonúngr er.

Bls. 102, 2.

Sami: **Sveigir sára linns[1]! ek krýp þèr eigi svá til handa (búum í ári ólítinn ata andr[2]), at ek úngr heiðmildr[3] herstefnir, hafna, nè ek þá leiðumst hollvini mína; ek kunna þar þinn þraungvi[4].**

1) sverðs. 2) í ár bý eg úti á stóru skipi, þ. e. eg er á herskipi (Ólafs konúngs í fjötrum). 3) fègjöfull. 4) mótstöðumann.

Bls. 104, 1.

Sighvatr: **Ek get þess meirr[1], at harða margr morðárr[2], sá er fór norðan, missi heimkvámu í þeima[3] hörðum styr[4]. Margr sunda sunnu[5] ver[6] sökk til grunna af samknúta blakki[7]; satt var, at (vèr) mættum Sveini úti.**

1) enn fremr. 2) liðsmaðr. 3) þessum. 4) bardaga. 5) gulls. 6) maðr. 7) skipi.

Bls. 104, 2.

Sami: Snotr innþrænzk mær frýrr[1] oss eigi í ári[2], þó at lið konúngs væri minna; ek hugða gjört snertu svå[3]. Heldr mun brúðr hafa þá drótt at háði, ef aðratveggju skyldi, er sótti fram skeggi[4]; (vèr) ruðum skers fold[5].

1) bregðr. 2) í ár. 3) so harða hríð. 4) hneig í gras. 5) sjóinn.

Bls. 104, 3.

Sami: Afli konúngs vex, þar er Upplendíngar vilja efla þenna þilblakks[1] sendi[2]; Sveinn, (þèr) funnut[3] þat. Raun er hins, at Heinir megu vinna fleira, en drekka öl fólkrekks[4]; þeir æxla[5] hrǽlinns fors[6].

1) skips. 2) Ólaf konúng. 3) funduð. 4) þann. Hk.; konúngs. 5) þann. Hk.; auka. 6) bloð, þ. e. þeir eru hraustir bardagamenn.

Bls. 109.

Sami: Unnar eykja loptbyggvir[1], (þú) mátt leggja[2] þann landrètt, er skal standast í miðli allra manna liðs.

1) *unnar eykr, skip*, h. *lopt*, lypting, h. *byggvir*, så sem er í lypting skipsins, hèr, herkonúngr. 2) setja.

Bls. 135, 1.

Sami: Áðr hefi ek átt gott við alla góða stallara ógndjarfs grams, þá er hvarfa[1] fur knè orum drottni. Björn, þú átt opt at árna mèr góðs at[2] vísa[3]; gunnfss-rjóðr[4], meguð of-ráða gott, þvíat kunnið vel.

1) ganga. 2) hjá. 3) konúngi. 4) mk.

Bls. 135, 2.

Sami: Ek var opt kátr í våsi, þá er örðigt veðr skóf vindblásin segl vísa[1] á Strindar fjörðum. Kafs hestr[2] óð á kostum[3]; kilir ristu haf Lista, þá er lètum skeiðr eisa undan út á sundi.

1) konúngs. 2) skipið. 3) skeiði.

Bls. 136, 1.

Sami: (Vèr) lètum skip snjalls skjöldúngs skolla[1] tjöldut við ey, öndverdt sumar, úti fur ágætu landi. En í haust, þá et[2] hagþorns hestar[3] sporna á ekkils mó[4], hlýt ek at ríða; fèkk[5] ýmissar[6] iðir[7].

1) fljóta. 2) eð, er. 3) skipin. 4) sjóinn. 5) eg legg fyrir mig. 6) ýmsar. 7) iðnir.

Bls. 136, 2.

Sami: Allsvángr jór renn[1] lángar götur til hallar (um) aptanskæru[2]: hófr kná slíta[3] völl; höfum lítinn dag. Nú er þat er blakkr berr mik um bekki[4], ferri[5] Dönum; fákr drengs laust fæti í díki; nú mætast dægr.

1) rennr. 2) í rökkrinu. 3) slítr. 4) læki. 5) fjærri.

Bls. 136, 3.

Sami: Prúðar ekkjur[1] munu líta út; fljóð sjá reyk[2], hvar ríðum allsnúðula[3] ígegnum Rögnvalds bý. Keyrum hross, svá at hugsvinn konan heyri innan or húsum harða hesta rás lángt at garði.

1) konur. 2) jóreyk. 3) allhart.

Bls. 151, 1.

Óttar: Lýtandi[1] ifla[2] folds[3] branda[4] hefir um goldit ljótum landráðandum allar umstillíngar[5]. Herskorðandi[6], þú lèzt forðum Heiðska jöfra hafa mundángs[7] laun, þá er sættu meinum við þik.

1) eyðandi. 2) hauka-. 3) handar. 4) — elda, gulls. 5) vèlræði. 6) hermk. 7) mátulig.

Bls. 151, 2.

Sami: Böðvar[1] þreytir[2], (þèr) hafið rekna brant döglínga or landi; branda rjóðr[3], þinn þrekr[4] fannst meirr enn þeirra. Hverr stökk ferri[5] þèr, konúngr, sem þjóð of-þekkti[6]; en eptir heptuð jer[7] orðreyr[8] þess, er sat norðast.

1) orustu. 2) hermk. 3) hermk. 4) þrek. 5) fjærri. 6) vissi. 7) þèr. 8) túngu.

Bls. 152.

Sami: Nú ræðr þú fur þeirri fold, er fimm bragn-

íngar hèldu forðum; guð remmir[1] þik miklu gagni[2]. Breið ættlönd austr til Eiða eru und þèr; aungr[3] göndlar elda[4] slöngvir[5] sat áðr at slíku láði.

1) styrkir. 2) sigri. 3) einginn. 4) sverða. 5) hermk.

Bls. 185, 1.

Sighvatr: Sit þú nú heill mála, Ólafr konúngr, unds[1] finnumst hèr meirr: en ek kem aptr (að) vitja hallar þinnar. Skáld biðr hins, at hjálmdrífu[2] stafr[3] haldi lífi ok þvísa[4] landi; endist leyfð[5]: ek lýk nú vísu.

1) uns. 2) orustu. 3) hermk. 4) þessu. 5) lof.

Bls. 185, 2.

Sami: Nú eru mælt þau orð, konúngr, er of-varða oss alls mest flestra mála; en kunnum skil meir fleiri[1]. Geðharðr konúngr, guð láti þik gæta þinnar jarðar, þvíat þú ert til borinn; víst hefig þann vilja.

1) nfl. mála.

Bls. 185, 3.

Sami: Vátr lèt ek dreginn valtan karfa[1] til Eiðs; óðumst aptrhvarf[2], þvíat vèr stiltum svá til glæps[3] á báti. Taki hauga herr[4] hlægi-skip[5]; sákat ek[6] verra far. Ek lèt hætt til á hafs hrúti[7]: betr fór, en ek vætta[8].

1) ferjubát. 2) eg var orðinn hræddr, að eg mundi ekki komast heim aptr. 3) hættum oss svo. 4) tröll. 5) þann hlægiliga bát. 6) eg sá ekki. 7) bátnum. 8) bjóst við.

Bls. 186, 1.

Sami: Vara furst reiðr[1], er ek rann tólf rastir[2] ok eina um skóg frá Eiðum; maðr[3] veit, at ek mæti[4] meiní. Hykk[5], gengum þó hvatt á fót þíngat[6] þann dag; en sár fèll flekkum[7] á hvára il[8] konúngs manna.

1) gisting. 2) mílr. 3) þann. Hk. 4) mætti. 5) eg hygg. 6) þángað. 7) í flekkjum. 8) báðar iljar.

Bls. 186, 2.

Sami: Ek rèð nenninn[1] at hæfa[2] til Hofs; hurð var aptr: ek setta niðrlútr inn nef, en ek spurðumst[3]

fur utan. Ek gat[4] fæst orð af fyrðum; heiðnir rekkar hnektumst[5], en þau sögðu heilagt; ek bað flögð deila við þau.

1) kappsamr. 2) rata, koma, 3) kvaddi dyra. 4) fékk. 5) hnektu mèr.

Bls. 187, 1.

Sami: Ekkja[1] kvað: gakkattu[2] inn lengra, hinn armi drengr! við erum heiðin, ek hræðumst við reiði Óðins. Ótvin[3]! óþekk rýgr[4], sú er hnekkði mèr sem úlfi, kvaðst eiga álfa blót inni á bæ sínum.

1) konan. 2) gáktu ekki. 3) sama sem *ottvin, áttvin, ættvin,* þ. e. vinr manna, *konúngr*, samanb. bls. 190, 1. 4) kona.

Bls. 187, 2.

Sami: Nú hafa þrír samnafnar hnekkt (mèr); þeir heinflets[1] þollar[2], er settu hnakka við mèr, bella þeigi tíri[3]. Sjámst þó hitt[4], at hverr hafskíðs hlæðir[5], er heitir Ölver, muni síðan alls mest reka út gesti.

1) sverðs. 2) menn. 3) leitá eigi sæmdar sinnar. 4) þó er eg hræddr um. 5) maðr.

Bls. 187, 3.

Sami: Síðan fór ek at finna þann báru bliks brjót[1], er bragnar lètu[2] miklu vildastan[3]; ek vætta[4] mèr friðs. Gerstr[5] grefs[6] gætir[7] leit laust við mèr; þá er hinn versti illr, ef sjá[8] er hinn bazti[9]; lítt reiði ek[10] lof lýða.

1) mann. 2) kváðu. 3) beztan. 4) vænti. 5) sá sannefndi. 6) páls. 7) bóndi. 8) þessi. 9) bezti. 10) held eg á lopti.

Bls. 188, 1.

Sami: Ek mista[1] Ástu burs[2] á leiðum fur austan Eiðaskóg, þá er æstag[3] ókristinn hal vistar. Ek fanka[4] son ríks Saxa[5]; ek var eitt kveld heitinn út[6] fjórum sinnum; þaðra[7] var aungr saðr[8] fur inni.

1) saknaði. 2) sonar, Ólafs konúngs. 3) ek bað. 4) fann ei. 5) Rögnvald Úlfsson. 6) mèr var vísað út. 7) þar. 8) sanngirni.

Bls. 188, 2.

Sami: Sendimenn Sygna grams[1], þeir er sóttu[2]

með sagnir[3] siklínga, hafa átt sèr mikla för fyr hendi. Spörðumst fæst[4], en faung[5] furða[6] eru stór við gaungr[7]; nýtr vörðr Noregs rèð því, er fórum þinnig norðan.

1) Noregs konúngs. 2) fóru. 3) erindi. 4) vèr hlifðum oss eigi. 5) erfiðismunir. 6) fyrða. 7) i ferðalagi.

Bls. 188, 3.

Sami: Drengjum varð drjúggengit á leiðum Eiðaskógs austr til jöfra þrýstis[1]; drengr magnar lof þengils. Skyldit[2] mèr hnekkt af hlunns bekkjar[3] runnum[4] (ens) dýrliga hilmis[5], áðr ek kom finna minn mildan drottinn.

1) jarls. 2) skyldi ekki. 3) skips. 4) mönnum. 5) jarls.

Bls. 189, 1.

Sami: Konan! þessi hin svörtu íslenzk augun hafa vísat oss brattan stíg lángt at björtum baugi. Mjöðnannan[1]! sá minn fótr hefir fulldrengila[2] gengit á fornar brautir, ókunnar þínum manni.

1) kona. 2) -giliga.

Bls. 189, 2.

Sami: Hirðmenn, þeir er grenna[1] bens svan[2], búa hilmis sal hjálmum ok brynjum; hèr sè ek beggja kost á veggjum. Þvíat eingi úngr konúngr á hrósa dyggra húsbúnaði; höll er dýr með öllu.

1) fæða. 2) hrafn.

Bls. 190, 1.

Sami: Hresslyndr[1] jöfur! ek bið hugstóra verðung[2] heyra, hve ek þolda vás; gerðag þessar vísur um för. Ek var sendr í hausti upp af svanfángs[3] öndrum[4] í lánga för austr til Svíþjóðar: síðan svaf ek fátt.

1) hugrakkr. 2) hirð. 3) svanvángs, sjóar. 4) skipum.

Bls. 190, 2.

Sami: Hinn ítri Ólafr! ek lèt haldit málum við yðr hugat[1] ok rètt; konúngr, hittag ríkan Rögnvald. Ek deilda harða mörg mál hins milda málma vörðs[2], er ek heyrða greiðar tölur[3] heiðmanns[4] í Görðum[5].

1) trúliga. 2) Ólafs konúngs. 3) ræðr. 4) hirðmanns. 5) frá Garðaríki.

Bls. 190, 3.

Sami: Rínar sólar[1] sökkvir[2]! jarla nefi[3] bað þik halda vel hvern sinn húskarl, þann er híngat árnar[4]. En þat er jafnvíst, (at) hverr þinna drengja, Lista þengill, er vill sinna[5] austr, á þar hald und Rögnvaldi.

1) gulls. 2) óvinr, Ólafr konúngr. 3) niðji, Rögnvaldr jarl. 4) ferðast. 5) fara.

Bls. 191, 1.

Sami: Fylkir! er ek kom vestan, réð[1] flest fólk, sem Eiríks ætt[2] áðr um hvatti[3] þeirra svika við sik. En ek kvað yðr eins stóðust[4] bróður-lið Úlfs frænda[5], at því er (þèr) náðut jörð jarla[6], þá er tókt af Sveini[7].

1) áleit. 2) Ólafr Eiríksson, Svíakonúngr. 3) hefði verið upphafsmaðr. 4) ríða á. 5) Rögnvalds jarls Úlfssonar. 6) Noregi. 7) jarli Hákonarsyni.

Bls. 191, 2.

Sami: Spakr Úlfr[1] lèt tekit sætta málum meðal ykkar beggja; fengum þau svör: leggit þit sakar. Rögnvaldr, rýrir þjófa aldar, lèt þèr gefit, sem þar væri reknar eingar heiptir[2] riptar[3].

1) faðir Rögnvalds jarls. 2) að aungvar hefndir kæmu fram. 3) fyrir friðrofið.

Bls. 193.

Sami: Ríkr konúngr! skaltu halda fast sáttum við ríkan Rögnvald nátt og dag; hann er þýðr af þinni þörf[1]. Þínga kennir[2]! ek veit þik eiga þann vin miklu beztan á Austrvegu alt með rauða salti[3].

1) er þèr velviljaðr í nauðsyn. 2) konúngr. 3) þeim djúpa sjá, eystra salti.

Bls. 195.

Ólafr konúngr helgi: Ek stóð ok ság á sprakka af haugi, meðan fagr blakkr bar brúði; augfögr kona lèt oss missa yndis. Góðlát vala slóðar[1] Gefn[2], snarlig

konan keyrði eyk[3] or garði; en eitt mein sækir hvern jarl[4].

1) handar. 2) kvk. 3) hestinn. 4) mann.

Bls. 214.

Arnór jarlaskáld: Aungr mann[1] und skýranni[2], øri[3] Einars hlýra[4], lèzt[5] gjörr geðfræku[6] at verja grund ok til sækja.

1) maðr. 2) himni, á jörðu. 3) ýngri. 4) broður Einars, Þorfinni. 5) var alitinn. 6) hraustari.

Bls. 241.

Sighvatr: Jálks[1] bríktöpuðr[2]! ek vissa einn annan líkan þèr, sá hèt Guðbrandr; gumna gætir[3] rèð víðt landi. Ormláðs[4] hati! ek kveð ykkr þykkja báða jafna; hinn linnsetrs[5] lægir[6] lýgr, er telst[7] betri at sèr.

1) *jálks* (Óðins) *brík*, skjöldr. 2) hermk., Erlingr. 3) sá höfðingi. 4) gulls. 5) gulls. 6) maðr. 7) segist vera.

Bls. 273.

Arnór jarlaskáld: Þat gengr í ætt[1], er Yngvi[2], sá er fremstr er manna, brendi rann Upplendínga; þjóð galt ræsis reiði. Öflgar aldir[3] vildut[4] hlýða gagnprýðanda[5], áðr stýrt var til váða: gálgi fekkst grams dólgum.

1) það mun verða viðfrægt. 2) konúngr. 3) menn. 4) vildu ei. 5) konúnginum.

Bls. 282.

Einar þveræíngr: Erumst[1] trautt[2], at láta Grímsey lausa; gramr er gjarn at arna[3] um[4] fleyja tröð[5]: reiði konúngs er oss leið. Höldum vèr hólmgerðar[6] nagla[7] fur hildar stýri[8]! hann er dýrr konúngr: hilmir fremst[9] peitu[10] hagli[11].

1) mèr er. 2) nauðugt. 3) fara. 4) getg., fyrir *und*. 5) sjóinn. 6) sjóar. 7) eyunni. 8) konúnginum. 9) er frægr af. 10) spjóts; getg. fyrir *pettu*. 11) bardögum.

Bls. 292.

Sighvatr skáld: Hún[1]! hinn ítri alldáðgöfugr Knútr hefir skrautliga búnar báðum okkr hendr, er

fundum hilmi. Hann gaf þèr mörk gulls, eðr meira, ok bitran hjör, en mèr hálfa. Margvitr guð ræðr sjálfr öllu gjörva.

1) Bersi.

Bls. 293.

Sami: Allframir jöfrar hafa færð Knúti út höfuð sín norðan or miðju Fífi: þat var friðkaup. Hann Ólafr seldi aldri engum[1] manni svá haus í þvísa[2] heimi; hinn digri[3] vá opt sigr.

1) nokkrum. 2) þessum. 3) Ólafr konúngr,

Bls. 349.

Sami: Lýngs fiskr[1] flugstyggs Tryggvasonar bar gelnar[2], roðnar mölnu gulli[3], til fengjar; guð vildi svá. Ólafr hinn digri lèt annan Vísund, hála[4] búinn, sporna á unnir; lögr þó[5] drjúgt dýrshorn.

1) ormr, dreki. 2) granir, skolta. 2) gullbúnar. 4) vegliga. 5) þvoði.

Bls. 350.

Orðsæll Ólafr knýr Vísund norðan und árum; annar gramr sunnan brýtr unnheim[1] dreka úti.

1) sjóinn.

Bls. 351, 1.

Sighvatr: Knútr var und himnum[1]. Ek hugg, at frètt, hug duga vel ætt Haralds[2] í her. Ólafr, ársæll jöfurr, lèt lið[3] fara lýrgötu[4] suðr or Nið.

1) stef, sem á saman við: *höfuðfremstr jöfurr*; sjá bls. 358. 2) Ólafi helga Haraldssyni. 3) skip sín. 4) um sjóinn.

Bls. 351, 2.

Sami: Svalir kilir þurðu[1] með gram norðan til slètts Silunds[2]; þat namst[3]. En Önundr ferr með annan her Sænskan at há[4] á hendr Dönum.

1) skunduðu. 2) Sælunds. 3) var kunnugt. 4) í orustu.

Bls. 352.

Sami: Bergr! (við) höfum minnst margan morgun, hve ek lèt börð[1] fest við hinu vestra arm Rúðuborgar í för fyrða.

1) skipstafna.

Bls. 353, 1.

Sami: Ek varð spyrjast fyrir utan, áðr ek fèkk annspilli[1] Jóta stillis[2]; herr[3] sá melld[4] húsdyrr fyrir höldi[5]. En áttúngr[6] Gorms[7] knátti lúka vel oru[8] eyrindi í sal; ek ber opt járnstúkr[9] á armi.

1) að tala við. 2) Knút konúng. 3) menn. 4) læst. 5) mèr. 6) ættíngi. 7) Knútr. 8) voru. 9) brynermar.

Bls. 353, 2.

Sami: Örr Knútr, sá er alt hefir úti, ok Hákon tegast[1] gjörva[2] Ólaf fjörvaltan[3]; ek mun kvíða konúngs dauða. Halfdist vörðr[4], þó at Knútr ok jarlar vildit varla. Ef hann kemst sjálfr undan, (þat) er dælla fundi[5] first á fjalli.

1) tjást, segjast. 2) gera. 3) feigan. 4) konúngrinn. 5) getgáta; meiníngin er: það feingi mèr meiri gleði, en þó jeg mætti vin mínum á öræfum uppi.

Bls. 353, 3.

Sami: Átti allframr jarl[1] at sætta Ólaf ok gamla bændr, þá er optást tóku af því máli[2]? þeir[3] hafa fyrr keypt höfðum[4], en Hákon (hafi) bundit saman heiptir at meira fári; kyn Eiríks[5] er framt[6].

1) Hákon. 2) vildu eingum sáttum taka. 3) bændurnir. 4) skipt um höfðíngja, tekið Knút fyrir Ólaf. 5) Hákon jarl Eiríksson. 6) ágætt.

Bls. 354.

Sami: Knútr var und himnum. Hèrr ferr austan fríðr fráneygr[1] niðr Dana fylkis[2]. Viðr[3] skreið vestan; sá (viðr) var glæstr, er bar andskota[4] Aðalráðs[5] út þaðan.

1) snareygðr. 2) Knútr. 3) skipin. 4) mótstöðumann. 5) Knút konúng.

Bls. 355.

Sami: Ok drekar landreka[1] báru blá segl við rá í byr; för döglíngs var dýr. En þeir kilir[2], er komu vestan, liðu um brimleið til Limafjarðar.

1) konúngsins. 2) skip.

Bls. 358.

Sami: Snarir drottnar gátut[1] spanit[2] Danmörk undir sik sökum herfarar. Þá lèt hlöðr Dana[3] Skáney skarpla[4] herjaða. Höfuðfremstr jöfurr[5].

1) gátu ei. 2) dregið. 3) Ólafr konúngr. 4) harðliga. 5) stef, sjá bls. 351, 1.

Bls. 359.

Sami: Ílendr Jótlands jöfurr lètat[1] etast af[2]; ætt manna[3] fannst at[4] því[5]. Hlífskjöldr Dana vildi hafa fæst rán foldar. Höfuðfremstr jöfurr.

1) lèt ekki. 2) þann. Hk. og Fagrskinna; *etast af*, taka frá sèr arfleifð sína, Dánaveldi. 3) mönnum. 5) þann. Hk. og Fagrsk. 5) þótti mikið koma til þess.

Bls. 362.

Óttar svarti: Sókna örr siklíngr! þú hnekktir Svíum, en ylgr[1] fekk mikla úlfs beitu[2], þar er heitir áin helga. Ýgr[3] ógnar stafr[4]! hèltu láði við kyn heima fyrir tveimr jöfrum, þar er hrafn nè svalta[5]; hvatráðr ertu.

1) vargr. 2) bráð. 3) ógrligr. 4) hermaðr. 5) svalt ekki.

Bls. 363.

Þórðr svartaskáld (*Sjáreksson*)*:* Ólafr Egða drottinn, átti þrimu stála[1] viðr ágætan Jóta öðlíng, þann er klauf hrínga. Nær[2] Skánúnga gramr[3] skaut skarpt á móti hánum; sonr Sveins varat slær[4] at reyna; úlfr þaut of hræfi.

1) orustu. 2) knár. 3) Knútr. 4) sljór.

Bls. 371.

Hárekr or Þjóttu: Rínleygs[1] láð[2]! ek hefi ráðit at ríða hèðan mínum laungum leiðar[3] dynmari[4], heldr en gánga, þótt Knútr, leggfjötrs[5] lundr[6], liggi herskipum úti í Eyrarsundi; þjóð kann[7] kerski[8] minni.

1) gulls. 2) kóna. 3) sjóar. 4) lángskipi. 5) armbríngs. 6) mk. 7) þekkir. 8) vaskleik.

Bls. 373.

Sami: Skjótum eik[1] fyrir utan læ eybaugs[2]; lækkat

ek[3] Lundar ekkjur[4] hlæja at því, ifla[5] flausts[6] jörð[7]! at ek þyrða ei á hausti fara aptr vali krapta[8] á Fróða flatslóðar[9].

1) skipinu. 2) sjóar lána, brimlána. 3) ek læt ekki. 4) konurnar í Lundi. 5) hauks. 6) handar. 7) kona. 8) innviða þ. e. skipi mínu. 9) sjó.

Bls. 374.

Sighvatr: (Vèr) stallarar þínir erum komnir híngat heim; hygg at, jöfurr skatna: menn nemi mín mál, sem ek inni. Þjóðkonúngr, seg þú, hvar innan halið hugðan mèr sess. Allr þinn skáli með seims þollum[1] er þekkr beimum.

1) hirðmönnum.

Bls. 375.

Sami: Knútr, mildr mætra hrínga, spurði mik, ef ek vilda (vera) hánum hendilángr[1], sem hugreifum Óleifi. Ek kvað einn drottinn sæma mèr senn; ek þóttumst svara at sönnu; hverjum guma er gjör gnóg dæmi.

1) gerast hans maðr.

Bls. 375, mismgr. 5.

Sami: Auðar mildr! látaþú[1] einn eið verða[2] alla jarðar ýta[2], þótt ek vera[3] seinni, en ek vilda. Era gengit fyrir þat mál[4], er þú lætr vándan her[5] mæla; flestum gram mun laung mannþörf; ek var gestr Knúts.

1) láttu ekki. 2) getgáta; meiníngin mun vera: hugsaðu ekki, að mèr fari sem öðrum, er hafa brugðizt þèr, þó eg kæmi seinna til þín, en eg hafði ætlað. 3) væri. 4) það mál er ekki fullsannað. 5) menn.

Bls. 376.

Sami: Fjandr þengils gánga þar með lausa sjóða; þjóð býðr opt höfgan málm[1] fyrir ófalan hilmis hans. Hverr veit sik innan í svörtu helvíti, ef selr sinn hollan harra við golli[2]; slíks er (þat) vert.

1) gull. 2) gulli.

Bls. 377, 1.

Sami: Kaup varð dapurt á himnum, þar þeir, er

belldu drottinrækt svikum[1], of-sóttu djúpan heim hás elds[2].

1) er sviku sinn lánardrottinn. 2) fóru í logandi helvíti.

Bls. 377, 2.

Sami: Húskarlar Hörða hilmis[1] gerðust þá ofvægir[2] jarli, er þægi[3] fè við fjörvi Ólafs. Hans háleit hirð nam at verða fyrir því máli. Oss er dælla[4], ef vèr erum allir skírir um svik.

1) Noregs konúngs, Ólafs. 2) of-auðsveipir. 3) er þeir skyldu þiggja. 4) væri betra.

Bls. 378.

Sami: þar standa sverð, búin gulli; vær leyfum[1] árar sárs sunda[2]: hylli herstillis[3] verðr hollust. Allvaldr! ek tæka við, ef þú vildir gefa skáldi eitthvert; sendir víka elds[4], ek var endr[5] með þèr.

1) lofum, hrósum. 2) árar blóðs, sverðin. 3) konúngsins. 4) gulls, mk. 5) fyrrum.

FIMTA BINDI.

Bls. 1.

Sighvatr: Allvaldr Englands[1] býðr út sveitum, en vær fengum færra lið ok smærri skip; ek sè lofðúng óttast lítt. Ráð eru ljót, ef landsmenn láta þenna konúng verða liðþrota; fè lætr ferð firða einorð[2].

1) Knútr. 2) fègjafir firra menn einurð og hollustu.

Bls. 2.

Sami: Flýja getr[1] enn; fjandr allvalds leggr oss frýju til handa, en gjalda fè[2]; ek verð fyrir æðru orði. Hverr þegn skal hafa sik miklu lengst, þótt gengi[3] þverri; svik þengils vina hvelfa (þeim) sjálfum upp[4].

1) má. 2) draga lið undan Ólafi með fègjöfum. 3) aðstoð annara. 4) sýna, hvílíkir þeir eru.

Bls. 5.

Þórarinn loftúnga: Knútr verr grund, sem gætir Grikklands[1] himinríki.

1) guð.

Bls. 6, 1.

Sami: Knútr er und sólar[1]. Minn siðnæmr[2] vinr fór þinnig[3] með mjök mikit lið. Fimr gramr færði ólítinn otrheims[4] flota út or Limafirði.

1) upphaf stefs. 2) siðlátr. 3) þángað, til Noregs. 4) sjóar.

Bls. 6, 2.

Sami: Mjök sökkrammir[1] Egðir ygðu[2] för örbeiðis sigrsvans[3] lana[4]. Allt grams- lið[5] var framit[6] gulli: sjón slíks var sögu ríkari.

1) harðir í orustu. 2) ugðu. 3) hrafns. 4) — valkasta, þ. e. hermannsins, Knúts. 5) skip. 6) prýtt.

Bls. 6, 3.

Sami: Ok kolsvartir viðir hágjálbrs[1] liðu hart fram um haf fyrir Lista. Allt Eykunda sund suðr var bygt innan sæskíðum brimgalta[2].

1) hafs-skipin. 2) skipa.

Bls. 7, 1.

Sami: Ok griðfastir[1] friðmenn[2] liðu hvast[3] fyrir fornan haug Hjörnagla. Varat för örbeiðis[4] eyðilig, þá er stafnklifs[5] stóð[6] drifu fyrir Stað.

1) húsfastir, heimilisfastir. 2) hirðmenn. 3) fljótt. 4) hermk. 5) öldu. 6) skipaflotinn.

Bls. 7, 2.

Sami: Byrrömm[1] brimdrif[1] knáttu bera mjök lángar svángs súðir[2] fyrir Stim. Svalheims[3] valir[4] liðu svå sunnan, at nýtr herflýtir[5] kom norðr í Nið.

1) þannig Hk. 2) bjúgar súðir, skip. 3) þann. Hk.; sjóar. 4) skipin. 5) hermk.

Bls. 7, 3.

Sami: Þá gaf snjallr njótr veg-Jóta[1] allan Noreg nefa[2] sínum[3]; ok megi[4] sínum[5] gaf (hann) Danmörk svana dals[6] dökksalar[7].

1) Jótlands, Knútr konúngr. 2) systrsyni. 3) Hákoni Eiríkssyni. 4) syni. 5) Hörðaknúti. 6) sjóar. 7) lund; eða *Danmörk, dal svana djúpsala* (sjáfar dal).

Bls. 9.

Hallvarðr háreksblesi: **Bónar nökkva barkrjóðr[1], böðrakkr ýngvi[2], rèð einn Englandi ok Danmörku; friðr hófst at[3] beinni[4]. Odda leiknar[5] jálmfreyr[6] hefir ok þrúngit[7] und sik Noregi; málma hjaldrörr[8] þverrir haukum húngr.**

1) *bónar nökkvi* (skip), brjóst, þ. *börkr*, brynja, h. *krjóðr*, sá sem gjörir rauða (rjoðar), eða slítr (*hrýðr*) brynjuna, hermaðr. hermk. 2) konúngr. 3) þess. 4) greiðari. 5) valkyrju. 6) hermk. 7) þreyngt. 8) sá hergjarni konúngr.

Bls. 11.

Sighvatr skáld: **Erlíngr, sá er rauð enn bleika arnar fót (íflaust er þat), rèð skjóta út eik[1] í móti jöfri. Skeið hans lá svá síðan síbyrð við skip siklíngs í miklum her; snarir fyrðar börðust þar sverðum.**

1) skipi.

Bls. 12, 1.

Sami: **Rakkr þengill hjó rekka; hann gekk reiðr of skeiðir; valr lá þraungt á þiljum; þúng sókn var fyrir Túngum. Bragníngr rauð breiðan borðvöll[1] fyrir norðan Jaðar; varmt blóð kom á víðan ægi; frægr konúngr vá[2].**

1) sjó. 2) barðist.

Bls. 12, 2.

Sami: **Öll skipsókn Erlíngs var fallin við þröm[1] Bóknar; úngr skjöldúngr vann[2] auða skeið fyrir norðan Túngur. Snarr lætrauðr[3] sonr Skjálgs[4] stóð lengi einn, fjarri vinum, í lyptíngu á sínu auðu skipi.**

1) strönd. 2) gerði. 3) svikalaus. 4) Erlíngr.

Bls. 13, 1.

Sami: **Geðstirðr Skjálgs hefnir[1] rèð eigi nefna sèr grið, þó at skúrir skógs gýgjar[2] væxi[3]. Verðar geirs[4]!**

enn meiri ofrhugi kemr nè síðan á glyggs varðkers[5] viðbotn[5], leygðan[6] gjálfri[7].

1) sonr, Erlíngr. 2) axar, vopna hríðir. 3) yxi. 4) hermenn. 5) getgáta: *glyggs* (vinds) *varðker* (geymslu ílát, lopt, himin), h. *viðbotn* (viðr botn), jörðin. 6) umflotinn. 7) sjó.

Bls. 13, 2.

Sami: Lystr Erlíngr, sá er lengi geymdi vel jarðar (nè lamdist landvörn), bað örnu klóast öndverða: þá er snjallr Ólafr oftók hann sönnum málum, at sig[1] við Útstein; sá var áðr búinn illra ráða.

1) í bardaga.

Bls. 15, 1.

Sami: Erlíngr fèll: betri konr[1] bíðrat[2] dauða; en allríkr tapaðr brægnínga[3] olli slíku gagni[4]. Ek veit eigi allbrátt annan mann, þann er einn kunni at halda fullara[5] allan aldr at fjörláti[6].

1) maðr. 2) bíðr ei. 3) Ólafr konúngr. 4) vann þann sigr. 5) halda betr upp virðíngu sinni. 6) til dauðadags.

Bls. 15, 2.

Sami: Vörðr Hörða foldar[1] er drepinn; Áslákr hefir aukit frændsekju[2]: fáir skyldu vekja styr svá. Eigi má hann níta[3] ættvígi; bornir frændr skyli bindast bræði; þar bítast fornu málin um[4].

1) Erlíngr. 2) vegið frændvíg. 3) neita. 4) það er gamall málsháttr.

Bls. 16, 1.

Ólafr konúngr helgi: Lítt mun herr glaðr í nátt fyrir Jaðri; vær unnum enn hætta gunnar gný[1], hrafn sleít beitu af ná. Ættgóðr Erlíngr beið andrán til árla[2]. Verstillir[3] hefir illa getit[4] hánum um-rof sætta.

1) bardaga. 2) of snemma. 3) konúngr. 4) goldið.

Bls. 16, 2.

Sami: Halrinn hvíti mun lítt-glaðr í nátt fyrir Jaðri; vær unnum gunnar gný; hrafn etr af getnum[1] ná. Svá hefir mitt rán getit[2] hánum öllúngis illa; ek gekk reiðr of skeiðar; jörð veldr manna morði[3].

1) feingnum. 2) gefizt. 3) jörðin þolir lengi, þó menn séu drepnir.

Bls. 17, 1.

Bjarni gullbrárskáld: Kálfr! vastu[1] austr við sjálfa Bókn, þar er vígdjarfr arfi Haralds[2] bað kosta vígs[3]; þitt kapp kynnist mönnum. Gátut[4] gríðar sóta[5] gólig[6] faung til jóla; þú vart[7] kendr fyrstr at fundi flettugrjóts ok spjóta[8].

1) þú varst. 2) Ólafr konúngr. 3) herða orustu. 4) feinguð. 5) úlfi. 6) goð. 7) varst. 8) í bardaganum.

Bls. 17, 2.

Sami: Öld fèkk íllt or deildum[1]; Erlíngr var fenginn[2] þar; bleik borð óðu í blóði fyrir norðan Útstein. Ljós raun er, at ræsir var ráðinn[3] frá láði; lönd lögðust und Egða: ek frá þeirra lið meira.

1) býtum. 2) handtekinn. 3) svikinn.

Bls. 26.

Sighvatr: Þeir, er ollu úthlaupum[1] buðu opt ríklunduðum gram rautt gull, (til at) kaupast undan, en ræsir nítti[2]. Hann lèt hnefsa[3] skör[4] með hjörvi: ráns rekkar[5] biðu sýna refsíng; konúngr skal svâ verja herland[6].

1) ránum. 2) neitaði. 3) sniða. 4) höfuð. 5) ræníngjar. 6) þjóðland.

Bls. 27, 1.

Sami: Margdýrr konúngr, sá er mest fæddi varga, meiddi ætt hvinna ok hlenna[1]; hann skýfði[2] svâ þýfðir[3]. Þýðr konúngr lèt hvern ernan þjóf þerflast[4] bæði fóta ok handa; hann bætti svâ frið lands fylkis[5].

1) ræníngja. 2) aftók. 3) þjófnað, Hk. 4) missa. 5) landsfólks.

Bls. 27, 2.

Sami: Þat vissi helzt[1] ríkis[2], er grundar vörðr lèt skorna skör hundmörgum[3] víkíngum með hvassum vâpnum. Mildr Magnúss faðir[4] hefir valdit mörgu gagni; ek kveð flestan sigr frömdu[5] fremd Ólafs hins digra.

1) var helzt merki til. 2) harðstjórnar konúngs. 3) allmörgum. 4) Ólafr konúngr. 5) hafa framið.

Bls. 29, 1.

Jökull Bárðarson: **Ek hlaut[1] stýra skipi frá Sult, því er Óleifr hinn digri átti; vân erum[2] hreggs at hlýrvángs hreini[3], en sæta[4] síðfregn[5], at ek kvíða. Kleifar vala óstrætis[6]! sjálfr gramr var ræntr sigri á sumri.**

1) mèr hlotnaðist. 2) er mèr. 3) á þessu skipi. 4) kona. 5) mun seint fregna. 6) konur.

Bls. 29, 2.

Sami: **Sár svíða af mæði, hefik opt setit við betra; und er á oss, sú er ótrauð sprændi rauðum legi. Mèr býss[1] blóð or þessi[2] ben; ek tè venjast[3] við þrek; hjálmgöfugr heiðsær[4] hilmir verpr á mik reiði.**

1) bunar. 2) þessari. 3) eg venst. 4) mildr af fè.

Bls. 31.

Bjarni gullbrárskáld: **Allvaldr rèð ótála[1] rista haf stáli[2] austr; vígmóðr[3] Haralds' bróðir[4], varð at vitja Garða. En, at[5] skilnað ykkarn, lèzt þú skjótt of-sóttan Knút: ek emka[6] tamr at samna skrökkvi[7] um iðnir manna.**

1) eflaust. 2) með skipstafninum. 3) herdjarfr. 4) Ólafr konúngr. 5) eptir. 6) em eigi. 7) ósönnu.

Bls. 32.

Sami: **Ógnrakkr jarls niðr (Kálfr)! þú átt þakka gjafir Englands drottni[1]; ótála[2] komtu vel yðru máli. Lundúnu-gramr[3] lèt fundit[4] þèr fold, áðr færir vestan; frest urðu þess. Þitt líf era[5] lítit.**

1) Knúti konúngi. 2) sannliga. 3) Knútr. 4) veitti. 5) er ekki.

Bls. 54.

Þormóðr kolbrúnarskáld: **Brennum öll inni[1], þau at[2] vèr finnum fyrir innan Herbjörg; skulum hverr[3] verja lönd fyrir gram með hjörvi. Ýss[4] ángr[5] skal**

kveikt í klúngri[6]; ef ek má valda[7], hafi Innþrændir köld kol allra húsa sinna.

1) býli. 2) er. 3) sèrhver af oss skal. 4) viðar. 5) eldr. 6) viðnum, húsunum. 7) ráða.

Bls. 57, 1.

Gissur gullbrárskáld: Búist við þraung á borða[1] þíngi! fregni (menn) þau orð: þegns dóttir skala ífa[2] fregna mik óglaðan, þó at svinnir sigrunnar[3] segi vân Hèðins kvânar[4]. Verum bragníngi traustir austr í óla eli[5].

1) skjalda. 2) skal aldrei. 3) hermenn. 4) orustu. 5) bardaga.

Bls. 57, 2.

Þorfinnr munnr: Rökkr[1] at miklu regni hins harða randa garðs[2]; lið Verdæla vill berjast við snjallan vísa. Verjum örvan allvald, ölum sveita má[3] teitan, fellum þrændr í þundar hreggi[4]; (vèr) eggjum þess nú.

1) syrtir. 2) orustu. 3) hrafn. 4) bardaga.

Bls. 58.

Þormóðr Kolbrúnarskáld: Örstiklandi[1]! þraungr[2] at miklu ála eli[3]; skálmöld[4] vex nú; höldar skyldu eigi fálma[5] skelknir. Búumst við sókn, er (vèr) gaungum at geirþíngi með Óleifi, en gunnreifr[6] seggr skyli[7] um-forðast slækni-orð[8].

1) hermaðr. 2) það liðr. 3) orustu. 4) ófriðr. 5) æðrast. 6) hergjarn. 7) skal. 8) æðru-orð.

Bls. 59-60.

Bjarkamál: Dagr er uppkominn, hana fjaðrir dynja[1]; vílmögum[2] er mál at vinna erfiði. Vaki æ, ok vaki vina höfuð[3], allir hinir æðstu ofsinnar Aðils[4], hinn harðgreipi[5] Hár, Hrólfr skjótandi, ættgóðir menn, þeir er ekki flýja! Vekat ek[6] yðr at víni, nè at vífs rúnum[7], heldr vek ek yðr at hörðum Hildar leiki.

1) aðr en haninn gelr, slær hann vængjunum. 2) þrælum, af *víl*, erfiði, og *mögr*, maðr. 3) þ. e. vinir vorir. 4) fylgðarmenn Aðils, so kallast kappar Hrólfs Kraka, af því þeir veittu Aðilsi

fylgd móti Ála konúngi. 5) harðfeingi. 6) eg vek ekki. 7) til að tala við meyar.

Bls. 61.

Þormóðr Kolbrúnarskáld: **Þíngdjarfr allvaldr! ek mun enn hvarfa[1] fyrir knè þèr, uns náir öðrum skáldum; nær vættir[2] þú þeirra? Þótt (vèr) veitim valtafn[3] frekum[4] hrafni, komumst vèr brott eða liggjum hèr; þat vizt[5] eigi, vâga viggrunnr[6]!**

1) gánga. 2) væntir. 3) bráð. 4) gráðugum. 5) bregzt. 6) mk.

Bls. 62.

Haraldr konúngr Sigurdarson: **Ek mun þora verja þann arm, er ek hlýt standa; vèr rjóðum rönd af reiði; þat er nokkr ekkju munr[1]. Hinn úngi gunnblíðr[2] greppr[3] gengrat[4] á hæl fyrir spjótum, þar er slög[5] ríða[6]; menn herða mót[7] at morði.**

1) gleði fyrir kvennfólkið. 2) glaðr í bardaga. 3) maðr. 4) geingr ei. 5) vopn. 6) fljúga. 7) skunda.

Bls. 64.

Sighvatr skáld: **Ek frá þórð þat sinn herða gjört[1] víg geirum[2] með Óleifi; sókn þreifst; þar fóru saman góð hjörtu. Framlundaðr bróðir Ögmundar[3] vann fullt, bar hátt fagrla gylta staung fyrir hjaldrmóðum[4] Hrínga gram[5].**

1) mikið. 2) með sverðum. 3) þórðr. 4) hergjörnum. 5) Ólafi konúngi.

Bls. 65.

Sami: **Ólafr hinn digri vann fellda öld, sóknþorinn synjur[1] gekk fram í brynju, (at) sækja öflgan sigr. En Svíar, þeir er nenna[2] austan með mildum gram, óðu í bjarta blóðröst; hildr óx; segig mart bert.**

1) konúngr. 2) fóru.

Bls. 76.

Sami: **Erumz[1] ólmr sá harmr, er hilmir hafði aflfátt austan; sá jöfr kreisti gulli vafðan meðalkafla.**

Ek frá, þegnar fengu því gagn[2], at þeir vâru hálfu fleiri; þat tældi hvârúngi[3] hvötuð hildar[4].

1) mèr er. 2) sigr. 3) að nokkuru leiti. 4) hèrmk., konúnginn.

Bls. 78, 1.

Sami: Fold varð[1] at dynja vítt und fótum, þá brynjat fólk rèð í bráða böð; þat var mönnum friðbann. Mikill stálgustr[2] varð á Stiklastað, þá er ærir álms[3] þustu árliga[4] ofan með bjarta hjálma.

1) getgáta. 2) bardagi. 3) hermenn. 4) snemma.

Bls. 78, 2.

Sami: Merki fór fram í miðri fylkíng þeirra; snarir þrændir fundust þar; búendr iðrast nú þess verks.

Bls. 79, 1.

Sami: Ek frá minn drottinn gánga fram næstan sínum merkjum; mest staung óð fyrir gram; þar var gnógr styr fyrir.

Bls. 79, 2.

Sami: Ek hygg voru[1] grimmligt geirs lögreytundum[2] (at) líta í hvassar ljóns sjónir gunnreifum Óleifi. þrænskir virðar þorðut sjá í ormfrán[3] augu hânum; hersa drottinn[4] þótti ógrligr.

1) verið hafa. 2) hermm., þannig Hk.; *geirs lögr,* blóð, þ. *reytandi* (hreytandi) hermaðr. 3) snör sem í ormi. 4) konúngrinn.

Bls. 79, 3.

Sami: Þjóðkonúngr, rönd með höndum[1], rauð dreyrug sverð í rekka blóði, þar er drótt gumna sótti dýran[2]. Ok gramr, rækinn at járna leiki[3], lèt rauðbrúnan hjör finnast í reikar túnum[4] Innþrændum[5].

1) með skjöld í hendi. 2) konúnginn. 3) kappsamr í orustu. 4) höfðum. 5) eða: *Ok rækinn gramr lèt Innþrændum finnast at járna leiki* (finnast til bardagans), *rauð brúnan hjör í reikar túnum.*

Bls. 80.

Hofgarða Refr: Stála regndjarfr[1] rimmu-askr[2] háði[3] einn gunnar gný[4] við tvá röskva þegna; bál Hás[5]

gall. Árstrauma dalsteypir[6] hjó draupnis döggfrey[7] banahöggvi, en vann annan sáran; hann rauð járn.

1) herdjarfr. 2) hermk. 3) þann. Hk. 4) orustu. 5) sverð. 6) hermk.; *dalr*, bogi, *dals árstraumr*, örva drífa. 7) mann.

Bls. 81.

Sighvatr: Ýtar láta þat eigi smátt undr, er skýlauss röðull máttit[1] hlýja skorðu skenjörðúngum[2]? Drjúg furða varð á því dægri: dagr náðit fögrum lit. Ek frá austan atburð konúngs orrostu.

1) mátti ei. 2) mönnum; *skorðu sker*, skip, þ. *njörðúngr*, maðr.

Bls. 82, 1.

Sami: Sjálfr mildr gramr fann gjörst, hve meginrammir galdrar fjöllkunnigra Finna barg[1] fullstórum þóri: þá er húna hyrsendir[2] laust gulli búnu sverði um herðar Hundi[3]; slætt[4] rèð sízt at bíta.

1) hjálpuðu. 2) konúngr. 3) þóri. 4) það sljófa sverð.

Bls. 82, 2.

Sami: þollr seims[1], sá er frýr þóri[2], dylr sannrar snilli hugstórs Hunds[3]; en ek veit þat heiman. Hverr sè[4] stærra verk? er þróttr gunnranns þvergarða glyggs[5], hinn er sótti fram, þorði at höggva í gegn konúngmanni.

1) maðr. 2) telr hann huglítinn. 3) þóris. 4) mun sjá. 5) hermk., þórir; *gunnrann*, skjöldr, *gunnranns þvergarðar*, skjaldborg, h. *glyggr* (stormr) orrusta, h. *þróttr* (Óðin), hermaðr.

Bls. 83-84.

Bjarni gullbrárskáld: Vígreifr rèttu[1] at varða[2] jörð vígi fyrir Óleifi; brauztu bág[3] við nýztan bragníng; ek kveð mik frágu[4] þat. Stórverkr[5] gekkst þú á Stiklastað, en merki óð fyrr[6]; satt er, at (þú) ofveittir sókn, unz snjallr gramr var fallinn.

1) rèðstu. 2) verja. 3) þú gerðir mótstöðu. 4) hafa spurt. 5) þann. Hk. 6) fyrir þèr.

Bls. 84.

Sighvatr: Ek frá auk[1], at Björn kendi endr, hve

ernum[2] stallarum dugði halda drottin-hug[3]; hann sótti fram; hann fèll í her at höfði hróðrauðigs hilmis; sá dauði er leyfðr[4] með hollum verðúngar[5] mönnum.

1) einnig. 2) vöskum. 3) trygð við herra sinn. 4) lofaðr. 5) hirð-.

Bls. 88, 1.

Haraldr konúngr Sigurðarson: **Nú læt ek skreiðast lítils heiðar[1] skóg af skógi; hverr veit, nema ek verða um síðir víða frægr?**

1) frægðarlítill.

Bls. 88, 2.

Þjóðólfr Arnórsson: **Ek frá hvast hlíf-el drífa á gram (hið) næsta Haugi; en Bolgara brennir[1] tæði[2] vel bræðr[3] sínum. Hann, tiggi, tólf ok þriggja vetra gamall, skildist trauðr við Ólaf dauðan, ok huldi hjálmsetr[4].**

1) Haraldr. 2) hjálpaði. 3) bróður. 4) höfuð, þ. e. fór huldu höfði.

Bls. 89, 1.

Bölverkr: **Mildíngr, þú straukt[1] um mækis munn er lèzt af gunni; þú vant hrafn um-fylldan hrás holds; úlfr þaut í ási. En næsta árit komt þú, örðiglundr gramr, austr í Garða, nè ek frá friðskerðir[2] verða þèr fremra.**

1) annaðhvert, *þerraðir sverðseggina*, eða, *hvättir sverðið, til þess að fara í nýan hernað.* 2) nokkurn hermann.

Bls. 89, 2.

Arnór jarlaskáld: **Svá deildist af aldri[1], at gunnbráðr göunlar njörðr[2] háði tíu èl grafníuga[3] þèlar[4] í Görðum.**

1) tíma. 2) hermk., Rögnvaldr. 3) skjalda. 4) þjalar, þ. e. sverðs.

Bls. 91, 1.

Þormóðr Kolbrúnarskáld: **Hjarta Ólafs var ört: gramr óð fram í blóði; rekin stál[1] bitu á Stiklastöðum; lið kvaddist böðvar[2]. Ek sá alla Jálfoðs[3] elþolla[4],**

nema sjálfan gram, hlífa sèr; flestr[5] var reyndr í fastri fleinadrífu.

1) búin sverð. 2) orustu. 3) Óðins. 4) hermenn. 5) maðr.

Bls. 91, 2.

Sami: Emka ek[1] rjóðr, en hin hvíta grönn Skögul haukasetrs[2] ræðr rauðum manni[3]; fár hyggr um mik sáran. Fenju meldrar[4] morðvenjandi[5]! hitt veldr, at mèr svíða djúp spor Dagshríðar ok danskra vápna.

1) eg er ekki. 2) — handar, kona. 3) á rjóðan mann. 4) gulls. 5) mk.

Bls. 92.

Sami: Eik öglis[1] landa[2] undrast, hví vèr sèm[3] bleikir: ek fann örva drif, svanni; fár verðr fagr af sárum. Hinn dökkvi málmr, keyrðr magni, fló ígegnum mik; hvast hættligt járn beit hjartað næsta[4], er ek vætti[5].

1) hauks. 2) handar, kona. 3) séum. 4) ið næsta hjartanu. 5) held.

Bls. 94, 1.

Sighvatr: Hörð auðn[1] er at Engla stríði[2], sízt hermenn gjörðu konúng sjúkan lífi[3]; ómjúk hlíf raufst fyrir gram. Fylkir fólks[4] gekk (á) odda fund, þar er herr klauf skjöldu; ör öld brá fjörvi Ólafs, en Dagr hèlt undan.

1) missir. 2) óvin, Ólafi konúngi. 3) örendan. 4) konúngr.

Bls. 94, 2.

Sami: Þjóð rèð dauða þengils. Meiðar ógnar skers[1] vitu eigi áðr þann styrk búandmanna eðr hersa, er[2] sárelds[3] viðir[4] felldi[5] slíkan gram (í) sóknum, sem Ólafr þótti; mörg dýr drótt lá í dreyra.

1) skjaldar, þ. e. menn. 2) að. 3) sverðs. 4) hermk. 5) skyldu geta fellt.

Bls. 100.

Þórarinn loftúnga: Þat var dullaust[1], hve dyggva för Danir gerðu með döglíngi[2]; þar var fyrst jarl[3] at

upphafi, ok hverr maðr, er fylgði honum, annar drengr öðrum betri.

1) kunnugt. 2) Sveini. 3) Haraldr.

Bls. 107.

Sighvatr: Ek lýg, nema Ólafr egi ýfs áru[1], sem kykvir[2] tífar[3]; ek gæði[4] helzt hárvöxt konúngs í hróðri. Enn helzt svörðr[5] þeim, er seldi[6] þann son, er vóx í Görðum[7]. Hann Valdamar fèkk læs[8] lausn[9] af ljósum hausi.

1) neglr. 2) lifandi. 3) menn. 4) lofa 5) hár. 6) lèt af hendi. 7) nfl. Magnús. 8) méina. 9) lækníng.

Bls. 108, 1.

Þórarinn loftúnga: Nú hefir þjóðkonúngr[1] hagat sèr til sess[2] í Þrándheimi; þar vill bauga brjótr æ ráða bygðum[3] æfi sína.

1) Sveinn Alfífuson. 2) setst að. 3) búa.

Bls. 108, 2.

Sami: Ólafr bygði þar áðan[1], áðr hann hvarf til himinríkis; ok þar varð, sem allir vitu, kykkva-sattr[2] af konúngmanni.

1) áðr. 2) skrínlagðr maðr.

Bls. 108, 3.

Sami: Haralds sonr[1] hafði harðla ráðit sèr til himinríkis, áðr hoddbrjótr[2] fór af heimi, ok sitr nú með syni drottins.

1) Ólafr helgi. 2) hann.

Bls. 109, 1.

Sami: Þar svâ hann hreinn lofsæll gramr liggr með heilu líki sínu, svâ at þar kná honum vaxa hár ok negl[1], sem á kvikum manni.

1) neglr.

Bls. 109, 2.

Sami: Þar knegu[1] bjöllr hríngjast sjálfar yfir hans borðvegs sæng[2], ok þjóðir heyra hvern dag klokkna[3] hljóð yfir konúngmanni.

1) mega. 2) trèskríni. 3) klukkna.

Bls. 109, 3.

Sami: En þar brenna kerti, Kristi þæg, upp af altari; syndalauss Ólafr hefir svá um-borgit sál, áðr hann andaðist.

Bls. 110, 1.

Sami: þar kemr herr, er sjálfr heilagr konúngr er, krýpr at gagni; ok blindir beiðendr þjóðar máls (menn) sækja[1] en[2] heilir þaðan.

1) fara þángað. 2) nfl. fara aptr.

Bls. 110, 2.

Sami: Bið þú Ólaf, at hann árni[1] þèr grundar sinnar[2] (hann er guðsmaðr); hann of-getr[3] öllum mönnum ár ok frið af sjálfum guði.

1) unni. 2) Noregs. 3) útvegar.

Bls. 110, 3.

Sami: þá er þú rekr[1] bænir þínar fyrir reginnagla bókamáls[2].

1) þylr. 2) kennimanni.

Bls. 114, 1.

Sighvatr: Ólafr rèð landi fulla fimtán vetr, áðr andprútt höfuð[1] fèlli ið efra[2] á því láni[3]. Hverr landreki[4], fremri hans[5], hafi kendan sèr[6] enn norðra[7] heims enda? Skjöldúngr hèlzt skemr en skyldi.

1) sá ágæti maðr. 2) í þrándheimi. 3) lènta ríki. 4) konúngr. 5) honum. 6) eignað sèr, haft til umráða. 7) nyrðra.

Bls. 114, 2.

Sami: Sumir gumnar trúðu á guð; grein var í miðli liðs; framráðr fylkir háði tigu[1] fólkorustur. Frægr bað hann kristit lið standa á hægri hönd; ek bið guð drottinn fagna flóttskjörrum[2] Magnús feðr[3].

1) tíu. 2) hugrökkum. 3) föður.

Bls. 116, 1. 2.

Arnór: Sjá 3. B. bls. 54. 55.

Bls. 118, 1.

Sami: Sjá 6. B. bls. 21.

Bls. 118, 2.

Sami: Sjá 6. B. bls. 22, 1.

Bls. 119, 1.

Sami: Sjá 6. B. bls. 23, 2.

Bls. 119, 2.

Sami: Sjá 6. B. bls. 24.

Bls. 120.

Sighvatr: þeim, er bar gott hjarta, er gjört gullskrín at sínum veg[1]; ek hrósa helgi ræsis; hann sótti guð drottinn[2]. Margr hríngs meiðr[3], er kom þíngat blindr, gengr þar með heilar sjónir frá mæru[4] leiði þess hreins konúngs.

1) eins og honum sómdi. 2) fór til guðs drottins. 3) maðr. 4) frægu.

Bls. 121, 1.

Sami: Oss dugir[1] fagna messu Ólafs, föður Magnús, meinalaust[2] í mínu húsi[3]; guð magnar jöfurr. Ek em skyldr at halda skoll-laust[4] helgi þess harmdauða skilfíngs, er bjó mèr handar tjálgr[5] rauðu gulli.

1) ber. 2) forfallalaust. 3) þannig Hk. 4) svikalaust, trúliga 5) fíngr.

Bls. 121, 2.

Sami: Ek lèt heima gjallar vönd[1], gulli vafðan, þann er konúngr gaf mèr, ok hèlt hermóðr[2] á góðri Rómsför. þá er sverð-viðir[3] þverðu ylgjar[4] sult[5], lögðum vèr dýrt vopn, hjaltat silfri, en fylgðum vígðum staf.

1) sverð. 2) þreyttr af herförum. 3) hermenn. 4) úlfs. 5) hörðust.

Bls. 122, 1.

Sami: Ek stóð á Mont[1] nær borgum um morgin, ok mintumst hvar sundr brast mörg breið tjarga ok síðar brynjur. Ek munda þann konúng, er forðum undi löndum öndverðan brum[2]. þorravðr[3] faðir minn var þá þenna[4].

1) Alpafjöllum. 2) fyrri hluta ríkis síns. 3) þórðr. 4) þar, með Ólafi konúngi.

Bls. 122, 2.

Sami: (Sá) maðr, er missir meyjar faðms, læzt fúss at deyja; keypt[1] er ást, ef gráta skal eptir oflátinn[2]. En flóttstyggr fullhuginn, sá er ann drottni, fellir vígtár; konúngs árum[3] lízt várt torrek[4] verra.

1) fulldýr. 2) þann burtdána ástvin. 3) mönnum. 4) missir.

Bls. 123, 1.

Sami: Hvítakristr láti mik hafa heitan eld at víti[1], ef ek vilda firrast Ólaf; ek em skírr um þat. Ek vask[2] til Róms, í háska annara; hefik vatnærin[3] vitni þar manna; ek leyni öld því aldri.

1) hegníngu. 2) fór. 3) fullnóg.

Bls. 123, 2.

Bjarni gullbrárskáld: Þú lèzt únga jöfra hafa erfð, sem til rèð hverfa[1]; satt er, at Sveinn knátti sitja at einni Danmörk. Kálfr, kendut[2] kappfúsum Magnúsi til landa or Görðum; þèr ollu, at stillir of-fèkk jörð.

1) sem hverjum bar. 2) þèr vísuðuð.

Bls. 127.

Sami: Þorbergs hlýri[1]! ek frá Haralds bróðurson[2] góðan þèr: þèr gjörðuzt þess verðir; því hèlt, unz hann of-spilti. Öfundmenn ykkrir vöktu iðula róg í miðli; mèr lízt Ólafs arfa óþörf[3] í þeim málum.

1) Kálfr. 2) Magnús góða. 3) óhagr, skaði.

Bls. 128, 1.

Sighvatr: Ek fregni at[1] suðr með Sygnum. Sighvatr hefir lattan gram, at freista fólkorrustu; ferr þó, ef skulum berjast. Förum í vopn, vel lystir til þess fundar, ok verjum konúng hríngum[2]; hve lengi skal hans grund tvist[3]?

1) uppreisn. 2) með sverðum. 3) tvídrægt, ófriðr innanlands.

Bls. 128, 2.

Sami: Sjá 6. B. bls. 39, 3.

Bls. 129, 1.

Sami: Sjá 6. B. bls. 40, 1.

Bls. 129, 2.

Sami: **Sjá 6. B. bls. 41, 2.**

Bls. 129, 3.

Sami: **Sjá 6. B. bls. 43, 2.**

Bls. 130, 1.

Sami: **Sjá 6. B. bls. 42, 2.**

Bls. 130, 2.

Sami: **Sjá 6. B. bls. 42, 1.**

Bls. 130, 3.

Sami: **Sjá 6. B. bls. 43, 1.**

Bls. 131.

Sami: **Sjá 6. B. bls. 43, 3.**

Bls. 134, 1.

Arnór: **Sjá 6. B. bls. 65.**

Bls. 134, 2.

Þjóðólfr: **Sjá 6. B. bls. 67.**

Bls. 141.

Bjarni gullbrárskáld: **Kálfr! (vèr) frágum, hve (þèr) fylgðuð mági Finns[1] um dylgjur[2], ok þú lèzt snarla lagt snekkjur at jarli á sjá. Álfuss[3] hlæðiruðr[4]! þú vant eyða áræði syni Brusa, en hlèðut[5] heiptminnigum Þorfinni.**

1) Þorfinni jarli. 2) *í orustum.* 3) gulls, getgáta: *álfurr* (eldr vatns) gull, þ. *hlæðiruðr* (*hlæðirunnr*), sá sem hlæðir, hleðr, safnar gulli. 4) mk., Kálfr. 5) þann. Orkn. S., þ. e. veittuð hjálp.

Bls. 142.

Draummaðr: **Sjá 6. B. bls. 404.**

Bls. 149.

Einar Skúlason: **Sjá Geisla v. 34.**

Bls. 170.

Sighvatr: **Veitir ós-neista[1] fèkk Upplönd til enda[2], ok reisti þar kristnihald, þat er hverr sverðs beita[3] hèldu. Áðr fyrr stýrðu því[4] ellifu eyðar hella mildíngs[5] máls[6], en menn guldu vísliga gisla.**

1) gulls, mk. 2) öll Uppl. 3) manna. 4) landi. 5) jötuns. 6) gulls, nfl. konúngar.

Bls. 174.

Óttar svarti: Manngöfugr allvaldr! hlýð myrkbals minni[1], því at ek kann yrkja; (vèr) finnum yðr ok annann konúng[2] fallinn[3]. Dýr þengill! þat tel ek mik lengi[4] at dýrka[5] verk döglíngs[6], ok[7] mistag gauta glaðsístanda[8] grams.

1) kvæði mínu. 2) nl. Ólaf Eiríksson Svíakonúng. 3) verðan lofs. 4) lángi eptir. 5) viðfrægja. 6) þín. 7) heldr vildi eg: *sízt*, síðan. 8) *gauta glaðr* (hestr sjókonúngs), herskip, h. *síst-andi*, sá sem útbýr herskip.

Bls. 176, 1.

Sighvatr: Hinn mæri þjóðkonúngr sendi mèr hnetr[1]; sjá[2] þengill man drengi; síðan mun ek heldr snytrast[3] at hróðri. Opt enda mál, en manndjarfr drottinn bað okkr Óttar skipta í tvá, sem mundum föðurarfi.

1) nytur. 2) sá. 3) vąnda mig.

Bls. 176, 2.

Óttar: Týr handleggjar branda[1] sendi mèr híngat hnetr handan; þat ár[2] var, er ek man jöfri mín þíng meiri. Stjóri markar Íslands viðráttu[3]! mjór er mikils vísir; sjákk[4] oss þar meir til fleira í öðru[5].

1) gulls, konúngr. 2) sú tíð. 3) Íslands viðrátta (*veðrátta*), stormr, h. *mörk*, sjór, h. *stjóri*, herkonúngr. 4) ek sè. 5) eg vona þú gleðjir okkr betr í annan tíma.

Bls. 177, 1.

Sighvatr: Drottinn, þinn vili er dýr; hjálptu þeim, er hóf heim úr heiðnum dómi[1], ok gaf nafn Tófu dóttur minni. Hinn vitri móðrakkr Haralds bróðir[2] hèlt barni minu und vottr[3]; ek varð harða feginn þeim morni.

1) kristnaði lönd. 2) Ólafr helgi. 3) vatn, skírn.

Bls. 177, 2.

Sami: Hèðan or helli sè ek reyk um skærur[1], er rönn rjúka yfir fiskimönnum; skellibrögð skálds eru stór. Nú frýrat mèr nennúngar[2] þenna dag; ek hlíti[3] nýrrar[4] hornstraums naumu[5] fyrir hvítan döguð[6].

1) birtínguna. 2) nú finnr einginn að því, að eg sè latr. 3) læt mèr nægja. 4) úngrar. 5) konu. 6) morgunskattinn.

Bls. 178, 1.

Ólafr helgi: Segit þat Karla, nýtum þegni fyrir norðan haf, er hann kemr híngat, at fleira skal vinna í förum, en hylda[1] hval (með) hvössum knífi.

1) skera.

Bls. 178, 2.

Sami: Ek lít innar til kvinna; segðu mèr hver snót er láti svo mjök! nær er sem loga bregði upp úr eisu. Ek gekk um gólf at drekka; gramr ok brattir hamrar[1] hefir mest á skömmu fresti sýkinn[2] mik máli.

1) Íngibjörg, af *Íngi*, konúngr, *björg*, brattir hamrar. 2) sviptan.

Bls. 180.

Sighvatr: Ítrmenni! èr[1] þraungvist um þennan úngan gram; öld bægist, svá at eigi náig máli Ólafs. Mèr varð auðsótt orð at orum frömum drottni, þá er (vèr) óðum mjök móðir mjöll á Dofrafjöllum.

1) þèr.

Bls. 200, 1.

Ólafr konúngr helgi: Blakkr, er bar brúði, stóð á haugi; mèr sýndist sprakki fagr; augfögr kona lèt oss missa yndis. Góðlát gerðr vala slóðar[1] keyrði eyk[2] or Görðum; en ein glöp[3] sækir hvern jarl, *snj*allar[4] konur.

1) kona. 2) hest. 3) einhver skyssan. 4) getg. fyrir *allar*.

Bls. 200, 2.

Sami: En dýra eik stóð ár[1] hvat[2] missari harðla græn með blómi, sem hörðar jarladóms[3] vissu. Nú hefir trè bliknat brátt[4] laufi; bekkjar lind[5] í Görðum hefir bundit línujörð[6] Marðallar gráti[7].

1) forðum. 2) hvert. 3) jarlar. 4) nl. at. 5) konan. 6) höfuð sitt. 7) gulli.

Bls. 208.

Sighvatr: Ek geng[1] um þvert frá leiki verðúngarrekka[2] þengils; þýngð vex: mèr þróast ekki[3] í brjósti.

Ek minnumst opt, hve vær ok minn orðsæll[1] drottinn lèk á óðalstóptum sinna manna forðum.

1) þann. Hk. 2) hirðmanna. 3) harmr.

Bls. 209, 1.

Sami: Þeir, er kunna mestar skynjar[1] Dáins munviggs[2], munu síðr finna braglöstu á hróðri svinns Sighvats. Hverr haldorðr boði skjaldar els[3], er hnekkir því, er allir mæla, vill iflaust gjöra sik at fífli.

1) hafa bezt vit á. 2) skáldskap. 3) maðr.

Bls. 209, 2.

Sami: Úngr drengr mun lengi muna æfi Alfífu, þá er átum inni uxamat, sem hafrar skaf[1]. Annat var, þá er ógnbráðr Ólafr um rèð láði; þá átti hverr hjálmþorn[2] hrósa freku[3] korni.

1) börk. 2) maðr. 3) nógu.

Bls. 211.

Sami: Mèr þikki sókndjarfr arfi Haralds seinn sunnan konúngs morgin; láung[1] lífs sorg er at lýða þengil. Heiðis[2] hýrtælandi[3]! hvatki er[4] dvelr sælan, bíð ek hans í Selju; hefik vætt[5] gotna drottins[6] nú í dag.

1) kannske lesa ætti *lángr*, og taka so upp: *mèr þikki sókndj. a. Har. seinn sunnan: lángr er konúngs morgin* (málsháttr?); *lífs sorg* (nfl. er) *at lýða þengil.* 2) skjaldar. 3) mk. 4) hvað sem. 5) vænt. 6) konúngsins.

Bls. 219.

Sami: Sjá bls. 209, 2.

Bls. 226.

Ólafr konúngr helgi: Þat er böl, er lind landrifs[1], merkd gulli skal fölna við[2] grjótölnis[3] galla[4] í landi fyrir handan ver. Ek munda vilja þann valklifs[5] við[6] standa algrænan, meðan ek lifða; bauds björk[7] erumk[8] alin at bölvi[9].

1) kona. 2) hjá. 3) gulls. 4) mk., þorvarði galla. 5) handar. 6) kvk. 7) Steinvör, 8) er mèr. 9) til meins.

Bls. 227, 1.

Sami: Gaungum upp, áðr málmregns stafar[1] ok miklar morðs ferðir[2] fregni ættlönd Engla farin röndu[3]. Verum hugrakkir, hristum Hlakkar spjót[4], ok skjótum; gnótt[5] Engla leggr á flótta fyrir orum[6] eggjum.

1) hermenn. 2) herflokkar. 3) herskildi. 4) sverð. 5) fjöldi. 6) vorum.

Bls. 227, 2.

Sami: margr frár oddsennu[1] Ullr[2] ferr þenna dag í illan fornan serk[3], þar er[4] vorum fæddir ok bornir. Enn vårt skáld mun skæðast[5] í skyrtu, sæða[6] hamri[7]; (vèr) ölum Hnikars gjóð[8] á blóði enskra manna.

1) þannig Knytl. 2) hermaðr. 3) skyrtu. 4) nfl. vèr. 5) þann. Knytl.; klæðast. 6) þann. Knytl.; saumaða, tilbúna með. 7) þ. e. í járnbrynju. 8) hrafn.

Bls. 227, 3.

Sami: Ræðinn þollr[1], gjarn glaums[2], sá er fæðir mey[3], mun síðarla arna[4] at rjóða randar skóð[5]. Sá sveigir sára lauks[6] berr eigi á ári[7] reiðr rönd upp á Englandi til Rínar glóða[8].

1) mk., þorvarðr galli. 2) málsamr. 3) Steinvöru. 4) fara. 5) vopn. 6) maðr. 7) í ár. 8) til að afla sèr fjár.

Bls. 228, 1.

Sami: Mèr þóttuð[1] liðar[2] þorkels dvelja at gánga í fólk[3], er ek þátta[4]; þeir sást[5] eigi sverða saung. Vèr hlutum áðan vopna skúrir, er víkingar knýðu harða[6]; fylgliði[7] varð hörð hríð á heiði.

1) þóttu ei. 2) menn. 3) orustu. 4) kveð um. 5) óttuðust. 6) geingu hart fram. 7) getgáta; fólkliði, herliði.

Bls. 228, 2.

Sami: Hinn jarl þikki mèr hár[1], er brá snarla föstu ara hlýra[2]; vitr mær spyrr valköst, ef væri. En þekkjondum blás þunn-meginásar[3] þikkir sú hríð hörð, er hilmir gerði á Temsár síðu[4].

1) frægr. 2) saddi hrafn. 3) þess bláa sverðs. 4) bakka.

Bls. 228, 3.

Sami: Úlfkell lèt einráðit áðan at bíða víkínga; hörð hríð hildargarða[1] óx, þar er spjör[2] gullu. Ok síðan sáttu[3], hve slíðrhugaðr[4] mátti; tveir hugir[5] runnu[6] á oss við[7] bitran skeggja brunns[8] byggs[9].

1) skjalda. 2) vopn. 3) sástu. 4) getgáta; harðfeingr, kappinn. 5) tvær grímur. 6) getg. 7) getg. 8) sjóar. 9) eyarskeggja.

Bls. 228, 4.

Sami: Ríkr Knútr rèð, ok bað alla Dani bíða; röskr baugstalls[1] lundr[2] gekk und randir; herr vá við díki. Sýn-elds kennir[3], þar er sóttum með hjálm ok brynju, var nær, sem sveit hèldi ólmum rennanda elg.

1) skjaldar. 2) hermk. 3) þá er *sýn* tekið fyrir *brynju*, einsog *þýðsýn*; annars mætti taka saman: *elds* (sverðs) *kennir* (hermk), og *sveit*, *sýn* (skrautbúin) *með hjálm ok brynju.*

Bls. 229, 1.

Sami: Hrein vopn glóa á lopti of hjálmtömum hilmi; ekkjan[1], sú er býr í steini[2] mun opt líta út, hve snarla sigrríkinn Dana vísi sækir borgar karla; blóðís[3] dynr á bretskum brynjum.

1) konan. 2) steinhúsi. 3) sverð.

Bls. 229, 2.

Sami: Horna hlökk[1] sèr hvern morgin hjálmskóð[2] roðin blóði á Temsár bakka; hánga má[3] skalat[4] húngra. Sá svegir gunnborðs[5], hinn er gætir Grjótvarar[6] fyrir norðan Stað, rýðr eigi sara lauk[7] í ári.

1) kona. 2) vopn. 3) hrafninn. 4) þannig Knytlínga. 5) skjaldar, hermk. 6) Steinvarar. 7) sverðið.

Bls. 229, 3.

Sami: Ilmr[1]! þat ár, er vorum úti í för með hilmi, var þat hvern dag, er hurð Högna[2] nam rjóðast blóði. Fit fyllar[3] dags[4]! sízt[5] hörðum vígum varð nýlokit, knegum vèr sitja í fögrum Lundúnum.

1) kona. 2) skjöldur. 3) sjóar. 4) gulls, kona. 5) síðan að.

Bls. 231.

Sami: **Miklu vandfœrra[1] er fyrir Stað til eyjar vorrar, en forðum var; ek þrey vár örborðs[2] bliks[3] um aldr. Nú er grjóti geirþorps[4] boða[5] vorpit fyrir þá höfn, er[6] ek má æfa[7] hafna sæfar hlun[8], gunn hvítínga[9]!**

1) torfærara. 2) skjaldar. 3) gulls, Steinvöru. 4) skjaldar. 5) mk., nfl. þorvarðar galla. 6) að, so að. 7) aldrei. 8) lenda þar skipi mínu. 9) kona.

Bls. 233, 1.

Sighvatr: Eitrs fiskr gekk oss at óskum, sem vèr höfum leitat at teygja leygjar orm or lyngvi lýsuvángs[1]. Átrennir[2] lèt aungulgripinn[3] annan hánga agngálga[4]; mèr hefir hagnat vel at egna[5] örriða.

1) sjóar. 2) fiskimaðr. 3) veiddi. 4) fisk. 5) veiða.

Bls. 233, 2.

Bersi Skáldtorfuson: Sverð, rauðbúin gulli, standa hèr höll; vèr leyfum árar sára sunds[1]; ek þarf hylli herstillis. Kennir víka elds[2]! ek tæka viðr, ef þú vildir gefa skáldi eitthvert; ek vil enn[3] með þèr, allvaldr!

1) sverðin. 2) gulls, mk. 3) nfl. fara.

Bls. 234, 1.

Þorfinnr munnr: Gunnar geisli[1] stendr til munna jarðar grindar[2]; blóð fèll[3] ofan á báðar benskeiðr, en gramr reiðist. Hjörr hrystist í brjósti hríngi grænna lýngva[4], en fólkþorinn fylkir ferr at leika við steik.

1) sverðið. 2) ormsins. 3) fellr. 4) orminum.

Bls. 234, 2.

Ólafr helgi: Sjá 5 B. bls. 16-17.

Bls. 235.

Sighvatr: Ek drakk eigi allglaðr drekkju[1] at jólum, þann dag, er (menn) sögðu mèr tál[2] Erlíngs, þess er rèð Jaðri. Hans dráp, dýrmennis, mun kenna mèr um

drúpa[3]; þat var hart morð; bárum þá[4] forðum höfuð hærra.

1) drykk. 2) fall. 3) að bera niðrlútt höfuð. 4) þó.

Bls. 246.

Finngálkn: Hjaldrs hildr stendr hverjan myrgin undir rauðum skildi: sigrmeyar hafa nú settan Dönum harðan sverðleik[1].

1) Síðari vísuhelmingr er óljós.

Bls. 247.

Danir: Jótar vildu eigi eiða[1] gjald til skeiða, áðr strandar dýr[2] Styrbjarnar stæði á landi. Nú er drottinn Danmarkar, vanr[3] lýða ok landa, genginn í lið drengja; hann lifir ánauðr auðar[4].

1) getgáta, inna. 2) skip. 3) án. 4) ánauðugr undir forlögin.

Bls. 249.

(*Óðinn*): Styrbjörn, lýtir liðbands[1], sá er grandar frið, lætr mik eigi vera kyrran; ek er reiðr stála stýri. Þat mun um síðir kenna sigrunnunum[2] her sað[3], at binda sár; lindi[4] leyfðra lofða eru roðin.

1) hríngs. 2) sigrgjörnum. 3) sanninn. 4) getgáta, skyldir.

Bls. 250.

Þorvaldr Hjaltason: Hverr kveldriðu[1] hesta[2], er húngrar! farit vestr til Fýrisvallar at virkis garði fólka túngls[3] verðar[4]. Þar hefir Eiríkr höggvit hrædöggvar[5] fyrir úlfa í dyn geira; sólar elfar skíns[6]! Þat er hóllaust.

1) tröllkonu. 2) úlfa. 3) skjaldar. 4) getgáta, varðar, hermk.; Eiríks konúngs. 5) getg. 6) gulls, konur.

Bls. 251.

Sami: Elfar fjalla[1] auðkveðjundum[2] varð síðan illr[3] sveimr[4] víkínga heiman til beðjar[5] Svíþjóðar. Þat eitt lifir þeirra, er rann undan[6]: þeir höfðu fleira lið; gott var at henda[7] her hundíngs[8].

1) Rínar. 2) mk., víkingunum sjálfum. 3) getgáta. 4) áhlaup. 5) strandar. 6) getg. 7) getg. 8) víkíngsins.

Bls. 307.

Eindriði Einarsson: Freyr mundar fura[1] segir fátt hit rètta; mèr kom allt meyjar hold fjarri í eyju, nema varrar[2]. En sá er vill kenna oss fleira af því, segi hann allvesall; sjá[3] atgeirs Baldr[4] mun þegja til[5] sjaldan.

1) gulls, mk. 2) varir hennar. 3) sá. 4) maðr. 5) of.

Geisli (eða Ólafsdrápa),

kveðinn af *Einari Skúlasyni*,

fluttr í Kristskirkju í Niðarósi 1152 (*Fm. S.* 7. 355).

1. Eins má kenna mèr bænir ok orð. Sá er vel fróðr, er getr[1] góða þrenníng hins snjalla allsráðanda guðs. Ek býð ítrum Ólafi ágætan brag. Gunnöfligr[2] Geisli[3] boðar göfugt ljós miskunnar sólar[4].

1) þekkir. 2) alstyrkr. 3) Ólafr helgi. 4) krists.

2. Þeirrar er brá húms myrkrum í þeima[1] heimi, ok kallaðist ljós heims, meðan var vísi veðrhallar[2]. Sá röðull lèt bert berast (sem) maðr frá bjartri stjörnu; frægr förnuðr[3] stóð af því und flæðar ský-jaðri[4].

1) þessum. 2) konúngr himins. 3) hamíngja. 4) undir himni, á jörðu.

3. Síðar brá ljósi heilags sólar setrs[1]: þat var auðfinnendum[2] fyrir (ljósi) annars ómjóss röðuls. Æztr þrifnuðr[3] rèð efnast oss, þá er líf allra jarðar firða[4] tók ónauðigr dauða á krossi.

1) himins. 2) mönnum. 3) hamíngja. 4) kristr.

4. Iðvandr Kristr, kunnr rèttlætis sunnu, rann[1] upp á þriðja dag með hæstum krapti allrar skepnu. Ek veit, at mildr meginfjöldi hölda reis með hânum frá moldu; þat má iflaust[2] efla ossa[3] vân.

1) reis. 2) eflaust. 3) vora.

5. Auðarmildr sonr allsráðanda, jöfra bestr, stè upp frá hauðri með yndi í æztar hallir. Lofaðr dag-

bóls[1] konúngr sitr, englum efri, á dýrum stóli; hirð öðlínga döglíngs hnígr þíngat.

1) himins.

6. Dáðvandr dýrðar drottinn veitti mönnum gjafir máttigs anda; þau mál kynnast, framir vátta. Þá reis upp[1] alþýð kristni, sú er hlýðir einum guði; hæstr skjöldúngr býðr höldum til himinvistar.

1) hófst.

7. Nú skulum vèr allir dýrka vel alstyrkan göfgan geisla guðs hallar, þann er heitir ítr Ólafr. Þjóð veit hann skína jarteignum víða und hríðblásnum heiða sal[1]; menn nemi mín mál, sem ek inni.

1) himni.

8. Eysteinn konúngr, heyrðu til beinna afreks orða[1]! Sóknsterkr Sigurðr, hygg at því, hve ek fer snöggum verka! Drengr berr óð fyrir Ínga. Máttig höfuð áttar[2]! ek bið yðvart magnit styðja[3] þá mærð, er varðar miklu.

1) jarteikna kvæðis. 2) þèr voldugu höfðíngjar. 3) getgáta.

9. Ek býð yfirmanni allrar alþýðu lærðra (köllum Jón svá) hlýða brag; unnin mærð er borin upp. Hefjum hendr, en ek hygg leyfa fagran vin röðuls tiggja[1]. Hæð stóls vex, þar er heilagr konúngr hvílir.

1) guðs, nfl. Ólaf helga.

10. Oss samir[1] kveðja gilda öld (at) lofi ítrgeðs Ólafs. Ek bið drottinn orðgnóttar at þessi óðgerð. Ek fann aldrei vildra[2] val fremdarmanna í einu ranni; raun allra vallrjóðanda[3] samir rètt[4].

1) ber. 2) betra. 3) manna. 4) öllum ber saman um það.

11. Þrændir ok allir Norðmenn skulu hlýða prýði brag þreklynds Krists þegns: hann lifir í hæstri hall. Eljanhress[1] þjóð! dýrð konúngs er orðin ágæt í þessu ríki, nè fæðist þvílíkr þengill.

1) hraust.

12. Ek frá, at sóknbráðr Sighvatr segði konúngs

dáðir; öld hefir spurt, at Óttar orti um gram dróttar. þeir, er hètu höfuðskáld fira, hafa lýstan þengil Mæra; því er sýst (hans) frama[1]; ek lýt helgum jöfri.

1) haldið uppi lofi hans.

13. Móðr[1] munnrjóðr hugins[2] vann margar dáðir; satt var, at siklíngr gunna[3] bætti sín mein einum guði. Liðgegn lofðúngr þrænda leyndi snara þegna háleitri gæzku; fár frægri gramr hefir fæzk[4].

1) hugrakkr. 2) hermk. 3) manna. 4) fæðst.

14. Tírbráðr[1], sá er trúði á guð, rèð láði þrjá vetr um tólf (þegnar mun-a fæða betra þjóðkonúng), áðr fullhugaðr fólkvaldr fèlli í dyn skjalda fyrir innan Ölvis haug; hann spenni oss frá bölvi!

1) sá vegláti konúngr.

15. Ek hef fregit satt, at konúngr Rauma sagði snjallri ferð sinn draum, áðr berðist; drótt nýtr máttar döglíngs. Stjórnarfimr gramr Hörða sá fagran stiga standa frá jörðu til himins; dugir at hrósa hans rausn[1].

1) dýrð.

16. Ok hvarlofaðr stríðandi látrs hins dökkva hrokkinseiðs lýngs[1] hugðist síðan gánga í lopt upp. Líknframr umgeypnandi alls heims[2], sá er gætir landfólks, lèt himinríki opnast fyrir snjallum gram.

1) gulls, konúngrinn. 2) guð.

17. Ek frá síðan vakit víg á Stiklastöðum; víðlendr álmreyrlundr[1] lèt undir dreyra Innþrændum. Ek frá hvassan branddríf[2] numinn þessa heims lífi: hvatir skatnar felldu gram, þeir drýgðu hölbrigðu[3].

1) mk. 2) hermk. 3) ill svik.

18. Ek er fúss (at) vanda stef, ef ek mætta, því at vísir vann manndýrðir[1]; hann var mestr konúngr flestra; drótt nemi mærð: Guðs ríðari[2] má greitt lètta stríðum (á) gumnum; röskr Ólafr þiggr allt, sem æskir, af gram sólar[3].

1) ágætis verk. 2) riddari. 3) guði.

19. Bjartr röðull náðit skína, þá er beiðir baugskjalda[1] lauk aldri; grundar salvörðr[2] sýndi sín tákn. Hitt var fyrr, at dauða happ hauðrtjalda[3] harra[4] brá skinn[5] sólar; máltól mætta mèr nýtast!

1) hermk. 2) guð. 3) himins. 4) krists. 5) skini.

20. Brátt gerðust miklar jarteignir, þá er broddrjóðr[1] barðist við kyn þjóðar; sá gramr vandit sik[2] syndum. Ljós brann síðan yfir líki vísa, samdægris, þá er guð framdi önd lögskíðs[3] sendis[4] með sèr.

1) hermk. 2) vandi sig ekki. 3) skips. 4) getgáta, konúngs.

21. Alls græðari[1] lætr hræða[2] dýrð Hörða drottins; ítr mærð dragist þannig[3]; betri öðlíngr munat fæðast[4].

1) guð. 2) eflir. 3) þángað. 4) Stef, sja 18. v.

22. Drótt þó[1] dýran sveita[2] af líki hans, ríks döglíngs, með hreinu vatni; von batnaðar gleðr hug. Satt var, at hríngs særendr[3] lögðu Sygna drottinn, kæran guði, í róf[4]; drengir megu heyra hans brögð[5].

1) þvoði. 2) blóð. 3) menn. 4) hreysi. 5) verk.

23. Muni[1] síðar, en ýtar-höfðu þvegit bein jöfrs, kom þar blindr auðar njótr[2]; en ek byrja blíð verk. Ár orms landa[3] þó[4] sínar sjónbrautir[5] í þeim brunni[6], er var blandinn dreyra seggjum kunns Ólafs.

1) nokkuru. 2) maðr. 3) maðrinn. 4) þvoði. 5) augu. 6) vatni.

24. Seggr fèkk sjón af hreinu konúngs blóði; þat mun fjölgóðr förnuðr; sú dýrð munat fyrnast fýrðum[1].

1) Stef sjá 18. v.

25. Fremdarlystr týnir tandrauðs[1] vala strætis[2] fasta[3] var hulíðr sandi tólf mánuði ok fimm nætr: áðr en dýrr drottinn harra lætr kistu dáðmilds úlfsnistanda[4] koma upp or víðu láði.

1) glóðrauðs. 2) handar. 3) elds, þ. e. gulls, mk. 4) hermk., konúngs.

26. Maðr, sá er afskurðr hafði áðr farit orða hlýru[1],

fèkk síðan mál, þar er margfríðr jöfurr hvílir. Frægð fólksterks Egða fylkis ríðr[2] af því verki: snilli úngs jöfrs fremst á alla danska túngu.

1) túngu; heldr vildi eg *hlýðu*. 2) fer víða.

27. Hvatir bragnar! skulum biðja föður ens góða Magnúss fulltíngs. Mart mæðir fremdar þjóð á láði[1].

1) Stef sjá 18. v.

28. Svekkvir[1] straums sólar[2] gekk sínum bur[3] í drauma; valdr foldar[4] lèzt myndu fylgja framlyndum gram: áðr harðgeðr konúngr[5] barðist við heiðnar dróttir á Hlýrskógsheiði; gyldir[6] hlaut gnótt góðs eldis.

1) sökkvir. 2) gulls, Ólafr konúngr. 3) Magnúsi góða. 4) Ólafr konúngr. 5) Magnús. 6) úlfr.

29. Enn góði Magnús lèt huginn[1] fagna átu; málmþíngs kennir[2] rauð munn jarplits arnar jóðs. Hrætt fólk varð at leggja á flótta; frán[3] egg beit; vindversk víf biðu sorg, en vargar gíndu of[4] hræ.

1) hrafn. 2) hermk., Magnús konúngr. 3) fögr. 4) yfir.

30. Raun er, at snjallr lausnara spjalli[1] gaf sínum frömum arfa sigr; hrósek verkum vígdjarfs vísa[2].

1) vinr, Ólafr konúngr. 2) Stef sjá 18. v.

31. Satt var, at Guðormr, hollr seggjum, lèt hèr gerfa róðu[1], skreytta silfri ok golli; þat vár grams hróðr. Þat hafa menn meirr at minnum þeirra jarteigna; mark friðgjafar konúngs stendr í miðri Krists kirkju.

1) líkneski.

32. Menn, kunnir Skánúngum, hafa sagt oss, at svanni sunnr[1] vildi baka um missu[2] almilds Ólafs. En þá er brúðr tók leita at brennheitu brauði, þá varð grjón[3] danskrar snótu at gránu[4] grjóti.

1) dönsk kona. 2) messu. 3) brauð. 4) gráu.

33. Síðan hefir hátíð snjalls hildíngs verit haldin um alla Danmörk: þat er sannspurt sunnan[1].

1) Stef sjá 18. v.

34. Göfug hvítíngs[1] Horn[2] lèt skera túngu úngs manns úr høfi[3] aumum auðar beiði[4]. Vèr sám vàlaust[5]

þann hodda njót[6] numinn máli, fám vikum síðar, er (vèr) vorum, þar er heitir Hlíð.

1) sjóar. 2) kona. 3) höfði. 4) manni. 5) vissuliga. 6) mann.

35. Ek hef frètt, at sá málma stríðir[1] sótti síðan, skerðandi hár[2], heim þann, er gefr hjálp aumum ferðum[3]. Hèr fèkk hann bæði slúngin mál ok túngu; en ek skal byrja hátt kvæði of[4] slöngvi snáka vángs[5].

1) maðr. 2) að afrökuðu höfuðhári sinu. 3) mönnum. 4) um. 5) gulls, Ólaf konúng.

36. Dýrð ríks öðlíngs er orðin ágæt af slíku; mærð Hörða mildíngs ríðr[1] mest um flesta heimsbygð[2].

1) berst. 2) Stef sjá 18 v.

37. Bragr verðr greiddr, en ferr skerðu skauti[1]. Ek veit, at þeir Vindr meiddu sárliga niðranda gjálfrs grundar[2], ok skáru endr grimliga óðar ár[3] úr kverkum tírarsterks auðskýfanda[4], fyrir týndri trú[5].

1) það liðr á kvæðið. 2) sjóar, mk. 3) túngu. 4) manns. 5) af því þeir voru heiðíngjar.

38. Unnar skíðrennandi[1] sótti síðan ct dreka bóli[2] skreytta Ólafs skrín; mèr finnast orð. Ok heilagr hilmir fèkk máls heilsu þeim er vel vakti hugins teiti[3].

1) maðrinn. 2) gulli. 3) gladdi hrafninn.

39. Dómari[1] heims[2] lætr helgan ræsi verðan hás sóma; framlyndr stillir fyllir himneska ferð[3].

1) getgáta. 2) guð. 3) skara. Stef sjá 18 v.

40. Ek frá, at hjörr Ólafs, þess er gaf ilbleikum[1] hjaldrs orra[2] steikar[3] at vopna galdri[4], hèti Hneitir. Þengill Rauma klauf þunnvaxin gunnar ský[5] (með) þeim valbastar röðli[6] á Stiklastöðum; rekin[7] stál bitu.

1) fótgulum. 2) erni. 3) bráð. 4) í orustu. 5) skildi. 6) sverði. 7) buin.

41. Þá er en frækni fylkis kundr[1] fèll til grundar, tók svænskr maðr sverð af þrænskum gram, er sókn var orðin[2]. Sá gulli merktr hjörr ens háfa gunndjarfs hríngstríðanda[3] hefir síðan fundist í liði Girkja[4].

1) Ólafr konúngr. 2) eptir orustuna. 3) Olafs konúngs. 4) Grikkja.

42. Eíndriði úngi, sá er gaf gumnum armglæðr[1], finnr nú ræðu fyrðá í brag: göfug dýrð jöfra[2] slöng[3].

1) gull. 2) Ólafs konúngs. 3) barst viða út. Stef sjá 18 v.

43. Mèr er vant, at yrkja of[1] styrkan stilli, því ek skal skíra mærð þess styrjarvalls[2] mildíngs, er gaf hrínga: þvíat tákn þess, er læknar lýð[3], fer hvert á annat; ljós raun[4] lofðúngs himintúngla ranns[5] kemr um ræsi.

1) um. 2) hergjarna. 3) Ólafs konúngs. 4) vitnisburðr. 5) guðs.

44. Kennandi gunnar glann[1] gerðist heldr glaðr hála[2] herðum vetþryma naðri[3] síðalla á kveldi. Dagr rofnaðist: dýrr orðfimr drengr ítrs landreka[4] rèð sofna at vángi undir berum himni.

1) stríðsmaðrinn. 2) vel. 3) sverði. 4) keisara,

45. Borgarmaðr, steindra regins váða[1] styrs bráðr[2], misti styrks mundriða, er lýsti: þá var morgin. Nýtr seimþiggjandi gat sèð gómsparra gyldis kundar[3] liggja fjarri sèr á slèttri grundu.

1) brynju. 2) hergjarn. 3) sverðið.

46. Ríkr þjóðnýtr bróðir Haralds[1] vann þeima[2] reifnis rökkstefnanda[3] slíkar bendíngar þrjár grímr[4]: áðr þrifhvassir[5] fírar sögðu Ýnga[6] þessar jarteiknir; brögð[7] þíngdjarfs bauga snyrtis[8] eru björt.

1) Ólafr konúngr. 2) þessum. 3) skip-, manni. 4) nætr. 5) harðfeingir. 6) keisara. 7) stórmerki. 8) Olafr konúngs.

47. Alvaldr[1] lèt gjalda eisu más jarðar[2] fyrir hjör, þann er Ólafr átti; slèttig óð bragartólum. Yfirskjöldúngr jöfra garðs[3] lèt síðan grand oddhríðar[4] standa þar of gulli vörðu[5] altari.

1) keisari. 2) gull. 3) keisarinn. 4) sverðið. 5) gullbúnu.

48. Þau mál, er birtast um þat brandel[1] á Grikklandi, eru björt tákn. Haralds arfi finnst mergþarfr

mönnum. Ek fregn, at dýrð Ólafs ríðr allt (til) dagræfrs[2], nè aungir innendr[3] megnð dála[4] finna hæfra[5] konúng.

1) orustu. 2) himins. 3) fræðimenn.. 4) hægliga. 5) betra.

49. Hjaldr[1] háðist á víðum Petzinavöllum; gunnar márr[2] slökti vel þúngan húngr í geira göll[3] þar er hjálmskæð hríð Hamdis klæða[4] óx svá, at Grikkir flæðu[5] undan; þjóð fèll þúsundum fyrir hjörvi.

1) orusta. 2) hrafn. 3) bardaganum. 4) orustan. 5) flýðu.

50. Lið hryggs lagar eldbrota[1] dugði. Mest veldi ok jarðir Miklagarðs mundi liggja und fjöndum, nema Væríngjar bæri rönd[2] fram í branda byr[3]; vopn, harða[4] fáin[5], bliku[6] í veðri barð-rögn-röðuls[7].

1) keisarans. 2) skjöld. 3) orustu. 4) mjög. 5) fögr. 6) skinu. 7) skjaldar, þ. e. í orustunni.

51. Hraustir menn hètu á ítran Ólaf í gný stála; hart stríð stóð af trausti ógnar eyðis[1]. Þar er sex tígir manna váru of[2] einum (í) jörfa[3] flug[4], reifnis rann[5], roðinn undbáru[6], klofnaði.

1) Ólafs konúngs. 2) kríngum. 3) örva. 4) bardaga. 5) skjöldr. 6) blóði.

52. Þá er stálregn dreif á þegna af ríki[1], rauk[2] liðsgengi heiðengja harða (fyrir) hjálmnjörðúngum[3]. Hálft fimta hundrað Norðmanna, er þorðu val[4] nærri brímis[5] fundi, vann þar heimtan[6] nýztan tír.

1) hart. 2) flýði. 3) Væríngjum. 4) vel. 5) sverðs. 6) fèkk þar.

53. Glaðir gumnar[1] ruðu[2] vagnaborg, þar er vargar fundu vopnsundrat hræ; göfugr þengill barg[3] drengjum. Öld nennir at inna verk úngs dáðsnjalls döglíngs, slúngins brimloga[4], þau er dýrka alla veröld.

1) Norðmenn. 2) brutu. 3) hjálpaði. 4) gulli prýdds.

54. Nú er nauðr, at merkja fyrir þjóð í nýjum óði þau verk, er vísir vann næst; þat ríðrat[1] smæstu. Skul-

um dýrka lofi krapt guðs, gunnstyrks heimslæknis, þess er lèr þeima[2] haldfrömum[3] gram hárrar giptu.

1) riðr ei á. 2) þessum. 3) mildinka.

55. Ángrs fylldr mildíngs þjón[1] varð fyrir kaldri öfund manna; margfaldr hugr gerist illr (af) villu aldar. Hjaldrstríð lýgi hefir stundum brugðit blíðu skapi nýtra bragna til heiptar; hermdar[2] kraptr brýtr frið.

1) prestr. 2) reiði, heiptar.

56. Seggir lustu fót marglituðs eggja[1] sundr í sandi; hörð aldrtrega fjón[2] grèri rótum með fyrðum. Ok fírar, þeir er limlestu[3] prest, stúngu kröfð[4] heila himintúngl[5] or leyfðar höfði[6]; þat var hætt mál.

1) mannsins. 2) dauðligt hatr. 3) fótbrutu. 4) kramin. 5) augu. 6) þeim væna manni.

57. Túngan tírkunns[1] var lokin tángar munni, ok þrisvar skorin kníft; viðrlíf vara[2] sem vænst. Auðskiptir[3] lá eptir á ströndu, meinsamliga hamlaðr[4]; margr maðr lætr önd of[5] minni sorgir.

1) þess valinkunna manns. 2) var ekki. 3) maðrinn. 4) meiddr. 5) af.

58. Leyfðr er sá gramr, er lèt ítran þegn njóta lamins fótar, útstúnginna augna ok tilstýfðrar túngu. Hönd hreins Ólafs vann guðs þræl[1] heilan gjörvallra meina; gjöld munu gjör þeim, er byrjar öfugmæli.

1) prestinn.

59. (Hinn) dyggvi dýrðar váttr bíðr allskonar æðri sælu með drottni, en þjóð of hyggvi; mælek þat örugt. Lángvinr lausnara[1] friði numinn aldri! Sèr-at[2] slík verk á jarðríki. Liðsvaldr[3] leysi sik (frá) syndum!

1) Ólafr konúngr. 2) ei sjást. 3) hver maðr.

60. Siklíngr var numinn hèðan úngr frá miklu ángri; svá reynir guð alls mest flesta vini sína. Nú lifir hraustr fárskerðandi fyrða[1] af hæstri friðar sýn himna-valds[2], þar er gleði týnist aldri.

1) Ólafr konúngr. 2) guðs.

61. Hverr er svâ hoskr[1], at hans túnga megi í þessu lífi of segja veg[2] grafar hyrjar-ljóss[3] lofðúngs[4], þann er heitfastr jöfurr hreggsalar[5] veitir sínum dýrðar vin? Hyggjnm[6]! skatnar megu líta skreytt skrín.

1) vitr. 2) dýrð. 3) hins eldbjarta. 4) Ólafs. 5) guð. 6) gætum að.

62. Ek hygg, höfuðmenn erkistólar komu híngat í þenna stað; snarr tiggi sólar heims[1] bergr[2] seggjum. Hèr er heilagr viðr af píníngar krossi himna gervis[3]. Yfirskjöldúngr aldar[4], bjarg þú oss, sem biðjum!

1) guð. 2) bjargar. 3) Krists. 4) guð.

63. Öld nýtr þíngsnjalls Ólafs; (vèr) höfum skírða dýrð hás jöfrs; alla veröld þrotnar[1] mildi frá þessum. Landsfólk lúti ítrum himna konúngi! Hverr manna, er gerir hann hollan sèr, er sæll líma[2] síns.

1) þurfa. 2) mótgángs.

64. Ek talda fátt í fjölda af jarteignum friðgegns Ólafs; ber orð koma af orum[1] bragarstóli. (þat) hæfir, (at) hverr seggr, er reiðir[2] lof heiðbjarts hilmis, fái mikla ást ens hæsta siklíngs sólar bóls[3].

1) vorum. 2) ber út. 3) guðs.

65. Svâ at nafnkuðr[1] lángvinr lausnara[2] leysi jafnan nýta þjóð við trú or nauðum frá strángri kvöl; velendr víga skýs[3] þeir er, af ástum öflugs Krists, telja þenna brag alnennins[4] vísa framan[5].

1) — kunnr. 2) Olafr konúngr. 3) menn. 4) getgáta, þ. e. hins röskva konúngs (Ólafs). 5) ágætan.

66. Höfum sagðar jöfri[1], kyni orðhags[2], happs dáðir ens helga Ólafs; hugr fylgir því ráði. (Vèr) fám[3] af hánum holl laun þessa lofs, guðs blessan; hræsíks[4] þrimu gæðum[5] líkar hjálp göfugs óðar.

1) Eysteini. 2) niðja Ólafs konúngs. 3) fáum. 4) sverðs. 5) mönnum.

67. þessi bragr mundi vera rann-dýrliga[1] launaðr ef hildar leikmildr[2] vellom grimmr[3] lofða gramr, Sig-

urðr enn ellri[4] lifði; ek kann rausnar skap ræsis ens brenda baughvers[5]; lýsek veg þess vísa[6].

1) mjök ágætliga. 2) hergjarn. 3) örlátr. 4) Jórsalafari. 5) hrings, nfl. Sigurðar konúngs. 6) konungs.

68. Þrekremmr þengill! hefik stoðat framla þína bæn; (vèr) höfum iflaust unnit jöfri mærð, sem kunnum. Segi ágætr, hve ek leysta æstan brag; elskik veg vísa hás vagnræfrs[1]; en ek þagna.

1) guðs.

SJÖTTA BINDI.

Bls. 21.

Arnór jarlaskáld: Nú hykk rjóðanda eggjar rögörs hneitis[1] ráða seggjum; þegi[2] segja selmstafir[3], þvíat (ek) veit[4] gjörfa[5]. Hraustr ormsetrs[6] hati[7] var-at allra[8] ellifu vetra, þá er Hörða vinr glæsti[9] herskip or Görðum.

1) sverðs, Magnús konúng. 2) ekki. 3) menn, nl. mèr það. 4) nl. það. 5) fullvel. 6) gulls. 7) Magnús konúngr. 8) fullra. 9) bjó glæsilig.

Bls. 22, 1.

Sami: Hinn úngi eggrjóðandi bauð þjóðum út þíng; ara bræðir[1]! fim hirð bar hervæðr[2] í hömlur[3]. Hraustr þjóðkonúngr skar salt[4] hveltum[5] húfi[6] austan; brún[7] veðr báru brimloga[8] rýri[9] at Sigtúnum.

1) maðr. 2) herklæði. 3) til skips. 4) sjóinn. 5) bognum. 6) skipsborði. 7) brýn, fljót. 8) gulls. 9) konunginn.

Bls. 22, 2.

Sami: Sökki[1] Sveins[2], er vann fremd eina, gekk á Svíþjóð; afkárt[3] hjarta Óláfs sonar fýstist austan. Dygg ferð[4] Jaðarbyggja drottins[5] beið nótt ok dag; gramr bað fýst[6] hlífa sèr[7] í geystu gífrs[8] veðri[9].

1) mótstöðumaðr. 2) Magnús konúngr. 3) ágætt. 4) flokkr. 5) Magnúss konúngs. 6) heimfýsi sína. 7) sagði hún skyldi hl. s. 8) ofsa. 9) eða: *gramr bað fýst* (fúst, ötull) *gífrs* (tröllkonu) *veðr* (hug, hugrekki) *hlífa sèr í geystu* (storminum).

Bls. 23, 1.

Sami: Skjöldúngr! vantu geyst[1] herskip af harða stinnum hlunni í Saltit eystra, (þú) stètt[2] með girzku skrúði[3] á skeiðarhúf, hveldan skörum[4]. (þú) vafðir[5] lítt, en vendir[6] bifðust: hrími stokkin verða[7] hrökk, en búnar grímr[8] nam sökkva niðr: hlýr geystist, en bára hristist.

1) þú hrazt. 2) stèst. 3) rússiskum herbúnaði. 4) skarañan. 5) hikaðir. 6) siglutrèn. 7) verða *held eg sè borðþak haft til að verja áföllum, annars* vígi. 8) dreka höfuð.

Bls. 23, 2.

Sami: Rimmu yggr[1]! (þèr) bárut síðan rauðar randir[2] í svænskar bygðir, eigi gaztu lágan liðskost, landsfólk sótti til handa þèr. Öldum kuðr[3] úlfa ferðar túngrjóðr[4]! teknir[5] menn við hvíta skjöldu ok hin reknu dörr þorðu[6] austan-til tírar þínga[7].

1) hermk. 2) skjöldu. 3) kunnr. 4) hermk. 5) valdir. 6) skunduðu. 7) heiðrs þínga, eða bardaga.

Bls. 24.

Sami: Yggjar máss[1] fiðrirjóðr[2]! komtu[3] austan í þrænzkar bygðir með allrahæstum ægis hjálmi, en (menn) kvoðu[4] fjandmenn yðra fálma[5]. Eyðir[6] úlfa gráðar[7]! fráig þik úngan þraungva þeirra ráði með skæðan þokka[8]; skjöldúngr skeiðarbrands[9] stökk fyrir þèr or landi.

1) hrafns. 2) hermk. 3) þú komst. 4) kváðu. 5) verða óttaslegna. 6) þannig Fm. S. 5, 119, 2. 7) húngrs, hermk. 8) hug. 9) Sveinn konúngr.

Bls. 26, 1.

Sami: Gotna spjalli[1]! namtu eignast allan Noreg til landamæris; mangi[2] annar mildíngr ryðr[3] mæra[4] óðal þegna þèr[5].

1) konúngr. 2) einginn. 3) leggr undir sig. 4) meira eða betra. 5) heldr en þú.

Bls. 26, 2.

Sami: Framr þjóðkonúngr[1] flýði rama reiði fylkis[2], armsvells[3] hati[4] stökk gella[5] frá okkrum auðvin[6].

Nýtr sókndjarfr þengill[7] lètat gram lengi njóta Noregs, hann rak Svein af sínum föður arfi.

1) Sveinn. 2) getgáta. 3) silfrs. 4) Sveinn konúngr 5) getg., gjörsamliga. 6) getg.; Magnúsi konúngi. 7) Magnús.

Bls. 35.

Kolgrímr: Ek þarf hylli herstillis[1]; hálf völd eru und Kálfi.

1) konúngsins.

Bls. 38.

Sighvatr: Ek var með gram[1], þeims[2] bauð goll drottinnhollum gumnum; hann fèkk þess konúngs æfi nafn[3], en hröfnum hræ. Konúngs son gaf fráneygjum[4] gránum[5] vargi[6] margan val (með) sverðum; ek sá fullkerska[7] verðúng[8] falla.

1) Ólafi helga. 2) þeim er. 3) frægð. 4) hvasseygðum. 5) gráum. 6) úlfi. 7) getgáta. 8) hirð.

Bls. 39, 1.

Sami: Ek fylgða vel fèmildum feðr þínum, þeim er vildi mína fylgju[1]; gramr! nú eru þegnar fegnir frið. Varat[2] hlið á hal[3], þar ek stóð með hjörvi í miðjum hans flokki; (maðr) skal þjokkva[4] hræsinn[5] við með hrísi.

1) fylgð. 2) ekki var. 3) fylkíngunni. 4) gera þèttan. 5) háan.

Bls. 39, 2.

Sami: Magnús! faðir þinn við móðinn mikla gekk allt í gegnum ferð[1] (með) liði sínu, þar er flokkar börðust. (Hann) varði jöfra erfðir; Ólafr rèð at hverfa[2] fram svá hart, en hugfull hjörtu skullu[3] við þat.

1) fylkíngu. 2) gánga. 3) skelfðust.

Bls. 39, 3.

Sami: Hákon, sá er fèll á Fitjum, hèt[1] fjölgegn, ok rèð hegna heiptarrán, en fírar unnu hánum. Þjóð hèlt síðan fast á lögum fjölblíðs Aðalsteinsfóstra; búendr eru enn seinir af því minni[2].

1) var kallaðr. 2) gleyma Hákoni seint.

Bls. 40, 1.

Sighvatr: Ek hygg karlfólk[1] knáttu kjósa rètt, af því at Ólafar ok svá jarlar gáfu frið eignum lofða. Haralds arfi[2] ok hvardyggr sonur Tryggva lèt halda þau laukjöfn[3] lög, er lýðar þágu at þeim nöfnum.

1) bændr. 2) Ólafr helgi. 3) ágæt.

Bls. 40, 2.

Sami: Ek var með þèr, úngr þengill, þat haust, er (þú) komt austan; stillir, máttu einn hegna[1] alla jörð[2]; svá fregnist. Landfólk þóttist þá hafa tekit heiðan himin höndum, er (þú), lofðúngs burr, lifðir ok krafðir landa.

1) verja. 2) ríki þitt.

Bls. 41, 1.

Sami: Ek lèt föður Magnúss[1] fregna hvè fólgin orð jöfurs dólga, þau er or[2] eyru heyrðu, fóru á svik. Ek bar ossum[3] lánardrottni hvert mál af heilum hug, því-at (ek) brugðumst[4] eigi; ek vissa þó ótta[5].

1) Olaf helga. 2) vor. 3) mínum. 4) nl. honum. 5) að það var ei hættulaust.

Bls. 41, 2.

Sami: Döglíngr! yðrir ráðgjafar skulut[1] reiðast við bersögli; konúngr! þat orð ryðr til dýrðar drottins[2]. Nema landherr ljúgi, kveðast búendr hafa önnur verri lög, en þú hèzt mönnum endr[3] í Úlfasundum.

1) skulu ei. 2) eftir þinn sóma. 3) fyrrum.

Bls. 42, 1.

Sami: Veltir þjófs[1]! gjaltu varhuga við þeim hölda kvitt, er nú ferr hèðra[2]; (maðr) skal of stytta hönd í hófi. Teitir varmra benja tármútaris[3]! sá er vinr, er býðr vörnuð; en hlýðið til, hvat búmenn vilja.

1) rèttvís konúngr. 2) hèr. 3) hrafns, hermk.

Bls. 42, 2.

Sami: Hverr eggjar þik (at) höggva hjaldrgegna búþegna? Þat er jöfri ofrausn[1], at vinna[2] innan-

lands. Aungr hafði ráðit svá úngum bragníngi áðr; konúngr, ek hygg rekkum þínum leiðast rán; herr[3] er reiðr.

1) ofætlun. 2) nl. slikt. 3) landsfólkið.

Bls. 43, 1.

Sami: Þat er hætt[1], er allir hárir[2] menn ætla á móti skjöldúngi, er ek heyri; (þú) skalt áðr ráða hót[3] við því. (Þat er) greypt[4], er þíngmenn hnepta[5] höfðum, ok stínga nösum niðr í felda; heldr hefir slegit þögn á þegna.

1) hættuligt. 2) gamlir. 3) nokkuð. 4) hræðiligt. 5) stínga saman.

Bls. 43, 2.

Sami: Heiptarstrángr harri! hverr eggjar þik at gánga á bak málum þínum; þú reynir opt þúnn stál[1]. Feingsæll[2] fyrða þengill skyli[3] vera fastorðr; hjaldrmagnaðr[4]! þèr hæfir aldri at rjúfa heit.

1) sverð. 2) sigrsæll. 3) á at. 4) hermk.

Bls. 43, 3.

Sami: Eitt mál er öfgast[1], þat (er) göfgir búendr mæla: minn drottinn leggr eign sína á óðal þegna. Seggr mun telja rán í því, ef (hann) selr út sína föðurleifð konúngs greifum[2] at[3] flaums fellidómi[4].

1) verst. 2) lendum mönnum. 3) eptir. 4) ofbrátt felldum dómi.

Bls. 44, 1.

Sami: Ek bið syni Ólafs mála snúðar[1]; meðal okkar er allt svá háligt; (menn) kveða óframs sök bíða aptans. Magnús! vèr erum vegnir[2]; ek vilda ey[3] lifa ok deyja með þèr mildum; þú varðar[4] hauðr[5] Haralds[6] (með) hjörvi.

1) að mál hans snúist til betra vegar. 2) vægnir. 3) ætíð. 4) ver. 5) getgáta; smbr. 10. B. bls. 341. 6) Noreg.

Bls. 44, 2.

Sami: Ólafr, órýr jöfra dýrða[1], lèt mik framast[2] með hríngum; þíng[3] drottins ens digra urðu drjúg.

Jafnt um allan aldr flotna sendis[4] bar ek gull á hvorutveggju hendi, en sjaldan hrygg herverk.

1) sem var sá ágætasti konúngr. 2) hann gæddi mig. 3) gjafir. 4) Ólafs konúngs.

Bls. 44, 3.

Sami: Hugir Sighvats[1] í garði Hörðaknúts, er hittig, nema mildr Magnús konúngr fagni mjök vel skáldi[2]. Ek fór með feðrum beggja þeirra, var ek þá enn óskeggjaðr með öllu; túnga fèkk mèr úngum[3] gulls.

1) nl. eru. 2) eg ætla at fara til Hörðaknúts, ef þú tekr ei vel undir bón mína. 3) getgáta.

Bls. 47, 1.

Arnór jarlaskáld: Síðan var þat, er siklíngr ýtti miklum flota suðr með láði; þá var skorðu skíði[1] of auðit skriðar; Vísundr rendi norðan. (Hann) bað Peitu[2] hjálma samnast til hverrar hömlu: menn hræðast við klæði Gjúka ættar[3]: eiki[4] þótti göfugt gerskum málmi.

1) skipi. 2) peitneska. 3) herklæðin. 4) skipið.

Bls. 47, 2.

Sami: Ljótu lööri varp utan á lyptíng, rauða gullit bifðist of skeiðar stýri[1]; fastligr fýris ángr[2] hneigði geystri furu[3]. (Þú) hèlt stirðum stálum[4] norðan fyrir Stafángr; elmars typpi[5] glóðu uppi, glík eldi, í Danaveldi.

1) konúnginum. 2) vindrinn. 3) skipi. 4) stefnum. 5) siglutoppar skipsins.

Bls. 49.

Sami: Árla[1] varð sú orðgnótt afkárlig[2] er drottinn hlaut; efnd fylgði því, er ylgjar[3] ángrtælir[4] rèð mæla: ræsir lèzt fúss at falla feigr framm und kló hrafni í grimmum grafníngs[5] gný[6], eða eiga Danmörk.

1) snemma. 2) frammúr skarandi. 3) úlfs. 4) hermk., konúngrinn. 5) skjaldar. 6) bardaga.

Bls. 50.

Sami: Ek mun segja, hve hlèborðs hallr ok hrími

sollinn Vísundr bar snarfenginn Sygna þengil norðan. Blíðr gramr setti branda[1] at breiðu Jótlandi; öld tók fús við æsi brynþíngs meginhrínga[2].

1) stafnása. 2) orustu, hermk.

Bls. 51.

Sami: Snjallr dýr siklíngr náði síðan at stýra Noregi ok allri Danmörk; máttr drengja drottins óx. Öngr annar barnúngr þengill hefir áðr stúngit und sik svâ nógu[1] láði; brásk-at[2] bragníngs þroska[3].

1) stóru. 2) brást ekki. 3) uppgángr.

Bls. 53.

Þjóðólfr: Sjálfr Úlfs mögr[1] var austr í Elfi; þar rèð Sveinn at sverja, (með) hendr sínar á skríni, ok hèt fögru. Sonr Ólafs[2], gramr Skánúnga, rèð eiðum; þeirra sáttir hafa átt skemra aldr hânum[3], en skyldi.

1) Sveinn. 2) Magnús góði. 3) fyrir hann, Magnús.

Bls. 55, 1.

Arnór: Síðan vann konúngr vâpnhríð, þá er Vindr um minnir[1]; stillir sveið hræ ófám[2] illvirkja at Jómi. Blóðugr vargr dró bráðla steiktan búk af glóðum; allfrekr bani hallar[3] rann á óskírð enni[4].

1) rekr minni til. 2) mörgum. 3) eldr. 4) heiðíngja.

Bls. 55, 2.

Arnór: sjá bls. 75.

Bls. 64, 1.

Þjóðólfr: Minn snjallr gotna spjalli[1] vá sigr fyrir sunnan Skotborgará; ek frá skarpa skæru[2] nær Heiðabý.

1) konúngr. 2) orustu.

Bls. 64, 2.

Sami: Ellu konr[1] undi at fella ótal Vinda; hvar hafi gumnar fregit gerfa meiri geirhríð[2]?

1) niðji, Magnús konúngr. 2) orustu.

Bls. 65.

Arnór: Ódæsian[1] ræsir óð framm með breiða öxi, ok varp brynju; hjördyn[2] varð um hilmi Hörða. Hel

klauf fölva hausa, þá er jöfurr spendi tvær hendr of skapt; en skapvörðr himins[3] skipti jörðu.

1) ómoðr. 2) sverða glam. 3) guð.

Bls. 66.

Sjá 5. B. Geisli 28. v.

Bls. 67, 1.

Þjóðólfr: **Hykk bróðurson Haralds[1] stóðu framast manna í hundraðs flokki; hrafn vissi sèr hvassast húngrbann. Vinda flótti lá vítt; þar er Magnús barðist, varð höggvinn valr at hylja rastarbreiða heiði.**

1) Magnús góða.

Bls. 67, 2.

Sjá 5. B. Geisli 29. v.

Bls. 68, 1.

Arnór: **Skjöldúngr, (þú) lèzt valdit Vinda sorgum við skíra Skotborgará; Yngvi[1], sá förnuðr[2] þinn var frægr, er (þèr) fenguð við minna helmíng[3]. Þar lá varo[4] hærri valköstr, en víða runnin varga ætt, virðum kunn, mætti of klifa[5]; þèr var skapaðr sigr hins digra grams.**

1) konúngr. 2) sigr. 3) liðsfjölda. 4) sýnu. 5) komast upp á.

Bls. 68, 2.

Sami: **Fírar, hrósag æfi hugfulls vísa. Snarr siklíngr hlóð svá háfan hræköst af úlfa barri[1], at allnáttförull áleggjar[2] yggja[3] vífmar[4] máttið[5] klifa yfir; öld lá vítt.**

1) val, dauðum mönnum. 2) steins. 3) -jötna. 4) úlfr. 5) mátti ei.

Bls. 70.

Sjá 5. B. Geisli 30 v.

Bls. 75.

Sami: **Fúss ræsir lèt háit ramþíng glamma[1] á Re; gramr rauð valska branda fyrir víðu Vestlandi[2].**

1) orustu. 2) sjá 55, 2.

Bls. 76.

Þjóðólfr: **Gramr ok jarl lögðu saman randir[1] fyrir skömmu; þar kom bitr brandlækr[2] á börva glæðis[3]**

glóðar[4]; svá at merkendr[5] mannþúnga[6] Hèðins serkjar[7] mundut[8] meiri orrustu; herr náði geira[9] geirs gný[10].

1) lögðu til orustu. 2) blóð. 3) *-græðis*, sjóar. 4) gulls. 5) nl. hins. 6) þúngbæra. 7) brynju, þ. e. menn. 8) mundu ei. 9) gera. 10) bardaga.

Bls. 77, 1.

Sami: Ek frá skotið skeptiflettu ok mörgum spjótum á breiðum skjaldi; hrafn fèkk skjótt bráð, þar er háðum hjaldr[1]. Menn neyttu, sem mest máttu, grjóts ok örva at vápna sennu[2], en börvar baugs[3] lágu barðir.

1) orustu. 2) í bardaganum. 3) menn.

Bls. 77, 2.

Sami: Bogmenn bárut[1] fleiri böslar[2] at hjörtogi[3]; mundit þrændi þreyta[4] fyrr at skeytum þann dag. Snæridörr[5] flugu síðan svá þykt um snæru[6], (at þú) sátt[7] illa í milli; ördrif var látit ótt.

1) báru ei. 2) örvar. 3) í orustu; eða *at hör'tognum*, at spentum bogastreng. 4) þrjóta. 5) snærispjót. 6) í orustunni. 7) sást.

Bls. 78, 1.

Sami: Mjúklyndr Magnús bað mjök rekka knýja framar[1] böðský[2] á synda[3] mar[4]; hörð borð[5] þrifust[6], er (menn) börðust.

1) bera fram. 2) skjölduna. 3) sunda. 4) skipinu. 5) skildir. 6) voru teknir.

Bls. 78, 2.

Sami: Sú hildr varð of unnin römm, er viðir hramma[1] hardels[2] börðust; herr gekk snart at sunnudags snerru. Nár flaut á hverri báru, þá er feigir stafir hjörva gnýs[3] lètu fjör; þjóð sökk niðr af nöðrum[4].

1) Óðins. 2) orustu. 3) hermenn. 4) drekum, herskipum.

Bls. 78, mismgr. 6.

Sami: Mætr Magnús, vörðr kjalar vagna[1], gekk í fagran framstafn varar hrafni[2] at morði; þat var frægt; (vèr) gjörðum þar svá, at húskarla lið þverði jarli, en gengi[3] þengils vóx; herr nam at hrjóða skeiðr.

1) skipa. 2) skipi. 3) styrkr.

Bls. 78, mismgr. 6.

Ferð[1] jarls lá á ferli[2], áðr hinn dýri svanfoldar sólrýrandi[3] seldi hjörva stöfum[4] fjörgrið.

1) flokkr. 2) var komin á flótta. 3) Magnús konúngr. 4) mönnum.

Bls. 79, 1.

Sami: Mögr Ólafs hins digra rauð áðan 7 skip; jöfurr vá sigr; konur or Sogni fregnat slíkt hnípnar[1].

1) verða glaðar við þá fregn.

Bls. 79, 2.

Sami: Sverðgautar[1] Sveins hafa mist heimkvámu ok sinna förunauta; för beima[2] er of orðin heldr hörð. Hreggi[3] æst unnr[4] hrærir þeirra hausa ok leggi á sanda grunni[5]; sjór þýtr um auðs árum[6].

1) hermenn. 2) manna. 3) stormi. 4) alda. 5) sjáfar botni. 6) mönnum.

Bls. 79, 3.

Sami: Gær sá ek harðliga kastat stóru grjóti, (sem) fór fast á fylkíng þeirra; haus gein[1] fyrir steini[2]. Vèr keyrðu(m) ofan strandhögg; stafn hefir numit staðar í miðju landi; Sveinn muna[3] varða[4] jörð orðum[5].

1) rifnaði. 2) af steinkastinu. 3) mun ei. 4) verja. 5) með orðum einum.

Bls. 80, 1.

Sami: Selunds[1] mær spurði einu orði, hver bæri blóðroðna skjöldu; satt er, at mörg öld[2] átti svá[3]. Auðtróðu[4] varð auðit[5] at spróga[6] yfir um skóg. Týmargr[7] flótti[8] bar iljar títt til Hríngstaða.

1) þannig Hk. 2) menn. 3) nl. rauðlitaða skjöldu. 4) konunum. 5) þær urðu. 6) fara, nl. flýandi. 7) mjög margr. 8) flóttamenn.

Bls. 80, 2.

Sami: Snarr Skánúnga harri[1] ber[2] saurstokkinn svíra; undr, nema aldrprúðr allvaldr Lundar[3] haldi fyrir[4]. Merki ens sterka jarls[5] flugu gær[6] (yfir) mold

ok mýrar fram at flæði[7]; flaugar dörr[8] dreif of hauga slóð[9].

1) Magnús konúngr. 2) þannig Hk. 3) Magnús konúngr. 4) verji sig fyrir Sveini. 5) Sveins. 6) í gjær. 7) ofan að sjó. 8) það senda spjót. 9) getgáta; yfir hálsana.

Bls. 81, 1.

Sami: **Jarl[1] náði at eyða[2] jöfrasetr[3] á vetri; þú[4] lèzt eigi litla landvörn standa af þèr. Mildr Magnús mátti hitta í flokk und skildi[5]; þá var nýtum næfa[6] Knúts[7] nær, sem hann væri ráðinn[8].**

1) Sveinn. 2) yfirgefa, fara burt frá. 3) aðsetrstað konúnganna, 4) Magnús. 5) hitti fyrir sèr alskjaldað lið. 6) systursyni. 7) Sveini jarli. 8) genginn í greipar óvinanna.

Bls. 81, 2.

Sami: **Ræsir þrænda! reiðr þorðir þú meiða rönd[1]; þú lèzt gefa hyrfelld[2] hús eldi ok eisu; namtu[3] hvert[4]. Gæðínga[5] vinr[6]! þú vildir gjalda gjörr[7] jarls fylgjorum skæðar dylgjur[8]; þeir rendu ört undan.**

1) skjöld. 2) felld af eldi. 3) þú tókst. 4) nl. hús. 5) vildarmanna. 6) konúngr, 7) fullkomliga, 8) fjandskap.

Bls. 82, 1.

Sami: **Hregg[1] hrindr glóðum af eikiveggjum í lopt upp, á Hrókalandi[2]; of unninn[3] óðr eldr leikr sunnr[4]. Bærr á Fjóni logar hálfu hærra; ræfr ok næfrar[5] þola nauð, nær hjónum[6]; Norðmenn brenna sali.**

1) vindr. 2) Sjólandi. 3) kveiktr. 4) fyrir sunnan, í Danmörk. 5) tróð af birkiberki. 6) uppi yfir húsbúendunum.

Bls. 82, 2.

Sami: **Vefgefn[1]! menn Sveins eigu þess at minnast ok kanna, sízt[2] vágu[3]: þrennar stefnur[4] víga freys manna[5]. Á Fjóni er von fagrs fljóðs; verum framm í vápna glammi með fylktu fólki; (oss) dugir[6] at rjóða vápn.**

1) kona. 2) síðan. 3) þeir börðust. 4) fundi, bardaga. 5) við menn Magnúsar. 6) ber.

Bls. 83.

Arnór: Ek hefi vítt[1] heyrt, at Helganes hèti, þar er hinn víða frægi vargleitir[2] hrauð marga vágs elgi[3]. Rýgjar reggbuss[4] bað leggja saman randir öndvert rökkr; rógskýja[5] regni[6] hèlt haustnótt gegnum.

1) víða. 2) hermk. 3) skip. 4) hermk., Magnús konúngr. 5) skjalda. 6) orustunni.

Bls. 84, 1.

Sami: Drjúgspakr drengja harri lèt dörr álmi skept[1] fljúga af þrek á hjálma; eldr glæddi af oddum. Hilmir lètat sparðan hneiti[2], þjel harðara, Högna veðr[3] í gegnum; járn flugu þykt, sem þyrnir.

1) spjót með álmviðar sköptum. 2) sverð sitt. 3) bardagann.

Bls. 84, 2.

Þjóðólfr: Hitzik[1] er heitir Helganes, laut Sveins ferð[2] fyrir kesjum; bana verðir rekkar sukku sárir. Mætr Mæra gramr hèlt í snæri[3] (á) dörrum[4]; örr landreki[5] rauð mörgu spjóti aski studdan odd[6].

1) þar. 2) lið. 3) skotreim. 4) spjótum. 5) konúngr. 6) spjótsblað á eskiviðar skapti.

Bls. 84, 3.

Sami: Jarl flýði þaðan af auðu skipi sínu, þar er Magnús, otvin[1], gerði Sveini meinfært morð[2]. Herkonúngr rèð hrjóða[3] egg hneitis[4] í sveita[5]; blóð sprændi á brýndan brand; gramr vá[6] til landa.

1) vinr manna, konúngr. 2) mannskæðan bardaga. 3) rjóða. 4) sverðs. 5) blóði. 6) barðist.

Bls. 85, 1.

Arnór: Viðr Helganes vantu keppinn yggjar veðr[1], þatz[2] æ mun uppi (vera), meðan heimrinn byggist; valgammr[3] skók blóðugt fiðri[4] í vápna rimmu[5]. Þjóðum kunnr Ýngvi! fèkktu öll þeirra fiaust með hríngum[6], en síðan tókt þú við meira sigri; jarl vissi sik missa foldar.

1) orustu. 2) það er. 3) örn. 4) fiðr. 5) bardaga. 6) gjörvöll skip þeirra.

Bls. 85, 2.

Sami: Gramr, ballr[1] Skánúngum, tók skeiðr[2] Bjarnar bróður[3] allar með hríngum[4]; þjóð reyri þeirrar tíðar[5] þíngat[6].

1) örðugr. 2) skip. 3) Sveins. 4) gjörvallar. 5) þá. 6) þángað.

Bls. 85, 3.

Sami: Söndug lík Sveinsmanna rekr sunnan at ströndum; öld sèr, hvar hræ fljóta vítt fyrir utan Jótland. Vitnir[1] dregr valköst or vatni, vargr slítr búk í víkum; sonr Ólafs vann bannat ara[2] föstu[3].

1) úlfr. 2) erninum. 3) saddi hann.

Bls. 86, 1.

Þjóðólfr: Ek bar heim frá hjaldri gauzkan skjöld ok þó[1] brynju; mèr hlauzt til þess; rammr sverðdynr[2] varð suðr á sumri. Ek gat fríð vâpn; ek fèkk hjálm, þar er harðfengr hilmîr barði Dani; en ek sagða (það) fyrr kynnu fljóði.

1) svo. 2) bardagi.

Bls. 86, 2.

Sami: Sonr Ólafs bauð áðan at standa[1] upp á land. Magnús gekk reiðr af skeiðum með mikla manndýrð[2]. Snarr hilmir bað herja í Danmörku, hark vóx; hastr fleygir[3] hart um hauga[4] fyrir vestan Skáney.

1) gánga. 2) vegsemd. 3) hleypr. 4) hæðir.

Bls. 87, 1.

Sami: Nú taka Norðmenn (at) knýja[1] merki Magnúss: vèr gaungum nær staungum; berkak[2] sjaldan minn skjald[3] á hlið. Sláni skýtrað[4] skeifum fæti yfir Skáni suðr til Lundar; fár vegr er mèr fundinn fegri.

1) bera framm. 2) eg ber ei. 3) skjöld. 4) skýtr ei.

Bls. 87, 2.

Arnór: Ítr lógandi[1] Ýngvi[2] vann nóga[3] uppgaungu á Skáneyju; hilmir Hörða gerði hjörþey[4].

1) gjöfull. 2) konúngr. 3) mikla. 4) orustu.

Bls. 87, 3.

Þjóðólfr: Bárum at æru[1] ísköld járn á lið[2] vísa;

skeyttar[3] lokvánir[4] Skánúnga ríða[5] skjótt. Rauðr eldr leikr bráðr of breiðan bý, at váru ráði; en ernir[6] atblásendr[7] valda því vási[8].

1) nægiliga. 2) hlið. 3) samanfelldar. 4) hýbýli, hæli. 5) falla. 6) ötulir. 7) brennumenn. 8) þeirri þraut.

Bls. 88, 1.

Sami: Siklíngr (með) miklum her eyðir sem bráðast bygð í Danaveldi; bjartr eldr svíðr um búðir seggja. Hjaldrs móðr halr berr skjöldu um heiði Danmarkar; vèr hlutum sigr, en menn Sveins renna sárir fyrir.

Bls. 88, 2.

Sami: Fjörðfylkir[1] lèt verða spornat forntraddan mó[2] á Fjóni; (vèr) leysumst lítt miðli skjöldúnga liðs[3]. Mörg merki fara upp í morgin. Menn Sveins, þeir er nú renna fyrir Magnús, munat[4] synja stórra verka.

1) Firða f., Noregs konúngr. 2) völl. 3) þ. e. *herflokkar konúnganna eru mjög nærri hvorir öðrum.* 4) munu ei.

Bls. 88, 3.

Sami: Hefik ekki annat at drekka, en þenna sjó, er ek fylgi jöfri; ek sýg sylg[1] or söltum ægi. Víð Skáneyjar síða liggr fyrir oss; höfum drýkt[2] vás[3] fyrir vísa[4], en uggum all-lítt Svía körlum.

1) drykk. 2) drjúgt. 3) erfiði. 4) konúngi.

Bls. 89, 1.

Arnór: Allvaldr rèð eigi eklu[1] gjalda Dönum svik; fullhugaðr tiggi lèt lið Falstrbyggja falla. Úngr auðar þorn[2] hlóð þúnga valköstu fyrir örnu, en hirðmenn tæðu[3] hála[4] ara grenni[5].

1) eigi lítt. 2) konúngr. 3) dugðu. 4) vel. 5) herkonúnginum.

Bls. 89, 2.

Sami: Hríngserks litúðr[1] rauð næst frán[2] merki á Fjóni; gramr dróttar sótti fold; herr galt ráns frá hánum[3]. Öld minnist, hverr herskyldir[4] fylldi annan tög[5], jafnþarfr blám[6] hrafni; hilmir gat ört hjarta.

1) hermk. 2) fögur. 3) landsfólkið þoldi rán af honum. 4) hermaðr. 5) tug, tvítugs aldrinn. 6) svörtum.

Bls. 90.

Oddr Kikinaskáld: Manngrimm rimma vas[1] háið[2] fyrir Mikaels messu; Vindr fèllu, en hrafnar vöndust þar valtafni[3]. En önnur óhlitulig[4] (rimma) varð litlu fyrir jól fyrir sunnan Árós; grimm gunnr[5] hófst upp með gumnum.

1) var. 2) háð. 3) bráð. 4) ljót. 5) orusta.

Bls. 91, 1.

Arnór: Hefnir[1] Ólafs! (þèr) fenguð[2] yrkisefni; nú mun kveðit[3] aukast. Þú lætr hlakkar hauka[4] drekka hrælög[5]; ek geri slíkt at málum. Frækinn rýrir randa reyrar[6] setrs[7]! Þú hefir gervar fjórar örva hríðir[8] á einum vetri; allvaldr, þú er kallaðr ofvegr[9].

1) sonur. 2) nl. mönnum. 3) kvæðið. 4) hrafna. 5) blóð. 6) sverðs. 7) skjaldar. 8) orustur. 9) óvægr.

Bls. 91, 2.

(*Þjóðólfr*): Hildr[1] háðist góðu heilli, sem Magnús vildi; sóknstærir[2] selr[3] mèr færi[4] at þylja[5] um sigr. Buðlúngr þrænda rauð brand; síðan bar hann, ept[6] þrennin[7] hervíg, iðula[8] hærra sköld[9] at gjöldum[10].

1) bardagi. 2) hermk. 3) gefr. 4) tilefni. 5) kveða. 6) eptir. 7) þrjú. 8) opt. 9) skjöld, þ. e. hlut. 10) úr býtum.

Bls. 129, 1.

Haraldr Sigurðarson: Sjá 5. B. bls. 62.

Bls. 129, 2.

Þjóðólfr: Sjá 5. B. bls. 88, 2.

Bls. 130.

Haraldr Sigurðarson: Sjá 5. B. bls. 88, 1.

Bls. 131.

Bölverkr: Sjá 5. B. bls. 89, 1.

Bls. 132.

Þjóðólfr: Tveir höfðíngjar höfðust eitt at, þar er Eilífr sat: þeir fylktu hamalt[1]. Austrvindum ók[2] í öngan[3] krók; rèttr liðsmanna[4] varat Lesjum lèttr.

1) svinfylktu, gerðu oddafylking. 2) Austrvindur hneptust. 3) þraungan. 4) hermanna lögin.

Bls. 133.

Illugi Bryndælaskáld: Minn drottinn gekk opt á frið Frakka[1] fyrir óttu; duglum[2] döglíngi vara[3] fljótrent[4] at snótar bý.

1) barðist opt við Frakka. 2) dugligum. 3) var ekki. 4) það var ei hægt að reka hann á flótta.

Bls. 134, 1.

Þjóðólfr: Sá er rèð at gánga á landi Lángbarða við (. . .) lund[1].

1) með hugrekki.

Bls. 134, 1.

Bölverkr: Svöl skúr knúði hart svartan snekkju brand frá landi; en brynjaðar skeiðr báru skrautla[1] reiði[2]. Mætr hilmir sá málma[3] Miklagarðs fyrir barði[4]. Mörg barmfögur[5] beit[6] skriðu á hám borgararmi.

1) skrautliga. 2) búnaðinn. 3) eirturna. 4) stafni. 5) borðfögur. 6) skip.

Bls. 135.

Sami: Snjallr stillir rauð stál í styr, ok gekk á mála; síðan háðist hildr hvert ár, sem sjálfir vilduð.

Bls. 138.

Þjóðólfr: Úngr hötuðr tandrauðs[1] ormtorgs[2] hætti sèr. Segja má tekna átta tögu[3] borga á Serklandi, áðr Serkjum hættr herskorðuðr[4] gekk heyja harðan hildar leik und skildi í slèttri Sikileyju.

1) glóðrauðs. 2) gulls, Haraldr. 3) tugi. 4) hermaðr.

Bls. 139.

Illugi: Haraldr! brauztu sunnlönd röndu[1] und mestan Mikjal. Sonr Buðla[2] bauð heim mágum sínum, sem (vèr) frágum.

1) með herskildi. 2) Atli.

Bls. 140, 1.

Þjóðólfr: Darrlatr[1] dasi[2] hefir staðit fjarri, dólglauss[3], þá er ómynda[4] skyndir[5] tók endr[6] Rindar eljö[7]. Afríka jöfri varat hlýðisamt[8] at halda hagfaldinni[9] Ánars mey[10] nè lýðum fyrir hánum[11].

1) sá sem ekki nennir at halda á spjóti. 2) letingi. 3) án þess að gánga i orustu. 4) kannske: sverðs. 5) hermk., konúngr-inn. 6) forðum. 7) landið. 8) honum dugði ekki. 9) sem þakin er högum og beitilandi. 10) landi. 11) Haraldi.

Bls. 140, 2.

Bölverkr: Borð rendust at, Drottinn, vàttu[1] drengliga; súð[2] varð dreyrafull við eyri[3], þar er (þú) blèzt[4] jörðu blóði. Lík, sokkit of stokka[5], vann[6] sand und sèr fyrir sunnan Sikiley, þar er sveiti[7] skyndi[8] miklu liði.

1) þú barðist. 2) skip þitt. 3) ströndina. 4) blandaðir. 5) fyrir borð. 6) fekk, fann. 7) blóð. 8) rann.

Bls. 140, 2.

Sami: Reiðmæltr[1] jöfurr, prýddr við rausn! rèttu[2] at hætta skeiðum á vit[3] Blálands; byrr lá at breiddu[4] stáli[5]. Skúr laust á dýra skjaldrim, á þröm, stokkinn skokks mjöll[6], en lofðúngr reisti[7] lauka[8] við þúngan sjó.

1) greiðorðr. 2) þú rèðst. 3) til. 4) kannske *bræddu*, bikuðu. 5) stefni. 6) á sjórokinn borðstokk. 7) samt. 8) siglutrèn.

Bls. 141.

Sami: Nenninn[1] gramr hefir gagn[2] ör hverri gunni[3]; ferð[4] gekk, ok hjó sverðum; snörp snerra[5] háðist þá síðan.

1) ötull. 2) sigr. 3) orustu. 4) herliðið. 5) hríð.

Bls. 154.

Þjóðólfr: Liðs höfðíngi lèt kviðjat úlfgráð[1], þá er spjótum var lypt[2]; en þeirs[3] runnu undan, báðu friðar. Hann hefir opt keyptan auð með oddi fyrir sunnan sjá, þar er blauðum var leitt[4]; svá finnast minni til.

1) sefaði græðgi úlfs. 2) þá barizt var. 3) þeir sem. 4) þar sem bleyðimenn þorðu ekki að koma.

Bls. 159.

Sami: Þjóð veit, at Haraldr hefir háðar áttján[1] grimmligar rimmur[2]; hafir hafa opt rofit sáttir fyrir jöfri. Hróðigr konúngr! þú rauð[3] blóði hauss kárs[4]

arnar, áðr færir higat[5]; imr[6] gat hvassar klær, hvar[7] komut.

1) 18. 2) orrustr. 3) rauðst. 4) áfjáðs. 5) híngað. 6) úlfr. 7) þar sem þèr.

Bls. 161.

Stúfr skáld: Eggdjarfr ofrhuginn fór leggja und sik Jórsali; (hin) efri fold var virk[1] víga valdi[2] ok Girkjum[3]. Ok með ærnu ríki kom jörð óbrunnin heimöl[4] und gunnar herði[5]. Önd Haralds ofar löndum[6].

1) vinveitt. 2) Haraldi. 3) Grikkjum. 4) heimil. 5) hermk., Harald. 6) þetta held eg vera stef, og heyra til síðasta vísuorðs í næsta erindi: *Önd Haralds (á) vist um aldr með Kristi ofar löndum.*

Bls. 162.

Sami: Ráð ok reiði Egða grams[1] stóðu (móti) svikamönnum á ýmsum Jórdanar borðum[2]; þat orð rann. En fyrir sanna afgjörð gat þjóð illa frá[3] stilli[4], (ok) fekk vísan váða. Vist um aldr með Kristi[5].

1) Haralds. 2) bökkum. 3) þannig Hk. 4) fekk gjöld af honum. 5) *sjá næst undang. vísu.*

Bls. 167, 1.

Þórarinn Skeggjason: Gjörr jöfurr náði handa glóðum[1], en Grikklands stólþengill gekk steinblindr straungu aðalmeini.

1) gulli.

Bls. 167, 2.

Þjóðólfr: Eyðir heiðíngja[1] sútar lèt stínga út bæði augun stólþengils; þá var styrjöld byrjuð. Allvaldr Egða[2] lagði gráligt mark á bragníng austr[3], en stillir Grikkja fór illa götu.

1) vargs. 2) Haraldr. 3) eystra.

Bls. 169, 1.

Haraldr konúngr Sigurðarson: Súð[1] sneið fyrir víða Sikiley: brýnn[2] vengis hjörtr[3] skreið vel und drengjum til vánar[4]; (vèr) várum þá prúðir; en ek

vætti[5] minnr[6] at motti[7] muni nenna þinnig[8]. Þó lætr gullhríngs Gerðr[9] í Görðum skolla við mèr[10].

1) skipið. 2) fljótr. 3) skipið. 4) sem von var. 5) vænti. 6) siðr. 7) ónýtjúngr. 8) þángað. 9) konan. 10) vill ei þýðast mig.

Bls. 169, 2.

Sami: Fundr var þess, at þeir þrændir höfðu meira lið; sú snerra[1], er vèr of gerðum, varð víst errilig[2]. Úngr skildumst (ek) við úngan allvald, fallinn í styr. Þó lætr o. s. fr.

1) hrið. 2) snörp.

Bls. 170, 1.

Sami: Svanni! vèr jósum sextán senn í fjórum rúmum, þá er brim vexti[1]; húm[2] dreif á hafskips húfa[3].

1) vóx. 2) sjó. 3) siður. Stef, sjá 169, 1.

Bls. 170, 2.

Sami: Ek kann átta íþróttir: ek fet[1] at smíða Yggs lið[2], ek er hvast[3] færr á hesti, hefik stundum numit sund, ek kann skríða á skíðum, ek skýt ok ræk[4], svá at nýtir[5]. Þó lætr o. s. fr.

1) kann. 2) Óðins öl, þ. e. yrkja. 3) vel. 4) og ræ. 5) gagn er að.

Bls. 170, 3.

Sami: Munat ekkja nè úng mær enn sanna, at (vèr) værim í borg suðr, þàr er (vèr) gerðum sverða svip[1] um morgin? (Vèr) ruddumst um með oddi; merki verka eru þar. Þó lætr o. s. fr.

1) orustu.

Bls. 171.

Sami: Ek var fæddr, þar er Upplendíngar bendu álma; nú læt ek skeiðr, leiðar búmönnum, skolla[1] við sker. Ek hefi vítt[2] skotit eygarð[3] (með) barði[4]. Þó lætr o. s. fr.

1) fljóta. 2) viða. 3) sjónum. 4) framstafni.

Bls. 172, 1.

Stúfr: Ógnarmildr öðlíngr Egða[1] gat[2] þá mægð,

er vildi; Gauta spjalli[3] tók gnótt gulls ok dóttur bragníngs.

1) Haraldr. 2) fekk. 3) konúngr.

Bls. 172, 2.

Valgarðr af Velli: Haraldr! skauztu beiti[1] und hinn frísta farm, þú færðir grunnlaust gull austan ör Görðum; frami veitist þèr. Hugdyggr jöfurr! (þú) stýrðir hvatt í hörðu glyggi[2]; sáttu[3] Sigtún, er sædrif lètti; en skip hnigðu[4].

1) skipi. 2) veðri. 3) þú sást. 4) svifu.

Bls. 173.

Þjóðólfr: Snjallr landreki[1]! síðan reist eikikjölr örðigt vatn austan ör Görðum; allir Svíar rèðu því[2]. Skeið Haralds, höll á sollin hlæborð[3], gekk und breiðum vef[4] með gullit mikla; ótt glygg[5] fèll um tiggja.

1) konúngr. 2) eða *tjóðu þèr*, veittu þèr lið. 3) hlèborð. 4) segli. 5) stormr.

Bls. 174.

Valgarðr: Ógnblíðr ýngvi[1]! síðan slaung[2] eik[3] und þèr í haf frá Svíþjóðu; rètt óðal var of ætlat yðr. Rifhynd[4] bar fyrir slètta Skáney, þars[5] (hann) rendi rètt á stag; en skeiðr skelktu brúðir, nánar Dönum.

1) konúngr. 2) hljóp. 3) skipið. 4) skipið. 5) þar sem.

Bls. 175, 1.

Sami: Haraldr! lèztu gerfa[1] herjat alla Sælund; tiggi, þú hnyggr[2] andskotum; vargr rann hvatt at vittja[3] valfalls. Fjölmeðr[4] konúngr gekk á Fjón, en fèkkat[5] hjálmum lítit erfiði; rít[6], ríkula[7] ristin[8], brast.

1) gjörsamliga. 2) hnekkir. 3) vitja. 4) fjölmennr. 5) fekk ei. 6) skjöldur. 7) af afli. 8) klofin.

Bls. 175, 2.

Sami: Bjartr eldr brann í bæ fyrir sunnan Hróiskeldu; nenninn[1] ræsir lèt reykvell[2] fella ofan rönn[3]. Gnógir[4] landsmenn lágu[5]; hels[6] ló[7] sumum frelsi; harmvesalt hyski dróst hljótt til skógs á flótta.

1) jötull. 2) eld. 3) hús. 4) margir. 5) nl. fallnir. 6) fjötrar. 7) svipti.

Bls. 176.

Sami: Daprt of skilda ferð[1] dvaldi, en fögur sprund vurðu fengin; þeir Danir, sem eptir lifðu, drifu undan. Lás[2] hèlt líki[3] drósar, fjötrar bitu fíkula[4]; mart (hið) hörundbjarta fljóð leið[5] fyrir[6] yðr til skeiða.

1) menn. 2) læstr fjötur. 3) líkam. 4) griðarlega mjög. 5) gekk. 6) á undan.

Bls. 177.

Þjóðólfr: Nú er víðis valmeiðum[1] hætt[2] (at) vætta[3] góðs friðar; drótt veit mikinn ótta: hèr hefir skeiðr fyrir hauðri. Morðs mildr Magnús vill halda hlunngotum[4] norðan, en ítr Haraldr skreytir önnur unnvigg[5] sunnan.

1) mönnum. 2) hæpið. 3) vænta. 4) skipum. 5) skip.

Bls. 180, 1.

Valgarðr: Þar ér (þèr) hèldut yðrum skipum sunnan, var iðglíkt[1] sjó[2] inn í ormsmunn[3], sem eldr brynni. Skeið bar hinn rauða skolpt; skein af hreinu gulli; dreki fór mikla dagleið, braut dúfu[4] und húfi[5].

1) öldungis eins. 2) að sjá. 3) dreka höfuðið. 4) báru. 5) síðunni.

Bls. 180, 2.

Sami: Löðr[1] var lagt í beði[2], sollit haf lèk golli[3], en hrannir[4] þógu[5] ógrlig höfuð (á) herskipum. Þú ræðr öllum Noregi, en æðri ræsir ristr aldri kaldan sjó; snjöll sveit tær[6] sínum drottni.

1) brimlöður. 2) í hrannir. 3) gulli. 4) öldurnar. 5) þvoðu. 6) veitir lið.

Bls. 180, 3.

Þjóðólfr: Víðkunnr vísir! þú lèzt vatn slítna und þunnri skör; dýr flaust klifu flóð, þar er (þèr) fórut austan ör Danmörk. Sonr Ólafs[1] bauð þèr síðan hálf

land[2] ok þegna við sik; hykk[3], at frændr fyndist þar hála[4] fegnir.

1) Magnús. 2) lönd. 3) eg hygg. 4) mjög.

Bls. 185.

Bölverkr: Hoddstríðir[1]! síðan varð græn grund heimöl[2] þèr, er (þèr) fundut Magnús, en (þú) bautt[3] hánum gull, sem ek heyrða. Sætt endist allfriðliga í milli ykkar frænda, en Sveinn vætti[4] síðan rómöldu[5] einnar.

1) mk., Haraldr. 2) heimil. 3) bauðst. 4) vænti. 5) styrjaldar.

Bls. 193.

Haraldr konúngr: Þórir! þegi þú; þú er úgegn þegn; ek heyrða, at faðir þinn hèti Hvinngestr.

Bls. 194.

Magnús góði: En þótt faðir minn hèti Hvinngestr, þá gerði hann aldri garð um hestreðr[1], sem Sigurðr Sýr; sá var faðir þinn.

1) saumaði hann aldrei fyrir hesta sína.

Bls. 196, 1.

Arnór jarlaskáld: Magnús! hlýð til máttigs óðar; ek veit manngi[1] annarr fremra. Jóta gramr! (ek) ráðumst yppa[2] yðru kappi í fljótu kvæði. Hörða drottinn! þú er rèttr haukr; hverr gramr er þèr stórum verri; þinn þrifnuðr[3] verði meiri, en þeirra, unz allr himininn rifnar[4].

1) engan. 2) lýsa. 3) uppgángr. 4) eða: *verði þinn þrifnuðr meiri, unz himininn rifnar, en þeirra* (þrifnuðr) *allr* (einginn).

Bls. 196, 2.

Sami: Ótti fengins gulls[1]! (þèr) kunnut hætta elgjum æðiveðrs[2] á skelfðan græði, eða fæðit ella flestan aldr und drifnu tjaldi. Minn hollvinr! vísundr berr

þik snarla í lyptíng innan, líkan hvössum hauki; aldri skríðr farlikt[3] eiki[4] und fríðra fylki.

1) mk., Magnús. 2) skipum. 3) falligt. 4) skip.

Bls. 197, 1.

Sami: Jöfra bagi[1]! (þèr) lètuð mannkyn eigi hafna yðru nafni. Hlenna[2] þreytir[3]! þú flýr hvatki[4] hyr nè málm í broddi styrjar[5]. Hlenna dólgr! ek hrósa því, er (þú) glæsir herskip: búníngr hlunna reiðar[6] er sem röðull renni upp í heiði eða brenni vitar.

1) mótstöðumaðr, yfirkoníngr. 2) ræníngja. 3) kúgari. 4) getgáta. 5) bardaga. 6) skips þíns.

Bls. 197, 2.

Sami: Er[1] mildíngr rennir Meita hlíðir[2] sævar skíði[3], lízt mönnum sem engla fylki himna þengils renni ósamt[4] unnar[5].

1) þegar. 2) sjóinn. 3) á skipi sínu. 4) ásamt, undir eins. 5) yfir sjóinn.

Bls. 197, 3.

Sami: Ek frá, at þjóðir elska eyðendr græðilostins[1] geima vals[2] hit næsta guði í þessum heimi; þína inndrótt[3] er höfð at minnum.

1) sjólostins. 2) skips, mk., nl. konúngana. 3) hirðsveit.

Bls. 200.

Magnús góði: Margr sverðrjóðr[1] kveðr sik alinn verða búkarls dóttur at sorgum; ek uggi allítt ótta seggja. En ef einhver eldgefn[2] bannar svefna fyrir mèr, veldr víst svinn siklíngs systir andvöku minni. –

1) maðr. 2) kona.

Bls. 236, 1.

Norðmenn: Nú fara daprar skeiðr, herkunnar[1] fyrir sunnan lög[2], heim í húmi með þenna dýrnenninn[3] gram dauðan. Öld hefir illa haldit þat höfut[4], er fremst var jöfra; hirðmenn hafa hulit[5] skylja[6]; era[7] stríðvana[8] síðan.

1) getgáta; þjóðkunnar. 2) í Danmörk. 3) ágæta vaskan.

4) mönnum hefir illa haldizt á þeim hülbíngja. 5) kistulagt. 6) konúnginn. 7) ei er. 8) harmlaust.

Bls. 236, 2.

Oddr Kikinaskáld: Menn felldu mörg tár, þá er (þeir) báru mildan þengil í gröf: sú byrðr[1] var þúng þeim, er hann gat[2] seima[3]. Hugr deildist[4] svâ, at húskarlar grams hèldu varla vatni[5], en siklíngs þjóð sat síðan opt hnípin[6].

1) byrði. 2) gaf. 3) gull. 4) hrygðist. 5) bundust ei tára. 6) sorgfull.

Bls. 237.

Sami: Ek má[1] harða[2] illa, sízt[3] þraut góða æfi Magnúss, móðfíkins[4] stillis[5], stríð hafa of staddan Odd. Ek hvarfla, hvers manns þurfi; strángr harmr fær ángrat mèr; þjóð er döpr at dauðan döglíng, því förum vèr aprir.

1) mèr hèr. 2) mjög. 3) síðan að. 4) hugdjarfs. 5) getg.

Bls. 251.

Haraldr konúngr: Meðan líneik[1] lirlar[2] veri[3] sínum, galdrs[4] gerðr[5]! látum vèr haldit akkerum í Goðnarfirði.

1) konan. 2) lætr vel að. 3) manni. 4) saungs. 5) kona.

Bls. 252, 1.

Þjóðólfr: Ek segi eina spá: annat sumar skal kallnefr[1] halda furu[2] (með) fleini (enn þá) sunnar; vèr aukum króki[3] kaf.

1) kaldnefr, akkerið. 2) skipi voru. 3) akkeris fleininum.

Bls. 252, 2.

Bölverkr: Næsta árit bjóttu[1] leiðángr af láði, reistu[2] græði[3] glæstum gjálfrstéðum[4]; lögr gekk um (hin) fögru skip. Dýrr skukkr[5] lá á dökkri báru: Danir vâru þá illa staðnir[6]; herr sá hlaðnar skeiðr fyrir hauðri.

1) bjóstu. 2) þú ristir. 3) sjóinn. 4) skipum. 5) skip. 6) staddir.

Bls. 253.

Meyjar eybaugs[1] Dana skáru akkeris hrínga ör jast-osti[2]; þat þíng[3] of ángraði þengil. Nú sèr mörg mær ærnan krók ör járni halda skipum allvalds; færi[4] hlær at því í morgin.

1) sjóar-. 2) mysu-osti eða súrum osti. 3) sá hlutr. 4) færri meyar.

Bls. 254, 1.

Grani skáld: Osvífr[1] Kraka drífu[2] hlökk[3] lèt aldregi brá þorna úti í harða þykkum Hornskógi. Fila drottinn[4] rak flótta grams fjanda til strandar; faðir Dóttu[5] varð allskjótt at reiða auð út[6].

1) ósvífin. 2) gulls. 3) kona. 4) Noregs konúngr. 5) þorkell geysa. 6) gjalda fè.

Bls. 254, 2.

Sami: Döglíngr fèkk ara jóði[1] danskt blóð at drekka; veitk[2] hilmi gerðu[3] hörð hugins jól[4] við þjólarnes. Ætt arnar[5] spornaði[6] allvítt um valfalli[7]; vargr át hold Jóta, sem vildi: njóti hann þess vel!

1) erninum. 2) eg veit. 3) hafa gert. 4) mikið mannslag. 5) örninn. 6) gekk. 7) yfir valinn.

Bls. 255.

Stúfr: At frèttum[1] varð Falstr autt; drótt fèkk mikinn ótta; hrafn varð gladdr, en Danir vàru hræddir hvert ár.

1) eptir því sem spurzt hefir.

Bls. 256.

þorleikr fagri: Erumsk vàn[1] vígs kænum vísa, (at) örr[2] finni Innþrænda lið í odda snerru[3] á rakna stigu[4]. þó má guð enn valda[5], hvàrr nemr annan öndu eða löndum; Sveinn hyggr lítt á sjaldfestar sættir[6].

1) mèr er þess von af. 2) sá örvi konúngr. 3) orustu. 4) sjó. 5) ráða. 6) á grið, sem sjaldan haldast lengi.

Bls. 257, 1.

Sami: Reiðr[1] Haraldr, sá er opt hefir rauða rönd[2]

fyrir löndum; færir breið borðrökn[3] norðan á Buðla slóðir[4]. En gullmunnut[5], steini fagrdrifin[6] lauks[7] glæsidýr[8] Sveins, þess er rýðr geira[9], sækja[10] sunnan of sjá.

1) snar. 2) skjöld. 3) skip. 4) haf. 5) með gyltum dreka-höfðum. 6) máluð fögrum litum. 7) siglu. 8) skip. 9) spjót. 10) fara.

Bls. 257, 2.

Haraldr konúngr ok Þjóðólfr: Linns láðbrjótr[1]! baldr brynþíngs sá er land á sunnarr fyrir[2] ráða[3] hefir logit at baldri fetilstínga[4]. Þá er sjá[5] enn norðri njörðr borða[6] glymhríðar[7] hála[8] fastmálari[9]; Gramr! þú er flestum[10] fremri norðr[11].

1) mk. 2) nl. at. 3) nl. Sveinn jarl. 4) sverðs, nl. að mèr. 5) sá. 6) skjalda. 7) orustu, hermk. nl. Haraldr. 8) miklu. 9) orðheldnari. 10) þann. Fagurskinna. 11) á Norðrlöndum.

Bls. 258.

Stúfr: Þeir á þjóðu flýðu fund þengils af stundu; hugfullt hjarta[1] rèð stórt[2]. Haralds önd ofar löndum[3].

1) sá hugdjarfi konúngr. 2) hafði stórar ráðagerðir og framkvæmdir. 3) Sjá bls. 161.

Bls. 259, 1.

Allr Heiðabær var brendr upp með endum[1] af reiði; en þat má kalla hraustligt bragð, er ek hugða. Vân er, at (vèr) vinnim Sveini harm; vark[2] á borgararmi í nótt fyrir óttu; hár logi gaus ör húsum.

1) enda í milli. 2) eg var.

Bls. 259, 2.

Þorleikr fagri: Fólkrögnir[1], hinn er veitað[2], getr fregna sveit fylkis, hve heiptgjarn konúngr hefr arnat[3] til Heiðabæjar: þá er Haraldr rendi endr[4] austan byrskíðum[5] ár[6] til þengils bæjar þarflaust; þat er án um væri[7].

1) mk. 2) veit það ekki. 3) farið. 4) forðum. 5) skipum. 6) snemmindis. 7) hvað aldrei skyldi verið hafa.

Bls. 261.

Sami: Sveinn, sá er varð borinn beztrar tíðar[1] und miðgarði[2], bauð ríkri þjóð at rjóða randir á landi. Þó lèzt bilstyggr[3] Haraldr heldr vilja berjast á byrjar val[4], ef hvatráðr konúngr hèldi láði.

1) til mestu hamíngju. 2) á jörðu. 3) bráðlátr. 4) skipi.

Bls. 264, 1.

Sami: Ek of frá, hve Sveinn elti Austmenn allt á veg flausta[1], þá er annarr snarlundaðr siklíngr hèlt undan. Allr fengr[2] þrænda þengils varð fljóta á eli sollnu Jótlands hafi; þeir[3] lèttu fleiri skip.

1) haf. 2) herfáng. 3) þrændr.

Bls. 264, 2.

Sami: Hugstinnir vinir siklíngs[1] buðu seggja drottni[2] mikla sætt[3]. Þeirs[4] höfðu minna lið, svöfðu hjaldr[5]. Ok snarráðir búendr dvöldu síðan sókn, er (þeir) tókust orðum; önd var ófðl ýta kindum[6].

1) Haralds. 2) Sveini. 3) mikið fè til griða. 4) þeir er. 5) vildu ei berjast. 6) bændr vildu fegnir lifa.

Bls. 269.

Þjóðólfr: Hverr drottinvandr[1] þegn hjaldrvitjaðar[2] skyli[3] sitja ok standa, sem dýrum dólgstýranda[4] hugnar. Öll þjóð lýtr feiti fólkstara[5]; fátt er til, nema játta þat[6], sem konúngr vill þá bjóða gotnum[7].

1) -hollr. 2) hermk., Haralds. 3) skal. 4) hermk., konúngi. 5) hermk., konúnginum. 6) játa því. 7) mönnum.

Bls. 270, 1.

Haraldr konúngr: Ek sè hinn örfa Einar þambarskelfi, þann er kann skeina þángs þjálfa[1], gánga hèr upp fjölmennan. Fullafli[2] bíðr fyllar hilmis stóls[3]; ek finn, at minna húskarla lið drífr opt á hælum jarli.

1) sjoinn. 2) þessi ríki höfðíngi. 3) ætlar sèr að setjast í konúngs hásæti.

Bls. 270, 2.

Sami: Rjóðandi randabliks[1]! Einar mun ráða oss ór landi, nema kyssi enn þunna öxar munn.

1) sverðs, mk.

Bls. 282.

Þjóðólfr: ([1]) Frán[2] sveit[3] hefir skipt sinni dáð[4] ok góðum drottni[5] við Sveini[6]; þat drengspell[7] er lengi til minna.

1) Fagrskinna hefir þann vísuhelming, er þessi vísuorð eru úr tekin. 2) hraust. 3) Norðmenn. 4) hollustu. 5) Haraldi. 6) nl. brugðið trú sinni við Harald, og geingið á hönd Sveini. 7) mannskaði, eða ómannligt verk.

Bls. 288.

Sighvatr: Ívar! (þèr) sátuð eigi meginfjarri[1], þá er færðag[2] orð[3] at ossum[4] ítrum drottni: lof[5] sóttist. Þèr er vant, at hnekkja lofi þínu, alls[6] hann rèð hlýða hróðr sinn[7]; hefig beidt hljóðs á báða bekki.

1) mjög lángt frá. 2) eg færði. 3) ljóð. 4) vorum. 5) lofkvæðið. 6) fyrst. 7) lofkvæði um sig.

Bls. 294.

Arnór: Tiggi rauð frána[1] egg á Fjóni, en vann[2] síðan Fjónbyggja lið rýrt; eldr rann um sjót[3] manna.

1) snarpa. 2) gerði. 3) hýbili.

Bls. 295.

Haraldr Sigurðarson: Nú emk orðinn ráðbani allra[1] ellifu ok tveggja manna[2]; þau morð eru svá, at ek man enn; (ek) eggjumst vígs. Lýtendr golls[3] inna enn gráleik, ok ginn[4] ferr með[5] skolli[6]; (menn) kveða lauki lítit gæft til auka[7].

1) alls. 2) þann. Hk. 3) menn. 4) tál. 5) er samfara. 6) prettum. 7) málsháttr: opt vex laukr af litlu.

Bls. 308.

Þjóðólfr: Fagurt sprund! ek sá skeið hrundit í á framm at flæði; kenn[1] þú, hvar laung súð hins prúða dreka liggr fyrir landi. Frán[2] orms föx glóa und farmi

sízt[3] hánum var ýtt af hlunni; búnir svírar báru brunnit gull.

1) sjá. 2) fögr. 3) þannig Hk.

Bls. 309, 1.

Sami: Laugardag slýngr[1] liðbaldr[2] af sèr-laungu tjaldi, þá er prúðar ekkjur líta orms súð út ör bæ. Næsta[3] rèð úngr allvaldr at stýra nýrri skeið vestr ör Nið, er árar drengja falla í sjó.

1) sviptir. 2) herkonúngrinn. 3) þar næst.

Bls. 309, 2.

Sami: Ræsis herr kann slíta rètt ræði[1] ör verri[2]; ekkjan[3] stendr, ok undrast áraburð, sem furðu. Ert mun snót[4], ef[5] svörtu ferkleyf[6] sæfáng[7] gánga í tvö; þöll[8] leggr leyfi á þat, við fullan frið[9].

1) þær beinu árar. 2) sjónum. 3) konan. 4) henni mun falla illa. 5) nl. hin. 6) árar. 7) þann. Hk. 8) konan. 9) hún mundi lofa árunum að brotna, ef friðr væri í landi.

Bls. 309, 3.

Sami: Hár[1] veit sorgar[2], áðr en sæfáng[3] slítist ör straungum mar. Norðmeðr[4] róa negldum unnar naðri[5] út inn heglda[6] straum. Þar er herr heldr sjö tigum ára til verra[7], er sem (maðr) líti arnarvæng af járni.

1) keipurinn. 2) þann. Hk.; reynist. 3) árarnar. 4) -menn. 5) skipi. 6) ískalda. 7) hafs.

Bls. 310, 1.

Sami: Skafnir snekkjustafnar eigu skjól und skógi; vísi leiðángrs læsir[1] lönd (með) herskipa bröndum. Almenníngr liggr innan hverja vík í skerjum; hábrynjaðar[2] skeiðar láta eið hlýja[3] sèr.

1) umkríngir. 2) vel útbúnar með verjum, skjaldaðar. 3) þann. Hk., skýla.

Bls. 310, 2.

Sami: Konúngr lemr barði[1] háfan hlymgarð Hlèsseyjar[2]; þá neytir þengill snekkju strengja til þrautar.

Skaði[3] lindis[4] er eigi inndæll[5] bjúgu járni[6]; grjót ok veðrin ljótu gnegr[7] af digrum gaddi[8].

1) með stafninum. 2) sjó. 3) þannig Hk. 4) linditrjáa, vindr. 5) er skaðligr. 6) akkerinu. 7) nagar. 8) akkeris fleini.

Bls. 311.

Sami: Haraldr þrýstir nú sinn helmíng[1] hraustla at Elfi; nær[2] Noregs drottinn! (þèr) náttið at landamæri. Gramr á þing við[3] þumlo[4]; þar er Sveini eindagaðr hans fundr, skyldr hröfnum[5], nema Danir haldi undan.

1) liði sínu. 2) knár. 3) hjá. 4) þannig Hk. 5) nl. bardagi.

Bls. 313, 1.

Steinn Herðísarson: Hauklyndr[1] þengill sagði hitt er hugði vera myndu: kvað þar þrotna vân eirar[2] fur hánum[3]. Frægr hilmir kvað hvern vârn[4] skyldu falla of þveran annan, heldr en vægja; menn brutu upp[5] öll vâpn.

1) lyndr sem haukr, snarlundaðr. 2) vægðar, friðar. 3) sèr, Haraldi. 4) vorra manna. 5) tóku fram.

Bls. 313, 2.

Sami: Hugstrángr drottinn, hinn er hitti hersa, beið Dana fundar við 1½ hundrað lángra skipa. Þat var næst, er reiðr[1] atseti[2] Hleiðrar rèð rísta þángs láð[3] þángat þrimr hundraðum sunda mörum[4].

1) ötull. 2) sá sem hefir aðsetr sitt í Hleiðru, Sveinn Danakonúngr. 3) sjóinn. 4) skipum.

Bls. 314, 1.

Þjóðólfr: Vargholl veitir vingjafa[1] lèt lystr dreka skolla[2] fyrir miðju brjósti[3]; þat var oddr[4] lofðúngs liðs.

1) konúngr. 2) fljóta. 3) nl. flotans. 4) broddr.

Bls. 314, 2.

Sami: Friðvandr jöfurr bað hrausta fylkíng standa fast; mèr sýndust hildíngs viðir[1] skjalda hömlur hamalt[2]. Nýtr ráðandi manndáða lauk rammsyndan naðr[3] röndum[4] fyrir utan Nizi, svá at hver (rönd) tók aðra.

1) vinir. 2) samskarað. 3) dreka. 4) með skjöldum.

Bls. 314, 3.

Steinn Herðísarson: Úlfr, stallari grams, hèt á oss alla, þá er hákesjur skulfu; róðr var greiddr úti á græði[1]. Skeleggjaðr[2] spjalli[3] snjalls landreka[4] bað leggja sitt skip vel framm með skylja[5], en seggir játtu[6].

1) hafi. 2) hvatr, öruggr. 3) vinr. 4) konúngs, Úlfr stallari 5) konúnginum. 6) því.

Bls. 315.

Stúfr: Haraldr vann Sveini meinfært[1] fyrir móðu[2] mynni; vísir, þar er (þèr) gerðut viðrnám, varð[3] biðja friðar. Spjallar[4] jöfurs[5], gyrðir hjörvi, herðo atróðr fyrir utan Halland; heit und blès blóði á lög.

1) farar tálma. 2) Nizar. 3) Sveinn. 4) vinir. 5) þann. Hk.

Bls. 316, 1.

Sami: Hvårtveggi nýtr hlífarstyggr skjöldúngr bað seggja lið skjóta ok höggva: skamt var á miðli liðs. Bæði[1] fló[2] grjót ok örvar, þá er brandr hrauð[3] af sèr rauðu blóði; fregra[4] gotna fjörvi brá skjótt.

1) þannig Hk. 2) flaug. 3) ruddi. 4) frægra.

Bls. 316, 2.

Þjóðólfr: Upplenzkr hilmir[1] dró álm[2] alla nótt; hinn snjalli oddviti lèt hremsur[3] drífa á hvítar hlífr[4] Blóðugr oddr smú[5] brynjur búandmönnumk; flygr[7] vigra[8] óx, þars[9] gjöld finna[10] stóðu í faníngs[11] skjöldum.

1) Haraldr. 2) boga. 3) örvar. 4) hlífar. 5) smó, smaug. 6) þannig Hk. 7) flug. 8) spjóta. 9) þar er. 10) örvarnar. 11) drekans.

Bls. 317.

Steinn Herðisarson: Vèr börðumst; undr er, ef örmóts viðir[1], þeir er vörðu víða grund, kendu eigi Harald gjörva[2] of[3] síðir, þá er Norðmenn hèldu forðum herskildi[4] fyrir Nizar ósi; hrafn fèkk gnótt náss í óttu.

1) menn. 2) fullvel. 3) um. 4) börðust.

Bls. 318, 1.

Arnór jarlaskáld: Tiggi, lèztu hjálmáro[1] heyra,

er (þú) rautt[2] tvær týrfíngs[3] eggjar, hits[4] fyrir Nizi. Áðr mannfall væri, skriðu borð nýs[5] naðrs[6] norðan, at fýsi[7] allvalds; hrafnþarfr konúngr[8] hlaut skjóta stafni til Hallands.

1) hermenn. 2) rauðst. 3) sverðs. 4) þar. 5) nýsmíðaðs 6) dreka. 7) vilja. 8) herkonúngr.

Bls. 318, 2.

Sami: Heiðmær[1] konúngr, sá er hvergi flýði geirjálm[2], hrauð[3] Dana skeiðir, glaðr und gulli roðnum hjálmi. Buðlúngr! skjaldborg raufst; hoddglötuðr[4] skaut broddum gegnum brynjur bragna, en skúfar[5] súngu of ná.

1) stórgjöfull. 2) úr orustu. 3) eyddi. 4) mk., konúngr. 5) hræfuglar.

Bls. 319, 1.

Sami: Hinn forhrausti Sveinn gekkat[1] saklaust[2] af sinni snekkju: þat er hugi minn; harðr málmr kom við hjálma. Farkostr[3] fljótmalts[4] vinar Jóta[5] hlaut at fljóta auðr, áðr en öðlíngr flýði frá dauðri verðúng[6].

1) gekk ei. 2) án orsakar. 3) skip. 4) -mælts. 5) Sveins. 6) hirð.

Bls. 319, 2.

Þjóðólfr: (Menn) kváðu gegnan Sogns gram[1] hrjóða senn á einni svipstund hit fæsta sjötigu glæst skip Sveins þjóðar[2].

1) Harald. 2) manna.

Bls. 320.

Sami: Sveinn! (þú) átt launa sex jörlum Dana, þeim er vexa[1] hvöt[2] örleiks[3], sigr innan[4] eina gunni[5]. Vígbjartr[6] Fiðr[7] Arnason, sá er vildit[8] forðast[9] snöru hjarta, varð fánginn í miðri fylkíngu.

1) auka. 2) hvatleik. 3) orustu, nl. berjast hvatliga. 4) í. 5) bardaga. 6) frægr af orustum. 7) Finnr. 8) vildi ei. 9) nl. með.

Bls. 331, 1.

Gramr, sá er gerðir[1] grund[2], lykr lángskipa stöfnum norðr frá Eyrarsundi; hrafngælir[3] sparn[4] höfn

hæli[5]. Gulli glæstir brandar[6] ristu gjálfr, en súðir skjálfa; (þat) var heldr hvast fyrir vestan framm Hallandi.

1) umkríngir. 2) nl. með skipum. 3) þann. Hk., hermk., Sveinn konúngr. 4) sporaðí. 5) með kjalarhælnum, nl. lagði til hafnar. 6) framstafnar.

Bls. 331, 2.

Eiðfastr Haraldr! (þèr) gerðut[1] opt skeiðum fyrir jörðu. Sveinn sker ok eysund til fundar annars konúngs. Lofsnjallr hrafngrennir[2], hinn er lykr hvern vág stöfnum, hefra[3] út[4] lítit lið allra Dana sunnan.

1) girtuð. 2) hermaðr. 3) hefr ei. 4) úti.

Bls. 331, 3.

Snjallr gramr! (þèr) sustóð[1] suðr, þar er allir Danir[2] æsto[3] mæltrar stefnu; enn sèr eigi minni efni[4] Nær[5] Sveinn tekr at nenna[6] norðr til landamæris (at) finna Harald, varð vindsamt[7] fyrir víðri jörðu.

1) skunduðuð. 2) þann. Hk. 3) heimtuðu. 4) nauðsýn til sáttafunda. 5) vaskr. 6) fara. 7) stormasamt.

Bls. 232, 1.

(Þá) er seggir hvårstveggja[1] hittast, telja snjallir búendr mjök hátt allmörg orð, þau er fyrða ángrar. Þeir þegnar, er þreyta[2] allt í gegnum[3], láta eigi brátt við sáttum. Ofrhugi svellr ollu[4].

1) þannig Hk. 2) keppa. 3) ávalt, um allt. 4) = öldu, mönnum.

Bls. 332, 2.

Ófriði verðr allhætt, ef sættast skal; þeir menn, er kunnu miðla, vega öll mál jöfra í skálum.

Bls. 333.

Hefik[1] heyrt hitt, at glaðr Haraldr ok Sveinn settu hvårtveggi öðrum gisla; þat var góð sýsl[2]. Þar laukst[3] fylld[4] sátt með våttum ok öllum fullum frið, at hvårgi[5] skildi; þeir haldi svå særum!

1) eg hefi. 2) ráðstöfun. 3) þannig Hk. 4) fullkomin. 5) á hveriga hliðina.

Bls. 336.

Þjóðólfr: Öld Steinkels[1], sú er vildi veita lið ógnteitum jarli[2] gefin helju; styrkr stillir olli því. En hinn, er fegir[3], segir: Hákon lèt hörva hvat[4] fyrir, því at aflvân[5] þaðan[6] reyndist hânum illa.

1) þannig Hk. 2) nl. var. 3) sem vill fegra málið. 4) hvatt. 5) liðs von. 6) frá Svíaríki.

Bls. 339, 1.

Sami: Landkarlar[1], lystir sleitu[2], lètu[3] gram varla sæma[4] lög; öld gerði ódæmi á jörðu. Ok tröll brutu hrís í hleypikjola hæls[5] þeim andskotum vísa, er ollu því ráði þjóðar.

1) bændr. 2) gjarnir ófriðar. 3) sögðu. 4) halda. 5) fætr; tröll brutu hrís á fætr þeim, gerðu þeim farartálma, þ. e. *þeir fóru illa för.*

Bls. 339, 2.

Sjá bls. 269.

Bls. 340, 1.

Sami: Hneykir[1] hólmbúa[2] tók harðan taum við Rauma; ek hygg fylkíng hins frægsta Haralds gengu[3] þar fast. Eldr var gjörr[4] at gjaldi[5], gramr rèð[6]; en þá tæði[7] hár hrotgarmr[8] at færa arma búendr í hóf.

1) hnekkir. 2) Haraldr konúngr. 3) hafa gengið. 4) kveyktur. 5) til hegníngar. 6) nl. því. 7) = rèð, náði. 8) eldr.

Bls. 340, 2.

Sami: Gagn[1] greipra[2] þegna brann; glóð varð föst í tróði; hertoga hristir[3] laust Heina illum steini. Lýðir báðu sèr lífs; logi þíngaði[4] Hríngum nauðgan dóm, áðr niðrfall Hálfs galla[5] næmist[6].

1) búsgagn. 2) grimmra. 3) Haraldr konúngr. 4) kvað upp yfir. 5) eldsins. 6) fengist; þannig Hk.

Bls. 341, 1.

Sami: Stál bitu rendr[1] fyrir ströndu. Þriðja árit færði fylkir Hörða[2] starf[3] til króks[4] at Hvarfi: friðr namst[5].

1) skildi. 2) Haraldr konúngr. 3) stríðið. 4) til lykta. 5) fekst.

Bls. 341, 2.

Sami: Nú er vandmælt, svâ at afstandist, of[1] þau verk, er[2] vísi kendi Upplendíngum at eiga auðan[3] plóg. Höfuð svinns þengils[4] hefir þessi þrjú missari fengit sèr svâ lángs tírar[5] at æ mun vinnast[6].

1) um. 2) þegar. 3) þannig Hk. 4) svinnr þengill. 5) frægðar. 6) vara.

Bls. 361.

Sami: Þórr stórra smiðbelgja[1] varp hvatt höldnum eldíngum[2] ör þrætu þorpi[3] at jötni hafrakjöts[4]. Geirröðr hrökkviskafls húða[5] tók glaðr við þeirri sío[6] or hljóðgreipum[7] afli galdra[8] smiðju[9].

1) járnsmiðrinn. 2) nl. illyrðum. 3) munni sínum. 4) skinnaranum. 5) brákar, nl. skinnari. 6) eldstroku. 7) þjótandi. 8) hljóða. 9) munns, þ. e. hann svaraði þeim illyrðum, er járnsmiðr hreytti að honum.

Bls. 362.

Sami: Sleggju-Sigurðr[1] eggjaði snák vâligrar[2] brákar[3], en skapdreki skinna[4] skreið of[5] leista heiði[6]. Menn sást[7] orm, búinn ilvegs kilju[8], áðr nefláñgr konúngr tángar[9] ynni á naðri nautaleðrs[10].

1) járnsmiðr. 2) voðaligrar, stórrar. 3) skinnara. 4) skinnari. 5) yfir. 6) gólfið. 7) óttuðust. 8) skóförum, nl. skinnarann. 9) járnsmiðr. 10) skinnaranum.

Bls. 363, 1.

Halli: Mèr sýndist frændi Frísa kyns[1] færðr í brynju; hjálmfaldinn kútfaldi[2] geingr fyrir hirð í hríngum[3]. Túta, vanr úthlaupi, flærat[4] eld í ári[5]; sèk[6] sverð leika á síðu rúghleifa[7] skerði[8].

1) Túta hinn frislendski. 2) kannske: dvergr. 3) hríngabrynju. 4) flýr ekki. 5) í ár. 6) eg sè. 7) mèlköku. 8) honum Tutu.

Bls. 363, 2.

Haraldr ok Halli: *Har.*, Hvert stillir[1] þú, Halli? *H.*, ek hleyp framm at skyrkaupum. *Har.*, þú munt láta gera smjörvan graut. *H.*, þat er gjörr[2] matr.

1) fer. 2) góðr.

Bls. 364.

Halli: Haddan skall, en Halli hlaut of-fylli grautar; ek kveð hornspânu hlýða[1] hânum betr, en prýði.

1) hæfa.

Bls. 365.

Sami: Greppr[1] þá dauðan grís at gruntrauðustúm[2] ræsi; njörðr bauglands[3] sèr börg[4] standa á borði fyrir sèr. Ek lít rauðar runa[5] síður; ek ræð skjótgervu kvæði. Seggr hefir brendan rana af svíni; send heill, konúngr.

1) eg, skáldið. 2) huguðustum. 3) skjaldar, mk., eg. 4) svínið. 5) svíns.

Bls. 376.

Sami: Hraung[1] er, þars ek held um háfan þaungul, sízt[2] seldag fjör[3]; sýn[4] er, at sitk[5] at Ránar[6]; sumir ro[7] í búð með humrum[8]. Ljóst er[9] at gista lýsu[10]; ek á lönd út[11] fyrir ströndu; því sit ek bleikr í bruki[12], þari blakkir[13] mèr um hnakka.

1) niðr, hávaði. 2) síðan. 3) eg dó. 4) auðséð. 5) eg sit. 6) hjá Rán. 7) eru. 8) stórum kröbbum. 9) það er bjart. 10) hjá lýsunni. 11) úti. 12) þángi. 13) slæst.

Bls. 385, 1.

Þorgils norðmaðr: Ek dró ófúsa ýsu; ek átta fáng[1] við laungu: ek vann hlömm[2] of höfði hennar[3]; þat var fyrir skömmu. Þó man ek hitt, at hafðak hrotta[4], vafðan gulli; dúðum[5] dörr[6] í blóði dreings; þat var fyrir leingra[7].

1) strit. 2) þúngt högg. 3) eg rotaði hana. 4) sverð. 5) hristum. 6) spjót. 7) leingra síðan.

Bls. 385, 2.

Haraldr konúngr: Harða[1] dyggir hirðmenn hjuggu stirða; ferð[2] sótti framm á flótta, en þat var[3] skömmu. Hitt var fyrr, at ek rauð branda[4] fjarri fóstrlandi; sverð saung í Serkjagarði, en þat var[5] laungu.

1) mjög. 2) liðið. 3) nl. fyrir. 4) sverð. 5) nl. fyrir.

Bls. 385, 3.

Þjóðólfr: Mildíngr rauð[1] spjótum í móðu[2]; þar var íllt geira mót[3]; goð voru gröm Dönum; en þat var[4] skömmu. Gramr setti niðr merki á slèttu Serklandi, staung[5] stóð at stillis ráði; þat var fyrir laungu.

1) skaut. 2) ánni, Nizi. 3) skæðr bardagi. 4) nl. fyrir. 5) merkis staungin.

Bls. 386.

Þorgils: Konúngr, otvin[1]! heyr þú á uppreist[2] orða minna; gramr gaf mèr vafða gullit[3]; þat var fyrir skömmu. (þú) saddir örn, ok eyddir fjörvi blámanna[4] örum; streingr styrfengins[5] stillis gall; þat var fyrir leingra.

1) vinr manna. 2) frammburð. 3) gullbaug. 4) nl. með. 5) harðfeings.

Bls. 387, 1.

Haraldr konúngr: Hin skýra mær! ek hlaut skjóta framm hlýri[1] af hröðúng[2]; felld súð gekk á flæði[3]; þat var fyrir skömmu. Enn fyrir sunnan England óð borð und mèr norðan; ristin[4] röng skalf í röstum; en þat var[5] laungu.

1) skipi. 2) í skyndi. 3) til sjóar. 4) skekin. 5) nl. fyrir.

Bls. 387, 2.

Þorgils: Vinda mýgir[1]! (þú) lèzt of vunnin virðum kunn römm víg; þrændr drifu ríkt und randir; en þat var (fyrir) skömmu. Enn fyrir sunnan Serkland hjó snarr þengill drengi; gramr kunni gaung at gunni[2]; en þat var[3] laungu.

1) eyðir. 2) var kænn í orustum. 3) nl. fyrir.

Bls. 401.

Úlfr stallari: Ek fèkk jafnan óneuðigr auðar. Stallarum stillis era þörf[1] at hverfa innan[2] stafnrúm[3] Haralds, ef (vèr) skulum tveir hrökkva undan fyrir einum þíngamanni. Hrein herbrekkan[4]! úngr kendag mèr[5] annat.

1) þeir þurfa ekki. 2) gánga í. 3) lyptingu. 4) = hörbrekka, kona. 5) vandi eg mig á.

Bls. 403, 1.

Tröllkona: Víst er, at allvaldr austan[1] eggjast vestr, at leggja mót[2] við marga prúða knútu[3]; þat er minn snúðr[4]. þar á valþiðurr[5] velja beitu, veit sèr ærna steik[6] af stafns haukum[7] stillis; ek fylgi þar jafnan.

1) Noregs konúngr. 2) fund. 3) margan falligan köggul. 4) hagr, gott fyrir mig. 5) hrafn. 6) bráð. 7) skipum.

Bls. 403, 2.

Sama: Skæð[1] brúðr örnis jóða[2] sèr gerfa[3] óför konúngs, (ok) lætr skína rauðan skjöld, er dregr at hjaldri. Svanni[4] sviptir holdi manna í svarðar[5] kjapta; óðlát konan litar úlfs munn innan blóði.

1) þannig Fagrskinna. 2) tröllkona. 3) gjörla. 4) tröllkonan. 5) loðna.

Bls. 404.

Draummaðr: Frægr gramr hinn digri vá flestan sigr til fremdar; ek hlaut heilagt fall til vallar[1], því at sátum heima. Ek uggi efst[2] ráð tiggja; yðr feigð mun of byrjuð: guð veldrat[3] slíku; (þèr) gefit fyllar[4] fákum fíks[5] trölls[6].

1) jarðar. 2) hið síðasta. 3) veldr ei. 4) fylli. 5) gráðugs. 6) nl. úlfum.

Bls. 407, 1.

Steinn Herðísarson: Úngr vísi! (þú) lèzt búendr falla allnær Úsu; herr sótti[1], þar er hlíftrauðr konúngr hætti lífi. þángatkváma þess konúngs mun iflaust vera Englum, er þá lifðu, sem[2] renni enn eptir[3].

1) nl. framm. 2) nl. hann. 3) nl. þeim, elti þá.

Bls. 407, 2.

Sami: Benjaregn[1] fèllu vítt um völlu, en víkíngar óðu blóð bragna; vargr náði bjargast þar.

1) bloðlækir.

Bls. 407, 3.

Arnór: Vísi rauð eirlaust[1] þúng járn á Englum vel nær Úsu; meira valfall nè kemr[2] um snjallan her.

1) vægðarlaust. 2) kemr ekki.

Bls. 408, 1.

Steinn Herðísarson: Mörg þjóð fórsk[1] í móðu[2]; sokknir menn druknuðu: ófár drengr[3] lá ár[4] of[5] úngan Mørukára. Fíra drottinn rak flótta framm; herr tók á ramri rás fyrir röskvum vísa. Ríklundaðr veit undir[6].

1) fórst. 2) díkinu. 3) margr maðr. 4) forðum. 5) yfir eða kríngum. 6) so á hèr að standa, einsog bls. 438 stendr; þetta er stef í drápunni: *Ólafr borinn sólu — ríklundaðr veit undir — sik beztan gram miklu;* það skal so upp taka: *ríklundaðr Ólafr veit sik borinn miklu beztan gram undir sólu.* (nl. á jarðríki).

Bls. 408, 2.

Haraldstikki: Vâpnum höggnir Valþjófs liðar[1] lágu fallnir í fen ofan, svâ at gunnhvatir Norðmenn máttu gánga yfir á nám einum.

1) liðsmenn.

Bls. 409, 1.

Arnór: Glóðheitr sveiti[1] fèll ofan, at fundi stillis: ve[2] óðu framm; grjót fló ört á móða Gauta[3]. Hykk[4] tok-fúsa[5] þjóð náðu at láta líf þaðra[6] þúsundum[7]; spjót flugu laus í hausum gumna.

1) blóð. 2) merkin. 3) menn. 4) eg hygg. 5) hernaðrgjarna. 6) þar. 7) nl. saman.

Bls. 409, 2.

Sami: Gjafvinr Sygna[1], hinn er aldri fór á hæl fyrir hreinskjaldar[2] mönnum[3], fèkk gagn[4]; hildr[5] gekk at vildra mun[6]. Jarlar dyndu[7] undan til borgar; lið þeirra fèkka[8] eir[9]; mannkyn hefir þann morgun at minnum.

1) Noregs konúngr. 2) fagrs skjaldar. 3) hermönnum. 4) sigr. 5) orustan. 6) að óskum. 7) þustu. 8) fèkk ei. 9) vægð.

Bls. 413.

Sami: Ítr ýngvi[1], sá er aldregi sásk[2] háska á æfi sinni, bauð uppgaungu við lítinn helmíng[3]. En öflugr herr fór sunnan um England at berjast við dýran fylki; þeir fundust af stundu[4].

1) konúngr. 2) óttaðist. 3) liðsafla. 4) brátt.

Bls. 416, 1.

Haraldr Sigurðarson: Vèr gaungum framm í fylkíngu brynjulausir und blár[1] eggjar; hjálmar skína, ek hefka[2] mína[3]; skrúð[4] vårt liggr nú niðri at skipum.

1) bláar. 2) hef eigi. 3) nl. brynju. 4) herbúnaðr.

Bls. 416, 2.

Sami: Vèr krjúpum eigi í bug skjaldar at hjaldri[1] fyrir brakan vápna; haldorð[2] hildr valteigs[3] bauð svå. Menskorð[4] bað mik forðum bera hátt hjalmstall[5] í gný málma, þar er mættist hlakkar íss[6] ok hausar.

1) í orustu. 2) orðheldin. 3) -handar, kona. 4) hún, konan. 5) höfuðið. 6) sverð.

Bls. 417, 1.

Þjóðólfr: Þótt sjálfr fylkir falli til vallar, skalka ek[1] hverfa frá úngum erfíngjum grams; gengr, sem guð vill. Sól skínnat[2] á sýnni[3], konúngs efni, en þá báða; hefnendr[4] snjallráðs Haralds eru gerfir[5] haukar[6].

1) skal 'eg ei. 2) skín ekki. 3) vænligri. 4) synir. 5) sannir, fullkomnir. 6) nl. hreystimenn.

Bls. 417, 2.

Arnór: Ofrausn[1] stillis í straungu stáls eli[2] olli þat[3], er stríðir ormalátrs[4] máttið[5] bíða elli: lituðr hramma aldins[6] ótams varðrúnar[7] viggs[8], sá er aldregi sparði sik í vâpna glyggvi[9].

1) ofdirfska. 2) bardaga. 3) því. 4) gulls, konúngr. 5) mátti ei. 6) gamals. 7) tröllkonu. 8) úlfs, nl. sá hermaðr. 9) orustu.

Bls. 418.

Sami: Hlítstyggr[1] hilmir hafðit[2] litit brjóst[3] fyrir sèr í hjálmþrimu[4], nè bifðist böðsnart[5] hjarta kon-

úngs: þars at blóðugr hjörr hins barra[6] döglínga hneitis[7] beit skatna, til þarfar hersa; menn sá þat.

1) ofrhugaðr. 2) hafði ei. 3) vörn. 4) orustunni. 5) herdjarft. 6) röskva. 7) -hnekkis, yfirkonúngs.

Bls. 419.

Stúfr; Varðandi geira regns[1], sá er vætki[2] sparði fjör, gekk glaðr í gegnum orrostur þaðra[3], sem[4] vind. Sá gramr flýðit[5] eld, nè járnit fellda[6]; þess of-dæmi eru síðan sæm[7] und erkistóli els[8].

1) hermk., Haraldr konúngr. 2) alls ekki. 3) þar. 4) gegnum. 5) flýði ei. 6) skot. 7) víðfræg. 8) himni, á jörðu.

Bls. 420, 1.

Þjóðólfr: Öld hefir goldit íllt afroð[1]; nú kveð ek her stiltan[2]; Haraldr bauð þjóðum þarflaust þessa för austan. Æfi snjalls siklíngs lauk svá, at vèr 'rom[3] allir í vandum stað[4]: lofðúngr fèkk grand hins leyfða[5] lífs.

1) beðið stóran skaða. 2) staddan í háska. 3) erum. 4) í hættu. 5) fræga.

Bls. 420, 2.

Arnór: Dauði hins ýgja[1] konúngs varð eigi auðligr[2]; broddar[3], reknir hoddum[4], hlífðut[5] hlenna sæfi[6]. Allir liðsmenn hins milda mildíngs kjöru heldr meirr falla um[7] fólksnaran fylki, enn[8] vildi grið.

1) óttaliga. 2) varð mönnum til mikils ógagns. 3) skeyti. 4) gullrekin. 5) hlífðu ekki. 6) konúnginum. 7) kríngum. 8) al. at þeir.

Bls. 422, 1.

Sami: Heiti Völsúngs[1] fór vítt; sá er skaut nýtla[2] herskips borði norðan ör Nið, varð harða[3] marglofaðr.

1) konúngs. 2) röskliga. 3) mjög.

Bls. 422, 2.

Sami: Mèr er myrkt[1], alls[2] greppr[3] sèrat[4], hver í heimi orkar meira (at) jöfnum þrek; hrafngrennir[5] er orðinn[6] harðr. Mildíngr gat ert[7] mest úsljótt hjarta; vinnur[8] hvers eljunfims[9] grams und himni hefir minni kostuð[10].

1) óljóst. 2) með því. 3) skáldið, eg. 4) sèr það ekki. 5) hermk., Haraldr. 6) hefir verið. 7) erft, öðlaðist. 8) framkvæmdir. 9) duganligs. 10) það er minna í þær varið, en framkvæmdir Haralds.

Bls. 423.

Sami: Harðgeðr Haraldr vissi sik ríkra hverjum gram und miðgarði[1]; döglíngr rèð slíkri dýrð til dauða. Heilög dýrri fold[2] hefir átt[3] hins stýröndum[4] efra[5] afreka[6]; frægri hilmir hnígrat[7] til moldar.

1) á jörðu. 2) himnaríki. 3) ættíngja. 4) konúngum. 5) ágætara. 6) konúngs, nl. frænda Olafs helga. 7) hnígr ei.

Bls. 426, 1.

Þorkell Skallason: Sóknar uggr[1] lèt hundrað hirðmenn jöfurs brenna í heitum eldi, en þat var seggjum sviðukveld. Frètt er, at fyrðar knáttu liggja und kló flagðviggs[2]; imleitum[3] ölsblakk[4] fèkst áta af hræm Frakka.

1) hermk. 2) úlfs. 3) blakkleitum. 4) úlfi.

Bls. 426, 2.

Sami: Vilhjálmr, sá er rauð málma, hinn er skar hèlt[1] haf sunnan, hefir of-vèltan hraustan Valþjóf í trygð. Satt er, at manndráp man síð lètta á Englandi; ei deyr meiri mildíngr, en minn snarr harri var.

1) hèlað, kalt.

Bls. 427.

Steinn Herðísarson: Fylkir lèt hin fljótu flaust í haf, er leið at hausti; konúngr skaut stafni[1], þar er beitir Hrafnseyrr[2]. Borð tráðu breiðan veg lángra skipa[3] óðr sjór[4] brimsgángr fèll um súðir. Sik miklu beztan gram[5].

1) lagði frá landi. 2) -eyri. 3) hafið. 4) sjóar. 5) Stef, sjá bls. 408, 1.

Bls. 428.

Sami: Þrýstir Engla otvins[1] hèlt austr liði sínu; konúngr Rauma braut stóran straumsæ um stýri. Allr

herr[2] tók glaðr við öflgum stilli, þá er hrínglestir[3] kom hèðra[4] vestan, Ólafr borinn sólu[5].

1) konúngs, Ólafr konúngr. 2) landslýðr. 3) mk., hann. 4) hingað. 5) Stef, sjá bls. 408, 1.

Bls. 429, 1.

Þjóðólfr: Alldyggr eyðir Selund-byggja[1] naut áræðis; hugr ræðr hálfum sigri manna: Haraldr sannar þat.

1) Sjálendínga.

Bls. 429, 2.

Sami: Ráðgegn konúngr refsar þegnum reyndan ofsa; hykk, at rekkar hilmis haldi upp, því er valda[1]. Hljótendr sverðs[2] hafa slíkar byrðar, er (þeir) brjóta sèr[3]: Haraldr skiptir svá heiptum[4]: hverr nýtr sanns[5] við annan.

1) fái maklig gjöld verka sinna. 2) menn. 3) slíkar refsíngar, sem þeir vinna til. 4) refsíngum. 5) rèttinda.

Bls. 430.

Sami: Vekjandi snekkio[1] hjaldrs[2] lèt veitt mèr mörk fyrir verka[3]: hann lætr tilgerðir valda hylli sinnar.

1) þannig Hk. 2) hermk., konúngrinn. 3) kvæði mitt.

Bls. 435.

Steinn Herðísarson: Sóknörr Engla stillir[1] biðr lið eggdjarfra seggja stika öll sund dörrum[2] fyrir sínu landi. Jörð Fila drottins[3] mun eigi verða auðsótt sverða sóknherðendum[4]. Sik miklu beztan gram[5].

1) óvinr, Ólafr konúngr. 2) hafa allstaðar herskip úti. 3) Noregs konúngs. 4) þannig Fagurskinna. 5) Stef, sjá bls. 108, 1.

Bls. 436, 1.

Sami: Danskir drengir gengu utanborðs til jarðar[1] með brynjur ok hjálma; dynr úriks[2] málms varð gjörr. Sárir rekkar sunnan sukku til hafs grunna: hárr hranngarðr varp hausum þeirra á þröm jarðar[3].

1) til botns. 2) vots. 3) sjáfarströndina.

Bls. 436, 2.

Sami: Í Kaupángi[1], þar er heilagr gramr[2] hvílir,

mun sóknstrángr jöfur banna Sveini sín óðul; hann er ríkr. Ólafr konúngr[3] mun unna sinni ætt[4] hála[5]; arfi Úlfs[6] þarf-at[7] kalla þar til alls Noregs.

1) Niðarósi. 2) Ólafr helgi. 3) helgi. 4) sínum ættíngja, Óafi Haraldssyni. 5) mjög vel. 6) Sveinn. 7) þarf ekki.

Bls. 436, mismgr. 1.

Sami: Ek veit, hvar óslækinn[1] Ólafr rauð mæki[2] úti fyrsta sinni; mèr deilast minni til mála. Fjölgóðr konúngr hlaut fögur sverð lituð blóði til hafs[3] fyrir sunnan Halland; fyrðar ruðo branda.

1) hinn vaski. 2) sverð. 3) á sjó.

Bls. 437, 1.

Sami: Enn hraustgeðr konúngr bað halda herskildi austan[1] at gerva[2] gunni[3]: gramr bjóst við römum styr[4]. Laung borð færðu út litlu meira lið fyrir norðan Stað; tveir döglíngar tráðu túnvöll reyðar[5].

1) nl. til. 2) heya. 3) orustu. 4) bardaga. 5) sjóinn.

Bls. 437, 2.

Ólafr varði jörð ógnarorðum ok friðmálum, svâ at allvaldr þorði eigi kalla til[1].

1) nl. ríkis í Noregi.

Bls. 438.

Steinn Herðísarson: Konúngr heldr ólaust stóli[1], sízt[2] heiptbráðr jöfurr náði hári[3] foldu; ætt Egða drottins[4] þreifst. Mætr hilmir Rauma verr grund[5] köldum málmi[6] ok röndu[7]; ek man þengils lof. Ríklundaðr veit undir[8].

1) ríki sínu. 2) síðan. 3) hárri. 4) Noregs konúngs. 5) nl. með. 6) sverði. 7) skildi. 8) Stef, sjá bls. 408, 1.

Bls. 439, 1.

Sami: Eggdjarfr þengill þrænda vill leggja öll lönd í frið við ærna snilli[1]; þat líkar skötnum vel. Þjóð hugnar[2], er þrályndr Engla ægir kúgar þegna til friðmála. Ólafr borinn sólu[3].

1) með mikilli snild. 2) líkar vel. 3) Stef, sjá bls. 408, 1.

Bls. 439, 2.

Arnór jarlaskáld: Ek hèt á[1] góðar skipasagnir[2], þá er[3] sátum hvern vetr gagnvert hrafns verðgjafa[4]; gramr drakk jafnan[5] lið[6].

1) ávarpaði. 2) menn. 3) vèr. 4) hermk., konúnginum. 5) opt. 6) öl.

Bls. 441.

Steinn Herðisarson: Hoddörr[1] þengill, sá er rýðr odda, gleðr her[2] hríngum; bragníngr bragna lætr bekksagnir[3] fagna gjöfum. Nenninn[4] Noregs konúngr gefr Norðmönnum stórum[5]; Engla þverrir[6] er örr. Ólafr borinn sólu[7].

1) ör af gulli. 2) menn. 3) veizlugesti. 4) röskr. 5) stórgjafir. 6) eyðir, Ólafr konúngr. 7) Stef, sjá bls. 408, 1.

Bls. 442.

Stúfr: Ek vissa gagnsælan[1] hildar-hyssi[2] fagna mèr af góðum byr gríðar[3]; nýzt[4] er at kanna[5] hann: þá er gjarn bræðir blóðstara[6], grimmr baugum[7] gekk sjálfr með gyltu horni (að) drekka á mik[8] at Haugi.

1) sigrsælan. 2) -hvessi, hermk., konúnginn. 3) hug. 4) best. 5) hafa viðkynníngu við. 6) hermk. 7) mildr af fè. 8) mèr til.

Her mangler Verset p. 446, hun er Glaelognkvida.

Bls. 447, 1.

Steinn Herðisarson: Örr ættstuðill jöfra gefr hábrynjuð skip ok steinda[1] knörru; hann vill[2] synja hnöggvi sinnar[3]. Þjóð nýtr auðar Ólafs; sè[4] þú, hverr annarr konúngr reiðir[5] mönnum slíkt fè. Sik miklu beztan gram[6].

1) málaða. 2) mun. 3) neita því, að hann sè spar af fè, þ. e. hann er örlátr. 4) sjá. 5) greiðir. 6) Stef, sjá bls. 408, 1.

Bls. 447, 2.

Sami: Kynstórr hilmir gefr fírum brynjur ok hjálma, svá at virðir eingjs[1]; þau klæði prýða hirð konúngs. Dyggr þeingill lætr dreingi þiggja af sèr þúngar Hars gerðar[2]; vísi launar verðúng[3] svá vás[4].

1) eins ok hann meti það að aungvu. 2) herklæði. 3) hirðin. 4) erfiði sitt.

Bls. 448.

Sami: Ólafr, (hinn) mildi konr[1] hildínga[2], gefr höggvit gull[3] til hylli[4], at alls eingi snjallra jöfra má[5] svá. Spyrrþú, hverr gjörva[6] mun glíkt! gramr er borinn fremstr konúngmanna undir heiðum himni; hann er gjöflundr.

1) frændi. 2) konúnga. 3) sundrhöggna gullhrínga. 4) nl. sér. 5) nl. gefa. 6) gera.

SJÖUNDA BINDI.

Bls. 2.

Ungr frægðar-mildr Hákon kom híngat; hann er alinn beztr manna á foldu; (hann) fór með Steigarþóri; bauð síðan syni Ólafs upp hálfan Noreg, en mildr málsnjallr Magnús vildi hafa allan sjálfr.

Bls. 4.

Björn krepphenti: Vörsa drottinn[1] lèt vítt farit Halland brandi[2]; flótti varð rekinn skjótt, Hörða ræsir sveið hús. Síðan brendi buðlúngr þrænda mörg heruð: viðkastar hel[3] blès fasta[4]: viskdölsk ekkja[5] vakti.

1) Noregs konúngr. 2) herskildi. 3) eldrinn. 4) ákafliga. 5) kona.

Bls. 5.

Þorkell Hamarskáld: Stórhugaðr Þórir dró vítt saman sínar sveitir með Agli: þau ráð várut[1] heldr haglig höldum. Ek frá Skjálgs vinum snörp mein á því, er lendir menn urpu steini um afl sèr[2] við morðvals[3] brynni[4].

1) voru ei. 2) reistu sèr hurðarás um öxl. 3) hræfugls. 4) hermk., konúnginn.

Bls. 6.

Gisl Illugason: Hann framdi sik úngr, þá er al-

endr imdar faxa[1] vildu ræna landi lofsælan gram, en jöfurr sótti Báleygs[2] viðu[3] með blám hjörvi.

1) úlfs, hermènn. 2) Óðins. 3) hermenn.

Bls. 7, 1.

Sami: Lofðúngr ýtti liði[1] ör Oslo til Egils fundar at krefja lands. Linns láðgefendr[2] ör tvennum lögum ok Rygir fylgðu ræsi sunnan.

1) skipi. 2) gulls-, menn.

Bls. 7, 2.

Sami: þá knátti[1] sjá vel vigligan, sigri vanan siklíngs flota, er óþrotligt lið knúði árar fyrir Yrjar í miklum aga[2].

1) mátti. 2) ófriði.

Bls. 8.

Sami: Hilmir átti húsþíng við sjó, þat var fyrir innan Örvahamra; stórráðr konúngr bjóst at brenna[1] utan af Staði, en búendr flýðu.

1) nl. allt.

Bls. 9.

Sami: Helmíngr[1] Egils raufst við róstu[2]; rymr[3] varð í her utan við Hlaðir. Hersar máttu eigi ráða landi fyrir láðgöfguðum Haða drottni[4].

1) lið. 2) orustu. 3) hark. 4) Magnúsi konúngi.

Bls. 10.

þat ból[1], er ek veit gólast[2], breðr[3] í miðri Bjarkey; vandar böl[4] þýtr; tær-a standa[5] þarft[6] af þóri. Jóan[7] mun eigi frýja[8] elds nè ráns, er kveldar: bjartr logi svíðr breiðan bý, reyk leggr til skýja.

1) bær. 2) best. 3) brennr. 4) eldr. 5) ekki stendr. 6) neitt gott. 7) Jón. 8) skorta.

Bls. 12, 1.

Skip rendust at hvatla; sverð snarpra fyrða bitu slætt[1]. Ullstreingr spurði orði, hve þórir mætti[2]. Lundr hjörs[3] kvaðst heill at höndum, en hrummr at fótnm: frágum þat gjörva; grjóts glamm gerði[4] á borði.

1) illa. 2) hvurnin honum liði. 3) mk., þórir. 4) varð.

Bls. 12, 2.

Þórir á Steig: (Vèr) vârum fjórir fèlagar, færðum einn[1] við stýri[2].

1) lètum einn vera. 2) nl. fyrir flokkinum.

Bls. 13.

Þorkell hamarskáld: Sól unnar dags[1]! ek frá satt orð verða Agli á munni við einarðar latta[2] siklíngs þræla; (hann) kvað hvern þeirra makligra at hánga miklu hærra, en sik; eyðir hjaldrbliks[3] beið of mikit ángr.

1) kona. 2) ótrúa. 3) sverðs, mk., Þórir.

Bls. 14, 1.

Björn krepphenti: Snarr Sygna harri[1] rauð sverð á úthlaupsferðum[2]; vargr nam vítt at slíta varma bráð á Harmi. Fráttu[3], hve fylkir mátti leiða[4] drottinsvik? För gunnar gjörvis[5] varð greið: svâ fór, at Þórir var heingdr.

1) Magnús konúngr. 2) ránsflokkum. 3) hefurðu frètt. 4) fæla aðra frá. 5) herkonúngsins.

Bls. 14, 2.

Hlífar-styggr hrafngæðir[1] nam hræða þrænzka drótt, er þeim[2] þótti markar böl[3] sveima[4] í bygðum. Ek hygg, at herbaldr lyki aldri tveggja hersa; syndjór svâru[5] vara[6] svángr: örn fló til hánga.

1) hermk. 2) bændum. 3) eldrinn. 4) geysa. 5) úlfr. 6) var ei.

Bls. 14, mismgr. 5.

Björn krepphenti: Hati vallbaugs[1] vengis[2] letr[3] víkínga falla; mögr Ólafs rýðr vítt[4] en fögru járn á ýtum.

1) orms. 2) gulls, mk. 3) lætr. 4) víða.

Bls. 15, 1.

Gisl Illugáson: Hyrr[1] sveimaði[2], hallir[3] þurru[4], hár logi gekk um hèruð þeirra. Knátti[5] sjá landráð[6] konúngs, þar er salir fèllu um liði Þóris.

1) eldr. 2) geysaði. 3) hús. 4) eyddust. 5) mátti. 6) stjórnsemi.

Bls. 15, 2.

Sami: Hugfullr konúngr sættist síðan við hatendr sína; siðr[1] batnaði. Bragníngr gat launat[2] rekkum þann rètt, er ráðspakir bóendr áttu.

1) nl. bændanna. 2) veitti.

Bls. 16.

Sami: Gramr vann glatat þjófum, en gjörvaṅ kaupmönnum frið, þanns[1] konúngr bætti svå, at fírum hlýddi[2] at skorða fagrbúin flaust[3] (með) öxum í Elfi.

1) þann er. 2) dugði. 3) skip.

Bls. 35.

Sami: Ek skal enn[1] kátr, þótt viðir unda teins[2] ætli skáldi[3] andrán[4]; járn taka at orna oss at beinum. Svarri[5]! hverr prúðr seggr deyr eitt sinn; en snart hjarta er skapat dreing[6]; ek skal enn minnast á þrek[7] í óði[8].

1) nl. vera. 2) sverðs, menn. 3) nl. mèr. 4) dauða. 5) kona. 6) mèr. 7) hreysti. 8) vísu minni.

Bls. 40.

Þorkell hamarskáld: Hugprúðr varga nístir[1] lèt snúðat[2] föru[3] vestr; hlýrin[4] stinnu brutu hrönn[5]; hilmir vann bannat frið.

1) hermaðr. 2) hraðað. 3) för sinni. 4) kinnúngar skípanna. 5) báru.

Bls. 41, 1.

Sami: Limsorg[1] of[2] Ljóðhús lèk fíkjum[3] nær himni; eldr gaus ör húsum; ferð[4] var vítt[5] fús á flótta. Örr skjöldúngr fór Ívist eldi: ræsir vann[6] róggeisla[7] rauðan; búendr mistu lífs ok auðar.

1) eldr. 2) í. 3) óbliga. 4) fólk. 5) víða. 6) gerði. 7) sverðið.

Bls. 41, 2.

Sami: Húngrþverrir hríðar-gagls[1] lèt herjat á Skíði; teitr vargr rauð tönn í margri ben innan (í) Tyrvist.

Grænlands drottinn[2] grætti meyjar suðr í eyjum; mylsk þjóð rann til mæði; sökkvir[3] Skota[4] gekk hátt[5].

1) arnar, hermk. 2) Magnús konúngr. 3) óvinr. 4) Magnús konúngr. 5) gerði mikið afrek.

Bls. 42.

Björn krepphenti: Snarr konúngr bar vítt[1] randir[2] á slètta Sandey; rauk um Íl, þá er menn allvalds jóku á brennr. Seggja kind Satíris sveitar hnè und eggjar; snjallr sigrgæðir[3] rèð síðan falli Manverja.

1) viða. 2) skjöldu. 3) hermk.

Bls. 43, 1.

Sami: Hvert hvarf[1], þat er arfi Guðrauðar átti, var hætt; lofðúngr þrænda vann bannat Lögmanni lönd þar. Nýtr úngr gramr Egða lèt fenginn[2] naðrs bíngtöpuð[3] utar Nesjum, þar er túngr vettrima[4] umdu.

1) hæli. 2) handtók. 3) mk., Lögmann. 4) sverð, brandar.

Bls. 43, 2.

Gisl Illugason: Jöfra ægir[1] tók Ívistar gram fyrir Skíði, en Skotar flýðu. Fylkir, sá er framm tæði[2] hafði Lögmann konúng í liði[3] sínu.

1) Magnús konúngr. 2) gekk hraustliga framm. 3) á skipi.

Bls. 44, 1.

Sami: Fólkvörðr vann þrúngit[1] und sik fjórum ættlöndum eyja-dróttar, áðr en veðrsmiðr Viðurs[2], sá er fylkti hamalt[3], hitti valska jarla.

1) þreyngði. 2) hermk. 3) odda fylkingu.

Bls. 44, 2.

Sami: (Vèr) háðum hildi með frænda Haralds við innanverða Aungulsey, þar er konúngr ok ríkis vendir[1] jarlar brutu kapp sitt[2] af reiði[3].

1) —vanir, voldugir. 2) kepptu hverir við aðra. 3) i ákafa.

Bls. 45, 1.

Sami: Magnúss liðar[1] höfðu skorit margan baug-

varg² björtum oddi. Kapps vel³ skipuð hlíf hertoga varð at springa fyrir darri⁴ konúngs.

1) liðsmenn. 2) skjöld. 3) mjög vel. 4) skeyti.

Bls. 45, 2.

Björn krepphenti: Laufa lundr¹ rèð lífspelli Huga hins prúða í Aunguls sundi, þar slög² snuddu³; broddr fló snúðigt⁴. Jóta fellir⁵ hefir farit öll eylönd brandi; grund liggr vítt und dróttum dyggs döglíngs um stundir.

1) hermk., Magnús konúngr. 2) vopn. 3) flugu. 4) fljótt. 5) Magnús konúngr.

Bls. 46, 1.

Þorkell hamarskáld: Broddr dundi á brynjur bragníngr skaut af magni, allvaldr Egða¹ sveigði álm², blóð stökk á hjálma. Hagl streings³ fló á hrínga, ferð⁴ hnè, en gramr Hörða lèt verða banat jarli í harðri hjarls sókn.

1) Magnús konúngr. 2) boga. 3) örvar. 4) liðsmenn.

Bls. 46, 2.

Gísl Illugason: Böðkennir¹ skaut báðum höndum, allr herr hilmis vá prúlliga². Áðr Hugi fèlli, stukku hvítmýlíngar³ af álmi⁴, þeims⁵ jöfurr sveigði.

1) hermk. 2) hraustliga. 3) örvar. 4) boga. 5) þeim er.

Bls. 49, 1.

Kali: Hve launa þínir þíngríkir höfðíngjar þèr hnossir? reyndu oss, jöfurr! Rengr bifast í röstum vestr.

Bls. 49, 2.

Magnús berfættr: Hefig illa fólginn minu auð¹, þanns² ek rèð veita margteitum mönnum. Ek læt klökkvan húf³ klífa⁴ kólgur⁵.

1) varið fè minu. 2) þann er. 3) skipsborð. 4) fara yfir. 5) bárur.

Bls. 49, 3.

Gísl Illugason: Seggir höfðu þegit heimför af

höfuðsmanni[1]; þá var sókn lokit. Landsmenn litu sjádrifin segl sett við húna yfir göfgu[2] liði[3].

1) konúngi. 2) glæsiligu. 3) skipi.

Bls. 51, 1.

Sami: Vágr þrútnaði; en steinóðr[1] storðar[2] galli[3] keyrði vefi[4] á stag. Dýrr dreki und skelfi Dana[5] braut hrygg í hverri glymbrúði hafs[6].

1) mjög óðr. 2) skógar. 3) stormr. 4) seglin. 5) Magnúsi konúngi. 6) báru.

Bls. 51, 2.

Sami: Blár ægir skaut búnum svíra, gjálfr[1] hljóp í gin gollnu[2] höfði: valfasti[3] djúps[4] skein af hausum döglíngs dreka, sem himins eisa[5].

1) sjór. 2) gylltu. 3) eldr. 4) gullið. 5) elding.

Bls. 53, 1.

Sami: Síðan framdist Upplanda gramr[1] á Svía drottni[2] austr frá Elfi. Liðskelfir[3] tók 15 hèruð (með) fránni[4] eggju[5] ór lögum Gauta[6].

1) Magnús konúngr. 2) þ. e. græddi lönd af honum. 3) hermk. 4) snarpri. 5) egg. 6) Gautlandi.

Bls. 53, 2.

Þorkell hamarskáld: Hraustr allvaldr lèt valskan brand ok randir gjalla saman austar[1] Elfi; vitr stillir rauð völlu. Vellmildr[2] konúngr varð[3] þrási[4] á víg, þar er herðir[5] fèllu; gauzkr bolr lá und gulri kló grás arnar.

1) fyrir austan. 2) fèmildr. 3) getgáta. 4) gjarn. 5) menn.

Bls. 54.

Norðmenn: Hinn þjóbreiði Íngi dvelr allleingi ofanreið.

Bls. 57, 1-2.

Gramr spurði, hvat Giffarðr gerði; hann var at kominn þannig, þá er lið barðist; vèr ruðum vápn í

dreyra. Fnauði[1] var fulltrauðr framreiðar á rauðum jó; valski riddarinn falsk[2], (hann) vill eigi fylla várn flokk.

1) sá ósnotri maðr. 2) faldi sig.

Bls. 57, 3.

Gísl Illugason: Fólkhvötuðr[1] reið fyrst í gegnum safnað Svía, hnugginn[2] sigri. Dreyrugr málmr varð hlaupa á meðal hauss ok herða hans andskota.

1) hermk. 2) sviptan.

Bls. 58, 1.

Sami: Helmerki[1] blès um höfði feðr Sigurðar[2], en fránn[3] huginn[4] gladdist; ek sá þann fylki vega snörpu sverði til sigrs með mestum frama.

1) hermerki? 2) Magnús konúngs. 3) harðr. 4) hrafn.

Bls. 58, 2.

Sami: Ek fylgða fræknum Eysteins föður[1] í atals drífu[2]; ek, vanr vásförum[3], brá opt hjörvi með frænda Haralds[4], þar er vega[5] þurfti.

1) Magnúsi konúngi. 2) orustu. 3) svaðilförum. 4) nl. harðráða, Magnúsi. 5) berjast.

Bls. 59.

Eldjárn: Hví samir[1] hitt geðstirðum hirðmanni, at dúsa[2]? vestu[3] nú knár, riddarinn hári[4], þó kjöl kosti[5]. Þat er satt, at ek býð Gjaffarði (at) reiða[6] byttu; austr er til[7] hár í breiðhúfuðum hesti hvaljarðar[8].

1) sæmir. 2) vera atgjörðalaus. 3) vertu. 4) gamli. 5) kjölurinn kostist. 6) bera. 7) of. 8) því borðbreiða skipi.

Bls. 60.

Sami: Ek frá, at (þèr) rákut flótta á Foxerni: þar var harðr hernaðr; annat lið manna falsk[1], er ek heyrða. Gángr hjálmþrimu herðis[2] var hár[3], þar er Giffarðr barði í hel gauzka dreingi, er[4] váru staddir.

1) fól sig. 2) hermannsins, Gjaffarðs. 3) mikill. 4) hvar sem þeir.

Bls. 61, 1.

Magnús berbeinn: Mattildr er sú ein, er meinar

mèr leik ok teiti, ok vekr hildi; sveita már[1] drekkr or sárum suðr. Sá hvítjarpr svanni, er verr sín lönd röndu[2], kennir mèr (at) sofa lítið; sverð bitu högna hurðir[3].

1) hrafn. 2) með herskildi. 3) skjöldu.

Bls. 61, 2.

Sami: Hvat er betra í heimi, en vífit fagra? skáld hyggr sjaldan á þrá; sá dagr er mjök lángr, er dvelr dreingi. Ek ber þann þúngan harm af þíngi, er[1] ek skal aldregi finna minn svanna; menn skreytast at móti[2].

1) að. 2) á mannfundum.

Bls. 62.

Sami: Ek spyr í hljóði góð orð gullhríngs gerðar[1] um skáld; jörp armlín[2] mun eigi verpa á glæ sínum (orðum)[3]. Ek ann ræktar[4] málum guðvefjar þóptu[5], þótt eigi finnág[6] opt; viti menn, at ek hygg henni hála[7].

1) kvk. 2) kvk. 3) nl. tala þau orð til ónýtis. 4) ástar. 5) kvk. 6) nl. hana. 7) vil henni vel.

Bls. 66.

Veðr blæs vegg[1] um[2] tiggja; viðr[3] þolir nauð í löðri; læ klúngrs[4] tekr at knýja keip, en gellr í reipum. Mjórr sjötögr vöndr[5] skelfr, eik[6] skerr at flóði[7], beit[8] verða slíta sjá. Magnús stýrir[9] móð[10] und röndu[11].

1) skipsborðið. 2) kríngum. 3) skipið. 4) skaði viðar, vindr. 5) sjötiu siglutrè. 6) skipið. 7) hleypr eptir sjónum. 8) skipin. 9) hefir. 10) hug. 11) skildi, nl. til að bera.

Bls. 67.

Úhlífinn gramr bað-at eggendr[1] ugga lífi, hvegi er[2] lèt hinn ljóti landgarðr[3] fyrir barði[4]. Satt var, at allvaldr átti borit[5] ógnsnart hjarta; geyst súð varð treystast farsælu[6] í gný græðis[7].

1) sína hugrökku fèlaga. 2) hversu sem. 3) sjór. 4) stafni. 5) bar. 6) heppni kòngungs í siglíngum. 7) sjáfarins.

Bls. 70.

Magnús berbeinn: (Vèr) skulum hvatt[1] kvitta[2] heimför[3]; minn hugr er í Dyflinni; en ek kem eigi austr til Kaupángs kvenna[4] í hausti. Unik[5] því, at íngjan[6] synjar[7] eigi gamanþínga[8]; ærskan[9] veldr því, er[10] ek ann írskum svanna betr en mèr.

1) skjótt. 2) ljúka við. 3) nl. komast heim. 4) kvenna í Niðarósi. 5) eg uni. 6) sú únga kona. 7) nl. mèr. 8) skemtiligs viðtals. 9) æskan. 10) að.

Bls. 71.

Þorkell hamarskáld: Ítr ýngvi rèð áðan uppgaungu með lítinn helmíng[1]; ek hygg föður Eysteins[2] treystast ráði. Hjörr gall hátt, en Magnús sótti í gegnum lið; málmsækir[3] rauð mæki; egg hneit við[4] fjör seggja.

1) liðsafla. 2) Magnús konúng. 3) hermk. 4) kom við.

Bls. 75.

Þórarinn stuttfeldr: Framr hollr herr dreif hvaðan æfa[1] til handa hauksnjöllum[2]-grami, svá sem (menn) höfðu frètt rètt konúnga kyn[3] (Hrólfi) margspökum Kraka í för fyrr.

1) allstaðar að. 2) snarlyndum. 3) konúngborna menn, nl. hafa drifit til handa.

Bls. 76.

Sami: Svá mikit lið margspaks fylkis, vilt[1] mildíngi[2], kom saman, at sextigir skarfögr[3] skip hnigu hèðan um lög við sköp[4] hreins guðs.

1) hliðhollt. 2) Sigurði konúngi. 3) falliga samsköruð. 4) eptir ráðstöfun.

Bls. 77, 1.

Sami: Skaplig[1] skafin skipa börð óðu vestr um haf at ættjörðu Eingla. Snjallr jöfurr þrænda þótti þarlands[2], sem hvar[3], allsherjar[4] yfirmaðr.

1) falliga lögoð, vel smíðuð. 2) í því landi. 3) allstaðar. 4) allra manna.

Bls. 77, 2.

Einar Skúlason: Vásauðigr[1] vísi rèð mestum helmíngi[2] vestr; ægis marr[3] óð und harra at ensku láði.

Heiptglaðr hilmir lèt stál[4] hvílast, ok var þaðra[5] vetrleingis[6]; ne[7] stígr betri gramr af val vimrar[8].

1) þrautsæll. 2) líðsafla. 3) skipið. 4) skipstafnana. 5) þar. 6) allánn vetrinn. 7) ekki. 8) skipi.

Bls. 78.

Sami: Ok þjóðkonúngr, sá er æztr gat ríki und sólar ranni[1], ól önd[2] annan vetr á Jakobs landi. Þar frá ek hilmi herjar[3] gjalda frömum jarli lausmæli; snarlyndr gramr bræddi[4] svan hjaldr-sima[5].

1) himni. 2) lifði, var. 3) þjóðar. 4) gaf bráð. 5) hræfuglinum.

Bls. 79, 1.

Haldór skvaldri: Ok fádýrir[1] víkíngar fóru at móti[2] Fjölnis-hróts[3]-ríkum gram; vísi hlóð[4] vígásum[5]. Herr náði at hrjóða átta galeiðr, þar er fátt lið fèllat[6]. Dreingja vinr[7], hollr fyrðum, hlaut feingi[8].

1) leiðir. 2) á móti. 3) orustu-. 4) lagði að velli. 5) hermk. 6) fèll ei. 7) konúngr. 8) hlutskipti, herfáng.

Bls. 79, 2.

Sami: Ek skal inna þau stór verk konúngs, er vâru á Spáni; slaungvir Vânar dags[1] vann prútt[2] sóttan Sintre. Hermönnum, þeim er níttu[3] gerfa[4] goðs rètti[5] sèr boðnum, gerðist heldr grátt[6] (at) berjast við gram Hörða[7].

1) gulls, konúngrinn. 2) vaskliga. 3) neituðu. 4) öldúngis. 5) kristni. 6) hættligt. 7) Noregs konúng.

Bls. 80, 1.

Sami: Snjallr lofðúngs kundr! (þú) vann hinn þriðja sigr suðr á fróni, er (þèr) lendut við borg þá, er (menn) kalla Lissibon.

Bls. 80, 2.

Sami: Fólkþeysandi[1]! ek frá yðr fýsast at vinna hvassan styr[2] fjórða sinni, út þar, er heitir Alkassi. Ek frá unnit til sorga heiðins vífs í einni eyddri borg; herr hitti[3] at drífa á flótta.

1) herkonúngr. 2) orustu. 3) tók það ráðs.

Bls. 81.

Sami: (þèr) treystust (at) rjóða egg fyrir austan Njörvasund; guð tjóði[1] yðr; náskári[2] fló til nýra[3] unda.

1) hjálpaði. 2) örn. 3) nýrra.

Bls. 82.

Sami: Verk bragníngs á Serkjum hafa gerzt fræg: böðstyrkir[1] lèt barka síga ofan fyrir gagnstig gýgjar[2], en hermenninn göndlar þínga gnýþróttr[3] sótti með gengi[4] neðan í halt[5] at fjölmennum helli.

1) hermk. 2) bjargið. 3) hermk. 4) menn sína. 5) á brekkuna.

Bls. 83, 1.

Þórarinn stuttfeldr: Gunnhagr[1] gramr bauð guma draga tvá blásvarta byrvarga[2] á bjarg; þá er ramdýr þrama[3] með lið sigu í reipum fyrir hliðdyr hellis.

1) herkænn. 2) skip. 3) bátarnir.

Bls. 83, 2.

Formintera varð fyrir stafni styrjar auki[1], friðr raskaðist; þar varð Blámanna lið (at) þola eggjar ok eld, áðr fengi bana.

1) herkonungr.

Bls. 84, 1.

Haldór skvaldri: Konúngr náði meiða þat fólk, er flýði ferðskundliga[1] undan: illr hreimr[2] varð í helli. (Hann) bauð djöfuls þrælum[3] enn aftig[4] lífs[5], þá er (þèr) unnut gamalt vígi[6]; úsæl öld beið kvöl í eldi.

1) í skyndi. 2) ólæti. 3) heiðingjum. 4) kannske afstig. 5) deyddi þá. 6) virki.

Bls. 84, 2.

Sami: Margdýrkaðr[1] merkir[2] morðhjóls[3] kom skipa stóli til Ívitzu: fremdar ræsir var fúss friðslits[4].

1) víðfrægðr. 2) litandi. 3) skjaldar, hermk. 4) orustu.

Bls. 85.

Sami: Síðan knátti enn hin átta[1] oddhríð[2] verða háit[3] í grænni Manörk; ferð[4] grams rauð Finns gjöld[5].

1) áttunda. 2) orusta. 3) háð. 4) lið. 5) örvar.

Bls. 86.

Einar Skúlason: Skáldi[1] es-at[2] einfalt lof um rîsnu[3] alvalds: hilmir lèt hafkaldan húf svífa í Grikksalti[4], áðr auðlestir[5] festi skip við einkar breiða Akrsborg; öll öld beið fegins morgin með stilli.

1) mèr, skáldinu. 2) er ekki. 3) stórmennsku. 4) Grikklands hafi. 5) mk., hann.

Bls. 87.

Sami: Ek get þess, er ógnblíðr gramr fór vitja Jórsala bygðar: meðr[1] vituð[2] æðra auðlíng und víðum glyggs[3] sal[4]; ok hauka fróns[5] leyghati[6] náði hvatt[7] laugast í hreinu vatni Jórdanar; þat ráð[8] var leyft[9].

1) menn. 2) vita ekki. 3) vinds. 4) himni. 5) handar. 6) mk. 7) skjótt. 8) verk. 9) lofað, víðfrægt.

Bls. 92, 1.

Þórarinn stuttfeldr: För Endils svörgæðis[1] mun ey[2] uppi, meðan salr sólborgar[3] stendr; vegsamr[4] granns geirs gnýstærir[5]! þú hefir þvegizt í vatri[6] Jórdanar[7].

1) hrafngæðis, hermk., konúngsins. 2) æ. 3) himins. 4) frægr. 5) hermk. 6) vatni. 7) getgáta.

Bls. 92, 2.

Sami: Hvatr fylkir Hörða! (þú) varðir glatt lofi[1] kviksattra[2] at gröf guðs[3]. Siklíngr! sól skín æfa[4] á fjöldyggra Yggs svangæli[5], en þik.

1) getgáta; heiðri. 2) skrínlagðra manna, nl. gulli og gersemum. 3) Krists. 4) aldrei. 5) hrafn-gæli, hermann.

Bls. 93, 1.

Haldór skvaldri: Bræðir benja tíkr[1]! (þú) þátt[2] heiðna borg af ríki, en gaft[3] af mildi; hverr hildr[4] háðist við prýði.

1) úlfs. 2) náðir. 3) gafst hana aptr. 4) orusta.

Bls. 93, 2.

Einar Skúlason: Ek frá deili[1] dróttar[2] vinna Sætt; dreingr minnist þess; valslaungr tóku ríða hvast í hríð Hristar[3]. Styrkr gunnar vals[4] munnlituðr[5] braut vá-

likt[6] virki; fögr sverð ruðust, en snarr bragníngr hlaut fagna sigri.

1) vin. 2) konúnginn. 3) orustu. 4) arnar. 5) hermk. 6) voðalegt.

Bls. 114.

Ásu þórðr: Nú tekr ýgr[1] ofkúginn[2] at ægja mèr drjúgum; þinn hjaldr-gegninn[3] höldr hefir um hlannat[4] mik tjaldi. Linnbóls[5] gjafi! trautt mun ek láta vísan[6] þjóf lausan at sinni, þótt mín vân vafi und[7] þínum hlut.

1) eikinn. 2) ofbeldismaðr. 3) hergjarn. 4) svipt. 5) gulls. 6) uppvísan. 7) sè komin undir.

Bls. 137.

Einar Skúlason: þengill Mæra! þinn vegr er mikill; ertu alfróðr, svá at eigi skortir; hefig góða sögu (at) segja þèr. Fíngrmjórr Ívar er eigi enn kominn híngat; fægirjóðr bauga[1]! sittu kyrr hjá henni[2],

1) mk. 2) Sigríði.

Bls. 152.

þórarinn stuttfeldr: Hykk, at hèr megi þekkja oss í heldr stuttum feldi; en ek læt mèr hlýða þessa óprýði[1]: hvat hafim[2] heldr en tötra? Hildíngr! (þú) værir mildr, ef þú vildir møra mik[3] muni vildri[4] skikkju.

1) þenna ófagra búníng. 2) get eg haft. 3) gæða mig, gefa mèr. 4) nokkuð betri.

Bls. 153.

Sami: Fólkrakkr þengill þrænda! þú vændir[1] (at) gefa mèr nakkvat at fundi, ef ek fenga stef[2] frænda Serks[3]. Hinn fèmildr hildíngr! lèzt þú at (hann) hèti Hákon mörstrútr; enn mèr samir[4] at minnast gjörva á þat.

1) lofaðir. 2) orti um. 3) Hákon Serksson. 4) ber.

Bls. 154.

Sami: Lastsamr Fjöruskeifr hefir víða veifat fræðum[1] um her[2], ok lystr[3] kastað leiri hins gamla ara[4].

Ok, orðvandr skeifr[5]! vantu varliga[6] brædda[7] eina kráku á Serklandi, bartu[8] hræddr Högna húfu[9].

1) kvæðum. 2) meðal manna. 3) gjarna. 4) arnarleiri. 5) Fjöruskeifr. 6) varla. 7) fædda. 8) þú barst. 9) hjálminn.

Bls. 155.

Sigurðr jórsalafari: Ár[1] bar ek ótrauðr skjöldinn hvíta skjótt til eggja skúrar[2], en rauðan frá[3]; skáld biðr, at guð valdi[4]. Svanni! þat högg hefik ofhöggvit þínum manni á Blálandi; guð ræðr handvíst sókn ok sigri.

1) forðum. 2) orustu. 3) nl. orustunni. 4) ráði.

Bls. 167.

Einar Skúlason: Erlendr gapamunnr hefir haldit undan gleði allvalds; gramr! skalattu[1] kunna gumna um þat. Nauðsynjar munu hafa valdit[2] heiðar jöfra[3] galdrs[4] hlíðrækjanda[5]; geta verðr þess fyrir fríðum gotnum[6].

1) þú skalt ei. 2) ráðið. 3) jötna. 4) máls, nl. gulls. 5) *hlið*, hvíld, *en hvild gulls er sínka, sá sem rækir* (nl. rekr, hafnar) *sínku, örlátr maðr*. 6) mönnum.

Bls. 178.

Haldór skvaldri: Magnús fèkk þar miklu leingri fylkíngar arma, hann naut margs geingis[1]; varmr valr nam at hylja völl.

1) fylgðar.

Bls. 181.

Sami: Ásbjörn, sá er hèlt illa orðum um stilli, varð at stíga í Sarp; gramr fæðir víða vígs val[1]. Gramr lèt heingja Næreið á grimman grandmeið Sigars fjanda[2]; glötuðr hrannbáls[3] galt[4] húsþínga mála[5].

1) hræfugl. 2) Hagbarðs, nl. gálga. 3) gulls, Nereiðr. 4) hafði ógæfu af. 5) launfundum móti konúngi.

Bls. 184.

Einar Skúlason: (Menn) luku vág; bryns[1] háskrautum[2] Björgynja[3] var-a kostr brautfara viku.

1) sjóar. 2) skipum. 3) Björgvinarmanna.

Bls. 196.

Sami: Eljunþrár[1] hrafns munnlitubr[2]! þú lèzt eggjar roðnar á ótryggum höldum und hári[3] Hveðn. Harðr hárs[4] serkrjóðr[5]! (þèr) áttuð sókn við slèttan Hleseyjar þröm, þar er hregg[6] blèsu merki of virðum.

1) þrautgoðr. 2) hermaðr. 3) hárri. 4) Óðins. 5) hermaðr. 6) veðr.

Bls. 196, mismgr. 6, 1.

Haldór skvaldri: Auðsendir! nú er allr Noregr fallinn undir þik; þín gipt liggr á grøno[1] láþi: þat er guþs ráþ.

1) grænu.

Bls. 196, mismgr. 6, 2.

Einar Skúlason: Úngr lofaðr lífgjafi Ello geitúnga[1] varþ ráþandi alls lanz.

1) hræfugla, hermaðr.

Bls. 200.

Ívar Íngimundarson: Fimm biskupar, þeir er framast þótta (vera), gerðu skírslu um skjöldúngs kyn[1]. Svá bar raunir, at Magnús var faðir þess hins milda ríks konúngs.

1) Sigurð.

Bls. 205.

Sami: Hörðar ok Sygnir tóku við mildum Magnússyni, at[1] Harald fallinn; margir menn sórust á þíngi buðlúngs syni í bróður stað.

1) eptir.

Bls. 208.

Kolli prúði: Hilmir! (þèr) unnuð[1] oddhrið[2] (með) sverðum und hjálmi, austr fyrir Mynni; lið hrafns[3] fèkk verðar[4].

1) háðuð. 2) bardaga. 3) hrafnar. 4) bráðar.

Bls. 209.

Sami: Fyrr enn hríngmildr harri vildi (fara) þaðan, lá öll hans verðúng[1] á velli. Vígfimr konúngr hnígi[2].

1) hirð. 2) stef.

Bls. 210.

Sami: Ek mun lýsa[1], hve vísi rauð ljósa sárísa[2]; hrafn laut í ben Gauta, örn fylldit sik sjaldan[3]. Þeim sverða glaum herþundum[4], er gerðu róg[5], varð goldit á Krókaskógi; raun er at ríki þínu.

1) skíra frá. 2) sverð. 3) fylldi sig opt. 4) hermönnum. 5) bardaga.

Bls. 214.

Vatnormr varð eigi vel við styrju[1] í Portyrju.

1) bardagann.

Bls. 216, 1.

Sigurðr slembir: Gott var í gamma[1], er vèr drukkum glaðir, ok gramsson gekk glaðr meðal bekkja; var-a[2] þar vant[3] gamans at gamandrykkju: þegn gladdi þegn þarlands[4], sem ek var.

1) Finnabæunum. 2) ekki var. 3) skortr. 4) í því landi.

Bls. 216, 2.

Fátt eitt[1] fylgir háleyskri furu[2]; sínbundit skip svipar[3] und segli.

1) fá skip. 2) skútu. 3) hleypr.

Bls. 229.

Einar Skúlason: Eysteinn gefr lýðum auð, Sigurðr eykr hjaldr skjaldar[1], Ingi lætr slög[2] sýngja, Magnús semr frið bragna. Kyn fjöldýrs bragníngs[3] rýðr fólktjald[4] blóði; aldri hafa æðri fjórir bræðr enn komit und sól[5].

1) orustu. 2) vopn. 3) þessir konúngs synir. 4) skjöld. 5) ei verið til á jarðríki.

Bls. 232.

Þorbjörn Skakkaskáld: Hvatir Norðmenn hjuggu ugglaust glugga á nýju borði í kaf[1] (með) öxar eggjum; þat var næmt[2]. Eyðendr arnar húngrs[3] sá[4] yðrar vèlar (að) ofan: (þèr) börðust[5] vígakörð á vágfylíngi[6] (með) járnum.

1) kafi. 2) tækt. 3) hermenn. 4) sáu. 5) hjugguð yðr. 6) glugga á skipinu.

Bls. 234, 1.

Einar Skúlason: Gjöfmildr ok framr gramr galt Víkverjum gjörræði[1]; varð þannig halt[2]. Flest fólk varð hrætt, áðr fengi sætt, en sá, er jók gjöldin[3], tók gísla.

1) skjótræði. 2) konúngr varð drjúgari í þeirra skiptum. 3) lagði gjöld á.

Bls. 234, 2.

Sami: Siklíngr vann sótt[1] við snarpa drótt nær Leikbergi, (sá) bær er leyfðr lýðum. Rênir flýðu ríkt[2], ok reiddu[3] slíkt sem öðlíngr bauð; öld festi[4] auð[5].

1) sókn, barðist. 2) af öllu megni. 3) guldu. 4) handsalaði. 5) fé sitt.

Bls. 235, 1.

Sami: Átta tigir manna voru staddir með syni Maddaðar; máttugr sára sogns[1] mágrennir[2] fremst[3]. Þreytir hranna drasils[4] tók þann jarl (með) þrimr skútum; hraustr hræskúfs[5] nistir[6] gaf frömum jöfri höfuð sitt.

1) sjáfar, blóðs. 2) hermk. 3) hefir mikinn uppgáng. 4) skips, Eysteinn konúngr. 5) arnar. 6) fæðir, mk., Haraldr jarl.

Bls. 235, 2.

Sami: Hefik frètt, at lið Apardjánar fèll: jöfurr eyddi frið: fólksvell[1] brustu.

1) sverðin.

Bls. 235, 3.

Sami: Hjörr buðlúngs beit, blóð fèll á dörr[1], holl hirð fylgðist við Hjartapoll. Heit valkastar rín[2] gladdi hugin[3], vín vitnis[4] óx; beit[5] Engla hruðust.

1) spjótin. 2) blóð. 3) hrafn. 4) blóð. 5) skip.

Bls. 236, 1.

Sami: Hilmir jók hjaldr; (þar) var hjörva galdr[1]; hildar ský[2] hjóst við Hvítabý. Ríkr[3] fyrigarmr skógar[4] lèk við rönn[5]; ylgjar[6] tönn rauðst; fyrðum fèkst harmr.

1) bardagi. 2) skjöldr. 3) öflugr. 4) eldr. 5) hús. 6) úlfs.

Bls. 236, 2.

Sami: Streingjar regn[1] dreif: gegn döglíngr drap skjaldkænan her; styrjar garð rauf[2], þá er gnótt[3] reiðmanna[4], sótt randölum[5], varð stökkva.

1) örvar. 2) skjaldborgin rofnaði. 3) fjöldi. 4) riddara. 5) sverðum.

Bls. 237.

Sami: Siklíngr rauð sverð; gyldis ferð[1] sleit prútt Parta lík í Pílavík: vísir vann brent[2] allt Língatún fer vestan salt[3]; brandr gall við brún.

1) úlfar. 2) brendi. 3) haf.

Bls. 238.

Sami: Snild Sigurðar, þess er rýðr snarpa sárflóðs elda[1] blóði, berr magni[2]; guð sjálfr hefir gefit jöfri gagn. Sem[3] reiðorðr[4] Rauma ræsir greiðir tölur[5], es[6] svá sem aðrir gumnar[7] þegi; glaðmæltr gramr viðr[8] rausn[9].

1) sverð. 2) er öðrum fremri. 3) þá er. 4) greiðorðr. 5) talar. 6) er. 7) menn. 8) vinnr. 9) stórmennsku.

Bls. 251.

Sami: Mun margillr Símon skálpr, sá er vandist[1] morði, ok sveik stilli, of-hjálpast síðan[2] af slíkum ráðum[3]?

1) vandi sig. 2) verða síðan hólpinn. 3) verkum.

Bls. 266, 1.

Sami: Margr maðr fèll á kaf af dreyrgu marblakks[1] saxi; ná rak fyrir straumi; gýgjar[2] glaumr[3] fèkk gnógt eldi. Eitrköld elfr var roðin heitu unda gjálfri[4]; varmt vitnis[5] öldr[6] fèll með vatni í men Karmtar[7].

1) skips. 2) tröllkonu. 3) hestr, úlfr. 4) blóði. 5) úlfs. 6) öl, blóð. 7) sjóinn.

Bls. 266, 2.

Sami: Mörg stafnblóðig skip flutu auð í stríðri móðu; lið sveigði álm; rauð stál[1] flugu á úrga[2] hjálma: áðr lið gæðínga[3] flæði[4] á grund af græðis dýrum[5]; sveit Hákonar var rýr í rym rítar[6].

1) sverð. 2) vota. 3) höfðingja. 4) flýði. 5) skipum. 6) orustunni.

Bls. 284, 1.

Önundr kvaðst eigi myndu kosta við orrustu, fyrr en Sigurðr jarl sigldi sunnan með húskarla. Mætir Magnúss rekkar fara mjök upp at stræti, en haukar[1] Hákonar skunduðu hart undan.

1) hermenn.

Bls. 284, 2.

Þorbjörn skakkaskáld: Drottinn! (þú) er-a[1] trauðr at rjóða tennr gríðar fars[2]; ek frá gumna í víðu Túnsbergi greitt snúna[3] þèr. Bæjarmenn hræddust við rennu[4] bjartra brodda; málma dynviðir[5] ugðu eld ok sveigðan álm[6].

1) ert ei. 2) úlfs. 3) hliðholla. 4) flugi. 5) menn. 6) boga.

Bls. 303.

Sami: Erlíngr dró urð[1] at víkíngum austanfjarðar; margr maðr fèkk mein af Kænu, er hann fór þaðra. Fleinn var færðr meðal herða Friðreks; illgjarn Bjarni skolldi[2] nökkvi[3] ofar við trè, óþörf öldu[4].

1) forlaganorn, bana. 2) hèkk. 3) nokkuru. 4) nl. við gálg-tre.

Bls. 327, 1.

Ívar Íngimundarson: Óx í æscu[1] við[2] Aþalbricti.

1) æsku. 2) hjá.

Bls. 327, 2.

Sami: Vargs verþgjafi[1] var vestr í eyjum með afkárlyndum[2] jarli: unz sócnar hvatir síclíngar rufu ... ... Fóstra[3].

1) hermk. 2) harðlunduðum. 3) drápu Þorkel Fóstra.

Bls. 328, 1.

Sami: Dýrr Sigurðr sótti síþan Davíð konúng at ráþom af eyjom; fleinþíngasamr[1] Viljams bani[2] var fimm misseri með vísa.

1) hergjarn. 2) Sigurðr.

Bls. 328, 2.

Sami: Dýrum Dafinns[1] liðum[2] þótti öngr øþri[3] maþr cominn þángat; vísi bøtti[4] lið verþúngar[5], úngr conúngr hafþi almanna lof.

1) Daviðs. 2) mönnum. 3) æðri. 4) bætti. 5) hirðlið.

Bls. 328, 3.

Sami: Hertogi[1] ól hrafna[2] í fjörþom; sceyti sculfu í blóþi Scota, þars morþals[3] metendr[4] báro merki for austan comnom jöfri.

1) herforingi. 2) barðist. 3) sverðs. 4) menn.

Bls. 328, 4.

Sami: Sigr bar Sigurði at heudi orr[1] orrosto inn frá Stauri.

1) úr.

Bls. 328, 5.

Sami: Hilmir, scýrstr at öllu, háði fjögor hervíg[1] í Scotaveldi.

1) orustur.

Bls. 328, 6.

Sami: Ræsir þrænda, sá er drýgþi frama, vann føti farna Róms göto; hers oddviti sótti síþan helga dóma, ok hrauþ[1] synþom[2].

1) hafnaði. 2) syndum.

Bls. 329, 1.

Sami: Örr oddviti sótti breiþa Jórsalaborg út í löndum: áðr Sigurþr þvegi[1] synþir af sèr í því vatni, er guð vígþi.

1) þvægi.

Bls. 329, 2.

Sami: Fim byscoper, þeir er þótto (vera) framast, görþo skírslo um skjöldúngs kyn; svá bar raunir, at enn mildi Magnús var faþir þess ríke konúngs.

Bls. 329, 3.

Sami: Síþan lèto[1] súðvigg[2] búin utan or Grikkj-

om; øgir[3] østiz[4], fremþar ræsir sótti Fracca, áðr Sigurþr kannaþi Saxa sjót[5].

1) nl. menn. 2) skip. 3) ægir. 4) æstist. 5) Saxland.

Bls. 329, 4.

Sami: Snarr vígligr konúngr hèll[1] einni snekkjo um ver[2] vestr í eyjar.

1) hèlt. 2) haf.

Bls. 334.

Sami; Hörðar oc Sygnir tóco Sigurþ síþan til landa, at fallinn Harald; margir menn svörþoz á þíngi buðlúngs syni í bróþor stað.

Bls. 336, 1.

Kolli prúði: Hilmir! (þèr) unnoð oddhríþ austr for Mynni, ok síþan brátt[1] (þú) sverþom und hjálmi; hrafns lið[2] fèkk ferþar[3]. Örr úngr þengill! er[4] lögþoð saman randir; þú varþir þitt land, en synjaþir brynjo eirar[5].

1) brást. 2) hrafna flokkr. 3) verðar. 4) þèr. 5) lèzt brynjuna ei fá hvild.

Bls. 336, 2.

Sami: Fyrr en hríngmildr harri vildi[1] þaþan, lá öll hans verþúng[2] á velli. Vígfimr konúngr himni[3]. Siclíngr þrønda klauf sundr herscriptir[4]; sóknfúss jöfurr! þèr fècz hálfo hæri[5] gipta, en Magnúsi.

1) nl. fara. 2) hirð. 3) stef. 4) skjöldu. 5) hærri.

Bls. 337.

Sjá bls. 210.

Bls. 339.

Ívar Íngimundarson: þrøndr oc Mørir, þeir er nítto[1] þrifom[2] riso við[3] vestan comnum vísa. Höldar brugþuz mennzco-mildom Magnúss syni í huga sínum.

1) neituðu. 2) gæfu sinni. 3) móti.

Bls. 340, 1.

Sami: þegnar ræsiss, reyndir at risno[1] drifo til reipa í roþo[2] veðri; seggir urþo at geta[3] segls, en sumir jóso: þá var svalt á sæ.

1) stórum huga. 2) hröðu. 3) gæta.

Bls. 340, 2.

Sami: Gulli glæstan veþrvita scók um[1] scipi grams í vâtom byr: sneccjo sneisar[2] urþo klöccar of Sigurþi, en konúngr stýrþi.

1) yfir. 2) rárnar.

Bls. 340, 3.

Sami: Ríþandi röst oc ramir straumar hratt skipi hvast[1] í hvötu veðri; seggir festo lánga snekkjo kynstórs jöfurs við Kalmarnes.

1) fljótt.

Bls. 340, 4.

Sami: Ara[1] ilrjóðr[2] leitaþi sèr framliga friþar við Jóta gram.

1) arnar. 2) hermk.

Bls. 340, 5.

Sami: Sócndjarfr Sigurþr, sá er þorþi vega[1], møtti Vinþom suþr við Erri.

1) berjast.

Bls. 340, 6.

Sami: Úngr konúngr hrauð 8 sneccjor Vinda ferþar[1], vargr gein um[2] val; óþjóþar lið hnè fyr eggjo .....

1) hers. 2) yfir.

Bls. 340, 7.

Sami: Geirþorinn[1] gramr lèt enn háþa aþra gunni[2] austr for Møri; örr oddviti neytti öþro sinni vâpna, þá er Vindr hnigo.

1) vopndjarfr. 2) orustu.

Bls. 341, 1.

Sami: Jöfurr vann fólcstara[1] fall[2] í Elfi, þá er[3] barþiz til föþorleifþar; sceyti sculfu, scot mögnoþoz, hríngviþir[4] hvârratveggjo hnigo.

1) eða *fólcscara,* hrafni. 2) bráð. 3) hann. 4) menn.

Bls. 341, 2.

Sami: Leyfðr konúngr vann hroþin þrjú scip af

liþi þóris í þeirri för; liþar[1] Ólafs setto undan, þeir er eltir voro or Elfi.

1) liðsmenn.

Bls. 341, 3.

Sjá bls. 214.

Bls. 343, 1.

Sami: Örr løfþúngr hèlt scipom á Lista fyr Agþir austan af Nesjom; hersa kyn hnè, herr var í landi, bygþir brunno fyr buðlúngi.

Bls. 343, 2.

Sami: Liþ landmanna[1] dréf[2] til scógar fyr scjöldúngi, þar er logar brunno; drengir meþ roþin dör vöcþu Benteini blóð, áðr (hann) fengi bana.

1) lendra manna. 2) dreif.

Bls. 344, 1.

Sjá bls. 216, 1.

Bls. 344, 2.

Sjá bls. 216, 2.

Bls. 344, 3.

Sami: Hugfullr konúngr deyþi naþra[1] með Háleyjom þann enn nesta[2] vetr. Úlfs ángrtöpoþr[3] olli falli þriggja feðga út í Vágom.

1) orma, nl. var. 2) næsta. 3) hermk.

Bls. 344, 4.

Sami: þat var et nesta[1] vápnascipti, er Viljálmr fèll norþr í Vágom.

1) næsta.

Bls. 345, 1.

Sami: Gunnþorinn[1] gramr metti[2] síþan Glæsirófo suðr við Byrðo; stillir olli bana Styrcárs: benþiþurr[3] bar blóðga vengi[4].

1) herdjarfr. 2) mætti. 3) hrafn. 4) vængi.

Bls. 345, 2.

Sami: Vísi veitti Svínagrími snarpliga sócn for Valsnesi; hann lèt mildíngs hnefa[1] missa høgri handar, áðr hjaldr lykizc.

1) frænda.

Bls. 345, 3.

Sami: Örr oddviti møtti frembargjörnum Finni austr á Qvildrom; naddveþrs[1] boþar[2] lèto nýtan arfþega[3] Ulfs týna öndo[4].

1) orustu. 2) hermenn. 3) son. 4) lífi.

Bls. 345, 4.

Sami: Mildíngr vann tekinn[1] Heðin með höndom för Møri, oc liþa[2] hans; hann lèt heldr harðliga goldnar heiptir Kálfi klíngroanga.

1) getgáta. 2) menn.

Bls. 345, 6.

Sami: Harri Sygna fór hersciidi allt ið ytra eyjar oc strandir.

Bls. 345, 6.

Sami: þar knátti[1] sjá for Sigurþi bitra branda, høggnar[2] brynjor, scarþa[3] scjöldo, blóðroþin scöpt[4], veþrblásin væ[5] of[6] vegondom[7].

1) mátti. 2) höggnar. 3) skerta. 4) spjót. 5) merki. 6) yfir. 7) hermönnum.

Bls. 348, 1.

Sami: Sigurþr fýstist á lesti[1] sunnan með litlu lið, (til) at søkja lönd; Magnús konúngr, andvani[2] margs, bjósc til herfarar með hánum.

1) síðast. 2) sem var án.

Bls. 348, 2.

Sami: þjóðnýtr konúngr, búinn við sócn, hèlt þrimtogum sneckjom sunnan; lýðir ugþo lið Sigurþar, scjöldr lèc við scjöld á scipom vísa.

Bls. 348, 3.

Sami: Leyfþir bróþrsynir Haralz fóro til herstefno[1] með miclo liþi: þá er Ingi knúþi atróþr á sjá at mildum Magnússyni.

1) orustu.

Bls. 348, 4.

Sami: Hraut[1] í stöngum, þar er hildíngar, vanir

við víg, neytto vâpna: friþr slitnaþi á millom frenda, guþr[2] geisaþi, hildr[3] gecc saman.

1) brakaði. 2) orustan. 3) bardagi.

Bls. 348, 5.

Sami: Seggir stunþo[1], stál roðnoþo, bjartr konúngr scaut báþom höndom: hörþ spjót bito, benjar sviddo[2] herscip hvârratveggjo ruþusc.

1) stundu. 2) sviðu.

Bls. 349, 1.

Sami: Sárgögl[1] flugo hundruþom um sjá til herstefno[2], at drecca sveita[3]; oddar eyddo fulltrúom jöfurs; morþ miclaþiz, þá er Magnús fèll.

1) hrafnar. 2) bardagans. 3) blod.

Bls. 349, 2.

Sami: Jótar, þeir er fylgþo Sigurþi sunnan, flýþo átján scipom; ræsis lið raufsc, þá er ríkr konúngr, vanr vâsförom, neytti vâpna.

Bls. 349, 3.

Rauðri mjöll járna þrumo[1] dreif, áðr morþgjarn Magnús fèlli, þá er öll[2] rèð rjúfa scjoldo fyr gram. Öngr[3] harmar dráp Sigurðar, því at áttu, Ingi, vel ráþa láþi; vâpna döcc[4] fèll drjúgt á scocka[5].

1) örva drífu. 2) öld. 3) einginn. 4) dögg. 5) skipin.

Bls. 350.

Sjálfr snjallr sýndi valköst at landi, en þú brátt[1] allri föstu munins[2]: vísi um hrósar því vel. Fundr arnar varþ einkar tíþr[3] úlfs börnum[4] í víðo Lángeyjar sundi; fregir[5] fyrþar ruþo borþ.

1) brást. 2) hrafns. 3) kærkominn. 4) úlfum. 5) frægir.

Bls. 351, 1.

Ívar: Sneckja[1] hrauþsc með stöfnom und austan comnom jöfri; suðrøn slög[2] bito: þá er sócnfört skjöldúngs son kostaþi sunz af scipi síno.

1) getgáta. 2) vopn.

Bls. 351, 2.

Sami: Víkíngr[1], sá er var mestr fullhugi manna, varþ tekinn á vatni.

1) hermaðr.

Bls. 352, 1.

Sami: Ec tel þat illa[1], er kynstór jöfurr scyldi koma í slícar kvalar; engi maþr, rösqvari Sigurþi, tecr síþan um meþalkafla.

1) ilt.

Bls. 352, 2.

Sami: Ýta drottinn söng saltara, meþan óvinir jöfurs píndo Sigurþ; bavþfrecn[1] jöfurr bað fyr þeim brögnom, er veitto vellscata[2] píslir.

1) frækinn í orustu. 2) mk., honum.

Bls. 353.

Sami: Ec frá, at konúngr lèti líf sitt, þá er[1] hafþi súngit saltara; gramr vildi gánga til scriptar, en þjóðkonúngr náþi því þeygi[2].

1) hann. 2) ekki.

Bls. 354, 1.

Böðvar halti: Nú scal lýst, læscjarr kònúngr Lista, hve[1] hefndir þíns föþor: efnd afregs[2] orþa harra görþiz. Allvaldr! (þèr) lötoþ[3] Sigurþ falla at Hólmi: sú hjálms hríþ[4] spurþiz víþa; ofkúgi jöfra[5] dó.

1) nl. þú. 2) hreysti-. 3) lètuð. 4) orusta. 5) Sigurðr slembir.

Bls. 354, 2.

Sami: Málmsnjallr Magnús varþ falla í bavð[1]; ríkr þjóðkonúngr rèð firir slícom ræsis dauþa at morþi[2]. Þrecsterer konúngr! nauþr rac þic meirr, en scyldi, til þeirra verka; flagþs hest[3] haf ... flestom fylldom[4].

1) orustu. 2) í bardaga. 3) ulf. 4) meiningin á að vera: *úlfurinn fèkk fylli sína.*

Bls. 354, 3.

Sami: Tveir örvir jöfrar oc allt liþ þeirra fèll þar í taugníngs[1] veþri[2]; úlfr rauð teþr[3] á dauþom her.

1) tögníngs, sverðs. 2) orustu. 3) tennr.

Bls. 355.

Einar Skúlason: Dygg ángri firð abbadissa lèt en vígþo víf[1] gyrþa[2] (mig) um-sváugan, þótt (menn) víti oss fyr þat. En stallarinn[3] varat[4] kallaþr til átz með nunnom á Bacca; drós[5] gladdit[6] vin ógnarraks vísa.

1) nunnurnar. 2) umkríngja. 3) eg. 4) var ei. 5) abbadísin. 6) gladdi ei.

Bls. 356.

Sami: Illa cristinn Jarlmaþr austr, hinn er slær fiðlu, tóc kiþlíng frá búcarli; groþr[1] kjötz var á kauþa. Vâmr lá bundinn; velmáll vöndr hröcc á scip þillar[2]; límì[3] song[4] leikara lengi harðan príma[5].

1) græðgi. 2) þollar eða þallar, hrislu, nl. á bak hans. 3) hrísið. 4) saung. 5) saung.

Bls. 357.

Sami: Hreystisprund rístr hola báro[1] hlýrom[2] at[3] Útsteins sundi; elreki[4] bless[5] þrútna vefi[6] of ási[7]. Barmr lyptíngar heldr varla und vildra[8] farmi á jarþríki; víkmarr[9] við[10] súþum breiðan[11] brimsgáng.

1) nl. með. 2) kinnúngum skipsins. 3) út eptir. 4) vindr. 5) blæs. 6) segl. 7) yfir seglásnum. 8) betra. 9) Björgvinar vogr. 10) vinnr, gerir. 11) mikinn.

ÁTTUNDA BINDI.

Bls. 110, er ljós.

Bls. 116, er ljós.

Bls. 118.

ÆTLAK[1] mèr hina mæru[2] munnfagra Íngunni, hvegi er[3] ferr fundr með frægjum[4] Magnúsi ok Sverri.

1) eg ætla. 2) bjórtu. 3) hvursu sem. 4) frægum.

Bls. 165.

Hallr Snorrason: Ólafssúð, búin rauðu gulli, rístr róða[1] glymvöllu[2] und auði[3]; för auðgrimms[4] stillis er

góð. Nú er ægr siklíngr kominn híngat or frægri för; svelldr[5] húfr[6] fellr í svig[7] dúfu[8].

1) sjókonúngs. 2) hafið. 3) hlaðin gersemum. 4) örláts. 5) vatnsbólginn. 6) skipsíða. 7) bug. 8) báru.

Bls. 166.

Sami: Hlýrs fagrgota[1] berr fyrir hólm, þar er harri stýrir; rauð stál[2] bruna á reyðar rymvöll[3] und snjöllum gram. Frægr döglíngr er kominn híngat með fremd ok sigri; fólkbráðr konúngr háði darra þíng[4] við drengi.

1) skipið. 2) stefni. 3) sjóinn. 4) orustu.

Bls. 172.

Bjarni Kálfsson: Vèr eigum lánga leið; hèr er nú hinn vesti siðr: ek sè hvern fant[1] á hesti, en lendir menn gánga; hirðmenn skulu hlaupa, en matsveinar ríða. Erat hèr gott til kaupa; ek munka[2] kvíða mörgu.

1) vesalmenni. 2) skal ei.

Bls. 206.

Máni: Hinn örvi konúngr sólar þúngstóls[1]! gefðu brátt byr mörgum þjóðum til Björgynjar; vèr biðjum þess. Þat ángrar oss, er útnyrðíngr heldr fyrðum lengi í Unnardys; sunnrænn vindr er til[2] seinn at sundi.

1) himins, guð. 2) helldr.

Bls. 207, 1.

Sami: Slægr gaurr ferr með gígju ok pípu; hèr er ginn[1] komit inni; meiðr skjaldar skóða[2] hefir skrípalát. Rekkr lætr rauða bikkju[3] hlaupa yfir staf fyrir aldir[4]; þat er skaup[5]; þjóðir skelut[6] lýða[7] því; rekkit[8] skvaldr[9]!

1) tál. 2) vopna, mk. 3) tík. 4) menn. 5) skömm að því. 6) skulu ei. 7) hlýða. 8) rekið. 9) þenna hávaða.

Bls. 207, 2.

Sami: Gígjan sýngr, þar er bleikir leikarar gánga; menn grípa til pípu, (ok) færa fram stóra fólsku. Undr

er, hve sá, er þýtr í trumbu[1], vendir umb[2] augum; ek lít knícan[3] kjapt ok blásna hvapta á kauða.

1) blæs í pípuna. 2) umsnýr. 3) þutnaðan.

Bls. 253.

Nefari: Týnum Birkibeinum! beri Sverrir verra hlut! látum reyndan randhæng[1] ríða hart ok tíðum! Hælumzk[2] minnst í máli! metumk[3] heldr at felldan val! látum guð skipta giptu! gerum þá hríð, er þeim svíði.

1) spjót. 2) hælumst. 3) metumst, stærumst.

Bls. 256.

Blakkr: Reisum ve[1] fyrir vísa, verum þúngir Kuflúngum, látum brýndan hjör bíta, bolum tafn[2] und kló hrafni. Hnekkjum fjanda flokki, friðum land jöfurs[3] brandi, rjóðum dör[4] í dreyra, drepum meirra[5] hlut þeirra.

1) merki. 2) æti. 3) nl. með. 4) spjót. 5) meira.

Bls. 257.

Sami: Öld man, at foraðstúngr[1] Kuflúnga hældust fyrr; hvatir skatnar or þeirra flokki guldu þess; nú kná þjóta[2] hóts[3] annan veg í björgum Bergs[4]: lá reiðir sjúkan[5] búk; hrafn var mettr í Hrotti.

1) illar túngr. 2) þýtr. 3) nokkuð. 4) Túnsbergs, nl. nú kveða fjöllin hjá Túnsbergi við annan saung. 5) meiddan, eða dauðan.

Bls. 276.

Sami: (Menn) kveða björt kerti brenna yfir leiði Breiðskeggs. Ek veit, at höfðíngi þeirra mun meirr[1] missa ljóss[2]; (vèr) vitum, at betri vánir brugðust: vèr hugðumk því.

1) heldr. 2) vera ljósláus.

Bls. 277.

Sami: Breiðskeggi hafði fæst gott ok hæsta dul[1], meðan (hann) lifði hèr; nú er friðspillir fallinn.

1) dramb.

Bls. 363.

Baglar: Mildíngr kvaddi sína[1] mánadag, menn drifu hart til vápna sennu[2]; en hirð Ínga rèð gánga ár morgin[3] upp til Sverris borgar. Ítar reistu margar merki-stengr at móti, ok börðust lengi; Baglar stóðu í brodda hagli[4]; skip brunnu[5] þá er kappar runnu.

1) hirð. 2) bardaga. 3) snemma morguns. 4) skóthríðinni. 5) voru brend.

Bls. 364, er ljós.

Bls. 409, 1.

Ertu úlíkr yðrum niðjum[1], þeim er fyrri voru framráðir[2].

1) forfeðrum. 2) frammgjarnir.

Bls. 409, 2.

Fárr er hvatr, er[1] tekr (að) hrærast[2], ef hann er til blauðr í bernsku.

1) þegar hann. 2) þroskast.

NIUNDA BINDI.

Bls. 234.

Sturla Þórðarson: Öðlíngr hefir þá drepit tírar höfði í ætt[1] Tryggva niðs[2], er barn framráðs ýnglíngs[3] þurfti flýja fyrir ófriði.

1) honum hefir kippt í kyn. 2) Ólafs Tryggvasonar. 3) konúngs, Hákon.

Bls. 235, 1.

Sami: En átta sveitir Bagla liðs, búnar rómu, fóru á Upplönd (at) leita lofðúngs, ef þær mætti finna fylki.

Bls. 235, 2.

Sami: Kristr hafði[1] hulíðs hjálm of konúngs efni, góðu heilli, þá er frægðar son allvalds kom fagnandi úr ófriði.

1) helt.

Bls. 265, 1.

Ólafr hvítaskáld: Mærir menn glöddust miklu ári; viðr ok fuglar báru þá tvennan ávöxt á einu sumri; vísa grein[1] sýndist veglig.

1) konúngs efnið.

Bls. 265, 2.

Sturla Þórðarson: Aldinviðr bar tállaust[1] tvinnan[2] blóma[3] (á) einu sumri, ok útifuglar urpu tysvar[4] úkallt öndvert ár[5].

1) eflaust. 2) tvöfaldan. 3) ávöxt. 4) tvisvar. 5) um vorið.

Bls. 265, 3.

Sami: Þá er tírar[1] gjarn allvaldr hafði of tekit við jöfurs nafni, ok hans gipt, valit[2] vegi hæstrar tíðar[3], knáði vaxa.

1) frægðar. 2) valin. 3) getg., nl. hamíngju.

Bls. 266.

Sami: Hverr maðr sá, at höfuðskepnur vildu falla[1] tign göfugláts fylkis á víðum gjálfri[2] kríngðu*m* vindkers[3] botni[4].

1) lúta. 2) hafi. 3) lopts. 4) jörðu.

Bls. 294.

Guðmundr Oddsson: Geirnets[1] hyrjar[2] hreggmildr[3] jöfur! hvat skal ek leggja fyri mik þetta sumar; (ek) fregn gegnan gram at því. Hafs hyrsveigir[4]! mèr byrjar eigi at herja á orar[5] ættleifðir; jarl vinnr reifðan[6] sárs svan[7].

1) skjaldar. 2) sverðs. 3) hergjarn. 4) mk. 5) vorar. 6) reifir, gleðr. 7) örn.

Bls. 302.

Sturla Þórðarson: Ern[1] allvaldr lèt haldit[2] skipum austr til Vörnu: rínfura[3] rýrir[4] vann[5] hlut Ribbúnga þúngan. Ræsir klauf steinda rönd, ok reiðr örþíngaðr[6] ellti víkínga óstilltan[7] af skeiðum á land.

1) röskur. 2) hèlt. 3) gulls. 4) mk., hann. 5) gerði. 6) konúngrinn. 7) ákafliga.

Bls. 305.

Sami: Öðlíngs menn lögðu litlu síðar til Oslu bæjar; ok grytlínga[1] lið stökk þar á glapstig[2] fyrir stálhvötnð[3].

1) ræníngja. 2) fór illa för. 3) hermk., konúnginum.

Bls. 306.

Sami: Auðmildr hilmir, valdr[1] Hörða, sá er enn gildi[2] úthlaupsmönnum[3] sakar, gekk und hólmreiðar[4] faldi[5]. Fjandmenn stillis fèllu, blám[6] hrafni fèkkst tafn[7], en sumir skundaðu undan sigrgæði[8].

1) drottinn. 2) jók. 3) víkíngum. 4) orms, nl. Fofnis. 5) nl. ægishjálmi. 6) svörtum. 7) bráð. 8) hermk., konúnginum.

Bls. 307.

Rekit[1] var dauða Rögnvalds, þá er randviðir[2] brendu harða[3] austanfjarðar; hús þurru[4] fyrir harra. Var-a tál[5], at Skúli skaut skjalþrúngnum Ribbúngum[6] skelk í bríngu; eldr lèk híngat[7] hús fyrir höldum.

1) hefnt. 2) hermenn. 3) mjög. 4) eyddust. 5) það var víst. 6) Ribbúngum, sem komnir voru í bobba. 7) hèr.

Bls. 311, 1.

Snorri Sturluson: Styrjar[1] valdr[2] kendi stála stökkvi-lundum[3] at falda rauðu[4] austanfjarðar; rekkar stýrðu roðnu barði rètt til jarðar. Hrínga skerðir[5] rendi eljun-strindir[6] íta ferðar[7] oddum; hilmir stærði[8] meginundir heila grundar[9] (með) hvössu sverði.

1) orustu. 2) hermk., konúngr. 3) hermönnum. 4) um sárt að binda. 5) mk., konúngr. 6) brjóst. 7) manna. 8) jók. 9) höfuðs.

Bls. 311, 2.

Sami: Vegrækjandi[1] vafði[2] lítt at sækja fram, er[3] mætti virðum: skerðir sköglar serks[4] gekk fyri roðnum merkjum í Hlakkar skúrum[5]. Land ruddist, en ræsir þrænda skóp Ribbúngum þúngan bana; Gunnarr skaut hjarna kletti[6] und grimmsetta il gera[7] fótar[8].

1) sá framagjarni konúngr. 2) hikaði sèr. 3) nl. hann. 4) brynju,

hermk. 5) orustunni. 6) höfði sínu. 7) ulfs. 8) nl. hann fèll í bardaganum.

Bls. 312.

Sami: Ítr hertogi eyddi úthlaupsmönnum[1] spjótum: stál súngu of dólgum[2] stillis, ylgr[3] stóð í val. Hoddgrimmr[4] gramr lèt margan hal höfði skemmra; reiðr oddviti! (þú) kannt at refsa þjóðum svá rán.

1) nl. með. 2) þannig Snorraedda. 3) ulfr. 4) ör af gulli.

Bls. 322.

Játgeir: Rjóðr storða stirðörriða[1] hjaldrdrifs[2]! ek sá hlækinn[3] hèðna-þóri[4] stór-fjarri mèr á Kúrfjalli. Þá lúngtorgs[5] líkn[6], er[7] lèkum við Ribbúnga, lá[8] dasinn[9] við[10] dvergranns[11] dísi[12] í Túnsbergi; þat frá[13].

1) orms. 2) orustu, nl. spjóts, mk. 3) hýru-gjarnan. 4) þóri flik. 5) líkama. 6) nótt. 7) nl. vèr. 8) nl. hann. 9) þreyttr. 10) hjá. 11) steins. 12) konunni. 13) spurðist.

Bls. 343.

Sturla Þórðarson: Ýgr[1] járnsveims hyrgildandi[2], sá er vildi steypa hersum[3], hljóp frá allvalds mági[4] or Þrándheimi. Frændi[5] Erlíngs[6] lèt endr farit Upplönd bröndum; stála meiðar[7] lutu[8] stórþúng stríð af Ribbúngum.

1) ógrligr. 2) hermk. 3) Sigurðr Ribbúngr. 4) Skúla. 5) sonur. 6) nl. Steinveggs, Sigurðr. 7) menn. 8) hlutu.

Bls. 355.

Sami: Landráð við allvald austan markar[1] vara[2] goldit litlu, þá er lofðúngr hafði leystan elris[3] garm[4], mettan eski[5].

1) í Vermalandi. 2) var ei. 3) viðar. 4) eld. 5) eskivið; þegar konúngr hafði kveykt bál.

Bls. 356, 1.

Sami: Viðar hundr[1] svalg heitum munni hvert hús Verma bygðar, ok svipgárr[2] selju rakki[3] fór grenjandi um garðs hlið.

1) eldr. 2) sviphærðr. 3) eldr.

Bls. 356, 2.

Ólafr hvítaskáld: Valdr vígstorma[1]! (þú) namt gjalda Vermum flárædi; ræsir! lèztu gim[2] geisa; eldr gekk um sjót[3] rekka. Bændr lutu[4] sára kvöl, þá er kapps-hár[5] logi kyndist; gegn hjörels[6] frömuðr[7]! lètuð hyr[8] hegna vèlar.

1) hermk. 2) eld. 3) hýbýli. 4) hlutu. 5) mjög hár. 6) orustu. 7) hermk. 8) eld.

Bls. 359.

Sturla Þórðarson: Hyrr[1] lèk eim[2] með himni; eldr hljóp í felldan sal; ek hykk þeim þegnum þóttu[3] markar böl[4] sveima[5] vitt. Allar þjóðir óðust[6] konúngs reiði; eiðvandr baugsendir[7] rauð brýndan brand í Vermalandi.

1) eldr. 2) velti gufu. 3) þótt hafa. 4) eldrinn. 5) geysa. 6) óttuðust. 7) konúngr.

Bls. 374.

Sami: Ríkr hlenna[1] hneykir[2] gaf Ribbúngum, ógnar skýs[3] meginsveitum[4] eitt kveld her þrúngat[5] í Oslu.

1) ræníngja. 2) hnekkir, konúngr. 3) skjaldar. 4) nl. stórum hersveitum Ribbúnga. 5) átsókn með fjölmenni.

Bls. 375, mismgr. 2, B.

Sami: Hervígs[1] mildr[2] kom heimskum höldum á glapstígu[3]; lauf víkínga[4] kendi lángs ríkis[5] í landi.

1) orustu. 2) sá hergjarni konúngr. 3) á flótta. 4) skjöldurinn. 5) harðhnjasks.

Bls. 391.

Sami: Ógnmildr flokkr, sá er vildi enn ekki friðast, tók dáðfínginn[1] höfðíngja eptir dauðan dólgstríði[2]. Böðtraustr geystr Knútr rèð at brjóta bág[3] við hraustan gram[4], því at geðbráðir Gautar fýstu landráða[5].

1) hraustan. 2) hermk., Sigurð Ribbúng. 3) keppa. 4) Hákon konúng. 5) uppreistar.

Bls. 400.

Sami: Vitr valdr norrænnar aldar[1] lèt brjóta virki

Ljóðhúsa austr, þar er ógnfúsir jöfrar treystut[2]. Þat veit ek, at göfugr oddviti jöfra galt Gautum rán; þjóð fèkk reiði ræsis: slíkt gekk at vánum.

1) Hákon konúngr. 2) þorðu ekki.

Bls. 430.

Ólafr hvítakkáld: Afrendr[1] konúngr sendi þá orð víða lendum jöfri þrænda[2]; fólkprúðr stillir keyrði breiðan[3] flota norðan: borð flugu um haf. Fyrðar mæltu sem harðast á hendr frömum jarli: lendum mönnum höfst önn af því; errinn[4] harri[5] bjó Hákarlaströnd með herskip.

1) sterkr, voldugr. 2) Skúla jarli. 3) storan. 4) röskur. 5) Skúli jarl.

Bls. 432.

Sam: Úngir jöfrar stofnuðu þíng; jarl veitti snarla ræsi svör; hersar báru kaldar sakar á dýran hilmi[1]: þeir fýstu hjaldrs. Frömuðr snildar styrs frægða lagði þá allt sitt mál í knè lituði[2] stála, ok seldi varrar[3]; stillir rekka fèkk sætt af því.

1) jarl. 2) getgáta. 3) trú sína.

Bls. 439.

Hirðmenn Skúla gæddust hóli[1], hrukku lítt meðan skukka[2] var full; þeir rekkar af Danmörk drukku, (en) drógust lítt um fjöll ok skóga. Síðan, er[3] slóst í ferðir, varð ill sángvan[4] ok þunt um stángir[5]; eiðar rufust við bróður Inga[6], engi vildi fylgja lengra.

1) hældu sèr. 2) öl byttan. 3) þeir. 4) mögl, kurr. 5) merkisteingurnar. 6) Skula.

Bls. 440.

Ólafr hvítaskáld: Snæfrir[1] vinir hvárskis[2] drógu enn árskapaðan grun[3] meðal jöfra; aldir kváðu varla haldast heit öðlíngs við mætan allvald. Minnigr siklíngr bjoggi[4] sunda vigg[5] sunnan með snjalla drengi, en jarl stökk undan austr um fjall: ítar brugðust mætum jöfri.

1) hvatir. 2) hverigs þeirra. 3) forna grunsemd. 4) byggi (bygði, bjó). 5) skip.

Bls. 450.

Sami: Snjallir menn fóru í milli mága, (þeir) seldnst þar tvenna gisla; her tók at magna sýnni sætt, þá er snarir bragníngar funnust. Niðjum prýddr, sá er gætir Norégs, skrýddi böðvarfljótan síklíng[1] björtu heiti blíðs hertoga, ok jók nafnbætr fríðum gjöfum.

1) jarl.

Bls. 455.

Snorri Sturluson: Einsköpuðr herfánga[1] bauð Hríngi ok Hilditanni hjaldrs galdra[2]; Gautr[3] hvatti þann þróttar[4] þrym[5]. Herstefnandi[6] veldr oflengi úsætt yngva[7], en völundr[8] rómu[9] mætti vel hafna hjörðóm[10].

1) orustu, Oðinn. 2) bardaga. 3) Oðinn. 4) Oðinn. 5) orustu. 6) hermk. 7) konúnganna. 8) smiðr. 9) hermk. 10) halda sér frá ófriði.

Bls. 457.

Ólafr hvítaskáld: Nú er þat, er flaust[1] hins nýta hertoga flýtr or festum; né kom betri víka fákr[2] á veðrsollit ver[3].

1) skip. 2) skip. 3) haf.

Bls. 464, 1.

Sami: Fláræði ríkra manna kom fram um síðir; þá hófst friðbann[1]; jöfra sveit, þótt[2] heiti ráðug, má eigi bægjast við örlaug. Stórr harmr var, þá er harrar stríddu ramri þjóð, því at stála hregg[3], rausnar kapp ok ríki beggja mun æ[4] uppi, meðan jörð heldr flóði[5].

1) ófriðr. 2) nl. hún. 3) orustur. 4) nl. vera. 5) vatni.

Bls. 464, 2.

Sami: Hauksnjallr hersa stillir tók þá hæra[1] nafn, en mundáng[2] væri; þrændir efldu reyndan þengil; þúngr agi bragna[3] magnaðist.

1) hærra. 2) hóf. 3) ófriðr meðal manna.

Bls. 464, 3.

Sturla Þórðarson: Þat er skröklaust, at Skúli var frægðarmaðr í frömu lífi, þó at hvarbrigð[1] aldar gipt[2] sneri á hann auðnu hveli[3].

1) hvikul. 2) gæfa. 3) hjóli.

Bls. 464, 4.

Sami: þá er randa rjóðr[1] knátti reisa ofrausn öfgu heilli, ok úlágr jöfra bagi[2] tók öðlíngs nafn á Eyrum.

1) mk. 2) mótstöðumaðr.

Bls. 479, er ljós.

Bls. 492, 1.

Ólafr hvítaskáld: Hilmir hildar borðs[1] fór norðan á Upplönd með stóran herskap; ljós merki skárust á Láku; ferð[2] lá vegin skörpum sverðum. þíngfrækn jöfurr reið þunnum stínga[3] völum[4] sunnan til þrándheims; hyggju gegn hilmir grundar brendi herskip, en gaf þegnum líf.

1) skjaldar, hermk. 2) menn. 3) ása. 4) skipum.

Bls. 492, 2.

Sturla þórðarson: Öllu fólki innanlands stóð úfriðr af afarmenni, þá er ýnglíngr hafði um samit sverða seið[1] austr á Láku.

1) orustu.

Bls. 493.

Sami: Ok viggjálfr[1] lèt ár úlfa ok ara ferðar[2] (fara) vaxanda of vígskátt[3] vísa ríki, (um) vetr, valdan til vápn-þrimu[4].

1) mk. 2) mannfall. 3) herskatt. 4) bardaga.

Bls. 494.

Ólafr hvítaskáld: (Vèr) böðhraustir höfum fregit[1] austan tjón Birkibeina; bragníngr mun brátt rètta þann bug, ef vel hagnar. Ýmsir virðendr Finna vápnglyms[2] mnuu verða fegnir brögðum: ek veit, at Knúti hefir vegnat vart[3].

1) frett. 2) menn. 3) illa.

Bls. 502, 1.

Sturla þórðarson: Rösk ferð[1] hilmis lagði hendr at reipum, en laukar[2] risu; en (menn) greiddu húnskriptr[3], blásnar hreggi, til frama fylkis.

1) flokkr. 2) siglutrèn. 3) seglin.

Bls. 502, 2.

Sami: Ok úfárr gulli glæstr snekkju brandr knátti svífa und göfugmenni austr með landi; allvalds floti var-at auðligr[1].

1) eyðiligr.

Bls. 505, 1.

Ólafr hvítaskáld: Næst, þá er brodda hríð[1] spurðist, rendi nafnkunnr jöfurr stafna skíðum norðan fyri Noregs síðu; bárur lèku bröndum hærri. Þrútin veðr lágu á vatni, nè bað gramr svipta vinda ript[2]; snarr ýngvi kvað fenginn sigrbyr sinni ferð at stinnum hjaldri.

1) ófriðr. 2) segli.

Bls. 505, 2.

Sturla Þórðarson: Hafrökn[1] skriðu und höfuðsmanni inn í botn Oslu fjarðar; þar er vegstór Skúla öld hafði of skipat vígliði[2] fyri.

1) skipin. 2) herliði.

Bls. 513.

Sami: Megin-mildr allvaldr gekk fyrri merkjum und ýgis[1] hjálmi, en gullsett ve[2] vísa knáttu gnæfa of vala fólki[3].

1) ægis. 2) merki. 3) herliðinu.

Bls. 514, 1.

Sami: En hildarfús ræsis hirð knátti þar fylgja rómu stýri[1] fram á báðar hliðar í gagnför greypra[2] vâpna[3].

1) hermk., konúnginum. 2) grimmra. 3) nl. í bardaganum.

Bls. 514, 2.

Ólafr hvítaskáld: Járnfaldit lið rauð hvatt[1] hallgíslat[2] hildar túngl[3] í Oslu með mildum skata[4]; raustir[5] jöfrar þrúngðu saman æstum hjaldri[6]. Blóðgar randir skífðust bröndum, bleikir menn fèllu á velli; gylltar hjalta túngr[7] súngu; gramr var hlífarlaus með gæfu.

1) hvatliga. 2) steint. 3) skjöld. 4) konúngi. 5) hraustir. 6) orustu. 7) sverð, brandar.

Bls. 515.

Sturla Þórðarson: Ok inndrótt[1] kyndi[2] böðvar týs[3] elda[4] við[5] bauga renni[6], svá at eggfars[7] eisur[8] stukku of ilflet aurnis[9] spjalla[10].

1) hirðin. 2) kyndti. 3) Óðins. 4) sverðin, nl. skaut eða hjó sverðunum. 5) móti. 6) mk, Skúla, og liði hans. 7) skjaldar. 8) sverðin. 9) jötuns. 10) vinar, nl. skjölduna.

Bls. 516.

Sami: Geigrlig hræleiptr[1] flugu á Gauts[2] himin[3] at hjarar leiki[4], en randálfr[5] fór ríðandi[6] böðvar ský[7] (með) blóðs eldíngum[8].

1) sverð. 2) Óðins. 3) skjöldinn. 4) í bardaganum. 5) hermk., konúngr. 6) rífandi. 7) skildina. 8) sverðum.

Bls. 518, 1.

Ólafr hvítaskáld: Snörp járn bitu, sem óða straumr yrpi ísmöl; herstefnir[1] rauð hamri ofna hildar serki[2] með heitu blóði, framar merkjum. Grárr regnboði[3] Hnikars[4] stóð á grimmum Göndlar himni[5] þegna; harðar fár-eldíngar meginsára[6] lustu fylkíng firða.

1) konúngr. 2) brynjur. 3) -bogi. 4) Óðins, sverðið. 5) skildi. 6) sverð.

Bls. 518, 2.

Sturla Þórðarson: Lofða stýrir[1] var laushendr á beinu blóðorms[2] skapti, en haldsamr á grenni[3] geir-týs[4] málu[5] at hjarar leiki.

1) konúngr. 2) spjóts. 3) grænni. 4) Óðins. 5) konu, nl. landinu, ríki sínu.

Bls. 519.

Ólafr hvítaskáld: Tveir herrar, stærðir afli, börðust aldri af meirà drengskap; hraust hirð ógnsveipinna[1] sótti þar at garði (með) blóðgum greipum[2]. Fyrða gramr, sá er fremstr var fundinn at jöfnum burðum[3], reið undan; ætt Sverris[4] fèkk sigr at rèttu; guð, framiðr mildi[5], vildi svá.

1) hinna ógrligu höfðingja, Hákonar ok Skúla. 2) höndum. 3) Skúli. 4) Hákon. 5) mildirikr.

Bls. 521, 1.

Sturla Þórðarson: Branda byrr[1] knátti þar blása baugsegl[2] í brímis[3] vindi[4], en geigrligr hrælögr[5] fèll glymjandi af hjarar borðum[6].

1) sverða stormr. 2) í skjölduna. 3) sverðs. 4) bardaganum. 5) blóð. 6) skjöldum.

Bls. 521, 2.

Sami: Blóðlaukr[1], slúnginn járni, reið á berum knerri örva áss[2], en gandreið grænna skjalda[3] sleit svölnis vegg[4] á lopti.

1) sverð. 2) skipi Ullar, skildinum. 3) þau fljúgandi sverð. 4) skjöldinn.

Bls. 521, 3.

Sami: Ok Fenris nipt[1] fell[2] þar feigum hausi fylkis dólga (í) heiptar blóði (með) greypri hendi Gjallar mans[3], í hjörgöll[4].

1) Hel. 2) faldaði. 3) Móðguðar, nl. dauðans hendi. 4) orustunni.

Bls. 522.

Sami: Högna mans[1] hlýrna[2] dísir[3] knáttu þar sýngva hvössum munni harða[4] hvell sigrhljóð[5] í herför höfuðsmanna.

1) Hildar. 2) skjaldar. 3) valkyrjur. 4) mjög. 5) -ljóð.

Bls. 533, 1.

Sami: Nú mun frægt: ríkr hertogi knátti nokkvi[1] síðarr leggja rausnar líf í náreið[2], við leygför[3] á Niðar bakka.

1) nokkuru. 2) í líkkistu. 3) brennuna.

Bls. 533, 2.

Sami: Ok ræsis mágr gekk þar of Gjallar brú[1] fyrir riðusóttum[2] bauga[3] bliks[4], er boðar vers[5] elda[6] fèllu of afarmenni.

1) á helveg. 2) flogum. 3) skjalda. 4) sverðs. 5) sjóar. 6) gulls, menn.

TIUNDA BINDI.

Bls. 18, 1.

Sturla Þórðarson: Sú gipta kom af guðs syni yfir Hákon góðu heilli: er fyrirmaðr öflgrar kristni[1] vígði allvald til friðar.

1) kardínalinn.

Bls. 18, 2.

Sami: Ok geðstórr[1] lèt kórónu á konúngligt grams höfuð; kappsnúinn kardínáli kom þá í Björgyn at boði páva.

1) kardínáli.

Bls. 19, 1.

Sami: Varbáls[1] hötuðr! Vilhjálmr kardínáli rèð vígja þik frægjan[2]; aldar gramr! engi jafngóðr valdist þángat af páva valdi. Kynprýddr jöfurr! kristni stýrir lèt of yðr skrýdda kórónu. Reiðivaldr ríkisvandar[3]! (þèr) hafit haldit ramri grund með frægðum.

1) gulls. 2) frægan. 3) veldissprota, konúngr.

Bls. 19, 2.

Sami: En sú rausn Hörða grams knátti ríða[1] með himinskautum, hversu Völsúngr[2] knátti veita sæmdardag sinnar vígslu.

1) fara. 2) konúngr.

Bls. 20, 1.

Sami: Nè allvaldr valdi einu ranni fleira frægðar fólk at ölskipan, austr nè vestr undir hvítu hreinvers[1] ræfri[2].

1) jarðar. 2) himni.

Bls. 20, 2.

Sami: Full gullker knáttu geisa[1] þar inni í vina greipum, en heilivágr allra meina[2] fèll allri inndrótt[3] til hjarta.

1) fara um kríng. 2) vinið. 3) hirðinni.

Bls. 20, 3.

Sami: Gylltu vistfars[1] borði skaut á gómsker[2] vísa mönnum, en hunángs bára[3] fèll glymjandi í geðknör[4] hilmis hirð.

1) borðkers. 2) tennur. 3) mjöðrinn. 4) brjóst.

Bls. 25, 1.

Sami: Ok seggja drottinn, grimmr gulli[1], sat þar á gjafstóli[2]; hverr maðr þá[3] at hríngskata[4], þat er yrþjóð[5] kunni æskja.

1) örlátr. 2) miðlaði gjöfum. 3) þáði. 4) konúngi. 5) menn.

Bls. 25, 2.

Sami: Mundar[1] dagr[2] rann þar upp á mergs himin[3] allri þjóðu; armsól[4] jöfra stýris skein vísa ferð[5] á vala grundir[6].

1) handar. 2) ljós, gullhríngr. 3) handlegg. 4) hríngr. 5) konúngs mönnum. 6) höndum.

Bls. 26, 1.

Sami: Harða[1] hrein sjóðmjöll[2] knátti þar svífa hárri þjóðu of andra[3] geigrs[4] gaglfárs[5], af bogafjöllum[6] bauga brjóts[7].

1) mjög. 2) silfr. 3) skíði. 4) óttaligs. 5) hauks, nl. hendur. 6) höndum. 7) konúngsins.

Bls. 26, 2.

Sami: Ok herðimenn[1] fluttu hauka ferjur[2] hlaðnar hafleyg[3] ok dígulsköflum[4] af óskafundi dáðumrakks allvalds.

1) braustir menn. 2) hendr sínar. 3) gulli. 4) silfri.

Bls. 36.

Sami: Þat var mjök frægt, er sigri sæmdr grundar vörðr[1] vildi fara góðu heilli til Svía fundar á Randvers[2] remmiskíðum[3].

1) konúngr. 2) sjókonúngs. 3) sterkum skíðum, nl. skipum.

Bls. 37, 1.

Sami: Leiðángr var glæstr gulli, sem logi væri of

grams flota: þar er baugtúngl[1] knáttu blikja[2] hvert við annat yfir háreið[3].

1) skildir. 2) skína. 3) háborum, hástokkum.

Bls. 37, 2.

Sami: En eldíng ífla[1] foldar[2] knátti lýsa lánga leið: þá er loflig himna sól skipti litum við hafröðul[3].

1) hauka. 2) handa, nl. gullið. 3) gullið.

Bls. 39.

Sami: Öll Elfr var svå glæsilig at líta, sem frægðar fólk sæi á gull, er lofsæll konúngr þeysti flota til Ljóðhúsa.

Bls. 40.

Sami: Geðsteinn[1] var drepinn í stall[2] gautskum manni (um) styrjar stund, áðr ógnstórr Svía gramr hafði játtað boði siklíngs.

1) hjarta. 2) barðist í brjósti.

Bls. 47.

Sami: Seima þollr! Gauta stýrir[1] sendi arfa þínum austan dóttur sína, glæsta gulli, með öllum sæmdum. Voldugr málma skerðir! tóktu við þeirri brúðför Svía ferðar[2] af mestri mildi; aldir dýrka[3] yðart eirarsamt[4] veldi.

1) Birgir jarl. 2) manna. 3) viðfrægja. 4) friðsamt.

Bls. 54, 1.

Sami: Unnviggs[1] skipuðr! ek segi öldum, hve (þèr) guldut ófrið Dönum sunnan; þínar þjóðir settu víða þunnar skeiðr af fyri-hlunnum[2]. Yðrir stórir þegnar höfðu lánga stund ærin útboð, at hegna rán; ýtum þóttið[3] lítill leiðángr fyrir víðri grundu.

1) skips. 2) furu-hlunnum. 3) þótti ei.

Bls. 54, 2.

Sami: Þjóð ens mærðar fróða hilmis dreif framla[1] til hverrar hömlu; seima stiklir! (þèr) hèldut síðan miklum flota suðr með láði. Hrínga baldr! Hallands

ferðir[2] urðu hræddar af þínu valdi; engi maðr Jóta þengils var óttalaus við Noregs drottinn.

1). vegliga. 2) menn.

Bls. 57.

Sami: Rógstríðr randatýnir[1] galt síðan Dönum rán; lestir fleyvángs[2] fura[3] kom fyrst til Ekreyja. Öld hèt þá gullstríði[4] síðan gnógu liðbáls[5] gjaldi; lofðúngr þrænda tök lönd at veðmála[6].

1) hermk. 2) sjóar. 3) skipa, hermk. 4) konúngi. 5) gulls. 6) veði.

Bls. 64.

Sami: Ættumgóðr hneitir[1] jöfra! (þèr) sátuð eigi lengi í kyrðum at[2] rofnar sættir; harðir hirðmenn hjöggu stirðan herskips streng. Norðmanna gramr hèlt þannig mætum borðum fyrir utan Elfi: nýjar súðir vissu[3] nauða; þú lèzt flotnum[4] (verða) auðit dauða.

1) hnekkir. 2) eptir. 3) kendu. 4) mönnum.

Bls. 65.

Sami: Þínar þjóðir lètu þunnar skeiðr með búnu reiði sneiða ljótan lunda völl[1] at Morstrarsundi; Gautar spurðu leiðángr. Snarfengr konúngr! síðan leit hrygðar fólk í Dana bygðum, er[2] yðrir drengir hlóðu seglum; lýsa tók af herskips hausum[3].

1) hafið. 2) að. 3) drekahöfðunum.

Bls. 66, 1.

Sami: Allvaldr! rèðtu því, er ýtar hèldu at láði ógnarbráðs sóknarstrángs fylkis; síðan rèðu prúðar sveitir at gánga á land. Þínir stórir hirðmenn lètu vægðarlaust herjat Halland fyri austan Geitkjörr; virða kindir týndu víða frelsi sínu.

Bls. 66, 2.

Sami: Snarpir drengir lètu sókna gífr[1] sýngja í fleina drífu[2]; brandar hleyptu ærnu blóði danskrar þjóðar ört úr undum. Þollar frægra málma fèllu víða,

vegnir í reknum flótta; vígadrótt, faldin ægishjálmi gekk þar fast at hildi.

1) axir. 2) orustu.

Bls. 67, 1.

Sami: Styrkir menn málma lunds[1] gengu und merkjum á víðri grundu; valgammr sleit varma bráð at vápna móti, at þínu ráði. Örn skipti við úlfa sjálfri ógnarbáru höfuðsára[2] greyprar þjóðar; gyldir[3] stóð yfir meginblóði grimmra hölda.

1) hermk., konúngsins. 2) blóði. 3) úlfrinn.

Bls. 67, 2.

Sami: Traustir hirðmenn kyndu hæstan heitan eld í Danaveldi; skæriligr[1] hallar gandr[2] gekk húsum hærri á sviðnu landi. Birkisótt[3] fór víða um búkarls búðir; en hræddar dróttir runnu brunnit land til skógar; margir bragnar (voru) slegnir báli.

1) bjartr. 2) eldr. 3) eldr.

Bls. 68.

Sami: Elris garmr[1] hratt gneistum í ráfit[2] varma fyri austan Elfi; síðan fèllu háfar hallir; ógnarstríð hrygðarstund (var) í Dana bygðum: öll innin[3] tóku at brenna á Hallands síðu; storðar úlfr[4] rann um stórlig stræti ýta fyri norðan Glymstein.

1) vindr. 2) ræfr. 3) hús. 4) eldr.

Bls. 74.

Sami: Frægr hilmir lèt hrinda herskips bröndum út á saltan ægi; eldi hrauð[1] or dregnum[2] hlunni fyrir æsiköldum[3] unnar-meið[4]. Ógnar[5] lundr[6]! almenníngr varð at sinna[7] út[8] á þinni grundu; mildir höldar höfðu harða[9] svelld[10] útboð af Noregs veldi.

1) skaut upp. 2) máðum. 3) ákafliga köldum. 4) skipi, nl. þegar skipið var framm sett. 5) orustu. 6) hermk. 7) fara. 8) í hernað. 9) mjög. 10) mikil.

Bls. 76, 1.

Sami: Errinn[1] sendi úngan svarra[2] út í lönd á þrútinn geima[3]; (þèr) frèttuð aldri æðri ferð af heim-

angerðum jöfra drottins. Allir unnartams[4] árablakks[5] yppiþollar[6] fyri sunnan lægi[7] tóku við dóttur þinni, sem (hún) væri innanlands allvaldr[8].

1) sá ötuli konúngr. 2) konu. 3) sjó. 4) sjóvans. 5) skips. 6) menn. 7) haf. 8) konúngr.

Bls. 76, 2.

Sami: **Auðar lundr! dygðar menn or Finna bygðum hèldu allt norðan um öldur til fundar við þik; húfar[1] treystu[2] dúfr[3] drafnar[4]. Lèztu hlaðnar skeiðr svífa or hverju hrófi á vatnið breiða; storðar gandr[5] jós sandi um steindu[6] stálin[7] fyrir norðan Elfi.**

1) skipsborðin. 2) reyndu. 3) bárur. 4) sjóarins. 5) vindr. 6) máluðu. 7) stafnana.

Bls. 78.

Sami: **Dígla eldr[1] var sènn[2] á dýrðar skriptum[3] í segli; rínar logs[4] svipti-lundr! roðnir[5] hausar tóku rísa yfir dreka þínum. Eisur[6] þóttu brenna af slegnu gulli Ullar fars[7] á skeiða bröndum; unnar[8] fasti[9] rauð[10] flesta rönd[11] yfir glæstum flota.**

1) gull. 2) sèðr: sást. 3) á þeim fögru uppdráttum. 4) gulls. 5) gylltir. 6) eldar. 7) skjaldar. 8) sjóar. 9) eldr, gullið. 10) gerði rauða. 11) skjöld.

Bls. 81, 1.

Sami: **Hilmis kundr! er[1] (þèr) hèldut húfum[2] norðan til jörmungrundar[3], var sem örin[4] eldíng færi á lægi[5]; öldum varp innanborðs. Vísa[6] ferðir[7] þurðu[8] vinda[9] veglig flaust[10] und búnu segli; grundar vörðr! (þèr) lètuð gylltar sýjur[11] geiga[12] at Eyrarsundi.**

1) þá 2) skipum. 3) landsins, Danmerkr. 4) stór. 5) hafinu. 6) konúngs. 7) menn. 8) þorðu. 9) stefna. 10) skipum. 11) skips borð. 12) svífa.

Bls. 81, 2.

Sami: **Þar er herskip frægs hilmis lágu á unnum[1] í Danaveldi, þótti himna eldr[2] renna alla leið upp af breiðum flota. Ríkilátr ræsir! (þèr) stýrðut rètt[3] til**

jarðar; engi annarr þengill kom þar innanlands með slíkan afla[4], svá at dœmi finnist.

1) sjónum. 2) lopteldr. 3) beint. 4) liðstyrk.

Bls. 82.

Gissur Þorvaldsson: **Snjallr allvaldr bauð öllum njótum naðrs glóstrætis[1] örgrant[2] halda griðum ok gæta frið[3] sex nætr.**

1) njótum gulls, mönnum. 2) grandvarliga. 3) gæta friðar.

Bls. 83.

Sturla Þórðarson: **Hinn víða frægi Egða stillir[1]! öllum fyri sunnan græði[2] þótti ægiligt, at eiga Gunnarlogs[3] geigrþíng[4] við yðr. Allir Danir báðu þik, Sygna drottinn, snjallráðan fyrða gram, sætta: þvíat þínir fjandmenn urðu fegnir lífi sínu.**

1) Noregs konúngr. 2) haf, nl. öllum Dönum. 3) sverðs. 4) orustu.

Bls. 84.

Sami: **Göfugr virða drottinn[1] veitti ríkjum[2] Skánúnga jöfri[3] víkelds[4] gjafir; gullsviptir[5] hlaut giptu: hilmir Rauma[6] kom ár[7] heim ólestr[8] með öflgum tíri[9] ok mestum veg[10]; hvatir skatnar fundu þat.**

1) Hákon Noregskonúngr. 2) ríkum, voldugum. 3) Danakonúngi. 4) gulls. 5) sá örláti konúngr, Hákon. 6) Hákon konúngr. 7) snemma, skjótt. 8) heill. 9) frægð. 10) sóma.

Bls. 89.

Sami: **Ek frá bragna fjöld ríða or breiðum borgum móti svarra[1]; valskar[2] þjóðir glöddust víða varrar eldi[3] af þínu magni[4]. Snildar brúðr, göfugr svanni, kaus síðan, af yðru æztra manna[5] ráði, um sæmdarfúsa öðlíngs bræðr, þann er (hún) vildi eiga.**

1) konunni. 2) spanskar. 3) gulli. 4) eptir þinni ráðstöfun. 5) eptir yðar og æðstu manna.

Bls. 110, 1.

Sami: **Ægr jöfra þengill[1]! tóktu[2] úngr konúngs nafn á þik með frægri vígslu; þitt nafn kynnist[3] jafnan mönnum; ok síðan hlutuð (þèr), snjallmæltr sókn-**

gæðir[4]! framkomit[5] vald allrar aldar[6]; hèr lýsi ek veg vísa[7].

1) Magnús konúngr. 2) þú tókst. 3) verðr kunnugt. 4) herkonúngr. 5) fullkomið. 6) þjóðar. 7) konúngs.

Bls. 110, 2.

Sami: Hraustr þengils son! (þèr) hafit hála[1] fengit dóttur heilags þjóðkonúngs[2]; guð reifir þik gæfu gnótt. Snjallr Eiríkr má einart stýra[3] öllu við hreinan guð. Alldýr konúngr, yðar þroski[4] gengr (að) óskum.

1) vegliga. 2) Eiríks helga. 3) ráða. 4) uppgángr, hefð.

Bls. 112.

Sami: Fjörnis[1] álfr[2]! þèr líkar at auka yðart vald um heiminn kalda allt norðr und leiðarstjörnu; gegnir fyrðar munu fagna því. Allvaldr! þar hefir engi annarr þengill haldit ríki, en þú; þjóðir reiða[3] þína dýrð þángat lengra en röðull skíni.

1) hjálms. 2) herkonúngr. 3) útbreiða.

Bls. 116.

Sami: Allvaldr! (þú) dýrðkast af mildi þinni innanlands út með Serkjum; þjóðum líka þaðra[1] þínir haukar, allt með Blálands jaðri. Veglig mæti[2] hrjóta vægðarlaust[3] af yðrum frægðum; mærðar tínir[4]! þínar hollar hnossir prýða allan heiminn.

1) þar. 2) gripir. 3) óspart. 4) málsnjalli konúngr.

Bls. 121, 1.

Sturla Þórðarson í Hrafnsmálum: Sóknhvattar[1] sveitir sóttu háleitan geira glyggs glymstæri[2] or Finnbygðum; jarðbeltis gjálfr[3] brá[4] sigrflaustum[5] hásætagætis[6] allt austan af Gautelfi.

1) sóknhvatar, herdjarfar. 2) herkonúng. 3) það gjálfrandi haf. 4) getgáta. 5) sigrsælum skipum, eða herskipum. 6) konúngsins.

Bls. 121, 2.

Sami: Aungr[1] ormvengis[2] ótti[3] sá í einum stað fleiri vígdróttir[4] fleins-flugstæris[5]. Harðr lómblekkir[6]

lukti útstrandir landa (með) herskíðum hríða[7] ok rann-garði[8].

1) einginn. 2) gulls. 3) maðr. 4) hermenn. 5) nokkrs herkonúngs. 6) eyðir svika, sá réttláti konúngr. 7) herskipum. 8) skjöldum.

Bls. 121, 3.

Sami: Ægis eldr[1] glumdi of[2] nafnfrægjum allvaldi á gjálfrtömdum[3] Gestils-skeiðhestum[4]. Óþrotlig sól brynreiðar[5] skein af skautvönum[6] skeiðum of[7] snotr-um sigdeili[8].

1) gull. 2) yfir. 3) sjóvönum. 4) skipum. 5) sverða sól, gull. 6) kannske *skautvænum,* af *skautvænn,* einsog *skautfagr* 136. 7) yfir. 8) herkonúngi.

Bls. 122.

Sami: Blómum brims-vegljóma[1] laust á bjarthimna[2] af liðföstum ljósum valdrósar[3]. Ferð flokka hrínga-friðskerðis[4] um hafstrauma var áþokkut[5] eldíngum heims.

1) vegligs ljóma, nl. gullblæ. 2) bjarta himna. 3) valkyrju ljósum, nl. skjöldum, er festir voru við skipið. 4) hins gjafmilda konúngs. 5) áþekk.

Bls. 124.

Sami: Landa stýrandi[1] leysti[2] háfaldar[3] bládúf-ur[4] lángrastar[5] heldum húfum[6]. Hrein höfn lýstist glóðrauðum eldi álfoldar[7] af auðar-hestum[8] skipstöfnum.

1) konúngrinn. 2) sundrbraut. 3) nl. háfaldaðar, *sem hreykja hátt földunum.* 4) öldur. 5) sjáfarins. 6) með heldum skip-súðum. 7) gulli. 8) hamíngjumestum.

Bls. 125.

Sami: Hinn griðmildi fróðr gætir norðsætra[1] tók fyrst gjöld af fjörleystum Nesþjóðum[2]. Öll öld á stór-veldum[3] var hrædd við ógnfallinn[4] herklæddan herði böðgerðar[5].

1) Noregs konúngr. 2) Katnesíngum, er greiddu gjald sér til fjörlausnar. 3) í víðlendum heröðum. 4) ógrligan. 5) herkonúng.

Bls. 127.

Sami: Inn hraðmælti víðþíngaðr Hrínga[1] hèlt lofskeiðum[2] leygs[3] leiðir í Suðreyjum. Engus gaf upp herfengna[4] Il fyrir alkeppnum eyði dalreyðar[5] ítrbóla[6].

1) Noregs konúngr. 2) þeim vegligu skipum. 3) sjó-. 4) hertekna. 5) orms. 6) gulls, Hákoni konúngi.

Bls. 128.

Sami: Ógn stóð af stórráðum stýri gindýra[1] of[2] jarðir urðvegnar vestrgarða[3]. Friðlausir jöfrar færðu ósvifrum[4] ótta rándróttar[5] hjálmhirða hausa[6].

1) dreka, herskipa, nl. konúnginum. 2) um. 3) nl. jarðir þvegnar vestrgarða úri, þvegnar vestanstorma drifi, vestrlöndin, *Skotland og eyarnar í vestrhafinu.* 4) óvægnum. 5) ránsmanna, nl. Hákoni konúngi. 6) höfuð sín.

Bls. 129.

Sami: Geðstrángir sárs logrunnar[1] vegmæta gætis[2] gengu sunnan um Satíri. Brands-byrgegnir[3] bragnar söddu snóka[4] svartklædda dynflóka[5] á Skotlandi.

1) sverðrunnar, hermenn. 2) eiganda vegligra hnossa, nl. konúngsins. 3) herkænir. 4) fugla. 5) klædda svörtu fiðri, nl. hrafna.

Bls. 130, 1.

Sami: Fræg ok úvægin ferð[1] friðskerðis[2] vann breiða Bót af guðleiðum baugnjótum; hrafn hræyfðist[3] kleyfðan[4] fleygs[5] hjör[6] of[7] valtafni[8] í Suðreyjum; fjandr stillis fèllu.

1) hersveit. 2) herkonúngsins. 3) reif á sèr, hruflaði á sèr. 4) klofinn. 5) vængs. 6) klóna. 7) gizkað. 8) uppá valkestinum.

Bls. 130, 2.

Sami: Hafsætra bygðir[1] údygðar búmanna[2] brunnu; hallar lífgalli[3] var heitr. Fleinþollar[4], sóttir svanteigar[5] herdróttum[6], fèllu feigir af sæskíðum[7] suðr.

1) sjóbygðir. 2) bænda. 3) húsa bani, eldrinn. 4) mk. 5) sjóar. 6) hermönnum. 7) skipum.

Bls. 133.

Sami: Enn böðfróði sigrmagnaðr[1] austan[2] bauð

optarr orrostu spjótskoptum bragna[3]. Úfegnir þegnar útverja[4] þorðut[5] berjast við þrekstærðan bjórs-blikrýri[6].

1) sigræli hermaðr. 2) frá Noregi, nl. Noregskonúngr. 3) nl. barðist opt við menn. 4) Nesjamenn á Skotlandi. 5) þorðu ekki. 6) gulls rýri, konúnginn.

Bls. 134.

Sami: Flugskjarrir[1] baugnjótar[2] darra-dynsveigis[3] drógu báta breiðar strandleiðir. Herskatnar[4], úhræddir vegs[5], eyddu geirrþeyjum[6] eyjar í víðbygðu vatni.

1) óflóttagjarnir. 2) menn. 3) herkonúngsins. 4) hermenn. 5) vegar. 6) með herskildi.

Bls. 135.

Sami: Geðstirðir virðar herðu[1] víða herferðir[2] í stórbygðir hryggs vargfæðis[3]. Hinn fólkrakki[4] Aleinn fèkk öldum úkaldan[5] lífdvalar[6] felli[7] (í) gunnspelli[8].

1) herðtu. 2) herjuðu víða. 3) hermanns, Aleins. 4) herdjarfi. 5) heitan. 6) lífs. 7) dauða. 8) orustu.

Bls. 136.

Sami: Margfrèttinn framstiklir auðar[1] mætti miklum gerníngum óþjóða Ínga[2]: lábrostinn[3] lögr leysti hin skautfögru flaust[4] bauglestis[5] or frónlæstum festum[6].

1) Hákon konúngr. 2) Skotakonúngs. 3) öldubrotinn. 4) skip. 5) Hákonar konúngs. 6) landfestum.

Bls. 137, 1.

Sami: Fjölmagnat hríðar hregg[1] blès of böðfúsa[2] bragna á herbygðum[3] brimskíðum[4]. Gjálf-rundit[5] grundar grand[6] rak alkeppna öld með herskjöldu upp at Skotlandi.

1) galdraveðrið. 2) hergjarna. 3) fjölskipuðum. 4) skipum. 5) þjótandi, hvínandi. 6) stormr.

Bls. 137, 2.

Sami: Hinn sigrmæti sverða blikskerðir[1] sendi snarlynda sveit síð til brynhríðar[2]; drengja herr[3], sá er drap hina dulgreypu[4] dalgauta[5] drótt, dæmdi[6] lof þengils sæmda.

1) Hákon konúngr. 2) orustu. 3) gizkað. 4) dramblátu. 5) hermanna, nl. Skota. 6) talaði um, víðfrægði.

Bls. 140.

Sami: Hugprúðir varir hríngs virðar[1] hlóðu[2] vegstórum baugnirði[3] at brynþíngi[4]. Valgammar[5] fyldust fjörseldum[6] auðstefni[7] frammi[8]; hverr mân hefna hríngþverris[9]?

1) menn. 2) felldu, lögðu að velli. 3) þann fræga riddara. 4) í orustunni. 5) hræfuglar. 6) drepnum. 7) manni, nl. fylltu sig á hræi þess drepna riddara. 8) í útlöndum. 9) hans, riddarans.

Bls. 141, 1.

Sami: Hervaldir hersar Norðmæra kæris[1] kvöddu kappstudda[2] hölda gunnversum[3]. Hin gunnrakka[4] hirð hásæta-gætis[5] gekk járnfaldin at[6] hjörstærðum hjaldri[7].

1) Noregs konúngs. 2) kappsama. 3) lögðu til orustu við Skota. 4) herdjarfa. 5) konúngsins. 6) gizkað. 7) orustu.

Bls. 141, 2.

Sami: Brún egg beit of ódyggvar aldar gunntjalda[1] at brynmóti[2] í rauðtúnum[3]: áðr en skozkir egghríðarskýþundar[4] skyndu[5] undan víglundum[6] alþroskins[7].

1) skjalda, nl. hermenn. 2) orustu. 3) á vígvellinum. 4) skjalda þundar, hermenn. 5) skunduðu. 6) hermönnum. 7) Hákonar konúngs.

Bls. 143.

Egða stillir[1] vann skjótt aptr öll skattlönd geirbrúar krapta[2] megingrönduðs[3] af skozkum dróttum. Öngr[4] göndlar veðrboði[5] reisti rönd við yngva[6]; ríki rógsækis[7] fyrir vestan haf varð úlest.

1) Hákon Noregskonúngr. 2) skjaldar grindar. 3) herkonúngsins, nl. Magnúss konúngs berfætta. 4) einginn. 5) hermaðr. 6) konúnginum, Hákoni. 7) herkonúngsins.

Bls. 151.

Sturla Þórðarson: Þróttar[1] þínghlynr[2] kom til Björgynjar þrim náttum áðr en ófs-dynviðir[3] grófu prúðan allvald. Margr málma-fergir[4] stóð síðan lítt

kátr með váta brá yfir leiði lýða grams: þat var mikit stríð[5].

1) Óðins. 2) hermk., nl. lík Hákonar konúngs. 3) menn. 4) maðr. 5) harmr.

Bls. 178, 1.

Þjóðólfr hvinverski: Margir hraustir menn gjörðu at heimsækja snaran mildíng; gamlir menn fylgðu eigi síðr öðlíng, ok gerðust (hönum) kærir.

Bls. 178, 2.

Minníngr[1] sá er miðlaði gull, nam marga speki af gömlum mönnum. Upplanda gramr[2] var ástúðigr öllu fólki af sínum örleik.

1) sá minnugi konúngr. 2) Haraldr hárfagri.

Bls. 178, 3.

Hróðigr hilmir gaf sínum görpum hit rauða gull ok marga hrínga, bjartar brynjur ok hvassa branda, skygða[1] ok skrautbúna skjöldu.

1) fagra.

Bls. 179.

Auðun illskælda: Þeir heita Úlfhéðnar[1], er bera blóðgar randir[2] í orrostu, (ok) rjóða vigr[3], er (þeir) koma til vígs; þeim er þar sýst saman[4]. Ek hygg áræðismönnum einum hæfa at standa þar, þá er skilvísir skatnar höggva í skjöld.

1) *úlfhéðnar*, þeir sem gánga í vargskinns úlpum (af *úlfr*, og *héðinn*, skinn. 2) skjöldu. 3) spjót. 4) þeir eiga þar starf sameginliga hvur með öðrum.

Bls. 180.

(*Þorbjörn*) *hornklofi*: Harðráðr barnúngr hrjóðr[1] ens bleika báru fáks[2] lèt hæstrar[3] tíðar[4] þrúngit[5] skipa barðum[6] á lög[7]. Þar barz[8] svá at borði[9], at hlífarvaldr[10] rak borðhölkvi[11] norðan fyrir hildar hregg tveggja döglínga[12].

1) eyðir. 2) skips, nl. herkonúngr. 3) ættart. N. k., pappírshandrit. 4) bestu heilli, með mestu hamíngju. 5) skotið. 6) borð-

um. 7) sjó. 8) ættart. N. k., ppb. 9) barst so undir. 10) herkonúngrinn, Haraldr. 11) skip sitt. 12) til bardaga móti tveim konúngum.

Bls. 187, 1.

Sami: Gjafli rendr[1] Haraldr! nè kemrat[2] annarr konúng (manna) ybr æbri und-gamlan gnapstól-sólar[3]. Gramr hábi geira hregg vib seggi, þá er þengögl[4] gnúbu[5] á rá[6] Sköglar[7]: raub ben fnýstu[8] blóbi.

1) þekktr ab örlæti. 2) ekki kemr. 3) himin, nl. á jarbriki. 4) hræfuglar. 5) kvökubu. 6) gizkab; *í dyn Sköglar*, í orustunni. 7) á orustuvellinum. 8) blèsu.

Bls. 187, 2.

Sami: Egglitubr[1] rèb sigri, þá er seggir hnigu fjörvanir á rausn for ræsi; æfr hjör gall vib hlífar. Ok ofnæfrir[2] jöfrar kvöddust dynskotum at morbi[3] orbalaust; rödd raubra randa[4] endist[5].

1) herkonúngrinn, Haraldr. 2) mjög knáir. 3) í orustunni. 4) vopnagnýrinn, orustan. 5) varb drjúg, hèlzt leingi.

Bls. 190, 1.

Þjóbólfr: (þat) heyrbi[1], hve hraustliga hinn kynstóri konúngr barbist vib Kjötva hinn aublagba[2]. Kapps um-lystir[3] knerrir kvomu austan meb gínandum[4] höfbum ok gröfnum tínglum[5].

1) heyrbist. 2) aubuga eba hepna. 3) kappfúsir. 4) gapandi. 5) ennispónum.

Bls. 190, 2.

Sami: þeir voru hlabnir hölda, hvítum skjöldum, vestrænna vigra[1], ok völskum[2] sverbum; berserkir grenjubu, þeim er gubr[3] hlífbi; Úlfhèbnar emjubu, ísarn[4] bitu.

1) spjóta. 2) vallenzkum, frönskum. 3) valkyrjan, orustan. 4) járnin, vopnin.

Bls. 190, 3.

Sami: (þeir) freistubu hins framrába Austmanna[1] allvalds, er býr at Útsteini, er kendi þeim (ab) flýja.

Steindir[2] nökkvar[3], er enn stýrjar-nenni[4] stillir átti, stóðu; hlömmun[5] var á hlífum, áðr Haklángr felli.

1) Norðmanna. 2) málaðir. 3) skip. 4) herváski. 5) sláttr, högg.

Bls. 191, 1.

Sami: Hinum hálsdigra hilmi[1] leiddist þá at halda landi fyrir Lúfu[2], lèt hólm sèr at skildi[3]; (þeir) er sárir voru, slógust um[4] sessþiljur[5], lètu stjölu[6] standa upp, stúngu höfðum í kjöl.

1) Kjötva auðga. 2) Haraldi. 3) hann lèt hólminn gæta sín. 4) ultu yfir um. 5) þópturnar. 6) stèlin á sèr.

Bls. 191, 2.

Sami: Hyggjandi[1] seggir lètu Svafnis salnæfrar[2] blika á baki[3], voru barðir grjóti; (þeir) æstust[4] austr um Jaðar-bygðir, hlupu heim or Hafrsfirði, ok hugðu á mjöðdrykkju.

1) smeikir. 2) Valhallar næfrar, skildina. 3) þeir köstuðu skjöldunum á bak sèr. 4) æddu.

Bls. 192.

Þorbjörn hornklofi: Hersa drótt[1] ok höfðíngjum leiddist þá at haldast lengr fyrir Lúfu[2]; hverr hraustra víkínga flýði or Hafrsfirði, sem fara mátti.

1) hersum. 2) Haraldi.

Bls. 194-95.

Þjóðólfr hvinverski: Þær[1] ambáttir Ragnhildar, dramblátar dísir[2] skulu eiga (hafa) annat at drykkjumálum[3], en þer[4] se[5] hergopur[6], er Haraldr hafi sveltar (á) valdreyra[7], en bræði vera[8] þeirra[9].

1) gizkað. 2) gizkað; konur. 3) borðræðum. 4) þær. 5) gizkað. 6) hertecknar ambáttir. 7) nl. svelt, með því að gefa þeim ei annað en blóð að drekka. 8) gizkað. 9) nl. hafi drepið menn þeirra, eða gefið þeim að eta hræ manna sinna.

Bls. 195.

Sami: Sjá 1. B. bls. 7.

Bls. 208, 1.

Haraldr hárfagri: Drótt, hlýðin mèr, hneggi[1]

ótta; ek ber æ[2] ugg drauga[3]: ek vek dular mey[4], dána á kerlaug[5]. Ek let[6] drápu dynja á bragar stètt[7], meðan hrynr or Dvalins greip[8]; ek býð rekkum rèttan Regins drykk[9].

1) hnekki. 2) eigi. 3) eg hræðist ekki drauga. 4) huldu meyna, hana Snjófríði. 5) eptir þessu hefir þá Snjófríðr dáið í baði. 6) læt. 7) bragar völlinn. 8) úr hendi dvergsins; meiníngin er: *eg yrki drápuna, jafnótt og yrkisefnið dettr mèr í hug*; *hann lætr, sem Dvalinn* (dvergrinn) *skamti sèr skáldskapinn úr hnefa sínum.* 9) skáldskap.

Bls. 208, 2.

Þat var ekki farald[1] forðum; þá[2] gat Finnun[3] ærðan Harald: honum sýndist sú[4] sólbjört; mörgum verðr nú slíks dæmi[5].

1) almennt. 2) þó. 3) hún Snjófríðr. 4) hún vera. 5) marga hendir enn það sama.

Bls. 209-10.

Þjóðólfr hvinverski: Sjá 4. B. bls. 20.

Bls. 298.

Hjalti Skeggjason: Sjá 2. B. bls. 207.

Bls. 341.

Sigvaldi jarl[1]: Lifa ok deyja. Þú varðar[2] haukey Har.[3] hjörvi[4].

1) rèttara: *Sigvatr skáld,* sbr. 6. B. bls. 44. mgr. 5. 2) ver. 3) Haralds, nl. Gormssonar; þ. e. *Noreg,* Haraldr hefir svo kallað þetta land, af því hann fèkk hauka af því í skatt. 4) með sverði.

Bls. 342.

Sjá 3. B. bls. 20.

Bls. 344.

Haldór ókristni: Sjá 2. B. bls. 297.

Bls. 349, 1.

Hallfröðr vandræðaskáld: Sjá 2 B. bls. 307.

Bls. 349, 2.

Sami: Sjá 2. B. bls. 306.

Bls. 351.

Skúli Þorsteinsson: Sjá 2. B. bls. 311, 1.

Bls. 354.

Hallfröðr Vandræðaskáld: Úlfgæþir[1], glaðr armgrjóts[2].

1) hermaðrinn, Þorkell. 2) gulls eða silfrs. Sjá 3. B. bls. 3, 2.

Bls. 359, 1.

Haldór ókristni: Sjá 2. B. bls. 318, 3.

Bls. 359, 2.

Sami: Sjá 2. B. bls. 318, 1.

Bls. 359, 3.

Sami: Sjá 2. B. bls. 328, 1.

Bls. 360.

Hallfröðr Vandræðaskáld: Sjá 2. B. bls. 319.

Bls. 362.

Haldór ókristni: Sjá 2. B. bls. 329.

Bls. 365, 1.

Hallfröðr: Sjá 3. B. bls. 5.

Bls. 365, 2.

Sami: Sjá 3. B. bls. 6.

Bls. 375, 1.

Sami: Svá frá ec hitt, at hörgbrjótr[1] hlóð háva valköstu í mörgum stað; hrafn kom opt [þars heiptum blóði[2].

1) Olafr Tryggvason, sem braut niðr hof og hörga. 2) Fagrskinna hefir: *at heipta blóði,* nl. á vígvöllinn, hvar heiptar blóði var úthellt. Síðara vísuhelming sjá 1. B. bls. 125.

Bls. 375, 2.

Sami: Sjá 1. B. bls. 125. 130-31.

Bls. 375, 3.

Sami: Sjá 1. B. bls. 133.

Bls. 375-76.

Sami: Sjá 1. B. bls. 101. 134.

Bls. 376, 2-3.

Sami: Sjá 1. B. bls. 144, 2-3.

Bls. 378.

Oddmjór, kvæði um konúngatal: Skjöldúngr rak Skeiðarbrand úr landi með skildi; síðan rèð sá snjallr konúngr öllum Noregi.

Bls. 385.

Augu standa mèr ea[1] of eld til Gráfeldar[2].

1) æ, ætíð. 2) mèr verðr altènd starsýnt á hann Gráfeld hinumegin eldsins.

Bls. 400.

Sighvatr: Sjá 5. B. bls. 209-10.

Bls. 402.

Sami: Sjá 6. B. bls. 43, 2.

Bls. 409-10.

Sjá 6. B. bls. 437, 3.

Bls. 412.

Sjá 7. B. bls. 12, 2.

Bls. 418.

Sigurðr Jórsalafari: Búendr þykkja mèr bestir, bygt land, ok (að) friðr standi.

Noregs konúngatal,

er *Sæmundr hinn fróði* orti.

1. Þat verðr skyllt þeim greppum[1], ef at skilum yrkja, at þeir gleði fyrða; allra helzt, ef þeir virðar[2] eru færi[3], en verit höfðu.

1) skáldunum. 2) skáldin. 3) færri.

2. Fyrst skal (maðr) róa fjarri reyði, ok koma þó niðr nær[1], áðr lúki. Þar haf[2] ek hugt[3] at mynda þessum hróðri eptir þeim orðum[4].

1) nærri reyðinni. 2) hef. 3) ætlað. 4) nl. eg ætla að byrja á elztu konúnga ættum, og koma loks niðr til Jóns Loptssonar.

3. Ef virar[1] hlýða minni mærð, vil ek taka þar fyrst til máls, (að) hugprúðr Hálfdán svarti átti frækn-an erfi vörð[2].

1) nl. verar, menn. 2) son.

4. Kappsamr Haraldr hinn hárfagri tók brátt við konúngs nafni, þá er Hálfdán hafði druknat í næfri[1] hængs hallar[2].

1) berki, þaki. 2) vatns, nl. í ís, ísvök.

5. Ok hann er lagiðr[1] í haug á herská Hríngaríki; en framlyndr burr Hálfdánar tók baranángr við föðurarfi.

1) lagðr.

6. Hann vildi eigi eiga þat eitt, er lángfeðr[1] hans leifðu[2] honum; ræsir Sygna var svá ríkr ok ágjarn við auðgefendr[3]:

1) lángfeðgar. 2) eptirskildu. 3) menn.

7. at fylkir átti allt land á milli[1] (Gaut-)elfar ok Finnmerkr; hann náði fyrst einn at ráða fyrir öllum Noregi.

8. Gramr, sá er veitti gjafir, átti mart barna, þeir er biðu þroska; því kemr kyn hvers skeyldúngs[1] síð[2] til Haralds ens skararfagra[3].

1) konúngs. 2) að lokunum. 3) hárfagra.

9. Snarr siklíngr rèð þundar beðju[1] þrjá vetr ok sjötigi, áðr en einkadóttir Ásaddólgs[2] kom at ræna lofðúng lífi.

1) landi. 2) Loka, Hel.

10. Þá var reisuligr haugr vorpinn eptir Harald á Rogalandi. Nafn þess hildíngs, sunar Hálfdáns, mun æ lengi uppi.

11. Eirekr blóðöx tók brátt við jöfurs nafni, sem búendr vildu; vígfimr Eiríkr var alls 5 vetr at landi:

12. áðr en vinsæll Hákon, einkafóstri Aðalsteins, kæmi vestan, og beiddi bróður sinn allrar hálfrar erfðar.

13. En heiptargjarn Eirekr flýði undan, ok synir hans; harðráðr hersa mýgir[1] kom síðan aldri aptr í land.

1) yfirkonúngr.

14. Kappsamr Hákon rèð einn fyrir konúngdómi nokkura hríð: tírargjarn[1] var samt 26 vetr at landi.

1) fremdargjarn.

15. Gramr háði gunni[1] á Fitjum við erfivörðu[2] Eireks; hilmir var skotinn í hönd, þá er fólkmeiðr[3] knúði[4] flótta.

1) orustu. 2) syni. 3) hermk. 4) rak.

16. Ek hygg, þat lítið sár leiddi snaran lofðúng til bana; hella, er vísir dó, var ávallt kend til Hákonar.

17. En höldar lögðu þann siklíng í haug á Sæheimi; fræknir menn hurfu svá frá fjörvi ræntum Haralds arfa.

18. Ek hef heyrt, at úársæll Haraldr tæki þá jörð ok ríki; Gráfeldr Gunnhildarsun rèð 9 vetr fyrir Noregi.

19. Áðr en Gormssun ok Gullharaldr gerði nafna sinn at nái; siklíngr var ræntr lífi suðr at Hálsi á Limafirði.

20. Harðráðr Hákon jarl tók við Hárs vífi[1] eptir fallin Harald; sá tiggi rèð þundar beðju[2] 33 vetr.

1) landi. 2) landi.

21. Æfilok Eireks föður[1] urðu ei góð í Gaulardal, þá er Karkr þræll meitti[2] hattar stall[3] af Hákoni (með) knífi.

1) Hákonar. 2) skar. 3) höfuð.

22. Rekka kind, sú er stýrði lögum, misti lítt hins bezta ráðs, þá er tóku kristinn mann til konúngs norðr í Noregi.

23. Ok liðdrjúgr Ólafr, arfi Tryggva, tók lönd ok þegna, lofða vinr, hinn er kristnaði 5 lönd á fám vetrum.

24. Ólafr var alls at landi at eins 5 faðmins[1] galla[2], áðr Eirekr beiddi þann ræsi rómu með ófriði.

1) orms. 2) vetr.

25. Sú hrotta ríð[1] var hörð ok lengi, áðr Ormr ryddist alls[2]; öld hefir síðan kallat Svåldrar veg, þar er Ólafr fèll.

1) orusta. 2) til fulls.

26. Tíri[1] göfgaðr Eirekr jarl rèð fyrir Yggs mani[2]

12 vetr, áðr en lofðúngr, sá er gæddi vini, fór or landi vestr um haf.

1) orðróm. 2) landi.

27. Þá var skorinn úfr Eireks, áðr en ræsir hæfi Rómför, ok blóðrás leiddi vitran jarl til bana vestr með Englum.

28. Sveinn ok Hákon taldi lönd ok lausafè eign sína, ok jarlar höfðu arf Eireks 2 vetr, at tali fyrða;

29. áðr konúngmaðr kæmi vestan í land með lítinn her, ok Ólafr mætti jarli í miðju Sauðúngssundi.

30. Þá varð Hákon at sverja hilmi þess eiða, er Ólafr beiddi, at fólkbaldr[1] skyldi flýja óðul sín til aldrslita.

1) Hákon jarl.

31. Ólafr bauð Sveini jarli snarpa sókn austr fyrir Nesjum; liðfár sonr Hákonar varð, sviptr sigri, at flýja lönd.

32. Lofsæll Ólafr hinn digri fèkk einn lönd allt með rínum[1]; hróðmögr[2] Haralds hins grænska rèð grýttri foldu[3] 15 vetr.

1) hèr held eg lesa egi „*ríngum*", nl. yztu endimörkum. 2) hinn frægi sonr. 3) Noregi.

33. Kappsamr Knútr hinn ríki bar bjartan seim[1] und marga bændr, sparði lítt auð við lenda menn, til þess at þeir velti[2] jöfr.

1) gull. 2) sviki.

34. Kálfr ok Þórir, kynjaðir vel, reistu her á móti hilmi; fylkir Þrænda var felldr, þar er heita Stiklastaðir.

35. Þá bar raun um helgan konúng, at ræsir var kærr Kristi; heilagt skrín stendr yfir Haralds arfa í miðri Krists kirkju.

36. Þá rèð Sveinn, sonr Alfífu, fyri landi 6 snáka stríð[1], áðr en sonr Knúts vinalauss varð at flýja af konúngdómi.

1) vetr.

37. Ágætr einkasun Ólafs konúngs kom austan or Görðum; Magnús fèkk alla óðalsjörð sína ok mikit ríki.

38. Magnús góði, mönnum þarfr, var tállaust[1] konúngr 12 vetr, áðr Sygna drottinn, afreks maðr, misti andar í sótt.

1) eflaust.

39. Fylkir, harmdauðr hverjum manni, var færðr þar hans faðir hvílir; sá konúngmaðr var grafinn norðr at Krists kirkju í Noregi.

40. Nú hefi ek talt[1] þá tíu landreka[2], er hverr var frá Haraldi; ek inta svá þeirra æfi, sem sagði Sæmundr hinn fróði.

1) talið. 2) konúnga.

41. Þó er eptir miklu meiri lutr þess máls, er ek hygg mæla; nú skal því þaðan af greiða (þat) jöfra kyns, er enn lifir.

42. Þat er mèr sagt, at sonr Haralds hèti forðum Sigurðr rísi; Hálfdán var arfi Hrísa, en Sigurðr Sýr son Hálfdánar.

43. Þá gat Sigurðr ok Ásta þann son, er átti heiti Haralds; sá allvitr konúngr rèð einn víðri foldu 20 vetr:

44. áðr hilmir gerði herför með ofstopa til Englands. Enskir menn felldu Ólafs bróður í vapnþrumu vestr.

45. Friðsamr ok ársæll Ólafr kyrri tók til föðurleifðar; sá gramr ræðr grýttri foldu samfast[1] 27 vetr.

1) samfleytt.

46. Mikil sótt kom ofbrátt at ræna Magnúss föður öndu; sá öðlíngr var enn grafinn at Krists kirkju í Kaupángi.

47. En Olafr enn kyrri átti fræknan ok fjárgóðan son; Magnús rèð 10 vetr fyri mani Yggjar[1], at tali fyrða.

1) landi.

48. Ek frá at Magnús berfættr ætti mörg börn, þau er höfðu metorð; fimm synir þess fremdar fljóts þengils voru konúngar.

49. Úngr málsnjallr Magnús konúngr fór til Írlands at herja; ágætr Eysteins faðir var felldr í þeirri fleina flaug[1].

1) orustu.

50. Þat er sagt, at 3 þjóðkonúngar rèði þá saman fyri landi; ek hefi heyrt þat, at varla hafi fremri bræðr komit á fold.

51. Úngr lofsæll Ólafr hinn góði varð fyrstr at missa líf; skatnar máttu skamma stund njóta þess Magnússunar.

52. Eysteinn konúngr gerði þat flest innanlands, er gegndi frama; unz hjartverkr leiddi fræknan hilmi brigða[1] brátt til bana.

1) mjög.

53. Þeir bræðr eru báðir lagðir í grund[1] norðr á Niðarbakka; hátt Ólafs skrín stendr þar yfir altari í höfuðkirkju.

1) jarðaðir.

54. En Sigurðr lifði sýnu[1] lengst þeirra þriggja bræðra, hinn er fór úr landi frægsta för út til Jórsala.

1) einna.

55. Ágætr Sigurðr rèð fyrir ríki 27 vetr, áðr mannskæð banasótt brygði lífi Mæra drottins.

56. Lík þess lofðúngs er lagit[1] í kistu austr í Oslo bæ; ný jörð grær yfir beinum jöfurs at hárri Hallvarðs kirkju.

1) lagt.

57. En bæði lifði eptir Sigurð biltrauðr[1] sonr ok dóttir. Dóttir þess Dæla hilmis[2] mun enn (verða) nefnd þokkum[3] síðar[4].

1) ákaflyndr. 2) Noregs konúngs. 3) nokkuru. 4) sjá 68. erindi.

58. Nú er svâ, at heldr tekr at halla[1] at telja æfilok jöfra; heiptargjarn mögr Sigurðar hèt Magnús, en Haraldr bróðir.

1) líða á.

59. Þeir nánir frændr höfðu mjög rógsamt[1] ríki í Noregi; allt fór verr, en vera skyldi; margr galt þess á meðal þeirra.

1) róstusamt.

60. Unz Magnús misti sæmdarlaust beggja[1], sigrs ok heilsu. Þat veit hverr, at Haraldr Gilli var konúngr samfast 6 vetr.

1) bæði.

61. Áðr en fyrðar tóku tírarlaust lofðúng af lífdögum; sá bróðir jöfra er jarðaðr í Björgin at Krists kirkju.

62. Ek frá, at synir Sygna grams tæki landvörn eptir liðinn ræsi; sóknarsnarr Eysteinn var bróðir Ínga en annar Sigurðr.

63. Frægt ríki þeirra náði þeygi[1] standa lengr[2] í friði; þvíat þeir bræðr, er brutu særi, bárust banaspjót eptir.

1) þó eigi. 2) lengi?

64. Varat[1] saklaust, þá er (menn) höfðu ræntan fjörvi Sigurð, frækinn mann; sá er búinn at liggja í fold í Björgin hjá feðr sínum.

1) það var ekki.

65. Eysteinn var ræntr lífi austan fjarðar af liði Ínga; nú er sá andar sparr[1] gramr ausinn grundu[2] austr at Forsi.

1) andaði. 2) moldu.

66. Ínga ríki stóð einart[1] 25 vetr, unz Hákon felldi Ínga austr í Vík með herliði.

1) einlægt.

67. Sá gunndjarfr[1] gramr er huldr hauðri at höfuðkirkju í Oslo, en Hákon hlaut litla stund at ráða landi og þegnum.

1) herdjarfr.

68. Þvíat Erlíngr enn skakki átti vænann ok velborinn son; lands fólk gáfu Kristínar bur konúngs nafn eptir liðinn Ínga.

69. Ok fremdargjarn Magnús felldi Hákon norðr á Mæri, sá vinsæll ræsir var huldr vígðri moldu í Raumsdali.

70. Sókndjarfr Kristínar sun var konúngr 17 vetr í samt, unz ágætr Sverrir felldi frækinn gram austr í Sogni.

71. Nú er lík gunndjarfs Magnúss lagit í gröf í musteri á Björgin, þar er skraútgjört skrín Sunnifu stendr gulli búit.

72. Þat er sýnt[1], at ógnar örr Sverrir ræðr nú einn fyri öllu því ríki, er kyn Haralds Hálfdánssunar hefir átt.

1) augljóst.

73. Þó skal ek enn segja þokkum[1] fleira frá börnum Berfætts, þess öðlíngs, er aldrigi hafði óttast eld nè járn.

1) nokkuð.

74. Ein dóttir döglíngs hèt Þóra, sú var gipt göfgum manni. Sú systir jöfra, er fæddi Jón, var allra helzt sonsæl.

75. Ráðvönd, göfuglynd ræsis dóttir kom til nykraborgar[1] næfr[2]-lands góðrar tíðar, allra helzt Íslendíngum.

1) vatna. 2) íss-.

76. Þvíat hugrakkr einka sonr jöfra systur fylgði at[1] honum, sá hjartaprúðr íta vinr, er hefir orðlof allra fíra.

1) fylgðist með.

77. Þat er ok víst, at metorð einarðlynds Jóns verða mest, þar er merkismenn mistar runna[1] eigust við (til að) skipta málum.

1) mk.

78. Engi afreksmaðr vill nú deila kappi við konúngsfrænda; giptudrjúgr vella deilir verðr vinsæll, sem glíkt[1] er.

1) líkligt.

79. Faðir hans þótti flestum mönnum örr ok úsvikall; Loptr vissi engan fæddan úvin sinn undir lofi skýja[1].

1) himni.

80. En Sæmundr Sigfússonr, faðir Lopts, sá er fírum þótti höfuðsmaðr um alla hluti, vissi jafnan sína snilli.

81. Þat jöfra kyns hefir prýdda alla ætt Oddaverja, margnýtr dótturson Magnúss konúngs, sá er fremst[1] dögum optar.

1) er virtr.

82. Ek nefnda áðr nær 30 tigna menn, gædda tíri, en þeir jöfrar eru þrætulaust allir Jóns ættaðr.

83. Nú bið ek Krist, at giptudrjúgr konúngs spjalli[1] hafi allt þat, er hann æskir sèr af sjálfum guði, ok njóti unaðs allann aldr!

1) vinr.

ELLEFTA BINDI.

Bls. 42.

Vinda myrðir[1] varðat[2] vax eitt[3], þá er morðkunnr Haraldr sunnan[4] sparn[5] á má mörnar[6] í faxa[7] ham; en úríkr[8] Byrgir, rekr[9] bergsalar[10] böndum[11] í landi, (var) fyrir[12] í jöldu[13] líki; öld sá þat.

1) Haraldr konúngr. 2) varð ekki. 3) nl. hann var þá nógu hugaðr. 4) Haraldr danski. 5) gekk. 6) elfu, nl. skipið, sem brotið hafði. 7) hests. 8) þannig Hk. 9) rækr. 10) hellra, 11) goðum, nl. af jötnum. 12) á undan honum Haraldi. 13) merar,

Bls. 43.

Eyjólfr Valgerðarson: Selit[1] maðr vâpn við verði! verði sverða dynr[2], ef má! (vèr) verðum (að) herða hljóð hæft[3]: (vèr) eigum (að) rjóða slög[4]. Vèr skolom bíða (Haralds) Gormssonar af gömlo þoko-landi Gandvíkr[5]; vân er, at vâpnhríð[6] verði hörð.

1) selji ei. 2) ófriðr. 3) í hófi. 4) vopn. 5) Íslandi. 6) orustan.

Bls. 125, mismgr.

Sjá 1. B. bls. 165 og 167-68.

Bls. 127.

Einar skálaglam: Illrar tíðar[1] gerða ek Viðis[2] veig[3] of[4] virða; ek vann þat, meðan aðrir örvafaðar[5] sváfu. Komkað ek[6] þess[7], er fè þótti betra, en skáldit verra; hverr þíngsættis[8] meiðr[9] sparir hödd[10] við hróðri?

1) illu heilli. 2) Viðris, Óðins. 3) drykk, ljóð. 4) um. 5) hermk., menn. 6) eg kom eigi. 7) þángað. 8) þíngsætis. 9) maðr. 10) gull.

Bls. 128.

Sami: Sækjum heim jarl, þanns[1] þorir auka úlfs verð[2] sverðum! hlöðum baugskjöldum við borð á barða[3] Sigvalda! Sá sárlinns[4] sveigir[5] drepr eigi hendi við mèr, er (vèr) finnum gram[6]; berum rönd[7] út á andra[8] Endils[9]!

1) þann er. 2) heya orustur. 3) skipi. 4) sverðs. 5) hermaðr. 6) hann, jarlinn. 7) skjöld. 8) skíð. 9) skip.

Bls. 130.

þorleifr skúma: Ek hefi í hendi (kylfu) gerfa til höfuðs[1], heinbrot Búa, böl Sigvalda, vá[2] víkínga, vörnHákonar, sjá[3] eikikylfa skal vera óþörf Dönum, ef vèr lifom.

1) til bana. 2) tjón. 3) sú.

Bls. 130, mismgr.

Vigfús Vígaglúmsson: þraungr[1] at veðri viðris[2] vandar[3]: góðr leikr er oss fyrir handum[4]; en vinr lauka feimu[5] liggr heima. Ek kveð hlýss[6] bossa[7] neyta hæla[8] und vörmum bægi[9] vífs; vèr skreytum[10] spjör[11]: hann væntir sèr annars.

1) nú líðr. 2) Óðins. 3) sverðs, nl. orustu. 4) höndum. 5) kvennfólksins. 6) hýru. 7) dreing, nl. þann sem er fyrir hlýindin. 8) leita sèr hælis. 9) armi. 10) búum. 11) spjót vor.

Bls. 137, 1.

Sjá 1. B. bls. 173, 1.

Bls. 137, 2.

Tindr Hallkelsson: Sigvaldi, óhræðinn oddgaldrs[1]

gat[2] enn viðrnám[3]: sökk-værinjótar[4] Búa kvámu[5] vítt[6]: áðr grimnis vagna[7] röðuls[8] mótmagnendr[9] mættu þrænskum jarli[10]; sárlá[11] saung[12] at sverða þíngi[13].

1) í bardaga. 2) fékk. 3) hafði enn aldrei látið hugfallast. 4) félagar, nl. *sök-veri-njótar*, sakar verjendr, sporgaungumenn. 5) getg. 6) viða. 7) skipa. 8) skjaldar. 9) þeir Sigvaldi og Búi. 10) Hákoni. 11) blóðið. 12) þaut. 13) í bardaganum.

Bls. 138, 1.

Sami: Hagli dreif á margan tývis[1] virði[2] at Viðris veðri[3]; andkunda[4] valgagls[5] varð grimm vargi: þars[6] hríngofinn Sörla serk[7] blès í sundr fyrir jarli á sandi[8]; seggja sessi[9] hefir merki þess.

1) getgáta, goðs. 2) heiðíngja. 3) orustu. 4) fundr. 5) hrafns. 6) þar er. 7) brynju. 8) við ströndina. 9) vinr, nl. Hákon jarl.

Bls. 138, 2.

Sjá 1. B. bls. 183.

Bls. 138, 3.

Sami: Enn øri[1] jarl fórað[2] endr[3] meiri tírar[4] för at mørum[5] geirs glaumi[6]; herr kendi Göndlar[7] dóms[8]. Þá er meiðr mýrar fúss auðs[9] hrauð víkínga skeiðar á hauðri Mæra (at) hjaldrgjöldum; en ek ræsi[10] þat.

1) getgáta; ýngri. 2) fór ekki. 3) fyrrum. 4) frægðar. 5) frægum. 6) bardaga. 7) valkyrju. 8) forlaganna. 9) gulls. 10) víðfrægi.

Bls. 138, 4.

Sami: Þar er glaumr Göndlar borða[1] naumu[2] öx[3], gjörðust öll lönd auði grimms[4] Dana eyðis[5] at brandi[6]. Heggr hræsævar[7] birtínga[8] hefir kent viggjar[9] veggs[10] veðr-eggjundum[11] at höggva skeggi niðr í gras[12].

1) skjalda. 2) tröllkonu, axar. 3) óx. 4) örláts. 5) getg. 6) báli. 7) blóðs. 8) spjóta, hermk. 9) skips. 10) skjaldar. 11) hermk. 12) hníga til jarðar.

Bls. 138, 5.

Sami: Þars ofþíng odda[1] gíngu saman, saddi jarl hánga[2] val[3]; byrgis[4] nafni vann hafna húngri. Mistar[5]

mörum[6] varð gott til vista, at[7] häða morðskýja[8] hríð[9] við síðu markar heiðins dóms[10].

1) orustur. 2) getgáta. 3) hrafninn. 4) hrafns? 5) valkyrju. 6) hestum, nl. úlfum. 7) eptir. 8) skjalda. 9) orustu. 10) heiðins lands, nl. Noregs.

Bls. 139, 1.

Sami: **Meðan öld vill byggja yggs kveðju[1], muna[2] aldir þat, er (að) Hákonar æfi veitti göglum[3] glæ[4] gnógt þat[5]. Hykk[6] lýða láreiði[7] hverjum gram betra; því, hykk, (hann) lætr beita bitrum brand[8] at[9] vildu[10] landi[11].**

1) = *málu, rúnu,* jörðina. 2) getg. 3) hræfuglum. 4) gleði. 5) nægiliga. 6) eg hygg. 7) hermk., Hákon jarl. 8) sverði. 9) í. 10) kæru. 11) Noregi, því hann ver Noreg hraustliga.

Bls. 139, 2.

Sami: **Hroptr hjaldrskýja[1] linds[2] hrauð Dana skeiðar, en um náði nýjum val; þar var leiðángr fyrir landi.**

1) skjalda. 2) sverða.

Bls. 140, 1.

Sami: **Virðendr bruðar[1] fángs[2] á barða[3] kendu Búa, þá er viðris veðrmagnandi[4] rèð[5] gánga fyri borð. Herr suðan[6] gjörði mikinn hjörva hljóm at breiðu valdi[7] Hákonar. Baugs baldr! Búi rauð skeiðir.**

1) sjóar. 2) orustu, hermenn. 3) herskipinu. 4) hermk., Búi. 5) getgáta. 6) sunnan, nl. Jómsvíkingar. 7) ríki.

Bls. 140, 2.

Sami: **Undr er þreytt[1] af þundi gulls[2]. Goðmarr, fjarri[3] hræum, kendi þann val, er gumna samnaðr[4] sendi.**

1) afrekað. 2) mk., Hákoni jarli. 3) getg. 4) jarlinn.

Bls. 141.

Vagn Ákason: **Sigvaldi hefir setta oss sjálfa und kylfo, en fárhugaðr fnauði[1] fór heim til Danmarkar, hyggr fljótt at falla í faðm vinkono sinni; en Búi gekk með hugrekki fyrir et breiða borð.**

1) vanmenni.

Bls. 142.

Vigfús Vígaglúmsson: Varð-at[1] hægt at leggja til Vagns, þar er ek sá hjörklofnar Geitis hurðir[2] rofna[3]; hjörva hregg[4] saung hátt. Þröngvir[5] Gunnar þunnfss[6]! darra flaug danskra drengja var straung, þar vèr gengum í böð til knarrar.

1) ekki varð. 2) skjöldu. 3) þannig Fagrsk. 4) orustan. 5) getgáta. 6) sverðs, mk.

Bls. 144.

Einar skálaglam: Jarl kvað þat at[1] unnviggs[2] ærri[3] fyrir sunnan haf[4], þá er sárelda[5] spor[6] våro á seima særi[7]: valdr eybaugs[8] viggja[9]! faðir þinn hefir haldit öllungis[10] illa[11], ef (þú) skalt deyja; vèr hyggjom þat.

1) við. 2) skips. 3) mk., við hann Þorleif. 4) í Noregi. 5) sverða. 6) sár. 7) mk., honum Þorleifi. 8) sjóar. 9) skipa, maðr. 10) öldúngis. 11) honum hefir haldist illa á.

Jómsvíkinga drápa

Bjarna biskups.

1. Ek kveð aungan málma rýri[1] at örum óði; þó gat[2] ek um hugðan hróðr ferðar[3] at hljóðs smíði[4]. Ek mun um-færa fram yggjar bjór[5] fyrir öldum, þó at einigir[6] ættgóðir ýtar hlýði mèr.

1) mann. 2) fékk. 3) manna. 4) getgáta; fyrir kveðskap minn. 5) kvæði. 6) aungvir.

2. Úteitan[1] sútar hendir mik enn, sem aðra; handfögr kona hefir bundit mèr harm á hendi. Þó em ek at hvåru[2] ærit gjarn at auka óð; ek em orðinn mjök úgæfr[3] at mèr um vífa för[4].

1) ógleði. 2) samt. 3) óheppinn. 4) kvenna far.

3. Dreng var dátt um[1] svarra fyrir löngo; in[2] únga dorgar vángs[3] eldreið[4] hefir haldit því ossu[5]

skapi. þó hefi ek ort allfátt um ítra mjaðar þellu[6]. Vel samir mèr enn (at) þylja um eina ölselju[7].

1) ek elskaði. 2) getgáta. 3) sjóar. 4) kona. 5) voru, mínu. 6) kvk. 7) kvk.

4. Varkat ek[1] firri[2] und forsum; ek fór aldrei at göldrum ..... annat allstórum mun fleira þarf at yrkja. ..... greppr[3] um óhljóð snerto[4]. (Vèr) berum þat sögukvæði upp fyrir ýta.

1) ek var ekki. 2) fjærri. 3) skáldið. 4) orustu.

5. Fögr seima guðr[1] rænir mik snemma flaumi[2] ... vèr[3] frágu fimm höfðíngja sitja at Jómi. Víst samir vel at telja vinnor[4] hreystimanna; þar er at yrkja um merkiliga málmþíngs meiða[5].

1) kvk. 2) gleði. 3) getgáta. 4) afreksverk. 5) hermenn.

6. Ek frá (Strút-) Harald hvervitna heyja stóra bardaga; þeir böðgjarnastir niðjar ruðu bitra branda. Siðfornir[1] knáttu sjá þar síðan glym járna; þeim þótti þörf at efla Veseta arfa[2].

1) þeir heiðnu menn. 2) Búa.

7. Geta skal hins, hverr var höfðíngi hvatra drengja; sá, snjallastr at öllu, gat at hrósa sigri. Hverr hreystimaðr var at flestu heldr hóti minni hauklyndum Áka syni í herðiraunum.[1].

1) hörðum þrautum.

8. Sigvaldi hèt höfðíngi fyrir snjöllu liði snarfengra drengja; þorkell rèð þar ok þegnum. Harðráðr Búi var með Sigurði at hverjum hjaldri; frágum víst, at Vagn væri enn mesti ofrhugi.

9. Sterkir rjóðendr dreyrgra darra[1] hèldu sínum skipum til Danmarkar; þeim gafst rausn ok ríki. Ok ógnrakkastir auðbrotar[2] drukku erfi feðra sinna; ek frá þeim ýmsum aukast annir.

1) spjóta, hermenn. 2) mk.

10. En einkum vildu þá öldormenn[1], at[2] skyldo (sinni), leita sèr ágæta; slíkt eru yrkisefni. Ok (þeir)

tóku (að) hefja haukligar[3] heitstrengíngar; segik[4], at ölteiti ýta var eigi lítil.

1) höfðingjar. 2) eptir. 3) frækniligar. 4) eg segi.

11. Ek frá heiptmildan Sigvalda hefja heitstrengíng; órækinn[1] Búi var örr at efla slíkan[2] þrek. Þeir hètust fíkjum[3], (at) reka Hákun af hauðri, eða ræna (hann) lífi; fjón[4] frægra fyrða var grimm.

1) hugdjarfr. 2) sama. 3) ákafliga. 4) heipt.

12. Hugprúðr Búi lèzt síðan vera barr[1] at fylgja böðmildum Sigvalda til harðrar hjörþrimu[2]. Hranna brjótr[3] kvaðst vilja hafa Hávarð (höggvanda) at gunni[4], hann kvað sèr eigi líka illa Áslák (hólmskalla) í för.

1) ákafr. 2) orustu. 3) mk., Búi. 4) i bardaga.

13. Enn hrausti Vagn kvað hitt: sá frækn Hamdis faldruðr[1] lèzt skyldu atfylgja gunnar tömdum[2] Búa. Þá rèð hríngameiðr[3] at strengja heit til hvítrar Þorketils dóttur; hættr harmr kemr at hendi mèr.

1) getgáta; = *brynju runnr*, mk. 2) hervönum. 3) Vagn.

14. Ein ítrmanns konan[1] drepr fyrir mèr allri teiti: góð ætt gæðíngs[2] of-kemr at mèr grimmo stríði. Útrauðr örr þengill bað ýta skeiðum á lög. Herr guma, hinn er kanni gný darra, gekk á skip.

1) göfug kona. 2) sú ættstóra kona.

15. Sagt var, at snyrtimenn[1] hèldu skipastóli sunnan um hrannir: kaldr marr dreif á morðbáls[2] meiða[3]. Heldir húfar[4] lömdu ísugar bárur; hríð kannaði lýði; svalr sjár gnúði á sýjo[5].

1) prýðimenn. 2) sverðs. 3) menn. 4) skipsborð. 5) umfarinu, borðunum.

16. Reynendr rauðra randa! sagt var, at Jómsvíkíngar komo flota sínum jólanótt at Jaðri. Fírar våru heldr gjarnir á harðan hernat; rjóðendr randorma[1] buðu Geirmundi ríki[2].

1) spjóta. 2) ofríki.

17. Þeir Noregs jarlar buðu þá þeim greppum[1], er sunnan komo, görla til geirhríðar[2] á móti. Þar var mestr landherr fundinn saman á skömmu mæli[3]; margr morðremmandi[4] var at laufaleiki[5].

1) hetjum. 2) orustu. 3) tíma. 4) hermaðr. 5) í orustunni.

18[1]. Eldr, skæðr elri[2], gnauðaði víða um eyjar; logi gaus upp úr húsum: sá rænti gumna griðum.

1) Stefið sjá 14. v. 2) trènu.

19. Ok menn heyra, at þrír hraustir höfðíngjar væri með hvàrum flokki, (þjóð hefir þat at minnum) þar er hjálmaskóðs[1] hreggviðir[2] hittust á víðum Hjörúnga vâgi; sá fundr þótti fyrðum frægr.

1) vopns. 2) hermenn.

20. Ek frá Hákon verja hauðr hart, svâ at eigi skorti; Eiríkr hefir verit útrauðr (að) rjóða eggjar; ok ýtar sögðu Ármóð vera þar hinn þriðja höfðíngja; sá greppr var glaðr við gumna.

21. Heiptar hvattir herðimenn[1] lögðu saman randir, þar er börðust; herr var at verja hauðr hundíngja[2]. Ok fimm ýtar um-vâro á móti einum víkíng: (menn) kveða þat; (þat) varð eigi árla[3] raun á því[4].

1) hraustmenni. 2) víkíngi. 3) fljótt. 4) nl. að liðsmunr væri svo mikill.

22[1]. ... greiðu[2] mikinn atróðr; glygg[3] eggja[4] magnaðist.

1) Stefið sjá 14. v. 2) getg., greiddu. 3) stormr. 4) bardaginn.

23. Sigvaldi bað sína sóknstrânga sveit gânga vel á móti Hákoni; hann var-at samr[1] á sáttir[2]. Hildarörr[3] Haralds arfi[4] klauf hjálma ok skjöldu; hann gekk nâkkvara[5] sinnum hart fram fyrir hlífar.

1) fús. 2) frið. 3) hergjarn. 4) Sigvaldi. 5) nokkrum.

24. Frânlyndr[1] Búi gekk þar hart fram með sveina í fólki[2] sínu; (menn) kveða verða vissu vânir þess. Ok höggum rammir geirviðir[3] görðu grimma vâpna brestu, þeir gengu geysta[4] at gunni.

1) snarlyndr. 2) fylkíng. 3) hermenn. 4) óðir.

25. Ólmr Gullbúi klauf hjálma með Yggjar eldi[1]; hann lèt hríngserkja böl[2] gánga niðr í herðar. Hávarðr vann at stæra[3] hart högg liði fyrða; verit hefir fíkjum[4] íllt at ega við Áslák.

1) sverði. 2) sverðið. 3) auka. 4) mjög.

26[1]. El stála[2] gnúði mjök; álmr[3] spann[4] af sèr odda[5]; þeir, gunnrakkastir gumnar, gripu í bug snærum[6].

1) Stefið sjá 14. v. 2) bardagi. 3) boginn. 4) sparn, laust. 5) örvar. 6) spjótreimarnar.

27. Ek frá lið verjast þar vápnum. Vagn felldi þegna: hann klauf mörgum hundroðit[1] berg breiðra brúna[2]. Söngr snarpra sverða var grimmr; drengir burgust[3] vel; arfþegi[4] Áka (Vagn) vann ös[5]; blóð fèll á kesjor.

1) mjög blóðugt. 2) höfuð. 3) björguðust, vörðust. 4) sonr. 5) hafði ógáng.

28. Vagn hefir orðit ýtum örfengr[1] at strángri böð (drengir gengu vel fram með fræknum fullhuga), þar er ek frá (at) hann, hinn ríki Áka sunr, hlæði brátt at[2] hugfullum Ármóði í Yggjar eli[3].

1) harðfeingr. 2) banaði. 3) bardaganum.

29. Herr æxti[1] darra gný[2]. Ek frá hölda hvervitna hrökkva fyrir gunnar rökkum hjörva hreggviðum[3], áðr Hákon, grimmr ýtum, tæki at blóta í örva drífu[4]: hin harða heipt kom þegar fram.

1) jók. 2) bardagann. 3) hermönnum. 4) orustu.

30[1]. Ylgr[2] gekk á bólginn ná; úlfr stóð þar í átu. Vargr gein þar um[3] mergjar sal[4]; gráðr[5] gyldis jóða[6] þvarr.

1) Stefið sjá 14. v. 2) úlfr. 3) yfir. 4) beinum. 5) græðgi. 6) úlfa.

31. Ek frá þá Hölgabrúðar hit illa el æða; harða grimt hagl or norðri glumdi á hlífum: þar er skýja grjóti[1], hreggi[2] keyrðu, barði[3] í ormfrán[4] augu ýtum; því[5] knátti ben blása[6].

1) hagli. 2) af stormi. 3) laust. 4) ormsnör. 5) því. 6) þjóta.

32. þar var þrekförluðum jarli þörfum meiri hugraun; ek hygg, at hann hèldi braut flota sínum. Sigvaldi bað snara segl við húna í köldum byr; hörð hríð gnúði á hlýrum: byrr fèll í váðir[1].

1) gotgáta, seglin.

33. þar lèt vegrækinn[1] Vigfús helfarar[2] verða veittar Ásláki; er-a þörf at inna þann þátt. Höggrammr þorleifr of vann brotit þrekstærðum Hávarði þjökva[3] leggi með kylfu; hann lèt hart.

1) framgjarn. 2) bana. 3) þykkva.

34[1]. Straumr dró andat fólk út um eyjar at sundi; miklandi geira gný[2] brá föstu gifrs[3] hesta[4].

1) Stefið sjá 14. v. 2) hermk. 3) tröllkonu. 4) úlfa.

35. Böðsvellandi[1] bað, at allir Búa þegnar skyldi fyrir borð; ek frá lið Vagns verjast áðr (með) vápnum. Ok hraustr hjörva hreggboði[2] rèði útrauðr á kaf með þúngar kistur: sá[3] var illr af aurum.

1) hermk. 2) hermk. 3) hann, Búi.

36. Ygr[1] yggjar eldbroti[2] vann at stíga fyrir borð; hann, hraustr Gullbúi, bar kistr út af húfum[3]; ok úblauðir[4] lýðir knegu optliga síðan eptir líta þar lángan orm á hríngum[5].

1) ægr. 2) mk., Búi. 3) borðum. 4) hraustir. 5) hrínglagðan

37. Ek frá, at Vagn verði skeið valt[1] með sína þegna; þá váro hroðin öll önnur þunn skip þeirra. Öðlíngs menn náðu eigi at gánga þar upp; þeir rèðu keyra Eiríks vini öfga ofan.

1) ágætliga.

38. Einir þrír tigir úngra snyrtidrengja[1] stóðu þar upp[2] eptir, áðr hugum strángir drengmenn[3] lètti darra dyn[4]. Væn sveit fylgði Vagni vel. Ek frá alls önga aðra jafnmarga burgust[5] svá.

1) prýðimanna. 2) uppi. 3) drengir. 4) bardaganum. 5) hafa bjargað sèr, varizt.

39. Drengr rèð at gánga á land með danska dólga; ek frá dör roðin í dreyra: dauðr herr lá á skeiðum: Vagn kvað eigi ýtum ráð at skunda undan; þeir görðu sitja sáttir saman á einni náttu[1].

1) sjá 1. B. bls. 180-83.

Bls. 185.

Óttar svarti: Sjá 4. B. bls. 50, 2.

Bls. 186, 1.

Sami: Lýtir[1] lavgreiðar[2]! lítt gamall hraztu[3] fram skeiðum; fylkir! fólksveimaðr[4], øri[5] þèr, fórat[6] heiman. Hilmir! bjóttu[7] harðbrynjuð skip, ok hættir kynjum[8]; Knútr! reiðr hafðir þú rauðar randir[9] fyrir landi.

1) eyðir. 2) skips, herkonúngr. 3) getgáta. 4) hermk. 5) ýngri. 6) fór ekki. 7) þú bjóst. 8) lagðir þig í stóra hættu. 9) skjöldu.

Bls. 186, 2.

Sami: Flugar[1] trauðir Jótar atfylgðu[2] þèr; auðmildr skreytir skaut-reina[3] bjó liðvânir Skánúnga[4]. Vísi! vâð[5] blès of[6] þèr; þú settir flesta stafna vestr í haf; þú gjörðir þitt nafn kunnt[7] þenna[8].

1) flótta. 2) veittu lið. 3) skipa, herkonúngr. 4) það lið er hann fèkk af Skáni. 5) segl. 6) yfir. 7) kunnugt. 8) þar, á Vestrlöndum.

Bls. 187, 1.

Hallvarðr háreksblesi: Knútr! lèztu harðbrynjuð skip dynja fram til Fljóta. Frægr heiptsnarr vörðr Hildar leiptra[1] leið um ægi. Ullr[2] sannviggs[3]! lèztu bundit flota við ættleifð Ellu[4], ok reifðir[5] má[6] sverðmanns[7] snyrtigerðar[8].

1) sverða, hermaðr. 2) getgáta. 3) skips, hermk. 4) England. 5) gladdir, saddir. 6) máf. 7) Högna. 8) Hildar, nl. hrafninn.

Bls. 187, 2.

Óttar svarti: Ríkr hilmir! bartu herskjöld, ok hèlduð af slíku; þengill! ek hykkað[1] þik þektust[2] mikla

kyrsetu. Jóta drottinn drap ætt Játgeirs[3] í þeirri för. Stillis konr[4]! (þú) rakt[5] þeim illan þveit[6]: (þú) ert heitinn þrár.

1) hygg ei. 2) hafa þekkzt. 3) Enska. 4) niðji. 5) rakst. 6) laust þá illum steini, veittir þeim stóran skaða.

Bls. 188, 1.

Sami: Buðlúngr! bygðir ok hús heiptar-manna[1] brunnu fyrir þèr úngum; lèztu búendr opt gjörva[2] herkall[3].

1) fjandmanna. 2) gera. 3) heróp.

Bls. 188, 2.

Þórðr Kolbeinsson: Ár-ramn-gefendr[1], þeir er lánga stund vâru Englum leiðir á landi, gengu upp grund af skeiðum. En búendr, þeir er gáðu verja bœi, gjörðu herferð[2] í gegn; lið hilmis galt[3] glaum hjalta skers[4].

1) þeir sem gefa hrafni æti, hermenn. 2) hergaungu. 3) gerði. 4) sverðs, orustu.

Bls. 188, 3.

Óttar svarti: Gramr! lèztu framda gunni[1] í grønni Lindisey; víkíngar hèldu viðr þèr[2] því ríki[3], er (þeir) vildu. Þröngvir[4] Svía! lèztu øst[5] Engskt[6] fólk bíða sorgar í breiðri Hemínga borg fyrir vestan Úsu.

1) orustu. 2) beittu móti þèr. 3) ofbeldi. 4) óvinr. 5) æst. 6) enskt.

Bls. 191.

Sami: Úngr fylkir! lèztu Engla falla dauða allnær Thesu; djúpt dík[1] fløði[2] of líkum Norðimbra. Hötuðr[3] gunnar[4] braut svefn svörtum hrafni[5]; enn snjalli mögr[6] Sveins[7] olli sókn at Skorsteini.

1) díki. 2) flæddi, flóði. 3) hvötuðr, hvetjandi. 4) hermk. 5) vakti hann af svefni. 6) sonr. 7) Knútr.

Bls. 194.

Sami: Hykk[1] randa[2] friðskerði[3] gerðu[4] Frísi fjörlausa[5] þar[6]; brauztu þèr[7] Brandfurðu með bygðu setri.

Göfugr ættniðr Játmundar laut[8] hættar undir; danskr herr skaut þá drótt (með) dörrum, er þú rakt flótta.

1) eg hygg. 2) skjalda. 3) herkonúnginn, sem gefr ei skildinum grið. 4) hafa gert. 5) dauða, drepið þá. 6) getgáta. 7) undir þig. 8) hlaut.

Bls. 195, 1.

Sami: Enn sterki skjöldúngr! vantu skæru verk[1] und skildi; blóðtrani[2] fèkk brúnar bráðir (í) Assatúnum. Nær[3] jöfurr! vattu (vanstu) sverði nafn[4] fyrir norðan stóru Danaskóga; verðúng[5] þótti valfall gnóg.

1) hervirki. 2) hrafn. 3) knár. 4) þú gerðir þig frægan í orustu. 5) hirðinni.

Bls. 195, 2.

Sami: Blíðr þjóðr stórgjafa! síðan vantu[1] brynjur rauðar fyrir innan Norðvík; þú lætr önd, áðr þrjóti þinn þrek.

1) gerðir þú.

Bls. 196, 1.

Þórðr Kolbeinsson: Ítr jöfra hleti[1] þrifust[2] í favr eggveðrs seggja[3]; mörg mislaung skeið hèlt í móðu[4], sem ek vissa. Áttstórr Ullr brands[5] hèlt báru bládýrum[6] svá nær landi, at (hann) knátti sjá enska völlu.

1) mægðir. 2) styrktust. 3) hermanna. 4) ána Tems. 5) hermk.; Eiríkr jarl. 6) skipum sínum.

Bls. 196, 2.

Sami: Enn Knútr, sá er kníði kjölslóðir[1] rendi lángskipum utan at eyrar grunni endr[2] skjöldúngum[3]. Fundr hjálmaðs jarls[4] ok hilmis[5] varð høgr[6] á því døgri, þar er varrláðs[7] fyrðar[8] vildu koma báðir.

1) hafið. 2) móti. 3) þeim, Eiríki jarli. 4) Eiríks. 5) Knúts. 6) gleðiligr. 7) getgáta, sjóar. 8) sækonúngar, Eiríkr ok Knútr.

Bls. 196, 3.

Óttar svarti: Enn gekk fram[1], þar er (þèr) unnuð. Álmr[2] gall hátt við málma; sverð knáttu verða slæ[3], þar er sóttuð kastala. Hnekkir hlunns hleypi-

blakka[4]! (þèr) unnuð eigi minni rómu[5] á Tempsár grunni; úlfs gómr veit þat.

1) vel. 2) bogi. 3) sljó. 4) skipa, herkonúngr. 5) orustu.

Bls. 197, 1.

Sjá 5. B. bls. 229, 3. 2.

Bls. 197, 2.

Sjá 5. B. bls. 227, 2.

Bls. 198, 1.

Sjá 3. B. bls. 31.

Bls. 198, 2.

Þórðr Kolbeinsson: Hvatr fólkstafns[1] freyr[2], sá er nè sjaldan gaf hrafni sollit hold, vann[3] sverðs eggja spor[4] á leggi flotna. Snjallr Eiríkr lèt opt lið Engla þverra, ok olli bana þeirra; herr rauð Hríngmaraheiði.

1) fylkíngar brodds. 2) herforingi. 3) gerði. 4) sár.

Bls. 199.

Sjá 11. B. bls. 188, 2.

Bls. 200.

Sighvatr skáld: Ok Knútr útflæmdi Aðalráðs sonu senn, eða ok sló þó hvern.

Bls. 202.

Sami: Fár hríngdrífr[1] mun svá hafa metinn fetum feril[2] suðr[3]. Höfuðfremstr jöfr.

1) maðr. 2) nl. farið. 3) til Róms.

Bls. 204, 1.

Þórarinn loftúnga: Ek hefi for víst borit fram fyrir málmdyns[1] hlyn[2] gjöld fimmtigu marka, þeirra er víghagr morðstørir veitti mèr fyrir brag, er ek fann mannbaldr[3].

1) orustu. 2) mk. 3) konúng.

Bls. 204, 2.

Sjá 4. B. bls. 292.

Bls. 208.

Þorleikr fagri: Haukstorða[1] fursendir[2] vann fjandum fjörspell[3] í hjörfa gný[4]; hrafn fèkk bráð fyrir norðan Heiðabø. Fáir Vindr rákust undan; hundmargr

herr lá dauðr á heiði, en vakar vals[5] ginu þar[6] um hálsa.

1) handa. 2) gulls sendir, konúngr. 3) bana. 4) orustu. 5) flakandi sár. 6) getgáta.

Bls. 209, 1.

Sjá 6. B. bls. 91, 1, síðara vísuhelmíng.

Bls. 209-10.

Sjá 6. B. bls. 85, 1.

Bls. 211.

Þorleikr fagri: Þeir hafa stundum hætt sèr, er sóttu til fundar Sveins[1]; þeim þrimr bragníngum hefir lítt hagnað at þreyta[2]. Ógnsterkr höldvinr hefir þó haldit allri Danmörku ok Jótagrund með endum[3]; hann er snjallr konúngr.

1) börðust við Svein. 2) nl. við hann. 3) enda milli.

Bls. 215, 1.

Steinn Herdísarson: Oss dugir[1] leyfa svá húngrdeyfi ens hvassa hrafns[2], at (vèr) lastim[3] eigi annan linns látrs[4] sveiganda[5]. Tveir meiri fullhugar kvöddust aldregi oddum[6]: hverjum er tál[7] at mæla annað um tiggja.

1) ber. 2) herkonúnginn Harald Sigurðarson. 3) löstum. 4) gulls. 5) nl. Svein konúng. 6) skutuz aldrei á vopnum. 7) ósatt.

Bls. 215, 2.

Sami: Oss dugir (að) mæla satt um snotran kon[1] sælínga[2]: allvaldr Dana mundi eigi halda undan, ef þeir menn, er hèldu herskildi, tæði[3] vel hrafnfæði[4]; ferðir[5] reiddust at sverð[6] fyrir sunnan sjá.

1) frænda. 2) auðmanna, Sveinn konúng. 3) veittu lið. 4) hermk., konúnginum. 5) menn. 6) reiddu sverð hvurir að öðrum.

Bls. 222.

Vèr stundum til stikka[1]: styrr[2] vex í Danmörku; Sveins synir er-at[3] sáttir at[4] dáuðan föður sinn. Haraldr skal af ørnu[5] magni verja jörð vígi fyrir ellifu brøðrum; þá er stiki vel tamiðr[6].

1) kvæðis. 2) styrjöld. 3) eru ei. 4) eptir. 5) ærnu. 6) þá er vel að verið.

Bls. 295, 1.

Markús Skeggjason: Fæðir fremdar ráða[1] sótti[2] foldar vörðu[3] austr í Görðum; ítrir menn, er slíta hneyki[4], gæddu prúðan allvald auði. Hinn mærðar blíði stillir varð einkar tíðr[5] um allan Austrveg; hinn var engr[6], er kunnit[7] reiða í lofi[8] nafn hans, heiðarmanns[9].

1) Eiríkr konúngr. 2) nl. heim. 3) höfðíngja. 4) sem eru örlátir. 5) frægr. 6) einginn. 7) kynni ei. 8) viðfrægja. 9) þess örláta konúngs.

Bls. 295, 2.

Sami: Vinda rírir[1] bjó vegligt flaustr[2] öndvert vor austan úr Görðum; helmíngs[3] oddr[4] skaut hlýrum á hola báru í sumars broddi[5]. Bróðir Knúts[6] studdi breiðan borðvið (með) hlýðu[7] í óðu veðri; snilli kendr svikfólks eyðir[8] knáði síðan lenda við Danmörk.

1) Eiríkr konúngr. 2) skip. 3) liðs. 4) foríngi, konúngr. 5) byrjun. 6) Eiríkr. 7) borðþaki. 8) konúngr.

Bls. 296.

Sami: Drengir þágu auð af ýngva[1]; örr fylkir gaf sverð ok knörru; Eirekr veitti dýrum seggjum armleggjar röf[2] opt ok stórum. Hildar rammr harra slaungvir[3] eyddi hríngum; en stillir Fróða stóls[4] framdi[5] kyn firða[6], svá at flestir urðu góðir[7] af honum.

1) konúngi. 2) gull. 3) yfirkonúngr. 4) Danakonúngr. 5) auðgaði. 6) menn. 7) auðugir.

Bls. 298, 1.

Sami: Vinda fergir[1] eyddi vörgum[2]; konúngr hepti fíkjum[3] víkíngum; þengill lèt stýfa hendur þjófa: hann kunni hegna þegnum ósið. Aldri fráttu[4], at Eirekr vildi halla allrèttligum dómi; sigrs valdari[5] kunni halda guðs lög hála[6] sèr til sælu.

1) Danakonúngr. 2) útlögum. 3) gjarnan. 4) frèttirðu. 5) hinn sigrsæli konúngr. 6) vel.

Bls. 298, 2.

Sami: Hróðigr brynþíngs[1] beiðir[2] átti bjartan auð ok fræklikt hjarta, gnógt minni ok annat mest mannvit, fylgðu því hvergi lestir; öðlíngr hafði alla snilli, Úngr nam hann margar túngr; Eiríkr, sá er mátti meira flestum jöfri, var mestr ofrhugi.

1) orustu. 2) herkonúngr.

Bls. 299, 1.

Sami: Hitt skal lýst, er lofðúngr fýstist at gánga lángan veg til Róms, at venja (sik) dýrð; fylkir sá þar hlið-bálkat[1] friðland Feneyjar.

1) umgirt á allar hliðar.

Bls. 299, 2.

Sami: Bróðir fimm höfuðskjöldúnga[1] gekk síðan út í Bar; bragníngr vildi magna guðdóm; hylli guðs mun hlífa stilli at gjöldum.

1) Eiríkr Sveinsson.

Bls. 300, 1.

Sami: Haralds hlýri[1] sótti stóra helga dóma út frá Rómi; áttkonr ýngva[2] varði[3] auðig skrín hríngum ok rauðu gulli. Mildíngr fór móðum fæti um múnka veldi[4] (til) at bæta sál; allvaldr kníði sveitir utan; Eiríkr var til Róms[5] í þeirri[6].

1) bróðir, Eiríkr konúngr. 2) konúngr. 3) prýddi. 4) Rómaborgarland. 5) í Róm. 6) nl. för.

Bls. 300, 2.

Sami: Eiríkr náði at færa erkistól[1] utan um Saxa merki; vèr hljótum þat, er bætir vorn hag, híngat norðr at orðum skjöldúngs.

1) erkibiskupsstól.

Bls. 301.

Sami: Hitt eyðist[1], at annarr gramr ráði jafnstórt til þurftar mönnum; pávi sunnan[2], unnandi Krists, leyfði allt, sem konúngr krafði.

1) það verðr ekki af því. 2) sá rómverski pávi.

Bls. 303.

Sami: Vindr þorðut[1] at halda þat veldi, er buðlúngr átti; villan gjörðist þeim at illu; sátta rof svikdóms manna kom þá sunnan.

1) þorðu ei.

Bls. 304, 1.

Sami: Ýngvi[1] hèlt skipum þángat í óðastraungum öldugángi; hlýðan[2] skalf, en græðir[3] hristi hèlug börð fyrir Vinda görðum.

1) konúngr. 2) borðþakið. 3) sjór.

Bls. 304, 2.

Sami: Risnu maðr[1] lauk röndu[2] um rekka kindir, svå at hver tók aðra; hildíngr fylkti miklu liði hamalt[3]: hlífar knáttu þá glymja.

1) konúngr. 2) skjöldum. 3) með oddafylkíng.

Bls. 304, 3.

Sami: Styrjöld óx um örvan stilli; vísis drengir báru fram (merki-) stengur; mildíngr, skrýddr málmi ok faldinn hjálmi, gekk at miklum hjaldri[1].

1) orustu.

Bls. 305, 1.

Sami: Hörga herr[1] varðist í borgum; hjaldrgánga[2] var snörut þángat; harðir menn kníðust at morði; merki blès um sterkan hilmi. Eiríkr vakti odda skúrir[3], eggjar týndu lífi seggja; járn súngu, sveiti[4] fèll á heitan valköst, en drengir svæfðust[5].

1) heiðingjar. 2) hergánga. 3) örva drífu. 4) blóð. 5) dóu.

Bls. 305, 2.

Sami: Blóði dreif á rauðan randgarð[1]; rógs hegnir[2] drap ótal þegna; úngr fylkir framdi sik, þar er fólkvopn[3] glumdu, en brynjur sprúngu.

1) skjaldborg. 2) konúngrinn. 3) hervopn.

Bls. 305, 3.

Sami: Heiðinn vígs hömlu[1] herr vildi um síðir úr gömlu porti[2]; þeir, er vörðu virkit næst vángi, urðu at gánga á hönd.

1) sverðs. 2) kastala.

Bls. 306, 1.

Sami: Heiðin hjörtun lýða voru hrygðafull í Vinda bygðum; eldrinn sveif um ótal hölda; Eiríkr brendi sali þeirra. Eisur kyndust hátt í húsum, hallir náðu vítt[1] at falla; óttu leið, en elris grand[2] þótti standa uppi í himni.

1) víða. 2) eldrinn.

Bls. 306, 2.

Sami: Eiríkr var með hárri uppreist[1]; Vindr flýðu undan af stundu; grimmir höldar festu þá gjöld[2]; gumnar voru numnir[3] sigri. Yngvi taldi þángat erfðir[4]; alþýða varð at hlýða stilli; ástvinr aldar[5] rèð einatt því veldi: þat lá fyrr und Sveini.

1) í miklum uppgángi. 2) lofuðu bótum. 3) sviptir. 4) taldi þar til arfs. 5) konúngrinn.

Bls. 307.

Sami: Fólka treystir[1] lukti flaustum[2] brimi kníða foldar síðu; örr vísi bað læsa úrga[3] strönd oddum ok svalri röndu. Harðla nýtr hersa reifir[4] keyrði hlífum um landit ytra; hilmir lauk hauðr Eydana rauðri skjaldborg við ólman hernað.

1) konúngr. 2) skipum. 3) vota. 4) konúngr.

Bls. 311.

Sami: Vísdóms græðir[1] setti víða höfuðkirkjur, skrýddar virki[2]; hollvinr herjar[3] lèt gjöra þar fimm hrein musteri af steini. Þau tíða flaustr[4], er gramr, böðvarsnjallr ok beztr at öllu, lèt smíða með trygðar tíri fyrir norðan Saxa, voru merkt borði[5].

1) eflandi, konúngrinn. 2) fagrliga smíðaðar. 3) konúngr. 4) kirkjur. 5) löguð eptir mæliborði (reglulega bygð).

Bls. 313.

Sami: Stýrir Frakklands gæddi blíðan Bjarnar hlýra[1] björtum auði; randgarðs[2] rýrir[3] lèt sèr líka stórar gjafir ríks keisara. Harra spjalli[4] lèt[5] honum snjalla laðmenn, búna til hervígs, alla leið, áðr öðlíngr Jóta grundar náði Cesars[6] fundi.

1) Eirek. 2) skjalda. 3) hermk. 4) keisari. 5) fékk. 6) keisara.

Bls. 314, 1.

Sami: Eljunþúngr[1] döglíngr grundar lèt settan erkistól dróttum í Danmörk, þann er öll þjóð dýrkar á danska túngu[2]. Hildíngr[3] framdi heilagt veldi; (maðr) má fregna hvargegnan Özur vígðan til biskups; hölda reynir[4] vísar honum himna stig.

1) þrautgóðr. 2) á Norðrlöndum. 3) konúngr. 4) guð.

Bls. 314, 2.

Sami: Hitt skal lýst, er liðhraustr konúngr fýstist (að) læknast en iðri[1] sár; hersa mæðir[2] fór norðan með harðan helmíng[3] at græða sál. Harri bjóst til ens dýrra heims: hann gjörði för út, at kanna bygð Jórsala, trygða friði; böðlúngr[4] vildi öðlast bjart líf.

1) innri. 2) konúngr. 3) lið. 4) buðlúngr, konúngr.

Bls. 315.

Sami: Menn báru skrín, göfguð hnossum, ok krossa á móti bleyðiskjars[1] harra úr stórum borgum; súngit var, þá herr tók (að) hríngja. Jöfra ríkir[2] fær aldri slíkan metnað í annars veldi; þat var eitt sèr, er engi maðr mátti jafnast við Dana þengil.

1) hugdjörfum. 2) konúngr.

Bls. 316.

Sami: Harðla ríkr hildíngr þá[1] af sjálfum harra í Miklagarði höfgan auð í rauðu gulli, hálfa lest, við hæst lof aldar. Eiríkr tók áðan við skrúði allvalds; reynir hersa máttar[2] veitti honum sex ok átta herskip, þó at fleira var gefit.

1) þáði. 2) Grikkjakonúngr.

Bls. 317, 1.

Sami: Alls stýrandi[1] krafði snjallan konúng andar út í löndum; ofvægr stillir beið-at elli: þat aldrstríð[2] er fregit víða. Snjallir menn harma síðan dauða siklíngs um alla heimsbygð; herr[3] drúpir[4] at dyggan dólga steypi[5]; þat tær hryggva[6] veröld.

1) guð. 2) harmr. 3) landsfólkið. 4) er sorgfullt. 5) herkonúng. 6) það hryggir.

Bls. 317, 2.

Sami: Hjörva borgar[1] hristimeiðar[2] stóðust hvergi reiði konúngs; raunar varð-a[3] reist rönd við hánum: jöfrar gjörðut[4] freista þess. Ógnin stóð af jarla meiði[5]; engi snarr fylkir þorði at strengja kapp við Dana harra; flestir ugðu hraustan foldvörð[6].

1) skjaldar. 2) menn. 3) varð ei. 4) gjörðu ei. 5) konúnginum. 6) konúng.

Bls. 353.

Einar Skúlason: Einar hlaut ekki gjafa fyrir kvæði af ítrum Sveini; öld lofar mildi æðrustyggs[1] öðlíngs. Danskr harri metr dýrra fiðlur ok pípur: þat dugir miðlúng[2]; Rípa-Úlfr ræðr fyrir auði ræsis.

1) hugdjarfs. 2) lítið.

REGISTR

YFIR

LANDA-, STAÐA-, ÞJÓÐA- OG FLJÓTA-NÖFN
Í FORNMANNA SÖGUNUM.

munarnafnið Ustir, sem heldr ætti að heimfærast til Ystir en Ástir, sýnir að þessum bæjum hefir verið blandað saman; og þar Ystir liggja á Strind í þrándheimi, er tilgetandi að Ástir liggi þar nálægt, hverja meining samanhengið styrkir.

Ástishólmar (Ástússhólmr), 9, 45, sbr. 167. Eyjar fyrir austan Foldina í Víkinni í Noregi, hvarfyrir þær líka kallast „Austvíkrhólmar", 9, 167.

Ásund, 11, 383. 386. Borg á Vindlandi; líkliga sama sem staðrinn *Jasmund*, á samnefndu nesi, á eylandinu Rýgen í Pommern. Kannske Ásund sé ránglesið úr bundnu „Ásmund".

Ásuskógr, 9, 364; sjá Ásaskógr.

Atlaey, 10, 184. Ey á Fjölum í Sogni í Noregi; nú *Atleöe* eðr *Hatleöe* í Sunnfirði.

Atleyjarsund (Áleyjar- Áleyrar- Allreyjar- Allreyrar- Alteyjar- Elfar- og Laugjar-sund), 8, 187; 9, 318. Sundið fyrir sunnan og vestan Atlaey á Fjölum í Sogni í Noregi. Fyrstu fimm mismunarnöfnin eru bersýniliga framkomin af ráungum lestri skrifaranna, og af því þeir hafa samanblandað Atleyjarsundi og Áleyjarsundi á Sunnmæri; en þau tvö seinustu eru án efa rángnefni.

Átripiðen, 11, 391. Líkliga ránglesið úr „á tripiðen"; sjá Tripipen.

Áttundaland (Áttanda- Áttjandaland), 4, 155. Sá hluti Upplands í Svíaríki er vissi niðr til hafsins milli Stokkhólms og Uppsala.

Auðafurða, 5, 166; sjá Íngafurða.

Auðartóptir, 1, 241. Kot eða gerði við Aurriðaárós í Hvamssveit í þórsness-þíngi vestan á Íslandi.

Auðólfsstaðir, 2, 250. Bær í Lángadal í Hunavatns-þíngi norðan á Íslandi; nú *Ödulstaðir*.

Auðsholt, 7, 224. 350. Bær í ytra Hrepp og Ölvesi í Árnessþíngi sunnan á Íslandi.

Augasund, 4, 124; sjá Haugasund.

Augrsfjörðr, 8, 183; sjá *Ægisfjörðr*.

Augusund, 4, 124; 9, 14, 113; sjá Haugasund.

Augvalds- (Augvallz-) nes, 2, 137. 140; 10, 301. 303. 382; sjá Ögvaldsnes.

Aullarakr, 4, 157; sjá Ullarakr.

Aulsa, 9, 513; sjá Oslo.

Aumar, 9, 387. Eyjar í Stafángrsflóa á Rogalandi í Noregi; ein af þessum eyjum heitir nú *Omöe*.

Aumburnes (Aunburnes), 8, 383. Nestángi við Strindarfjörð í þrándheimi í Noregi.

Aumd, 2, 177; sjá Ömd.

Aumd, 8, 396; máske sama sem Ömd á Hálogalandi; sjá Ö.

Aumerkr, 9, 357; sjá Árvíkr.

Aumurð, 7, 109-10. Bær í Dali, hvarvið án efa á að skiljast Dalrinn mikli; sjá þetta nafn.

Aunburnes, 8, 383; sjá Aumburnes.

Aund, 2, 177; sjá Ömd.

Aungull, 7, 322; 8, 184. Ey í Sálpti á Hálogalandi í Noregi; nú *Engelöe* eðr *Stege*, eptir stórbýlinu Steig, sjá S.

Aungulsey, 7, 44. 45. 47. Ey í Írlandshafi út frá Nordwales á Englandi; nú *Anglesea*.

Aungulseyjarsund og Aungulssund, 5, 135. 239; 7, 44. 45. 48. Sundið milli nýnefndrar eyjar og meginlandsins.

Aungulsnes, 7, 94; sjá Eingilsnes.

Aungulssund, 5, 135; 7, 45; sjá Aungulseyjarsund.

Aur, 9, 39. 504. Ey norðvestr frá Meyjarlandi á Limgarðssíðu í Víkinni í Noregi; nú *Aröe*.

Aurar (Eyrar), 9, 468. Bær á Norðmæri, nú *Aurom*, og Aurar, nú *Oure*, bær á Sunnmæri í Noregi; hver af þessum bæum hér meinast er undir því komið,

hvert við „Mæri" á að skiljast: Norðmæri eða Sunnmæri.
Aurland (Örland, Orland), 7, 5; 10, 412. Bær innarliga í Sogni í Noregi; nú *Urland.*
Aurlandsfjörðr (Arlandsfjörðr), 8, 364. Vík er við nýnefnt Aurland skerst úr Sognfirði inní landið; nú *Urlandsfjord.*
Aurnes, 8, 138; sjá Örnes.
Aurriðaá (árós), 1, 247. Á í Hvamssveit, vestan á Íslandi; fellr í Hvamsfjörð.
Aurvarhamrar, 7, 7; sjá Örvarhamrar.
Ausa, 4, 242; sjá Usa.
Ausla, 9, 513; og Auslo, 7, 7; 10, 419; sjá Oslo.
Austanfjarðar, 4, 37; 9, 268. 307. 311. 321; 10, 431; 11, 343, og máske optar. „Austanfjarðar" brúkast optast um löndin fyrir austan Oslóarfjörð og Foldina í Noregi, eða um Austfold og Borgarsýslu, en stundum líka um Ránríki, er lá fyrir austan sjálfa Víkina. Sbr. Austr-Vík, Víkin austr, Víkin austanfjarðar og Austr-Ránríki.
Austanmarkar, 9, 355. Sama sem austr á Vermalandi; sbr. Markir og Vermaland.
Austbú, 11, 358. Hérað í Finneiði í Svíaríki; nú *Östbo* á Smálöndum í Jönköpingsleni.
Austfirðingafjórðúngr, 2, 191. Sá hluti Íslands er sunnanfjalls gekk strandlengis frá Skálatánga á Lánganesi að austnorðan til Jökulsár á Sólheimasandi að suðvestan, og yfirgreip Sunnudals-Kiðjafells- og Skaptafells-þíng. Fjórðúngr þessi er mjög vágskorinn, einkum eystri hluti hans, og nefnist því optast til aðgreiníngar frá Vestfjörðum:
Aust-Firðir, 1, 235. 238; 3, 109. Innbyggjararnir kallast: Austfirðíngar, 2, 191. 238. 243; 10, 114; og svá sem er úr Fjörðunum:
Austfirðskr, 4, 220; 7, 111.
Austmaðr, 7, 219, og Austmenn, 3, 145-50; 4, 89. 347-48; 6, 264; 9, 292. 295; 10, 191. Hér innbyggjarar landanna fyrir austan Island, Færeyja, Orkneyja og Hjaltlands, en einkum Noregs. Austmanna-allvaldr, 10, 191. s. s. Noregskonúngr.
Austr-Agðir, 1, 39; 10, 69; sbr. 4, 164; „austan af Ögðum", þannig kallaðist eystri hluti Egðafylkis, frá Otursnesi, nú *Oddernæs*, að vestan, til Geyraness, nú *Gjernæs*, að austan. Sjá Agðir.
Austrátt (Austrætt), 6, 282; 7, 199; 9, 325. 453. 458. 484. 525. Höfuðból á Yrjum norðanfram við þrándheimsfjarðarmynni í Noregi; nú *Österaad.*
Austrdalir, 5, 330; 9, 233; sjá Eystri-Dalir.
Austrey, 2, 90. 109-10. 125; 4, 307. Nú *Österöe* í Færeyjum. Í Fm. S. 4, 345. kallast þessi og kríngumliggjandi eyjar: Austreyjar.
Austreyíngar, 8, 124. þeir sem bjuggu á Austrey í Ostrarfirði austnorðr frá Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.
Austr-kirjálar, 10, 43. þeir sem bygðu eystri hluta Kirjálalands, sjá Kirjálar; annars sýnist hér eiga að lesast „ok austr Kiriálar", sem þá er sama og í textanum „austan", nl. „að", mótsett „norðan".
Austrlönd, 1, 59; 2, 183; 4, 82. 168; 5, 247; 9, 103; 11, 14. Sama sem Austrvegr; sjá þetta nafn.
Austr-Ránríki, 3, 14; 4, 68. Á báðum þessum stöðum ætti að lesast „og austr Ránríki" því sagan sýnir að hér meinast allt Ránríki, nl. frá Gautelfi til Svínasunds; orðið „austr" mótsezt hér hinum fylkjunum er

þeirri meining fylgt, að Balagarðssíða lægi í eða við Pommern. Þessi meining getr þó varla rètt verið; í sögunum talast nefniliga aldrei um Balagarðssíðu nema í sameining með Finnum og þeirra fjölkýngi (sjá, fyrir utan ofanskrifaða staði: Sögu Hálfdáns Eysteinssonar k. 7, Þorsteins Víkingssonar k. 6, og Njálu k. 120); en að heimfæra fjölkýngi Finna uppá Vinda, er í fornöld bygðu Vindland, sem seinna kallaðist Pommern, er heimildarlaust, og enn heimildarlausari er sú getgáta að Snorri og aðrir Söguskrifarar hafi samanblandað Finnlandi og Vindlandi, þareð þessi lönd voru Dönum og Norðmönnum allt of kunn, til þess að þeir skyldu rángnefna þau, og að þeir ekki heldr hafi gjört það sýnir vísan 4, 44., eptir hverrar innihaldi sagan er rituð; hèr stendr nl. „Finnlendíngar" ekki Vinn- eða Vindlendíngar, sem hvergi brukast um Vindr, og eptir höfuðstöfum í vísunni hèr ekki getr brúkast. Það getr því varla vafi á því leikið að Balagarðssíða liggi á Finnlandi, og eptir þessari greiniligu frásögu um ferðir Ólafs konúngs, getr Balagarðssíða ekki þýðt annað enn þann hluta Finnlands er gengr lengst úti Eystrasalt milli Helsíngja- og Kirjála-botna, eða ströndina milli *Helsingfors* og *Åbo*. Í sögunni af Herði og Holmverjum kap. 16. er talað um sigling frá Balagarðssíðu til „Svína-sunda" sem ekki getr skilizt um Svínasund í Noregi. Suhm meinti (Danm. Histor. 3 deild 236-37 bls.), að Svína-Sund hèr væri sama sem nú kallast *Swinemünde*; yrði þetta sannað, hefði sú getgáta, að í Pommern líka hafi heitið Balagarðssíða, þó nokkuð við að styðjast.

Bár, 11, 299. 415. Borg á Púli; nú *Bari* í Neapelsríki.

Barð, 1, 268; 2, 225. Bær í Fljótum, í Skagafirði, norðan á Íslandi.

Barðafjörðr, 9, 275; sjá Barðfjörðr.

Barðalon, 10, 86; sjá Barzalon.

Bárðarsund, 9, 49. 173. Sundið við Barðhólm eða Barðhólma norðr frá eynni Körmt á Rogalandi í Noregi; nú *Bardesund*.

Barðaströnd, 1, 236; 2, 205. Ströndin að norðanverðu við Breiðafjörð vestan á Íslandi. Eptir þessari strönd, hverri sveitin er samnefnd, er Barðastrandarsýsla kölluð, sem gengr frá Gilsfirði að suðaustan, til Lánganess í Arnarfirði að norðvestan.

Barðfjörðr (Harðfjörðr, Barðafjörðr), 9, 275; 10, 66. Fjörðr fyrir norðan Geitkjörr, (nú *Gitteröe*), á Hallandi í Danmörk; líkliga fjörðrinn við *Vardbjerg* eða *Varberg* á Hallandi í Svíaríki, og þá Barðfjörðr fyrir Varðfjörðr.

Barðhólmr eða Barðhólmar, 9, 54. Smáeyjar norðan við Karmsund, á landamæri Roga- og Sunnhörða-lands í Noregi.

Barðsnes (Brandsnes og Brandsvöllr eru rángnefni), 3, 120. Bær á samnefndu nesi við Norðfjörð í Austfjörðum á Íslandi.

Barðzalon, 10, 86; sjá Barzalon.

Bareyskr, (eða eptir fljótum framburði, Breyskr), 1, 248. Sá sem er úr Barey, ey í Suðreyjum, suðr frá *South Uist*; sjá Ívist. Við þessa ey sýnist Barreyjarfjörðr, 10, 122, vera kendr, og meinast þá við Barreyjarfjörð ekki einúngis flóinn norðr með Ívist, og út á millum hennar og Skíðis, heldr ogsvo flóinn fyrir

norðan Skíði, milli Skotlands og Ljoðhúsa; sjá Oddsens Landaskipun 3, 210, hvar Bareyjarfjörðr er látinn vera framhald Vestrafjarðar norðr á bóginn; þetta má nú leiðréttast svoleiðis: að Vest- eða Vestra-fjörðr liggr norðvestan á Skíði, en ekki milli hennar og Ívist; Bareyjarfjörðr er því ekki framhald Vestrafjarðar, heldr gengr í norðr fyrir framan op hans. Vestr á móts við opið á Bareyjar-firði eða -flóa hafa þeir Erlingr þá siglt, og þegar þeir kendu land (Súlnasker) snéru þeir til Skotlands. Aðrar skinnbækr hafa Þareyjarfjörð fyrir Bareyjarfjörð, og, sé þ ekki rángt skrifað eða lesið fyrir b, verðr það að skiljast um Friðareyjarfjörð; sjá Þareyjarfjörðr.

Barheimr, 7, 310; sjá Onarheimr.

Barreyjarfjörðr, 10, 122; sjá Bareyskr og Þareyjarfjörðr.

Barzalon (Barðzalon, Barðalon), 10, 86. Staðrinn *Barcelona* í Katalóníu á Spáni.

Barvik, 4, 363. Líkliga sama, sem nú kallast *Barsund*, eða fjörðrinn við Norköping á Eystra-Gautlandi í Svíaríki.

Basta, 11, 317. Staðr á eynni Cypern; líkliga er Basta afbakað úr Baffa, sem er mindað af Bafos eða Paphos, heiti höfuðstaðar eyjarinnar.

Bataldr, 7, 342. Bær á Haðalandi á Upplöndum í Noregi. Samnefnd ey og bær er í Sunnfirði í Firðafylki.

Beðjusund (Væðusund), 9, 505. Líkliga sundið við eyna Befju (nú *Bævöe*), í Oslóarfirði í Víkinni í Noregi; og væri þá réttast lesið Befjusund.

Befja (Gefja, Hæfiá), 7, 272; 8, 330; 9, 117. 399. Á á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú *Bäferd* í Bahúsléni í Svíaríki.

Bejaraland, 7, 99; sjá Bæjaraland.

Beinsteinn, 8, 110; sjá Steinn.

Beitstaðir, 3, 108. Bær í Eynafylki í Þrándheimi í Noregi; nú *Bedstad*; Beitissjór, við hvern bærinn stendr, kallast nú *Bedstadfjord*.

Beku, 11, 382; sjá Böku.

Beltissund, 11, 230. Sundið milli Sjálands og Fjóns í Danmörk; nú *Store-Belt*.

Bensteinn, 8, 110; sjá Steinn.

Berðla, 10, 188. Bær við Berðlupoll suðaustan á eynni Brimángr, er liggr útfrá Rúgssundi í Norðfirði í Firðafylki í Noregi; nú *Berle*. Við þennan bæ var Berðlu-Kári kendr.

Berfættubræðra-kirkja í Túnsbergi á Vestfold í Víkinni í Noregi, 10, 153.

Berg eða Borg, 8, 171. 365. Bær í eða skamt frá Niðarósi í Þrándheimi í Noregi.

Berg, 9, 350. 378. Bær á Raumaríki í Noregi; nú *Berger*.

Berg, 8, 399. 400. 401. 402, og kannske optar; sjá Ryginaberg.

Berg, 8, 257; 9, 369. 384. 386. 396. 398. 504; 10, 60. 153. Bergið í Túnsbergi á Vestfold í Víkinni í Noregi: þó er máske við Berg í 8, 257 meint sjálfr staðrinn Túnsberg.

Berudalr (Héruð), 9, 317. Bær í eða við Sóknadalinn í Gaulardal í Þrándheimi í Noregi; kannske nálægt á þeirri, er nú kallast *Buruelven*, og fellr í Gaul.

Berufjörðr, 2, 192. Fjörðrinn milli Beruness og Búlandsness í Kiðjafellsþingi austan á Íslandi.

Bjana- Bjarna- eða Bjarnar-borg, 10, 34. Eyjarnar *Kairnburg more* og *Kairnburg beg* norðvestr frá eynni Mýl í Suðreyjum. Eptir þessara eyja núverandi nöfnum sýnist réttast að lesa „Kjarnaborg".

Bjargheimsherað (Bjerghærit), 9,

282. 287. 288. 292. 293. 416. Suðrhluti Niðrlandanna, að sunnan lá Valland, að norðan Frísland; sbr. Flandern. Innbyggjararnir

Flæmíngjar, 1, 134; 5, 137; 11, 292.

Flugumýri, 10, 59. Bær í Blönduhlíð í Skagafirði norðan á Íslandi.

Foksteinar, 9, 18. 119. Hólmr, er nú kallast *Fogsteen*, vestanverðt við ána Sýru, syðst á Rogalandi í Noregi.

Folavöllr, 9, 316. 343. 403. 441. Bær í Noregi, á Raumaríki?

Foldarsýsla, 9, 271. Líkliga heldr á Aust- en Vestfold í Víkinni í Noregi.

Foldhella, 9, 475. Líkliga hellan við Eiðsvág skamt norðr frá Björgyn á Norðhörðalandi í Noregi.

Foldin, 1, 59; 3, 42; 4, 20. 103. 118; 5, 3. 8; 7, 250. 302; 8, 132. 168. 273. 274. 330. 424. 426; 9, 45. 111. 115. 269-71. 273. 348. 362. 363. 368. 501; 10, 52. 71. 73. 98. Við nafnið Fold (nú *Folloug*) skilst í Sögunum: stundum fjörðr sá inn af Víkinni í Noregi, er nú kallast *Christianiafjord*, og hvers innsti eða norðasti hluti líka kallaðist Osloarfjörðr eptir staðnum Oslo; stundum sveitirnar beggjavegna við fjörð þennan, er kölluðust Austfold og Vestfold, og er stundum óvíst hvert af þessum fylkjum meint er við Fold, t. d. 9, 271. Innbyggjarnir kallast:

Foldúngar (Fjöllúngar), 8, 399; 9, 271. 307; en líka Vest- eða Vestr-fyldir, sjá V., þarámóti finnast nöfnin Austfold og Austfyldir ekki í Sögunum, nema undir nöfnunum Fold og Foldúngar.

Folk eða Folka, 8, 440. Sama sem nú *Fölke* eða *Fylkesbygden*, innarliga í nyrðri hluta Sogns í Noregi.

Folkasberg, Folkberg og Folkisberg, 9, 232. 360. 363. Bær í Heggin í Borgarsýslu í Víngulmörk í Noregi; nú *Folkenborg*.

Folkn, 8, 70. 159. 363; sjá Folskn.

Folkrín, 5, 304. 306. Ey í Naumdælafylki eða norðr á Hálogalandi í Noregi.

Folskn (Folkn, Folsn, Fosln), 8, 41. 70. 159. 267; 9, 464. Ey á Norðmæri í Noregi; nú *Stor-Fosen*, hvareptir *Fosens-Lehn* er nefnt. Á eynni var konúngsbú.

Forborði, 7, 29. Bær í Noregi, í Þrándheimi?

Forland, 7, 285. Bær í Noregi; sjá Förland.

Formintera, Forminterra (Formitena), 7, 81. 83. Eyjan *Formentera* hjá Íviza í Spaníu.

Fornafjall, 8, 439; sjá Svaforna.

Fors, 9, 312. Bær nálægt Múnkabúi við Oslo í Víkinni í Noregi; kannske sama sem nú *Övre-Fos*.

Fors (Foss), 7, 338; 11, 343. Bær á Raumaríki í Noregi; nú *Fos*, skamt frá *Blakjer*.

Fors, 7, 177. 251. 272; 8, 420; 10, 431. Bær á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú *Fos* í Túnguhèraði í Bahúsléni í Svíaríki.

Forsdalr, 1, 62, sjá Raumsdalr. Þetta mismunarnafn sýnist benda til að Raumsdalr hafi verið kendr við niðinn eða dunurnar í Raumá.

Forskirkja, 7, 251; 8, 420. Kirkjan að Forsi á Ránríki, hvar enn er kirkjústaðr.

Forsæla, 9, 18. Bær á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú *Forshella* í Bahúsléni í Svíaríki.

Fortúna, 8, 425; sjá Portyrja.

Forþúng, 9, 313. 320; sjá Froðung.

✗ form: Lladhamar)

Mársey, 1. 128. 129; 11, 180. Ey í Limafirði á Norðr-Jótlandi í Danmörk; nú *Morsöe*.

Martustokkar, 8, 319; sjá Mörtustokkar.

Másarvík, 4, 92. Sund milli eyjarinnar Iðri og bygðarinnar Másvíkur á meginlandinu, í Eynafylki í Þrándheimi í Noregi; nú *Mosvig* eða *Mosvigsund*.

Másnes, 11, 378. Nes, vestantil á eynni Rygen við Pommern.

Má- (Más- Márs-) staðir, 2, 7. 8; 3, 142. Bær í Vazdal í Húnaþingi, norðan á Íslandi.

Másstrandir (Mástrandir, Mársstrandir), 9, 400; 10, 154. Býr á Ránríki í Víkinni í Noregi; nú *Marstrand*, í Bahúsléni í Svíaríki; sbr. Malstrandir.

Mástrandir, 9, 504; sjá Malstrandir.

Mástúngr, 8, 30; sjá Molúngr.

Matzoborg, 1, 106; sjá Mezborg.

Maun, sjá Mön.

Mauri, 10, 381; sjá Mæri.

Maurir, 10, 386; sjá Mærir.

Maurs, 9, 442; sjá Mors.

Meðalbú, 9, 470. Bær í Arneyjum á Hálogalandi í Noregi.

Meðalbær, 9, 354. Bær í Eyðabygð á Vermalandi í Svíaríki.

Meðaldalr, 9, 55. 175. Bygð ofarliga á Þelamörk í Noregi.

Meðaldalr, 1, 57. Bygð í Orkdælafylki í Þrándheimi í Noregi; nú *Meldal Sogn*.

Meðalfararsund, 11, 230. 266. 360. Sund milli Norðr-Jótlands og Fjóns, í Danmörk; nú *Lille Belt*.

Meðalfellsströnd, 2, 21. Bygðarlag í Þórsness-þíngi, vestan á Íslandi.

Meðalhús (Miðhús), 1, 33. 36. 209. 210; 2, 41; 8, 90; 9, 439. 484; 10, 388. Bær í Gaulardal í Þrándheimi í Noregi; nú *Melhuus*.

Meðallandshöfn, 10, 146. 147. Höfn á Hrossey, (nú *Mainland*) í Orkneyjum.

Meginza (Megniza) eða Meginzuborg (Megnuzuborg), 1, 107, 108; 11, 406. 407. Nú *Mainz*. staðr í Stórhertogadæminu *Hessen-Darmstadt* í Þýzkalandi.

Melanzey, 10, 142. 143; sjá Melasey.

Melar, 3, 143. 146. 147; 6, 102. Bær í Hrútafirði í Þorskafjarðarþíngi, vestan á Íslandi.

Melasey (Melanzey), 10, 142. 143. Ey, líkliga milli Kumreyja og Herejar, vestr frá Skotlandi; afstaðan óviss.

Melr, 9, 325. 384; 10, 53. 55. 123. Máske bærinn *Meel*, í Kvennaheraði á Sunnhörðalandi í Noregi; sbr. Gautr af Meli í nafnaregistrinu.

Menjúngufurða, 4, 64; sjá Íngafurða.

Menníngarfurða, 4, 64; sjá Íngafurða.

Meyjaland, 9, 153. Ey á Límgarðssíðu, móts við Nesjar, í Víkinni í Noregi; nú *Jomfruland*.

Mezborg (Matzborg, Mozonciaborg), 1, 106. Staðrinn *Metz* í umdæminu *Mosel* (í *Lothringen*) nú í Fránkaríki; tilheyrði fyrrum Þýzkalandi.

Mjaðarsund, 9, 29; sjá Mjaðmarsund.

Mjaðmarsund (Mjaðarsund), 9, 29. Sund við eyna Mjöðm (nú *Mjömn*) í Sogni í Noregi.

Miðfjarðarós, 6, 383. Ármynni í Miðfirði í Húnaþíngi, norðan á Íslandi.

Miðfirðingar, 3, 120; sjá Viðfirðíngar.

Miðjökull (Mikli-jökull), 2, 214. Jökull á Grænlandi; sbr. Bláserkr.

Miðhús, 1, 36; 8, 90; sjá Meðalhús.

REGISTR

YFIR

HLUTI OG EFNI Í FORNMANNA SÖGUNUM.

x Solarsteinn. 5, 311

ORDATÍNÍNGR.

SKAMMSTAFANIR: aflh. = afleiðíngarháttr (*conjunctivus*); ao. = atviksorð (*adverbium*); e. = eigandi (*genitivus*), Rask; et. = eintala (*num. sing.*), Rask; f. = fáandi (*dativus*), Rask; fn. = fornafn (*pronomen*); fsh. = framsöguháttr (*indicativus*); gho. = geðshræríngaorð (*interjectio*); gr. = greinir (*articulus*), Rask; h. = hvorugskyns orð (*neutrum*); k. = karlkent orð (*masculinum*); kv. = kvennkent orð (*femininum*); lo. = lýsíngarorð (*adjectivum*); mt. = margtala (*num. plur.*), Rask; n. = nafn (*nom. substantivum*); s. = sögn (*verbum*), Rask; so. = samteingíngarorð (*conjunctiv*); s. s. = sama sem; sto. = stöðuorð (*præpositio*); þ. = þolandi (*accusativus*), Rask.

An, fyrir utan, með þ., 7, 141.
Andrar, k. mt., skíði, 7, 20.
Andresmessa, 30. November.
Andróði, k., andróðr, mótróðr, 6, 379; 7, 310; 8, 438.
Ándskoti, mótstöðumaðr, óvinr, 5, 269.
Andvana, án, 3, 95.
Andvígr, sá sem hefir við öðrum í bardaga, 2, 165.
Annkannalaust, átölulaust, 10, 413.
Annkostr, illvilji, 8, 367.
Annsamt, erfitt, 8, 29.
Appella, s. s. appellera, 9, 339. 486.
Appellera, skjóta máli sínu, 9, 486; 10, 99.
Ápt, aptr, 10, 395; sjá aft.
Aptrhnekking, hnekkir, 9, 509.
Ár, h., a) árferði, 4, 168. b) vistir, 11, 8.
Árbót, gera á., láta árferði batna, 2, 74.
Árbýll, byrgr að matvælum, 5, 314.
Áreð, kv., áreið, 10, 414.
Arfborinn, borinn til arfs, 1, 86.
Arfíngi, erfíngi, 9, 328.
Árgali, hani, 6, 251.
Ari, k., örn, 10, 15.
Arinn, k., a) pallr, 5, 339; 8, 429. b) eldstó, 5, 101.
Ármaðr, umboðsmaðr á konúngsbúum, 3, 39; 4, 236; 6, 299; 7, 162; 11, 261.
Ármenning, kv., umboð á búgörðum konúngs, umboðslén, 2, 253. 275; 3, 39; 5, 304.
Ármligr, ámátligr, 4, 58.
Ármr borgar, borgar múr, 5, 280.
Árna, koma til vegar, 6, 345; 8, 363.
Árnan, fyrirbón, 6, 352.
Árr, k., sendiboði, erindsreki, 2, 137.
Articuli, greinir, smáþættir, 5, 225.
Ártíð, dauðadagr, 5, 121; 9, 534.
Árvænt, frjófsamt, 2, 76.
Arðga s. s. örðga, 7, 156.
Arðr, k., plógr, 1, 240.
Arðsgeldíngr, geltr arðruxi, 7, 21.
Ásjá, a) aðstoð. e. et. ásjá, 1, 289; 3, 91; 6, 354. en ásjár, 5, 316. b) ásjóna, 1, 97.
Askr, fjórðúngs ílát, 7, 203. 356.
Áskot, h., að skotið er á mann, 8, 201.
Ástarhygli, kv., ástúð, elska, 1, 274.
Ásýnis, ao., tilsýndar, 10, 284.
At, sto., a) með þ., að, eptir. at Gamla fallinn, að G. föllnum, eptir fall G., 10. 382. at þat, eptir það, þá, 10, 323. b) með f., eptir, samkvæmt; at því, eptir því, samkvæmt því, 9, 455; með, við: at illum leiki, 9, 473; með, ásamt með: at öllu liði, 7, 189; eptir, lángs eptir: at stræti, 6, 273. 361. 363; 7, 39. at slóð, at firði, at ísi, 4, 340; 5, 33; 7, 246. c) með e., heima hjá: at sín, at mín, heima hjá sér, mér, 2, 224; 6, 277; at göfugs manns, 6, 341; 4, 180.
At, fn., a) er, sem, 3, 105; 4, 346; 5, 54; 9, 282; 10, 199, og víðar. b) ofaukið, eptir hverr, hvárr, 5, 44. 52. eptir þegar, 10, 168. c) ao., en: áðr at, áðr en, 11, 247.
Atbeini, k., tilhjálp, 6, 66.
Átekjur, kv. mt., tiltæki, 9, 430.
Atfángi, k., áfángastaðr, 5, 199.
Atfángsdagr, affángadagr, 11, 14.
Atferli, h., aðferð, 11, 137.
Atferð, kv., aðför, 8, 9. 276.
Atferði, h., athæfi, 8, 15.
Atferðliga, röskliga, 8, 53.
Atfylgi, h., fylgð, lið, 10, 60.
Atfylgja, framfylgja, 1, 189.
Atfærast, aðhafast, taka sér fyrir hendur, 7, 220. 243. 244. 265.
Athald, h., barátta, sjálfsafneitun, 11, 228.
Athafnarlauss, aðgjörðalaus, 3, 154.
Atkvæði, h. mt., ummæli (kannske galdrar) 10, 172.
Atorkast, fara að, 11, 15.

Hlîð, h., hvíld, hlé, 7, 289; 10, 346.
Hljópist, hlypi, 5, 145.
Hljóðbiskup s. s. ljóðbiskup, 9, 278.
Hljóðsamr, lo., sá sem hefir hljótt um sig. 4, 338.
Hlotar, k. mt., töfragripir, 11, 128; sbr. hlutr.
Hlutr, k.; *a*) eiga hlut eins, standa í sporum eins, 8, 392; 11, 72. *b*) sjá hlotar.
Hlutræníngr, k., sá sem rændr er sínum hlut herfángs, 5, 135.
Hluþa, s., hlýða, 10, 387.
Hluþscildi, hluþsculdi, kv., s. s. lýðskylda, 10, 398. 399.
Hlý, h., hlýindi, varmi, 6, 251.
Hlynna fyrir einum, tala máli eins, 8, 239.
Hlypr, hleypr, 7, 157.
Hlýr, h., kinnúngr, 4, 277; 8, 222.
Hlægi, h., athlægi, minkun, 6, 151.
Hlægimáll, hlægiorðr, hlæimáligr: gamansamr, 9, 241. 249.
Hlær, hlæ, hlætt, lo., hlýr, varmr, 2, 228.
Hlæða (ði, -ða, -tt), hlaða, 5, 305.
Hlæðimálugr s. s. hlægimáll, 9, 241.
Hlöypr, hleypr, 11, 133.
Hnaggr s. s. hnöggr, spar á fé, 5, 28.
Hnakkr, k., hnakki, 3, 115.
Hnáleikr, knáleikr, 6, 203.
Hneftafl, h., einhvurskonar tafl, 6, 29.
Hneftafla, tafla í hneftafli, 2, 271.
Hneggr, k., högg, 8, 350. 405.
Hneiga, s., hneigja, 10, 110.
Hneita, s., hnekkja, gera rækan, 4, 58.
Hnetr, kv. mt., af hnot, nyt, 5, 175.
Hneykíng, hneisa, 4, 243.
Hneykja, s., hnekkja, 4, 66.
Hníta (hnít, hneit); þar hneit við, þar varð eitthvað fyrir, 3, 73.
Hnjóða (hnýð, hnauð, hnoðit) s. s. hnoða, hnoðaði, 11, 133.
Hnæfilyrði, h. mt., hnýfilyrði, 4, 334.
Hnöggr, k., stórt högg, 8, 350.
Hnörr, k., s. s. knörr, 6, 377.
Hófstillíng, meðalhóf, 3, 45.
Hógværi, kv., hógværð, 1, 270.
Hollráðr, lo., heilráðr, 9, 262.
Hólp, hjálpaði, 9, 288.
Hor (hór), lo.; hár, 10, 408.
Horfinheilla, heillabrigði, 7, 272.
Hornúngr, k., *a*) sem settr er hjá, hafðr út undan, 1, 225. *b*) sá sem missir, 11, 7.
Hóstr s. s. óstr, 9, 311.
Hotiþ (hótiþ), hátið, 10, 393.
Hótvetna s. s. hvatvetna, 11, 38. 68. 78. 122.
Hrak, hrakti (af hrekja), 8, 240.
Hrapa, s., *a*) flýta, 5, 43; steypa, 7, 123. *b*) flýta sér, 1, 303; 3, 45.
Hrapaðr, k., flýtir; af h.: í flýtir, 9, 377.
Hrata, s., *a*) rata, 1, 295. *b*) rasa, hrasa, 6, 66. *c*) hopa undan, 2, 75.
Hregg, h., stormr, 7, 195.
Hreifa umb, tæla um, 11, 90.
Hreinbjálbi, h., hreindýraskinn, 5, 82. 83.
Hreinlífismaðr, múnkr, 10, 408.
Hreinstaka, kv., hreindýrsbelgr, 4, 336.
Hreyfa, s., rjúfa, 6, 105.
Hreysi, h., urð, 6, 425; 7, 227. kv. mt., hreysar, 5, 70.
Hreytispeldi, þeytispjald, 3, 227.
Hríngr; með hríngum, upp at hríngum: gjörsamliga, 7, 212; 10, 389.
Hrips, h., rán, 11, 252.
Hrís, h. mt., hrísrunnar, 7, 31. 68.
Hrokaðr, fullr, 7, 96.
Hróp, h., níð, lastmæli, háðugleg orð, 3, 154; 6, 193; hrópyrði, sama, 3, 154.
Hrossali, k., tagl (ɔ: hrosshali), 9, 18.

Hrotti, h., lángr og ólánlegr maðr, 2, 161.
Hrumaðr, hrumr, 7, 12.
Hrummr, hrumr, veill, 7, 9, 12.
Hrunhenda, kv., kvæði, ort með hrynhendum hætti (Liljulagi), 6, 23.
Hryggleikr, hrygð, 10, 163.
Hræ, h., *a*) valr, 3, 200. *b*) skiphræ, skipsflak, 8, 259.
Hræsni, kv., hrósgirni, 2, 267.
Hræðinn, lo., hræðslugjarn, 6, 155.
Hugan, kv., hugsun, umhugsun, 11, 238.
Hugarlátr, lo., bliðr í viðmóti, 5, 238; 7, 321.
Hugaðlátr, lo., hæglátr, 9, 246.
Hugaðliga, ao., djarfliga, 6, 141.
Hugaðsamr, lo., hæglátr, 8, 447.
Hugborð, h., hugr, djörfúng, 7, 143.
Huggóðr, góðviljaðr, 2, 94; 4, 111; 5, 240.
Huggæði, h., góðvilji, 5, 326.
Hugkæmiligt, hugvitssamt, 7, 225.
Hugkæmr, *a*) fyndinn, hugvitssamr, 6, 205. 217; 7, 103. *b*) minnistæðr, 6, 263.
Hugmannliga, ao., hreystiliga, 7, 164.
Hugsi, hugsjúkr, 8, 18.
Hugð, kv., alhugi, alvara, 6, 280.
Hugðarmaðr, sá sem manni er ant um, ástmaðr, vinr eða vandabundinn, 8, 103. 231; 9, 525.
Hulinshjálmr, huliðshjálmr: töfrar, að gera sig ósýniligan eða aðra, 2, 141; 3, 184.
Hulpu, hjálpuðu, 9, 382.
Hungr, k., húngr, 2, 223.
Húnkastali, k., vígturn á skipum, 7, 256. 262.
Hurmavþo, hörmuðu, 10, 415.
Húsbúníngr, húsbúnaðr, 5, 315.
húsfastir-menn, húsbúendr, 6, 13.
Húsholfr s. s. hjukólfr, 9, 453.
Húskytja, kv., kofi, 5, 95.
Húðfat, h., rúm, 8, 316.
Hvak, hvikaði, hopaði, 10, 383.
Hvakki s. s. hvatki, hvað helst sem, 10, 395.
Hvar fjarri, lángt í burtu, 4, 337; hvar meiri, öllu meiri, 10, 106.
Hvarf, athvarf; gera sér einn at hvarfi, halda sér til eins, 4, 292.
Hvarfa (-aða, -at), dveljast hér og hvar, 10, 412.
Hvarfu, hvurfu (af hverfa), 10, 171.
Hvárigr, hvurugr; hvárgan fyrir hvárigan, 11, 113.
Hvárki, hvurugt (h. af hvarrgi), 1, 68.
Hvárrgi, hvurugr; k. þ. et. hvárngan fyrir hvarngi, hvurugan, 4, 225.
Hvars, ao., hvar sem, 7, 21.
Hvarsugi, ao., s. s. hversugi, hvursu sem, hvurnin sem, 8, 59.
Hvartki, so., hvurki, 9, 286. 412.
Hvarvitna, ao., *a*) í öllum hlutum, 2, 269. *b*) allstaðar, 1, 230.
Hvass, lo., *a*) braustr, snarpr, 5, 137. *b*) hvast, a.o.; ekki hvast: ekki alminniliga, ekki vel, 6, 204.
Hvat, h. fn., hvað; hvat ráði, hvaða ráð, 9, 349; f. hve, hví.
Hvatabuss, k., skotskr og skjótr drengr, 4, 266.
Hvatki, *a*) hvað helst, 7, 347; 11, 132. *b*) sérhvað, hvað eitt, 11, 103.
Hvatlátr, fljótr, 9, 489.
Hvattá, hvað þá, 11, 118; 7, 21.
Hvattu, hvað þú, 11, 20.
Hvatvetna, fn., sérhvur hlutr, sérhvað, 4, 259; f., hvívetna, hvurjum hlut, 6, 283. 343; 7, 148; 11, 61. 106. 156; e., hversvetna, allra hluta, 11, 104.
Hvatvísi, kv., framhleypni, 6, 8; 7. 124; 11, 198. hvatviss, lo., 5, 144; 11, 12. 75.
Hvatvitna s. s. hvatvetna, 4, 167.
Hvaðanæfa, ao., úr öllum áttum, allstaðar, 2, 180; 1, 136; 8, 68.
Hve s. s. hví (f. af hvat), hvurju, 5, 135.

Minni, h., skál til minníngar eða heiðurs einum, 1, 37. 280.
Minníng, kv., bendíng, aðvörum, 7, 187; minníngar, þakklætis auðsýníng, 11, 328.
Minnisamr, lo., minnugr, 8, 136.
Minnr, ao., miðr, síðr, 5, 86; 7, 292.
Minðak, h., brædt smjör, hnoðað saman við mjöl, 1, 239. 240.
Misdauði, k., þá einn deyr fyrr eða síðar en annar, 4, 217. 222; 5, 132. 158; 10, 220.
Misdeild, kv., missætti, 10, 406.
Misdeili, h, mismunr, 1, 17.
Miseldi. h., aldrsmunr, 5, 318.
Miseldri s. s. miseldi, 3, 108.
Misfara, fara illa með, 5, 98; m. með saksóknum, búa mál sín illa til, 7, 142.
Misfari, k., þá einn kemr fyrr eða síðar en annar, 4, 224.
Mishaldinn, sá sem verðr fyrir ójöfnuði, 10, 410.
Misheldi, h., ójöfnuðr, 10, 402.
Misjafna, s., gera mismun á, 4, 219; 6, 430.
Misjafnaðr, k., mismunr, 1, 42.
Misjafnt s. s. misjafnat, 6, 430.
Mislyndi, kv., mislyndi, 6,355.
Mislögr, kv. mt., að eitthvað er lagt á víxl; óeiginl., það sem fer aflaga, afbrot, 5, 347.
Mismælt, mismæli, 5, 201.
Misráðit, óforsjálliga gert, 6, 223; það sem verðr manni til ógæfu, 6, 195.
Misræði, h. mt., a) það sem er illa, eða óforsjálliga gert, 6, 19; 10, 401. b) óráð, ógæfa, 10, 416.
Missari, missiri, 6, 341; 7, 137.
Missifengr, óhæfinn, 2, 330.
Missýni, h., yfirsjón, 5, 282.
Mistrúa, s., tortryggja, 9, 260.
Mistrúnaðr, tortrygni, 9, 284. 398.
Misverki, k., misgjörníngr, synd, 11, 235.
Mitr, h., biskupshúa, 1, 266; 8, 308; mítra, kv., sama, 3, 167.
Mið, h.; hafa m. á sèr, reyna, verða fyrir einu, 1, 223.
Miðil, sto., milli, 7, 246; miðal, meðal, 10, 415.
Miðmundi, k., það sem munar um, 6, 10.
Miðr, ao., síðr; eigi at m., ei að síðr, 10, 103.
Mjár, lo., mjór, 9, 366.
Mjúkhjartaðr, brjóstgóðr, 5, 218.
Mjúklæti, h., auðmýkt, 6, 154.
Mjúkræss, lo., sem gengr mjúkt og liðugt (um skip), 8, 384.
Mjörkvi, k., dymm þoka, 8, 178; 9, 39.
Mol, h., mál, 10, 409.
Mót, h., mál til að smíða eptir, 2, 230.
Mótfjalir, kv. mt., fjalir, lagðar í kríngum samkomustað, vebönd, 7, 39.
Móthögg, högg að framanverðu, gagnst. bakslög, 8, 399.
Mótikast, h., mótkast, 3, 165.
Motr, k., höfuðdúkr af líni, 2, 254.
Mótris, h., mótstaða, 8, 246.
Mótsminni, h., samfundarskál, í minníng þess að menn finnast, 6, 52.
Mottu, máttu (af mega), 10, 385.
Moða. kv., fljót, 6, 334.
Muklo, miklu, 10, 405.
Mun, k., munr, 7, 132.297, og 11, 14 í skinnblaðinu lín. 13.
Munaðr, gæðum búinn (?), 10, 381.
Mundast at, reiða (vopn) hvur að öðrum, 8, 388; m. til, sama, 4, 219.
Mundriði, k., handfáng í skildi, 11, 190.
Mungát, h., öl, 8, 87.
Munklífi, h., klaustr, 8, 347.
Munr, k.; sjá fyrir mun um; sjá fyrir endann á, 3, 222.
Munuð, kv., losti, girnd, 5, 217. 219.
Murr, kv., s. s. mýrr, 10, 387.
Mús, kv., vöðvi, 1, 45; 10, 384.

Óvinsæll, kv., óvinsæld, 10, 387.
Óværi, kv., óværð, 3, 97.
Óþekt, kv., fjandskapr, óvinátta, 11, 329.
Óþurft, kv., ógagn, skaði, ógæfa, 3, 53.
Óðalsmaðr, eigandi, 9, 326.
Óðansdagr s. s. óðinsdagr, 9, 282.
Óðinndæla, kv., vandræði, vandamál, nauðsyn, 6, 374.
Óðinndæll, illr viðfángs, 11, 151.
Óðinsdagr, miðvikudagr, 6, 409; 9, 503.

Pallium, tignarklæði, er páfi sendir erkibiskupum, 7, 240; 8, 268; 11, 394.
Pálmari, k., pílagrímr, sá sem ferðast til helgra staða, 6, 162; 7, 199; 9, 417.
Pálmdrottinsdagr, pálmasunnudagr, 3, 6.
Pálmsunna, Pálmasunnudagr, 9, 497.
Pálstafr, k., skotvopn með breiðu blaði, 8, 224.
Panzarahúfa, brynhúa, 8, 404.
Pater noster, faðirvor, 7, 297.
Pati, k., lausafrétt, 2, 295; 5, 139; 7, 310.
Pausa, s., trúlofa, 9, 293; 10, 106. 114.
Paðreimr, k., leikvöllr í Miklagarði, 7, 96. 97; 11, 315.
Pell, h., silki, litað í skallati, 2, 246; 7, 197; 8, 448. Pellsklæði, pellskyrtill, 4, 27. 172.
Peníngr, $\frac{1}{10}$ af alin vaðmáls, 4, 313.
Penta, s., mála, 5, 339.
Petrsmessa, 22. Februar (29. Júníí, ef ekki 1 Ágúst, 8, 122).
Petrsmessa og Páls, 29. Júní, 8, 122.
Petrsvaka, næsti dagr eða vökunótt fyrir Pétursmessu.
Phitonsandi, spádómsandi, 10, 223.
Pinta, s., pína, kúga, 11, 224.
Piskisdagar, hvítasunnuleiti, 11, 398.
Plenarium, tíðabók, handbók presta, 1, 243; 7, 194.
Pólótur, kv. mt., kóngs herbergi; polótasvarf, gripdeild, er leyfð var í herbergjum Miklagarðskeisara, 6, 171.
Porthús, h., skækjuhús, 8, 360.
Prédikari, k., prédikarsmúnkr, 9, 509. 530; 10, 50. 131.
Presenta, kv., gáfa, 9, 450.
Prími, k., miðsmorgunssaungr, 9, 283.
Prímsignðr, signaðr með krossmarki, 5, 303.
Prímumessa, miðsmorgunsmessa, 5, 201.
Prísund, kv., fángelsi, 11, 246. 284.
Prócessía, prócessíó, hátíðlig gánga, 8, 41. 204. 236; 11, 315.
Prophete, spámaðr, 10, 392.
Próventa, próvenda, fé, tekjur, 5, 238; 7, 100. 196; 10, 159; 11, 440.
Próvincía, sýsla, erkibiskupsdæmi, 442.
Prúðliga, ao., frækiliga, 5, 13.
Psalteri, k., saltari, 7, 227.
Purpuragull, rauðagull, 7, 96.
Pusa, s., s. s. pausa, 9, 293.
Púss, k., púngr, vasi, 6, 235; 8, 123.
Putt, gho., svei, 7, 21.
Pyndíngar, kv. mt., þúngar slögur, 4, 284; 11, 253.

Raf, h., hróf, 8, 247.
Ráf, h., rjáfr, ræfr, 8, 428; 9, 399; 10, 30.
Ráfr, h., s. s. ráf, 8, 428.
Rakhlaup, h., viðstöðulaust hlaup, 8, 410.
Rakleið, kv., tafarlaus ferð: rakleiðis, 8, 331.
Rakleitt, ao., rakleiðis, 9, 285. 473. 484.
Rakna, s.: gripir r., gripum er aptr skilað, 11, 87.

Rálligt, ráðligt, 11, 79.
Ránfengi, h., herfáng, 2, 196.
Rángsáttr, lo., missáttr, 8, 30.
Ráni, k., fylkíngarbroddr, 5, 169.
Ras, h., flas, flan, 11, 377.
Rasandi, ráðlausligr, 11, 275.
Raskótt, ókyrt, um ósjó, 8, 199.
Raufa val, ræna fallna menn, 11, 380.
Raufari s. s. reyfari, ræníngi, 6, 162; 7, 27.
Raufóttr, götóttr, 11, 157.
Raunar mjök, sannliga mikið, 11, 143.
Raundigr, býsna digr, 5, 238.
Raunlítt, ao., mjög illa, 10, 172.
Raunvel, ao., mjög vel, 3, 114.
Raunæfr, lo., æði illr, 11, 78.
Raur s. s. reyrr, dys, 10, 390.
Rauðr víkíngr, vesti víkíngr, 11, 121. rautt brennr fyrir, gótt er í vændum, 8, 34.
Rayna, s., reyna, 10, 397.
Ráð, h., *a*) ráðligt, best, 6, 248. 260. *b*) ráðaneyti, ráðgjafar, 6, 59; 9, 279. 295. *c*) hjónaband: skilið r., hjónaskilnaðr, 10, 219.
Raða, s., hraða, 11, 438.
Ráða, s., r. stórt, ráðast í stórt, 6, 399.
Ráða upp, lesa upp, 8, 295.
Ráðagerr, lo., ráðugr, 9, 282.
Ráðahagr, k., búskapr, 5, 321.
Ráðamenn, ráðgjafar, tillögumenn, 7, 259.
Ráðaskot, h.: til hans er lítit r., það er lítil ráðdeild í honum, það er ekki stórt í hann varið, 4, 140; 11, 263.
Ráðbani, k., sá sem ræðr öðrum bana, 6, 296.
Raðbyri, h., hraðbyri, 1, 19; 7, 7. 94.
Ráðgjarn, ráðríkr, yfirgjarn, 10, 220.
Ráðleitinn, ráðagóðr, ráðkænn, 6, 374.
Ráðleitni, kv., ráðkænska, 5, 226.
Ráðsmaðr, ráðagjörðarmaðr, 7, 139; 11, 252.
Ráðspeki, vitrleikr í ráðum, 6, 151.
Refjur, kv. mt., prettir, 8, 371.
Refði, h., sproti, stafr, 2, 44; 3, 196; 4, 347; 7, 19. 194.
Reformr, hríngormr, ristill, 6, 438.
Refsiþíng, refsíngarþíng, til að hegna einum, 4, 206.
Regla, kv., múnklífi, 8, 245. 276; regluhald, múnkastétt, 5, 37.
Regna, s., rigna, 10, 323.
Reifa, s., *a*) hreifa; þat hefir (þeim) illu (at illu) reift, þeim hefir orðið það til ills, til óláns, 5, 220; 11, 294. *b*) gera bert, opinbera, 4, 79; 11, 248.
Reik, kv., höfuðið, þarsem hárið klýfst í hvirflinum, 3, 98.
Reikuðr, k., hrakníngr til og frá; færa í reikut, hrekja til og frá, 6, 203.
Reipa tré, *a*) binda siglutréð, 9, 480. *b*) reipast við, takast á hendur með miklum erfiðismunum, 11, 113.
Reisa ferð sína, fara, 9, 344; sb. lypta.
Reisan s. s. reiðan, 8, 32.
Reita, s., reitist á um tal, mér verðr skrafdrjúgt, 3, 144; reittist á um vist hans, hann ílengdist þar, 7, 112.; reitist á bardaga, þar verðr bard., 10, 393.
Reizla, kv., vog, vigt, 4, 347.
Reið, kv., þruma, 10, 30; reiðarduna, reiðarþruma, 10, 30.
Reiða, kv., skipaútgerð, 9, 36.
Reiða. s., *a*) vega, 6, 183. *b*) bera á dreif, 6, 208. *c*) r. hug til eins, fella hug til eins, 5, 261.
Reiðan, kv., vistafaung, 8, 42. 440.
Reiðfara, óhn. lo., (greiðfara); verða vel r., komast með heilu og höldnu til hafnar, 5, 321; 6, 201. 298.
Reiði, h., *a*) útbúnaðr skipa, 8, 173; 11, 142. *b*) söðulreiði, 11, 193.

VIÐBÆTIR.

LEIÐRÉTTÍNGAR OG ATHUGASEMDIR,

MEÐDEILDAR AF HERRA P. A. MUNCH,

LECTÓRI VIÐ FRIÐRIKS HÁSKÓLA Í CHRISTÍANÍU.

TIL ÁTTUNDA BINDIS. Bls. VI. Nafnið *Isserus* meina eg, vegna ritsmáta gamallra norskra bréfa, eigi að lesast *Isgerus*. Eigi hèr þá ekki að leiðréttast ritvilla eðr of undinn útleggíngar-máti*, *Giserus* fyrir *Isgerus*, mundi nafnið þýða hið sama sem *Esgerus*, *Esgar*, Ásgeir, eðr máske (þó það annars vart finnist) Ísgeir, eins og Ísriðr, Ísbrandr og Ísgerðr nefnast í Landnámu.

Bls. VIII. Vísan, er sýnist að vera skrifuð hèrumbil 1320, á máske að lesast þannig:

. . . . . . á mik,	legh nider sem laa,
væl mátu sea mik,	ok gak bort i fra.

Þannig finnst ritað með hendi, er virðist að vera frá 15du öld, á skinnbókina í Árna Magnússonar safni Nr. 31 í 8blaða formi:

Her mattu sya megh	gakk langht burt j fra.
Mauricius a megh	Hwer megh steler
. . . mattu taka megh	eller lönelige f(eler)
eller man that saka tek	bliife en thiuff . . . .
leg megh nidur som ek la	

og á aðra, sama safns, 58 í 4bl. f., með hönd frá miðju 14du aldar:

Brander a mek
væl mattu sia mik
leg nidr sem ek la . . .

og enn fremr:

„Sigurðarson á mik
v. m. s. m.; l. n. s. lá
ok tæker þú . . . .

Hèr af virðist það augljóst að vera, að vísan einúngis er tómt vanapár, er eigandi bókarinnar lèt fylgja sínu nafni, þó í nafni sjálfrar hennar. Síðan var hans nafn skafið út af nýum eiganda, sem samt gleymdi að setja sjálfs síns í staðinn. *O* (eðr *ö*) var í þeirri hönd stundum svo líkt *e*, að bágt verðr að gjöra greinarmun þeirra; þeir stafir, sem lesnir hafa verið *mðr*, sem mun vera mjög fáséðr skammstafanar máti (er annars skrifast *mr*) munu því hèr eiga að lesast *niðr***.

---

* Viðlíkt og þegar Gizur biskup Ísleifsson var kallaðr Gizröðr í Þýzkalandi. *Fn.*

** Oss virðist að sönnu þessi meiníng Herra Lektorsins mjög álitleg og bygð á góðum rúksemdum — en álítum það þarámót vel hafa verið mögulegt að einhvör gárúngr hafi notað sèr af þeim tví-

Sú ypparlega skinnbók *A*, sem er lögð til grundvallar fyrir útgáfu Sverris sögu, mun vart vera ýngri enn frá árunum 1260—80*, hvað sjá má af ritshætti frumskjala þeirrar tíðar í Árna Magnússonar bréfasafni; þar brúkast til dæmis stafrinn **a**, sem þarámót ár 1300 og þareptir, almennt fær aðra mind, áþekka setta skriftar *ái*.

Bls. XIV. Þessi nöfn fyrrverandi eiganda Eyrspennils eiga máske að lesast þannig: *P(ros) Lauritzönn,* og *Iver (Iuer) Jenssön.* Hinn fyrrnefndi átti höfuðbólið Nesholm, og var sonr Lauritz Bertelsonar, fyrst lögmaðr í Osló, síðan í Norðlöndunum og loks í Skíðunni, hvar hann deyði 1596. Hans kona Kristín var dóttir Ívars Jenssonar (af Járnskeggs eða Badens ætt), er átti Fritzö og Brynla, en andaðist 1570. Þá hefði hinn fyrrnefndi erft bókina eptir sinn síðarnefnda tengdaföður.

Eyrspennill (G) er skrifaðr með tveimur höndum, af hvörjum sú eldri er miklu fallegri og sýnist að vera töluverðt eldri; báðar brúka *hl* og *hr*, líka optast *æ* fyrir *ö* (ỏ) (t. d. bændr, færa; ekki: bỏndr, fỏra). Réttritunarmáti fyrri handarinnar líkist í mörgu hinni fornu *Grágás*, og er þessvegna varla norskr. Í mismunargreininni úr þessari skinnbók bls. 122, um dráp Páls Andressonar, ætla eg að *h* ekki eigi að lesast *hèr*, heldr eigi því orði öldúngis að sleppa, þar púnktr undir bókstafnum *h* á að merkja það, að honum sé ofaukið; þannig leiðréttist grundvöllr getgátunnar í formálanum bls. XV um ritun bókarinnar í Noregi**.

TIL NÍUNDA BINDIS. Bls. 97 er „Alf af Trondberg" útlagt „Álfr af Þrándarbergi", en það sést af Sturlúngasögu að „Álfr af Þornbergi" var mágr Skúla hertoga, eins og hèr er sagt um hinn. Pètr Clausson hefir því hèr skrifað rángt, og staðarnafnið á að útleggjast „Þornbergi". Í staðaregistrinu bls. 444 eiga þannig tvö slík að verða að einu.

Sá Álfssonr, er á fyrstgreindum stað nefnist Erlíngr úngi, er þannig hinn sami sem Erlíngr Álfsson í sögu Hákonar Hákonarsonar; hann var faðir hins nafnfræga Álfs jarls Erlíngssonar, er á Latínu nefndist *Oliverus de monte spine*, með öðrum orðum: af Þornbergi.

Bls. 111. „Læensmand" er hèr útlagt „lendr maðr"; líkliga væri réttara að hèr stæði lènsmaðr eðr umboðsmaðr, þar þessi orð í þeim gömlu norsku lögum brúkast um slíka lægri stèttar menn.

TIL TÍUNDA BINDIS. Í mismunargreinunum við þættina um Háldán svarta og Harald hárfagra skírskotast stundum til *Æ*, sem án efa á að þíða Ættartal Noregs konúnga, en þessa er ekki getið í formálanum, svo þeir, sem eru teðu handriti

---

ræða hætti, með hvörjum orðin gátu lesist og skilist, til sins augnamiðs. *Fn.*

* Á þetta var ogsvo fyrr gitskað; sjá formálans bls. VI. *Fn.*

** Það sést samt af eldri áteiknun bókarinnar, að hún átti heima í Noregi hèrumbil 1363; sjá formálans bls. XIII. *Fn.*

ókunnugir, ekki geta vitað hvað fyrstumgetinn bókstafr þýða eigi; sama er að segja um bókstafinn *T**.

Í þeirri einustu skinnbók, sem til er af Odds múnks sögu Ólafs Tryggvasonar, finnast og þau fyrrumgetnu opnu a. Höndin líkist mjög þeirri er sést á gömlu bréfi, útgefnu af Skúla hertoga; svo gömul mun þó bókin varla vera, en þaramót vissulega ekki ýngri enn árið 1280. Ritgjörðin er augsjáanlega norsk, og því heldr treysti eg mér til að getska á hennar aldr.

Bls. 354 stendr: „Þórðr or Njarðarlög"; sé þetta skilmerkilegt í textanum ætti líklega „Marðalög" í Fornm. S., II, 252, að leiðréttast þannig.

— 434 er Alein jarli (Alan af Galloway) samanblandað við Alein, bróður Duggals konúngs úr Suðreyjum; um hann hljóða bls. 134, 143.

— 437. Ásólfr Bárðarson, bróðir Skúla, er nefnist í 9da bindi bls. 97, er vissulega annar maðr enn' sá hér opt nefndi Ásólfr jarlsfrændi eða konúngsfrændi. Hinn fyrrnefndi var sonr Bárðar Guttormssonar, en hinn síðarnefndi sonr Eiríks gryfils og dóttursonr Ásólfs Guttormssonar, bróður Bárðar. Þessvegna á einúngis IX, 97 í registrinu að setjast við nafn Ásólfs Bárðarsonar, en allar aðrar blaðsíður heimfærast til Ásólfs af Austrátt.

— 441 nefnast einúngis tvær blaðsíður er geti um Duggal Ruðrason, hvarámót allir aðrir staðir í þessu bindi, sem hér færast til Duggals skræks, eiga að flytjast til hins. Þettað sést af nákvæmum gegnumlestri textans.

— 446. Gautr eða Gauti Jónsson og Gauti á Meli eru hér skildir að, en eru þó hin sama persóna. Sjá meðal annars Konúngs-Annála hjá Langebek, III, 110, ár 1270: „*Ob.* Gautr Jónsson á Meli". Hið sama stendr raunar í þeim svokölluðu eldstu Annálum í sama verks II, 193, en er fært úr lagi af raungum lestrarmáta: „*Ob.* Gautr Jónsson, Amel Solldan o. s. frv. í staðin fyrir G. J. á Mel, Solldan o. s. frv.

— 466-67. Pétr í Gizka og Pétr Pálsson eru hinn sami maðr, hvará að sönnu er vikið, en það má, með vissu, fullyrðast.

— 470. Sá hér umgetni Sigurðr fertill sýnist líka að nefnast í tveimr norskum skjölum sem lögmaðr í Osló, með nafninu Sigurðr pertill; — 4da mismunargrein IX, 468 skrifar viðrnefnið „petill".

---

* Fornritanefndin staðfestir nú þá hér fyrst framsettu getgátu og getr þess undir eins að *Æ* stundum líka kallast *Æfi Noregs konúnga*, og að *T* á að þýða hið svokallaða *Tal Noregs konúnga*. Hvörugt þessara fornrita finnst nú á bókfelli, en þau eru án efa uppskrifuð, á pappír, eptir gömlum skinnbókum er síðar hafa glatast (líklega í þeirri miklu Kaupmannahafnarbrennu, 1728). *Æ* er í Árna Magnússonar safni Nr. 52 í arkarformi, en *T* Nr. 303 í fjögrablaða formi.

PRENTVILLUR OG LAGFÆRÍNGAR.

ANNAÐ BINDI. *Bls.* 170, *l.* 24: konúng *les* konúngs.

ÞRIÐJA BINDI. *Bls.* 94, *l.* 22: huggoðr *l.* huggoðir; 152, 8: hagorðr *kannske* bagorðr.

FJORÐA BINDI. *Bls.* 13, *l.* 7: konúngar *les* konúngi; 24, 26: föðrsystir *l.* fóstrsystir; 33, 27: þer *l.* því; 59, 8: leiru *l.* Leiru; —, 18: Eiríkssynir *l.* Eiríksson; 82, 7: herbúnaði *l.* húsbúnaði; 118, 22: Raumaríki *l.* Ránríki (þannig Hkr. II, bls. 67); 217, 3: landi *l.* landa; 240, 17: Lóni *l.* Lóm; 263, 30: hundir *l.* hurðin; 380, 9: ármaðr Ólafs konúngs *l.* ármanns Olafr konúngr.

FIMTA BINDI. *Bls.* 148, *l.* 13: or *les* ok; 258, 13: *eptir* hafði *vantar líklega í textann* Finna; 261, 23: í orð *l.* jörð; 305, 16: fyrr *l.* firr; 312, 9; firðindi *l.* friðindi; 316, 21: arit *l.* farit; 318, 2: hver er *l.* hverir; 319, 26: nokkurn *l.* nokkuru; 350, 19: æztrar *l.* æztar.

SJÖTTA BINDI. *Bls.* 167, *l.* 22: áðalmeini *l.* aðalmeini; 317, 7: þit *l.* hit.

SJÖUNDA BINDI. *Bls.* 53, *l.* 14: alvaldr *l.* allvaldr; 72, *mg.* *l.* 1: hgögvinn *l.* höggvinn; 337, 19: mont *l.* monc.

ÁTTUNDA BINDI. *Formálans bls.* 22, *l.* 11; 376 *l.* 379; 39, *mg.* 13: sigri *l.* sigrs; 100, *mg.* 7: lamum *l.* málum; 104, *mg.* 4: óttum *mun eiga að lesast* öttum; 289, *mg.* 13: hruð *l.* hruðu; 356, 9: marðr *l.* maðr.

NÍUNDA BINDI. *Bls.* 25, *l.* 4: áni *les* änni; 36, 14: Heggnu *l.* Heggini; 71, 17: Hákon *rèttara* Sverrir (*sb. bls.* 219); 145, 15: tigir *l.* tigar; 151, 14: hinn *l.* hin; 245, 10: honum, *venjulegra* hann; 248, 14: konúngr *l.* konúng; —, 20-21: Ínga konúng (Íngi konúngr?); —, 25: góðs (*góðsi?*); 253, 1: Baglíngar *l.* Beglíngar; —, 3: várir *l.* varir; 259, 4: því *undanfelliet*; 262, 9: *því* (*þat?*); 96, *mg.* 4: konúngr *l.* konúngs; 319, 22: skipsavgina (*skipsavgnina?*); 329, 18: pállinum *l.* pallinum; 340, *mg.* *l.* 1: húskarla *l.* húskarlar; 368, 8: hinn *rèttara* hin; 395, 12: Þorsteinn *l.* Þorstein; 398, 12: ráðs *l.* ráð; 426, *mg.* *l.* 7: fáti *l.* fátt; 453, 23: láttir *l.* sáttir; 458, 4: konúngr *l.* konúngi; 470, 15: Leifness *l.* Leirness; 520, 15: hirðinni *l.* hriðinni (?);

—, *mg*. 5: Mörtustokkun *l*. Mörtustokkum; 521, 22: fell *l*. fell *eða* felt; 534, 15: hinn *l*. hin.

TÍUNDA BINDI. *Bls*. 28, *mg*. *l*. 9: ríkinu *les* ríkin; 74, 5: braut *l*. hraut; —, 10: dregum *l*. dregnum; 110, *mg*. *l*. 4: mèr *l*. mik; 159, *mg*. 1: þann 15da Augústí *l*. þann 8da September; 161, 21: vetrarnis *l*. vetrarins; 312, 4: lín, fè *l*. línfè; 313, 29: bigguz (*bjoggust, bjuggust?*); 321, 17: dæm *l*. dæmi; —, 24: beztr *l*. *bezt*; 361, 10: vápnaburðr, oc griót flaug *l*. vápnaburðr oc gríótflaug; 396, 16-17: halz í *l*. halzi; 397, 8: ravþara (ravþr a?).

ELLEFTA BINDI. *Bls*. 4, *l*. 4: kann *les* hann; 137, 5: latra *l*. latar.

TOLFTA BINDI. *Bls*. 262, *b*, *l*. 2: og Ölvesi *les* við Hvítá; 292, *a*, 19: Almannagjá *l*. gjá fyrir austan (*er líka bæarnafn þar*); 307, *b*, 1-2: fyri Bær (o. s. frv.) *l*. kirkjustaðr og prestsetr í Mýra sýslu, er nú nefnist Hítardalr; 346, *b*, 24 *viðbætist*: sjá Sjóland, Sælundr; —, 29: *Rödslagen l. Rodslagen* eðr *Roslagen*; 347, *a*, 44, *viðbætist*: Sælundr; 349, *a*, 35: *eptir* Skíði *viðbætist* Skíð.

TAYLOR INSTITUTION
DOMI NUS ILLU
MINA TIO MEA